
"Korkutucu ve etkileyici. *Balıkçı*, modern bir korku efsanesi. Kesinlikle okunmalı." -Paul Tremblay
BRAM STOKER
BALIKÇI
JOHN
LANGAN
Çeviren:
BURCU DENİZCİ
ithaki

Modern korku edebiyatının ustalarından John Langan'dan Lovecraft'ın öykülerini ve Stephen King'in *Hayvan Mezarlığı*'nı andıran bir roman: *Balıkçı*.

New York Eyaleti'nin kuzeyinde, Woodstock civarındaki ormanda Dutchman Deresi, Ashokan Havzası'ndan akar... Dik yamaçlı, hızlı akan bu dere oraya gelenlere tutacakları balıklardan çok daha fazlasını, gerçek olamayacak kadar güzel bir olasılığı vaat etmektedir.

Birbirlerinin arkadaşlığında ve ortak balık tutma tutkusunda teselli bulan iki adam, Abe ve Dan, derenin ve onlara vaat ettiği şeyin her ikisinin de kayıplarına çare olabileceğine dair söylentileri duyduklarında başta buna inanmayacaklardı. Ancak kısa süre sonra, kendilerini derin ve eski bir hikâyenin içinde bulacaklardı. Karanlık anlaşmaların, uzun zamandır gömülü sırların ve "Balıkçı" olarak bilinen gizemli bir figürün olduğu bir hikâyenin... Peki, Abe ve Dan kaybettiklerini geri kazanmak için gereken bedeli ödeyebilecek miydi? Ve dahası, hayatta kalabilecekler miydi?

"Bu kitabı okumak, ilk sayfadan son sayfaya kadar, şahane bir zevkti." –Victor LaValle

ithaki
/ithakiyayinlari
9 786052 654149
www.ithakiyayingrubu.com

John Langan

6 Temmuz 1969 doğumlu Amerikalı korku yazarı. Langan'ın eserleri, genellikle çok boyutlu karakterler, atmosferik anlatım ve korkutucu unsurlar içerir. Korku edebiyatı üzerine yazılar ve eleştiriler de kaleme alan Langan, 2008 yılında En İyi Derleme dalında Bram Stoker Ödülü'ne aday gösterilmiş, 2016 yılında ise *Balıkçı* romanıyla Bram Stoker En İyi Roman Ödülü'nü kazanmıştır. Shirley Jackson Ödülleri'nin yönetim kurulunda yer almaktadır.

Balıkçı
John Langan

Orijinal Adı
The Fisherman

İthaki Yayınları - 2618

Editör: *Ömer Ezer*
Yayıma Hazırlayan: *Kemal Tokgöz*
Kapak Tasarımı: *Scott R. Jones*
Kapak Görseli: *Albert Bierstadt*
Kapak Uygulama: *Mehmet Büyükturna*
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *B. Elif Balkın*
1 Baskı, Temmuz 2024, İstanbul

ISBN: 978-605-265-414-9

Sertifika No: 63989

Türkçe çeviri © Burcu Denizci, 2024
© İthaki, 2024
© John Langan, 2016

Bu eserin çeviri hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.
Tüm hakları saklıdır.
Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ İthaki Yayıncılık Basın Sanayi ve Ticaret A. Ş.'nin tescilli markasıdır.
Osmanağa Mah. General Asım Gündüz Cad. Ün Er Tan İş Merkezi
35/1 38 Kadıköy-İstanbul Tel: (0216) 541 03 26
editor@ithaki.com.tr – www.ithakiyayingrubu.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6 Zeytinburnu-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com
Sertifika No: 48625

John Langan

BALIKÇI

Çeviren
Burcu Denizci

ithaki

Fiona'ya.

Evrenin merhametsiz boşluklarını ve uçsuz bucaksızlığını sonsuzluğuyla gölgelediği ve samanyolunun beyaz derinliklerine bakarken bizi yok olma düşüncesiyle sırtımızdan bıçakladığı için mi? ...

– güçten düşmüş evren, bir cüzzamlı gibi uzanır önümüzde. Laponya'nın karlarında renkli gözlük takmayan inatçı yolcular gibi, zavallı kâfir de dünyayı saran bembeyaz koca kefene bakakalıp kör eder kendisini. İşte bunların hepsinin bir sembolüydü o Albino Balina. Şimdi merak ediyor musunuz çıktığımız o belalı avı?

–Herman Melville, *Moby Dick*

1. Bölüm

Kadınsız Erkekler

I

Balık Tutmak Hayatımı Nasıl Kurtardı?

Bana Abraham demeyin, Abe deyin. İsmimi annem koymuş olsa da Abraham'ı hiç sevmedim. Kulağa kendini beğenmiş bir isim gibi geliyor, sanki çok fazla İncil'den, çok... Sanırım aradığım kelime ataerkil. Olmadığım ve olmak istemediğim bir şey bu. Bir zamanlar en azından bir çocuğum olsun isterdim ama bugünlerde çocuk görmek bile tüylerimi diken diken ediyor.

Birkaç yıl önce, kaç yıl olduğu önemli değil, balık tutmaya başladım. Uzun zamandır balık tutuyorum ve tahmin edebileceğiniz gibi, bir iki hikâye biliyorum. Balıkçılar hikâye anlatıcılarıdır, değil mi? Bazılarını ben yaşadım, bazılarını başkalarının ağzından dinledim. Çoğu komiktir; bazen yüzünüzde bir gülümseme oluşturur, bazen de kahkaha attırır ki bunlar az buz şey değildir. Bana inanın: Biraz kahkaha, kötü bir dönemi aşmanıza yardım eden bir köprü olabilir. Hikâyelerimden bazıları tuhaf diyebileceğim türden. Sadece birkaç tane bilsem de, bu hikâyeler derin düşüncelere dalmanıza ve belki de biraz ürpermenize neden olur. Bu da kendi çapında keyifli olabilir.

Ama bir hikâye var ki düpedüz korkunç, neredeyse anlatılamayacak kadar fena. On yıl kadar önce, haziran ayının ilk cumartesi günüydü ve gece çöktüğünde iyi bir dostu ve akıl sağlığımın büyük kısmını kaybetmiştim, neredeyse hayatımı da kaybedecektim. Tüm bunlardan daha fazlasını kaybetmeye

de kıl payı yaklaşmıştım. Bu olay beni on yıldan uzun bir süre balık tutmaktan alıkoydu ve tekrar balık tutmaya dönmüş olsam da, yeryüzünde ya da yeraltında hiçbir güç beni Catskill Dağları'na, Dutchman Deresi'ne, sözünü dinlemem gereken bir adamın "*Der Platz das Fischer*" dediği o yere tekrar gitmeye ikna edemez.

Haritanıza yakından bakarsanız dereyi bulabilirsiniz. Ashokan Havzası'nın doğu ucuna, Woodstock'ın yukarısına gidin ve güney kıyısı boyunca aynı yolu geri izleyin. Birkaç deneme yapmanız gerekebilir. Havzanın yakınından Hudson'a doğru uzanan ve Wiltwyck'in kuzeyinden geçen mavi, ince bir çizgi göreceksiniz. Her şey orada oldu, gerçi ne olduğunu hâlâ anlayabilmiş değilim. Size sadece duyduklarımı ve gördüklerimi anlatabilirim. Dutchman Deresi'nin olması gerekenden çok daha derin olduğunu biliyorum ve neyle dolu olduğunu düşünmek bile istemiyorum. Etrafındaki ormanı dolaşıp, bir benzin istasyonundan ya da spor malzemeleri dükkânından satın aldığınız bir haritada bulamayacağınız bir yere yürüdüm. Dalgaları bu kalemin ucundan akan mürekkep kadar siyah bir okyanusun kıyısında durdum. Teni ay ışığı kadar solgun bir kadının ağzını açmasını, sonra daha da açmasını, o ağzın bir köpekbalığının çenesine layık sıra sıra dişlerle dolu bir mağaraya dönüşmesini izledim. Bir kâbustan fırlayan üç firari giderek yaklaşırken, eski bir bıçağı, zangır zangır titreyen elimle önümde tuttum.

Vakitsiz ötüyorum gerçi. Öncesinde size anlatmam gereken başka şeyler var. Mesela Dan Drescher; o sabah benimle Catskill'e gelen zavallı Dan. İlk kez Herman'ın Lokantası'nda dinlediğim ve şu an bana çok daha anlamlı gelen Howard'ın hikâyesi sonra. Bir de balık tutmak. Her şeyin bir sırası var. Tahammül edemediğim bir şey varsa, o da kötü kurulmuş bir hikâyedir. Bir hikâye, prefabrik ev gibi öylece bir yere kondurulamaz –hayır, kendi yolunda ilerlemelidir– ama akması gerekir. Bunun gibi kapkara bir hikâyenin bile kendince bir akışı vardır.

Neden bu kadar özen gösterdiğimi merak edebilirsiniz. Bazı şeyler o kadar kötüdür ki, sadece yakınlarında bulunmak bile sizi kirletir. Ruhunuzda, hiçbir şeyin yetişmediği bir ormandaki çıplak toprak parçasına benzeyen bir kötülük lekesi bırakır. Sizce bir hikâye böyle bir kötülüğü alıp götürebilir mi? Bunu ummak biraz fazla gibi geliyor, değil mi? Bu belki küçük yanlışlar için geçerli olabilir, hani şu partilerde komik hikâyelere dönüştürebileceğiniz türden küçük hayal kırıklıkları. Derede yaşananların böyle bir şeye dönüşme ihtimali olduğunu sanmıyorum. Onlar sadece aktarılabilir.

Bu kadarla da kalmıyor. Dan'le birlikte Herman'ın Lokantası'nda duyduğumuz hikâye var. Howard, doksan yıl kadar önce Lottie Schmidt ve ailesinin başına gelenleri anlattığından beri bu hikâyeyi aklımdan çıkaramıyorum. Her bir kelimesinin sırtıma yüklendiğini söyleseniz, abartmış olmazsınız. Anlattıklarını kelimesi kelimesine hatırlayabiliyorum, tıpkı hikâyeyi Peder Mapple'dan dinleyen Howard gibi. Hiç şüphesiz, hafızamın bu kadar canlı olmasının bir nedeni de Howard'ın anlattıklarının, aynı gün Dan ve benim başıma gelenlerin büyük bir kısmını açıklıyor gibi olması. Havzanın inşası ve sularının kimleri –ve neleri– sakladığı hakkındaki o hikâye beynimde sinsi sinsi dolaşıyor. Howard'ın tavsiyesine kulak verip o gün dereden uzak durmuş olsaydık bile –ardımıza bakmadan kamyonetime atlayıp eve dönseydik bile, ki yapmamız gereken buydu– duyduklarımızın hafızamda yer edeceğine eminim. Bir hikâye size musallat olabilir mi? Sizi ele geçirebilir mi? Bazen haziran ayındaki o cumartesi günü yaşananları anlatmanın, o daha uzak olayların dünyaya bir kez daha yayılması için sadece bir bahane olduğunu düşünüyorum.

Yine hızlı gidiyorum. Lottie Schmidt, babası Rainer ve Der Fischer dediği adamın hikâyesi de dahil olmak üzere, hepsinin yeri de zamanı da gelecek. Şimdi baştan alalım. Hayatımın en büyük tutkusu, daha doğrusu eskiden hayatımın en

büyük tutkusu olarak gördüğüm balıkçılık hakkında birkaç sözle başlayalım.

Balık tutmak çocukken öğrendiğim bir şey değildi. Babam beni bir ya da iki kez balığa götürmüştü ama kendisi de bu işte pek iyi sayılmazdı, bu yüzden bana beyzbol ve gitar gibi daha iyi bildiği şeyleri öğretmeye odaklanmıştı. Bir kova dolusu solucanı uzun süreli boğulmaya maruz bırakarak geçirdiğimiz son cumartesi sabahımızın üzerinden yirmi beş ya da otuz yıl geçmiş olmalıydı. Uyandım ve *Balık tutmaya gitmek istiyorum,* diye düşündüm. Yok yok, geri alıyorum. Uyandım ve *Balık tutmaya gitmem lazım,* diye düşündüm. Kavurucu bir temmuz günü, öğleden sonra saat üçte, içinde buz küpleri şıngırdayan koca bir bardak suya duyulan ihtiyaç gibi, derinlerde bir yerde balık tutma ihtiyacı hissediyordum. Nedenini bilmiyorum ve de anlatamam. Kabul etmem gerekir ki, biraz zor bir dönemden geçiyordum. Eşim yeni ölmüştü –evleneli daha iki yıl olmamıştı– ve ben de filmlerde izlediğiniz, folk şarkılarında dinlediğiniz klişeleri yaşıyordum. Çoğunlukla bu, çok fazla içmek demekti. Babamın da içkiyle pek arası olmadığından, bu berbat bir şekilde içmek demekti; yarım şişe viskiyi yarım şişe şarap izliyor, ardından tuvalet etrafımda neşeyle dans ederken klozete tutunarak uzun zamanlar geçiriyordum. İşim de cehennemin dibine gitmişti – Poughkeepsie'deki IBM'de sistem analisti olarak çalışıyordum. Gerçi beni kovmak yerine –hak ettiğim oydu aslında– uzun süreli hastalık iznine çıkaran bir yöneticim olduğu için şanslıydım. IBM'in çalışmak için düzgün bir yer olduğu zamanlardı. İnanabiliyor musunuz, şirket bana üç ay ücretli izin vermişti. İlk ayın neredeyse tamamını, sayamayacağım kadar çok şişenin dibini görerek geçirdim. Yemek yemek pek aklıma gelmiyordu. Geldiğinde de öğünlerim hamburger ve patates kızartması ile fıstık ezmeli ve reçelli sandviçlerden oluşuyordu. Erkek kardeşimin ve kaybettiğim eşimin anne babasının ziyaretleri dışında ikinci ay da hemen hemen ilkiyle aynıydı. Bu ziyaretlerin iyi geçtiğini söyleye-

mem. Hepimiz acı çekiyorduk. Marie hiçbir kadına benzemeyen, bambaşka biriydi. Onun kaybını şöyle tarif edebilirim: Sanki azıdişlerinizden biri kerpetenle çekilmiş de acısını tüm bedeninizde hissettiğiniz açık bir yara. İnsanın dişinden kalan boşluğu, acının etkisini hissedene kadar diliyle yoklamaktan vazgeçememesi gibi, her şey yeniden canımızı yakana kadar anılarımızı kurcalamaktan kendimizi alamadık hiçbirimiz. Üçüncü ayın yarısı bittiğinde, iç çamaşırımla televizyonun karşısında oturuyor, elimin altında ne varsa içiyordum. Anlayacağınız gibi, bir şeyler öğrenmiştim.

Ayakkabı kutuları, albümlere yerleştirmeye fırsat bulamadığım fotoğraflarla doluydu ve kanımdaki alkol doğru seviyeye ulaştığında, yatak odasındaki dolaptan bu kutuları alıp etrafımı evliliğimin arşiviyle çevirirdim. İşte Marie'yle ilk tanıştığım gün – onunla ilk konuştuğum gün demeliydim çünkü zaten işyerinde tanışmıştık. Üniversiteden mezun olur olmaz, yaz başında bizim şirkette çalışmaya başlamıştı. Aynı projelerden ikisine bağlıydık, bu nedenle temmuz ve ağustos ayları boyunca birbirimizi ara sıra gördük, ancak birkaç hoşbeşten fazlasını yapmadık. Eylül ayında şirketten birinin evinde – Tim Stoffel'ın evindeydi galiba– Amerikan İşçi Bayramı partisi vardı. Bahçeye kurulan portatif masalardan birinde Marie'yle yan yana oturduk. O, Jenny Barnett'le gelmişti ama Jenny, Steve Collins'le birlikte ortadan kaybolmuştu. Partiye katılanlar arasında Marie'nin en iyi tanıdığı kişi bendim. Hep inkâr etti ama bana hatırımı sorarken, tabağındakileri bitirip eve gidene kadar öylesine zaman öldürdüğünden oldukça eminim. Bu sohbetin beynime kazınmış olduğunu düşünebilirsiniz, ama onun da Hank Williams hayranı olduğunu öğrenmenin verdiği zevkten daha fazlasını hatırlayabiliyorsam ne olayım. Doğrusunu söylemek gerekirse, giydiği bikini üstü, yırtmaçlı şortu ve spor ayakkabılarına çok fazla dikkat etmemeye çalışmakla meşguldüm. Tipik bir erkeğim, biliyorum. Tim masanın karşı tarafında durup eve gitmek zorunda olmadığımızı ama burada

da kalamayacağımızı söyleyene kadar sohbet ettik. Nihayetinde eve gittik –yani herkes kendi evine gitti– ama birlikte geçirdiğimiz vakit bende bir his bırakmıştı; yollarımız ayrıldıktan sonra, her şey birlikte otururken olduğundan biraz daha az parlak görünüyordu sanki.

Yine de bir iki saatlik hoşsohbet hiçbir şeyi garantilemiyordu. Marie'nin saçını atkuyruğu yaptığı, gözlerini ve yüzünün geri kalanının büyük kısmını kocaman bir güneş gözlüğüyle gizlediği, bikini üstünün sarı ve beyaz askılarının bronz tenini daha da koyu gösterdiği o fotoğrafa asla sahip olamayabilirdim. Ondan on beş yaş büyüktüm ve her ne kadar aramızda bir şeyler olduğunu hissetsem de bu temkinli olmam için yeterli bir yaş farkıydı. Tereddüdümün, kızım olmasa bile yeğenim olacak kadar genç bir kadını taciz etmek istememekten kaynaklandığını söylemek isterdim ama bunun aptal gibi görünme korkumla da ilgisi vardı. Babam, "Hiçbir aptal, yaşlı bir aptaldan daha kötü olamaz," derdi ve kendimi yaşlı olarak görmesem de, Marie'yle yan yana koyduğunuzda körpe de sayılmazdım.

Bir fotoğraf daha ve bir sonraki bahara atladım. Marie ve ben bir derenin içindeyiz; su benim dizlerime, onun uyluklarına geliyor. Arkadaşlarından biri bizi Catskill'e davet etmişti; arkadaşının erkek kardeşinin hafta sonlarını geçirdiği evi beklediğimden güzel çıkmıştı. Ev inişli çıkışlı, yüksek bir tepenin tam ortasında, arabanızın şasisini parçalamak istemiyorsanız yavaş geçmeniz gereken çakıllı bir yolun üzerindeydi. Dışarıdan bakıldığında ahıra benziyordu. İçeride ise katedral tavan ve çatı katının altında yeni ahşap yüzeyler, paslanmaz çelikten ev eşyaları ve taş bir şömine vardı. Görünüşe göre burayı yaptıran Manhattanlı avukat, tamamlandıktan kısa bir süre sonra elden çıkarmak zorunda kalmıştı ve Marie'nin arkadaşının postanede çalışan kardeşi kelepire konmuştu. Öğle yemeği vaktinde vardık oraya. Marie ve adının Karen olduğundan emin olduğum çocukluk arkadaşıyla çakıllı yoldan çıkarken,

hayatımın en keyifli öğleden sonralarından birini geçirdim. Belki bir kilometre sonra geniş bir çayıra vardık; çayırın karşı tarafında, etrafında bir dizi ağaç olan bir akarsu vardı. Sıcak bir gündü, hava boğucuydu. Ağaçların gölgesine ve suyun şaşırtıcı soğukluğuna karşı koymak zordu. Spor ayakkabılarımızı bağlayıp boynumuza astık ve suya girdik. Akarsu yatağı kayalıktı, bu yüzden dikkatli adım atmak gerekiyordu. Karen sanki her an düşecekmiş gibi iki elini de kaldırarak yürüyordu. Marie de gerekirse tutunabileceği kadar yakınımdaydı. Ne hakkında konuştuğumuzu hatırlamıyorum. Hatırladığım tek şey suyun yüzeyine, suyun üzerinde kayan o küçük böceklere baktığım. Su yusufçuğu muydu adları? Tuhaf, bilmiyorum. Düzinelerce vardı ve akıntının üstünde öyle bir kayıyorlardı ki suyun üstü, bacaklarımın hissettiğinden daha katıydı sanki. Altlarındaki bulanıklıkta, böceklerin hayal gücüne sığmayacak büyüklükteki alabalıklar kayaların arasından geçip gidiyordu. Arada sırada, bir su yusufçuğu karanlık boşluk tarafından yutulduğunda bir cup sesi duyuluyor, suyun yüzeyi halkalanıyordu. Küçük bir barajın önüne gelene kadar akıntı yönünde yüz metreden fazla yürüdüğümüzü sanmıyorum. Üzerinden akan suların arasından görebildiğimiz kadarıyla eski bir barajdı, ama iki yanındaki kıyılarda nasıl ya da neden oraya yerleştirildiğini açıklayacak hiçbir şey yoktu. Geri dönmek ve Karen'ın erkek kardeşinin hazırladığı yemeğe gitmek için makul bir nokta gibi gelmişti. Ancak bunu yapmadan önce Karen, derede Marie'yle fotoğrafımızı çekti. Bu fotoğrafta Marie'nin saçları açıktı ve üzerinde batik desenli büyük beden bir tişört vardı. Çekmecemde bulduğu bu tişört ona dünyanın en komik şeyi gibi gelmişti. (Grateful Dead grubunu da dinlediğime dair itirazıma gülerek, "Tişörtün üstündekiler George Jones ve Merle Haggard mı?" diye sormuştu.) Elinde, yolculuğumuzda bize eşlik eden ve oradan ayrılana kadar elinde tutacağı yeşil Heineken şişesi vardı. Pek içen biri değildi ama yanında açık bir şişe bira taşırsa sosyal görünebileceğini öğ-

renmişti. Fotoğrafta sağımızdan güneş ışığı vuruyor ve suyu aydınlatıyor. Solumuzda da ağaçların arasında karanlık toplanıyor.

Bu fotoğraf ile ondan önceki fotoğraf arasında, daha iyi bir yılın daha iyi bir kısmı vardı – en iyi yıllardan biri. Etrafımdaki ayakkabı kutularını karıştırsam, Marie'nin ailesiyle yediğim Noel yemeğinden üçüncü buluşmamız olan ve Kenny Rogers ile Dolly Parton gibi giyinerek katıldığımız Cadılar Bayramı partisine, ilkbaharda Burlington'da geçirdiğimiz hafta sonuna kadar yılın en önemli anlarının fotoğraflarına ulaşabilirdim. Aşk hikâyelerinin hepsi aynı mı bilmiyorum. Bazı günler, kafanızı yüzeydeki ayrıntıların altına gömdüğünüzde, kendinizi hemen hemen aynı olaylar dizisinde buluyorsunuz gibi geliyor bana. Diğer günler ise, *Hayır, asıl mesele bu ayrıntılar,* diye düşünüyorum. Hangisi olursa olsun –hatta her ikisinde de– bu fotoğraflar arasındaki boşlukta yaşadığımız buydu. Birbirimize âşık olmuştuk ve o ikinci fotoğrafın çekilmesinden kısa süre sonra bir dizimin üstüne çökmüş, ona evlenme teklif etmiştim.

O fotoğraf ile bir sonraki arasında bir buçuk yıl daha vardı. Bu süre zarfında, ikinci fotoğraftaki ağaçların arasındaki boşlukları koyultan karanlık etrafımızda toplanmış, bizi su yusufçuklarını yutan o alabalıklar gibi yutmuştu. Bermuda'daki balayımızdan döndükten bir hafta sonra, Marie sol memesinde bir yumru fark etti. Durum başından beri kötüydü. Kanser oldukça ilerlemiş, lenf bezlerine saldırmaya başlamıştı ve ikinci sınıf korku filmlerindeki durdurulamayan canavarlar gibi radyasyona ve kemoterapiye direniyordu. Marie'nin bunu atlatamayacağını ne zaman anladık ya da ne zaman kabullendik emin değilim. Kaçınılmaz sondan belki bir ay önce onda bir değişiklik oldu. Tarif etmekte zorlandığım bir şekilde sakinleşti; huzurlu mu desem, *durgun* mu, bilemiyorum. Sanki gitmekte olduğu uzun, karanlık evin lobisine taşınmış gibiydi. Kötü vaziyette ya da hâlsiz değil, aksine rahatlamıştı, aylar-

dan sonra ilk kez gülüyordu. Ne olduğunu anlamamıştım. Bu değişimin, işlerin tersine döndüğünün bir işareti olabileceğini, sonunda bünyesini kasıp kavuran yaratığa karşı üstünlük sağladığını düşündüm. Bir cumartesi günü öğleden sonra, bu fikri ona açacak kadar ileri gittim. Onu Hudson'a, Wiltwyck'in birkaç kilometre güneyinde, sevdiği küçük bir parka götürmüştüm. Burayı beraber geçirdiğimiz ilk hafta sonlarından birinde, birlikte vakit geçirmenin farklı yollarını ararken bulmuştuk. Nehirden esen soğuk rüzgâr yüzünden arabada oturup suyu izledik. Son zamanlarda daha iyi olmasının, işlerin yoluna girdiğinin bir göstergesi olabileceğini söyledim. Korktuğum kadar umutsuz mu görünüyordum? Marie cevap vermedi; onun yerine sağ elimi sol eliyle kavradı, dudaklarına götürdü ve öptü. O an cevap veremeyecek kadar duygusallaştığını sanmıştım, ki galiba öyleydi, ama cevabı düşündüğüm gibi değildi.

Üçüncü fotoğraf da tam o sıralarda çekildi. Fotoğrafta Marie, mutfak masasında öne eğilmiş, yukarıya ve sağına bakıyor, ben de fotoğraf makinesinin yanında durmuş ona gülümsemesini söylüyorum. Gülümsüyor ama bu gülümsemenin ardında bir buçuk yıllık bir mücadele, on sekiz aylık derin bir yorgunluk var. Başına beyaz puantiyeli lacivert bir fular takmış. Verdikleri perukları hiç sevmemişti. Derisi yüz kemiklerine, kollarına doğru sımsıkı gerilmiş; sanki hızlandırılmış bir tempoda yaşlanmış gibi, sanki otuzuncu evlilik yıldönümümüzü yaşasak nasıl görüneceğini görüyormuşum gibi. Arkasında, sabah güneşi lavabonun üzerindeki pencerelerden içeri süzülüyor ve onu altın rengine bürüyor.

O fotoğraftan iki hafta sonra öldü. İki gün içinde dünyamız altüst oldu; onu öldüğü hastane yatağına zar zor yetiştirdik. Sonrası: İnsanlara öldüğünü haber vermek için bitmek bilmeyen telefon görüşmeleri, cenaze evine ziyaret (bu işi ikimiz de ertelemiştik), cenazenin başında bekleme, cenaze töreni, sonrasında evdeki resepsiyon; hepsi rol aldığım ama kimsenin

bana senaryosunu vermediği garip bir oyun gibiydi. Sanırım fena değildim. Her şey bittiğinde, kapı son misafirin ardından kapandığında, Marie'yi uğurlamaya gelen birkaç arkadaş ve aile bireyi tarafından yeni doldurulmuş içki dolabıyla baş başa kaldım. Sıra sıra içki şişeleri ve beklediğimden daha fazla fotoğrafla dolu ayakkabı kutuları ve o dolapla.

İşte oradaydım, söylemekte sakınca görmüyorum, kötü bir noktadaydım. Eşim ölmüştü ve ben de ona katılmak için elimden geleni yapıyordum. Ruhum bir şubat ayı kadar soğuktu. Sonra bir sabah gözlerim açıldı ve beni şu düşünce bekliyordu: *Balık tutmaya gitmem lazım*. Keşke ne kadar güçlü olduğunu anlamanızı sağlayabilsem. Bir süre orada yattım, gitmesini bekledim. Uzun bir süre öylece yattım ve hâlâ orada, zihnimde neon ışıklı büyük bir tabela gibi parlarken, ona teslim olmaya karar verdim. Ne olacak ki, değil mi? Çok kirli olmayan bir gömlek ve pantolon buldum, arabamın anahtarlarını tuvaletten çıkardım (hiç sormayın) ve olta takımı almak için yola koyuldum.

Tahmin edebileceğiniz gibi, ne yaptığıma dair hiçbir fikrim yoktu. Evimden Frenchman Dağı'na doğru sürüp kasabadaki Huguenot hırdavat dükkânına gittim. Çünkü olta takımı almak için gidilecek yerin bir hırdavatçı olduğu fikrine kapılmıştım. Suçu içkiye atmak isterdim ama sadece cehaletti. Neyse ki oradaki tezgâhtar boşa kürek çekmeme izin vermeyecek kadar nazikti ve beni anacaddenin karşısındaki, o zamanlar Caldor olan yere yönlendirdi. Yirmi dolardan daha düşük bir fiyata (tam olarak ne kadar harcadığımı hatırlamıyorum; on iki buçuk demek istiyorum ama bunun doğru olduğundan emin değilim – yine de çok değildi) kendime bir olta, makara, misina, olta kutusu ve ağ ayarlayabildim. Bir de şapka. Ona bir gün boyunca balık tutmayı planladığımı söylediğimde, kasiyer kız, erkek reyonuna dönüp bir şapka almam konusunda ısrar etti. Ne tür bir şapka olduğunu belirtmedi, sadece balıkçı bir baba ile balıkçı bir abiyle büyüdüğü için ve kendisi de balıkçı-

lık hakkında biraz bilgi sahibi olduğundan, güvenle söyleyebilirdi ki şapkasız olmazdı. Tavsiyesi kulağıma hoş geldi, bu yüzden aceleyle erkek reyonuna gittim ve bir Yankees şapkası aldım.

Aynı kasiyer kız, balık tutma ruhsatı için kasaba memuruyla görüşmem gerektiğini söyledi ve Springvale Yolu'nun kenarında ailesiyle birlikte zaman zaman balık tuttukları Svartkil Nehri'nde bir yer önerdi. Tavsiyesi için ona teşekkür ettim ve ruhsatı almak için aceleyle dışarı çıktım. Springvale, kasabanın içinde ve dışında ana kuzey-güney rotası olan 32. Otoyol'a paralel uzanan dar bir yol. Yol ilk yarısında Svartkil'in batı kıyısını kucaklar, bu kıyı sadece elli metre kadar uzanır ve suyun üzerine sarkan akçaağaç ve huş ağaçlarıyla çevrilidir. Kasiyer kızın bahsettiği yer, yolun karşısındaki bir at çiftliğinin ve nehrin karşısındaki golf sahasının karşısında bulunan dik bir kıyıydı. Birkaç saat sonra, kirli pantolonum, buruşuk beyaz gömleğim ve beyzbol şapkamla nehrin kenarında oturmuş, yeni oltamı onu nasıl kullanacağım hakkında en ufak bir fikrim olmayan garip bir aletmiş gibi tutarken kimbilir nasıl görünüyordum. Sanırım gerçekten hiçbir fikrim yoktu. Olta kutusunu açtım ve gözüme kestirdiğim ilk yemi elime aldım; kırmızı ve siyah renkte, dikenli uçlarının bir balığa takılma olasılığı her şeyden daha yüksek görünen üçlü kancalardan oluşan ikili bir set. Ardı ardına aynı yemi attım ama hiçbir sonuç alamadım. Acemi şansıyla sudan bir avuç aybalığından başka bir şey çıkaramadan geçen iki haftanın ardından, balık tutan kır saçlı, atkuyruklu yaşlı bir adam yanımdan geçerken çamurlu şişman solucanlarla dolu plastik bir kap uzattı ve bunlardan birinin daha çok işime yarayabileceğini söyledi.

Evet, geri dönmüştüm. O ilk günü, beş saat boyunca nehir kıyısında oturup oltamın akıntıda süzülmesini izleyerek, misinamı defalarca nehrin kenarındaki ağaçlara dolayarak geçirdim. Çabalarımın karşılığında elime geçen tek şey hafifçe tutulmuş bir boyundu ve bütün bunlara rağmen ertesi gün yine

gittim. Ondan sonraki gün de. Ve bir sonraki gün de. Böyle devam etti. Her gün arabayı Springvale Yolu'na biraz daha erken çekip oradan biraz daha geç ayrıldım, ta ki bütün günüm balık tutmakla geçene kadar. İşim bittiğinde, yani gün ışığının son izi de gökyüzünden silindiğinde, eşyalarımı topladım ve eve değil, kasabaya doğru yola çıktım. Hamburger, patates kızartması ve bira için Pete'in Barı'na uğradım. Kısa sürede mekânın müdavimi oldum, öyle ki garsonlar siparişimi ezberlediler ve menü getirmekle vakit kaybetmeden uzun bardakta Heineken biramı servis ettiler. Çoktan mutfağa seslenmiş olsalar da her zamankinden isteyip istemediğimi sordular. İşe tekrar başladıktan sonra, iyi organize olursam ve olta takımımı yanımda getirirsem, günün sonunda birkaç saat balık tutabileceğimi keşfettim. Dediğim gibi, o sıralarda yem olarak solucanlara geçmiştim ve birdenbire oltam coşmaya başladı. Svartkil'in balıklarla dolu olduğunu öğrendim: Mavi ringa balığının yanı sıra güneş levreği, küçük ağızlı levrek, boğa başlı yayınbalığı, hatta onu kıyıya kadar getiremeden oltamı koparan dev bir tirsi balığına bile rastladım. Balık temizlemek ve pişirmekle ilgili hiçbir şey bilmediğim için yakaladığım her şeyi geri attım ama bunun bir önemi yoktu.

Tüm bunların kulağa "Balık Tutmak Hayatımı Nasıl Kurtardı?" başlıklı, ilham verici bir hikâye gibi geldiğinin farkındayım ama öyle olmasını istemem. Nehirdeki o ilk günden sonra uzun bir süre, özellikle de o sonbahar av sezonu bittikten sonra, viski içmeden uyuyamadığım gecelerin haddi hesabı yoktu. Ev darmadağınıktı ve Pete'in mekânında yediğim ve günlük alışkanlığa dönen yemekler boğazımdan geçen en iyi şeydi. Kanepede otururken ya da yatağıma uzanmış Marie'yi düşünürken kendimi her zamanki kadar kötü hissediyordum, belki de daha kötü, çünkü geçen her gün ondan ne kadar uzakta olduğumu bir kez daha hatırlatıyordu. Balık tutmak mucizevi bir tedavi değildi.

Nehirdeyken kendimi daha iyi hissetmesem de, en azından

daha kötü de hissetmiyordum. Kıyıda bir yere tünediğimde, Marie son nefesini verdiğinden beri –aslında memesindeki yumruyu ilk bulduğu andan beri– mesafesini koruyan duygular kendilerini gösteriyordu. İyi bir atış, kancanın yukarı doğru yaylanmasını izlemek, makaranın açılma sesini dinlemek, misinanın suya düştüğü noktayı bulmak tatmin ediciydi. Oltayı geri çekip küçük ağızlı levreğin yeşil gövdesinin nehrin kabuğunu kırmasını, havayla temas ettiğinde bükülmesini izlemek nadir gerçekleşen ve asla uzun sürmeyen bir keyifti. Kahverengi suyun batı New Jersey dağlarındaki bir gölden Hudson'a doğru akıp gitmesini izlemek sakinleştirici hatta huzur vericiydi. Svartkil'de geçirdiğim o saatler sayesinde nefes aldım ve bunlar olmasaydı kaderimin ne olacağını söylemek benim için çok zor. Belki her halükârda iyi olurdum, bilemiyorum. Ama balık tutarken geceleri çok fazla içmiyordum çünkü Pete'in yerinde mola verdikten sonra saat zaten epeyce geç oluyordu ve garaj yoluna girdiğimde pilim bitiyordu. Evin durumu aynıydı; dağınık ve pis. Ama biraz düzenli olursam, mesela ayakkabılarımı daha kolay bulabileceğim bir yere koyarsam, balık tutmaya daha hızlı gidebileceğimi fark ettim. Hamburgerim ve biram günümün en önemli şeyleriydi ancak balığa çıkmaya başlamamın ikinci gününden sonra bir sandviç, bir paket cips ve bir kola için kasabadaki farklı şarküterilere uğramaya başladım. Tercih ettiğim sandviçlerin içinde ekstra mayonezli sosis ve Amerikan peyniri ya da hardal ve soğanlı salam ve İtalyan peyniri oluyordu; cipsler parmaklarımda parlak bir yağ tabakası bırakıyordu ve kola dişlerimi şekerle kaplıyordu ama bu bir öğündü ve alıştığımdan daha düzenli bir beslenmeydi.

Yani balığa çıkmak mucizevi bir tedavi değildi ama sanırım hayatımı kurtardı. Size bir sır vereyim: Uzun bir süre, balık tutmaya *yönlendirildiğimi* düşündüm; bilmem anlatabiliyor muyum? Günlük rutinimin bu kadar dışında olan bu aktiviteye neden kapıldığıma dair bulabildiğim tek açıklama buy-

du. İlk başta öyle düşünmemiştim. İlk başta bunun aptalca bir şans, rastlantı olduğunu; televizyonda izleyip de unuttuğum bir şeyin beynime takıldığını sanmıştım. Ancak zaman geçtikçe bu açıklamayı pek ikna edici bulmamaya başladım. Balık tutmak çok doğru geliyordu, tam bana göreydi. Bunu ikinci yıl, balık tutmanın benim için işgal ettiği boşluğu dolduracak bir şey bulmaya çalıştığım bir kışın ardından keşfettim. İnsanlık tarafından bilinen her sporu ve hobiyi denediğimi söylemeyeceğim –eskrime kadar ilerleyemedim– ama birçoğunu denedim ve hiçbiri hedefi tutturamadı. Başımda Yankees şapkam, elimde oltam, ilk kez deneyeceğim kıpır kıpır yeşilbeyaz yemimle Springvale'in kenarındaki yerime tekrar gidene kadar gevşeyemedim. Sanki uzun bir müddet yumruğumu sıkmıştım da parmaklarım nasıl esneyeceklerini unutmuştu ve sonra bir anda, hop, elim açılmıştı. İşyerindeki insanlarla konuşurken, fikir alışverişinde bulunurken, öğrendim ki çoğu böyle hissetmiyordu. Bu o kadar güçlü bir tutku ki, içinde tamamen rahatlayabilirsiniz. Üzerinde düşündükçe, bu işe tesadüfen girdiğime inanmak zorlaşıyordu; sanki beni çok iyi tanıyan biri tarafından yönlendirilmişim gibiydi.

Tabii ki Marie'yi kastediyorum. Ölümünden sonraki aylarda, televizyondaki gündüz programlarında gevelenen o deneyimlerden hiçbirini yaşamamıştım. Dokunuşunu hissetmemiş, sesini duymamış, onu görmemiştim. Hatırlayabildiğim kadarıyla rüyalarıma girmişti, ama bunun da normal olduğunu düşünmüştüm. Tabiri caizse, varlığını hiçbir şekilde hissetmemiştim; gerçi bir öğleden sonra ziyaretime gelen kız kardeşi, mutfak penceresinin dışında Marie'nin sesini duyduğunu söyledi – çocukken birlikte söyledikleri bir şarkıyı söylediğini duyduğundan emindi. Bakmak için dışarı koşmuştu ama avlu boştu. Marie'yi görmediğim ya da sesini duymadığım için kendimi kötü hissetmedim. Çok, çok fazla acı çekmişti ve istirahatini ondan esirgeyemezdim. Din konusunda pek bir şey bilmiyorum. Katolik olarak vaftiz edildim ve kiliseye ka-

bul törenime kadar pazar okuluna gittim ama ebeveynim çok da dindar değildi. Ben belli bir yaşa gelinceye kadar yapmak zorunda olduklarını hissettikleri bir şeydi işte. Onlar bırakınca ben de bıraktım ve hepsi bu kadar. Tanrı, cennet ya da bu tür şeyler üzerine hiç düşünmedim. Kilisede evlendik ama bunu Marie için önemli olması sebebiyle yaptık. Aynı nedenden ötürü, sunakta en sevdiği rahibin olduğu bir cenaze töreni yapılmasını sağladım. Ölürken de öldüğünde de, yakın ailemden işyerinde çok az tanıdığım arkadaşlara kadar her türden insan benimle din hakkında, inanç hakkında konuştu. Bana buna ihtiyacım olduğunu, bir inancın bana yardımcı olacağını söylediler. Sanırım yardımcı da olabilirdi. Ama sanki içimde böyle bir şey yoktu, bilmem anlatabiliyor muyum?

Bir gece Cizvit ve rahip olan kuzenim John uğradı. Beni dine döndürmek niyetindeydi. Bir noktada, ölüm hakkında konuştuğunu hatırlıyorum; öylece ölüp gitmeyi düşünmeyi korkunç bulup bulmadığımı sordu. Marie'nin öldüğünü ve her şeyin bittiğini, onu bir daha asla göremeyeceğimi düşünmek korkunç değil miydi? John'a bunun beni rahatsız etmediğini söyledim, ki bu doğruydu. Evliliğimiz boyunca ve uzun müddet hastaydı Marie. İyi bir mücadele vermişti ve onu biraz huzurdan mahrum edecek son kişi bendim. Doğruyu söylemek gerekirse, dinleniyor olduğu fikri hoşuma gidiyordu. Bu fikir, devasa bir sinekkuşu gibi bir oraya bir buraya uçup durduğu kalabalık bir cennet fikrinden çok daha hoş, çok daha merhametli görünüyordu.

Yine de balıkçılığın ikinci yılında bir parça merak etmeye başladım. Belki de kuzenimin söyledikleri yüzündendi. Cizvitler zeki insanlardır, değil mi? Ve sözlerinin beni sarstığı kesindi. Geçen her yılla birlikte, kendime sorar oldum: Acaba Marie bu dünyayı terk etmemiş, daha derinlerine inmiş olabilir miydi? Yerin altında sarmalanmış yatarken, bir şeylerin parçası olana kadar toprağa, suya karışmış olabilirdi. Belki de beni ona kavuşturacak bir yol bulmuştu.

Zaman geçtikçe ekipmanlarımı geliştirdim, oltamı değiştirdim, hangi yemi kullanacağımı öğrendim. Balık tutmak için başka nehirler, başka akarsular aradım. Arabayla yirmi dakikalık mesafede olmasına rağmen Hudson'ı hiçbir zaman sevemedim. Bir kere, uzun süre, tuttuğunuz balıkların çoğunu yiyemiyordunuz ve bu, işyerindeki bir arkadaşımın beni tanıştırdığı ve vazgeçmek istemediğim bir ziyafetti: Çok fazla levrek yoktu, yayınbalığı, tirsi balığı ve özellikle alabalık vardı. Bir başka şey de şu ki, nehri sevmeme rağmen ki seviyorum, Hudson çok büyük. Daha küçük, daha samimi bir nehri tercih ederim. Hareketli su olmadan da yapamam. Göllerde balık tuttum ve bir teknede birkaç saat geçirmenin keyifli olduğunu kabul etsem de, istediğimde ayağa kalkıp bacaklarımı esnetebilmeyi tercih ederim. Bu yüzden Esopus'u, ardından Rondout'u denedim ve sonra Catskill'e gitmeye başladım. Hudson Vadisi'ndeki rolümü pek bilmiyorum. Babamın kökleri, çocukken epeyce yer değiştirmiş olmasına rağmen Springfield, Kentucky'ye dayanıyordu – ailesi Kentucky Meluncanlarındandı. Annem ise İskoçya'dan gelmişti; golf sahalarının olduğu St. Andrews'tan. On sekiz yaşındayken gemiden inmiş, babamla Queens'te tanışıp evlenmiş ve ikisi birlikte babamın bir bankada yönetici olarak işe başladığı Poughkeepsie'ye taşınmışlar. İkisi de bölgeyi pek tanımıyordu ve tanımak için de çaba göstermediler. Uzun zaman önce Marie'yle birlikte arkadaşının kardeşinin evinde geçirdiğimiz o günü saymazsak, dağlara hiç gitmemiştim. Yani o cumartesi sabahı Wiltwyck'ten batıya, 28. Otoyol'a döndüğümde, keşfedilmemiş bir bölgeye doğru yola çıkmıştım.

Daha en başından orayı çok sevdim. Catskill Dağları'nda hiç vakit geçirdiniz mi bilmiyorum. Uzaktan bakıldığında, örneğin Huguenot'taki eski Caldor'un (önce Ames sonra Stop & Shop oldu) otoparkından, bana hep ufukta otlayan dev bir hayvan sürüsünü hatırlatıyorlar. Yakından, yuvarlak tepelerinin üstünden süzülen sabahın ilk ışıkları eşliğinde aralarından

geçerken, ağaçlarını kilometrelerce uzunlukta bir eşarp gibi saran bu devasa kaya yığınları, inanılmaz derecede mevcut, gerçekten daha da gerçek görünüyorlar. Bir yandan onlara bakarken, gözlerinizi hafta sonu kaçamağı için yola çıkan insanlarla zaten oldukça yoğun olan yolda tutmaya çalışırsınız. Size en yakın dağ, ağaçlarını devasa bir silkinmeyle atıp akla hayale sığmayan, kocaman bir canavar gibi uzaklaşmaya başlasa şaşırmazsınız. Hangi tali yola saparsanız sapın, kıvrılıp duran virajları takip ederken ve her iki yanınızdaki dik zemin ara sıra bir çayıra ya da eski bir eve açılırken, *İşte,* dersiniz, *burada gizli yerler var.*

En azından ben öyle sanıyordum. Oneonta'ya kadar batıda ve Catskill'e kadar kuzeyde balığa çıktım ve bu kasabalar ile Wiltwyck arasındaki akarsuların çoğundan da bir şeyler yakaladım. Ve bir cumartesi sabahı akarsu kenarında dururken, güneş ışığı küçük bir şelalenin üzerinden geniş bir gölete akan suyun üzerinde yansırken, bir ya da iki alabalık yakalayacağımdan emindim. Bu yüzden üç kancalı oltamı atmıştım ve yemin suya inişini izliyordum. Oltamı çekmeyi beklerken, altındaki karaltının sadece bir gölge mi yoksa kahvaltıda ne olduğunu görmeye gelen bir balık mı olduğuna karar vermeye çalışıyordum – böyle anlarda her şeyin üzerine bir tür sessizlik çöküyor gibiydi. Suyun şırıltısını, kuşların sabah sohbetlerini ve belki de uzakta bir arabanın sesini duyabiliyordum, ama başka bir ses de duyuyordum; tam olarak ses de olmayan, sessiz olan bir ses. Sanki etrafımda başka bir boşluk açılmıştı ve tabiri caizse o sessizliğin içinde Marie'yi duyabildiğime inanmaya başladım. Hiçbir şey söylemedi, hiç ses çıkarmadı ama yine de onu duyabiliyordum. Mutlu mu yoksa üzgün mü anlamıyordum çünkü hareket eden gölgenin bir gölge değil alabalık, hem de büyük bir alabalık olduğunu fark etmiştim ve oltanın sapını hızla çevirmeye başlamıştım; kollarım çoktan gerilmiş, balığın çekiştirmesini ve mücadelenin başlamasını bekliyordum. Belki başka bir durumda, başka bir ortamda

daha farklı hissedebilirdim; kollarımdaki ve boynumdaki tüyler diken diken olabilir ve ağzım kuruyabilirdi. Yine de ağzı kapanmak üzere olan o alabalığı yakalamak için oltama tutunurken, o garip sessizlik için yapabileceğim tek şey varlığını bilmekti. Daha sonra, balığın ve birkaç arkadaşının yanımdaki zemine çıkmasına yardım ettikten ve kendimi bir çikolatayla ödüllendirdikten sonra, olanları; o derin, depderin sessizliği düşünecektim.

O zaman dahi korkmamıştım. Dünya bana her zaman oldukça büyük, herhangi bir insanın bilebileceğinden çok daha fazla şeyle dolu bir yer gibi gelmiştir. Ve her şeyi anlıyormuş gibi davranacak son kişi de benim. Marie öldükten sonra daha fazlası olduğuna inanmamıştım ama yanılmış olabilirdim. Evet, yanılmış olmak isterdim. Kim yanılmazdı ki? Beni balık tutarken izlemesi tehditkâr bir şey gibi gelmiyordu ve zaten neden öyle olsundu ki? Beraber geçirdiğimiz zamanlar güzeldi. Belki de benim onu özlediğim gibi o da beni özlemiş ve nasıl olduğumu görmek istemişti. Her nehirde ve akarsuda onu yanımda hissettiğimi iddia edemem. Belli bir noktada oturduğumda ya da belirli bir günde geldiğimde her zaman orada olduğunu söyleyemem. Onu ilk kez ve en çok dağlarda hissettim. Bir keresinde Esopus'tan, adını öğrenmeye niyetlendiğim ama asla öğrenemediğim hızlı akan küçük bir dereye ilerlerken oradaydı. Bir öğleden sonra Springvale'deki yerime döndüğümde ve orayı katlanır sandalyelerinde oturan iki yaşlı kadınla paylaşmak zorunda kaldığımı fark ettiğimde oradaydı. Bana ruhunun musallat olduğumu söyleyemem – bu başıma gelenleri tarif etmek için biraz fazla sıradan geliyor. Ama bir ya da iki kez ziyaret edildiğim doğru.

II

Kaybın Merdivenindeki Basamaklar

Sanırım bütün gün ve hatta ertesi gün de bu konu hakkında konuşmaya devam edebilirim. Beni mazur görün: Balıkçılığın benim için eskiden ne olduğunu düşündüğümde, neye dönüştüğünü neredeyse unutabiliyorum, bu yüzden anılara takılıp kalmaya meyilliyim. Günümün çoğunu nehirde, oltama takılmak için yüzen şeyin tam olarak ne olabileceğini merak ederek geçirmediğim ve hafızamın cevap olarak sunabileceğim görüntülerle dolu olmadığı bir zamana dönüp bakabilmek güzel bir duygu. Her birinin ucunda kocaman bir göz olmasa büyük iribaşlar olabilecek bir sürü; sırtında ejderha kanadı gibi uzun bir yüzgeci olan, lastiğe benzeyen ağzı uzun ve sivri dişlerle kaplı bir balık; perdeli elleri ve ayakları olan, baktıkça yüzü dalgalanan solgun bir yüzücü: Bunların hepsi ve daha fazlası avuçlarımı terletmeye ve kalbimi hızlandırmaya hazırdı. Şu an önemli olan, balıkçılığın hayatımdaki yerini bilmeniz; bu, Dan Drescher'ı neden yanımda götürmeye başladığımı açıklamaya yardımcı olacak.

Dan'i işyerinden tanıyordum. Su sebilinin yakınında, iki büro aşağıda çalışıyordu. *Uzun bir adam*: Onunla tanıştırıldığımda ilk düşündüğüm şey buydu ve sanırım verdiğim tepki de tipikti. Dan 1,80 boyundaydı ve meşhur fasulye sırığı kadar inceydi. Boyundan sonra, hiç tarak değmemiş gibi görünen parlak kızıl saçlarını fark ederdiniz. Saçlarını kısa kestirirdi ve berber seanslarının nasıl geçtiğini hayal bile edemiyorum. Yüzü, insana granitten yapılmış bir şeyi düşündürtecek kadar

keskindi: keskin bir kaş; büyük, keskin bir burun; yuvarlak ama keskin bir çene. Çok gülümsüyordu ve bakışları kibardı, bu da keskinliği biraz azaltıyordu fakat görünüşü üzerine kafa yorduğunuzda, yüzünün haşin olmak için yaratılmış olduğunu düşünebilirdiniz.

İlk başlarda Dan ve ben birbirimize pek bir şey söylemedik, ama aramızda geçen konuşmalar hoştu. Bunda olağandışı bir şey yoktu. Kendisinden yirmi yıl kıdemli, orta yaşlı bir duldum ve en sevdiğim sohbet konuları balık tutmak ve beyzboldu. Dan, M.I.T.'den yakın zamanda mezun olan, pahalı takım elbiseler tercih eden, eşi ve ikiz oğullarına herkesin gıptayla baktığı genç bir adamdı. Marie'nin vefatının üzerinden, Dan'in masasında sergilediği aile portrelerine ve fotoğraflarına bakınca içim acımayacak kadar uzun zaman geçmişti. Son birkaç yıl içinde birkaç kadınla çıkmış, hatta bir tanesiyle sanırım ilişki diye adlandırılabilecek bir şey yaşamıştım. Ama hiçbir zaman başka biriyle evlenmeye cesaret edememiştim. Evlenmemize birkaç ay kala –törenimizi planladığımız zamanlardı– Marie bana dönmüş ve durup dururken "Abraham Samuelson, sen tanıdığım en romantik adamsın," demişti. Buna nasıl karşılık verdiğimi hatırlamıyorum. Büyük ihtimalle şakayla geçiştirmişimdir. Belki de haklıydı; belki de sandığımdan daha fazla romantiktim. Durum ne olursa olsun, ben yalnızdım ve Dan'in ailesi vardı ve o zamanlar bu, aramızda kapatılamaz bir uçurum yaratıyor gibiydi.

Sonra bir gün, sanırım bir salı günüydü, Dan işe gelmedi. Hastalık izni almamış olması dışında bu çok da önemli bir olay değildi ama duyan herkes şaşırmıştı. Dan özellikle titiz bir çalışan olarak nam salmıştı. Her sabah en geç sekiz yirmi gibi masasında olur, hepimizden on dakika önce gelir, öğle arasını on beş dakikadan fazla geçirmezdi –yemek boyunca çalışıyor olmazsa– ve hepimiz dört buçukta işten çıkarken ona el sallardık, bizi takip etmesinin muhtemelen yarım saat daha süreceğini bilirdik. Kendini işine adamıştı ve bu adanmışlı-

ğının karşılığını alacak kadar da yetenekliydi. Gözünü erken ve hızlı bir terfiye diktiğini varsayıyordum ki ikizleri olduğu için bunu anlayışla karşılıyordum. Tüm bunları anlatıyorum çünkü Dan işe gelmeyince ve kimse sebebini bilmeyince, aksi hâlde hissedeceğimizden biraz daha fazla huzursuz hissetmeye meyilliydik.

Ertesi gün öğrendik ki endişelerimiz yersiz değilmiş. Bazıları sabah kahvesiyle birlikte *The Poughkeepsie* gazetesinin ön sayfasında okumuş, bazıları işe gelirken radyoda duymuş, bazıları da önceki gün yokluğu fark edilen ama kimsenin Dan'in gelmemesiyle bağlantısı olduğunu düşünmediği gönüllü itfaiyeci Frank Block'tan öğrenmişti. Bir kaza olmuştu. Dan erken uyanırdı, ikizleri de öyle. Bazen eşi Sophie biraz daha fazla uyuma fırsatı bulurdu ama önceki gün, her nedense, o da diğerleriyle birlikte kalkmıştı. Saat yeterince erkenmiş; altıyı biraz geçiyormuş. Dan işe gitmeden hızlıca bir şeyler atıştırmak için şehre inmeyi önerdiğinde, bu fikir makul görünmüş. Böylece bebekleri araba koltuklarına yerleştirip yola koyulmuşlar. Arabayı Dan kullanıyormuş ve emniyet kemerini takmamış, Sophie de bunu fark etmiş. Dan omuz silkmiş; önemli değil, şuradan şuraya gidiyoruz, diye düşünmüş. *Trafik cezasını ödeyecek olan sensin*, demiş Sophie.

Drescherlar kasabanın yaklaşık üç kilometre doğusunda, Huguenot'a giden otoyol 299 ile kesişen South Morris'in dışında yaşıyorlardı. 299'ta trafik çok hızlı akar, Hudson'ın bu tarafında yaşadığım sürece de öyle olmuştu. Morris'in geçtiği yerde bir çift dur işareti yerine bir trafik lambası olmalıydı. Belki olsa da bir fark yaratmazdı. Belki de on sekiz tekerlekli büyük beyaz kamyonun sürücüsü yine de yetmişle giderdi. Dan, 299'dan sola döndüğünde kamyonun sağından yaklaştığını gördüğünü söyledi ama o kadar hızlı geliyor gibi de görünmüyormuş. Arabayı kenara çekmiş ve o büyük beyaz canavar, Subaru'suna bir yıldırım gibi çarpmış. Dan ön camdan fırlayarak güvenli bir yere uçmuş. Araba ve kamyon yol

boyunca savrulurken, sivri metal parçaları kıvılcımlar saçmaya başlamış. Hâlâ hareket ederlerken önce araba, sonra da kamyon patlayarak alev topuna dönmüş. İlk polis arabası olay yerine ulaştığında artık çok geçmiş. Sanırım Dan'in ayağı gaza bastığı ve araba yola fırladığı andan itibaren çok geçti. O kamyonu kullanan salak, kol saatine bakıp sabahki teslimatın zamanında yetişmesi için gaza bastığı ve vites yükselttiği anda da çok geç olabilirdi. Yangında öldü, keşke daha kötü hissettiğimi söyleyebilseydim. Sophie ve ikizler de kül oldu. İki gün sonra adli tabip, Dan'e eşinin ve çocuklarının çarpışma ânında öldüklerini ve büyük olasılıkla fazla acı çekmediklerini söyledi. Sanırım teselli vermeye çalışıyordu.

Dan, adli tabibe karşı yeterince kibardı ama sanırım hâlâ şoktaydı. Kazadan sonra bir polis onu yol kenarında tökezlerken bulmuştu. Dışarı çıkarken giydiği kazağı gibi yüzü de kan içindeydi. Polis memuru ilk başta bu uzun adamın kim olduğundan emin olamadı. Dan'i ambulanslardan birine doğru götürürken, onun sabah koşusu yapan bir görgü tanığı olduğunu düşündü. Bu adamın, alev ve metal yığınına dönen arabanın şoförü olduğunu anlaması birkaç dakika sürdü. Dan'i olaylar zinciri hakkında sorgulamaya çalıştı ancak pek tutarlı cevaplar alamadı. Sonunda, acil yardım görevlilerinden biri Dan'in büyük olasılıkla şokta olduğunu ve hastaneye gitmesi gerektiğini söyledi.

Yangın, üç itfaiye şirketi tarafından kontrol altına alındı, söndürülmesi bir saatten fazla sürdü. Huguenot yönüne giden yol çift taraflı olarak öğleden sonraya kadar kapatıldı. Kazadan iki hafta sonra o kavşağa bir trafik lambası takıldı; sanırım bugünlerde dört canın değeri bu. Drescherlar için çok geçti, trafik lambası onların anıtı oldu.

Dan'i tam altı hafta sonra görebildik. Sophie ve ikizler için Huguenot Metodist Kilisesi'nde bir anma töreni düzenlenmişti ama sadece yakın aile fertlerinin katıldığı küçük bir tören yapılmıştı. Bir pazartesi sabahı Dan'i masasında görünce elim-

de olmadan irkildiğimde, itiraf etmekten utanıyorum ama kayıpları aklımdan çıkmıştı. Bunun sebebinin aradaki dönemde çok meşgul olmam ya da kendi özel hayatımın çok iyi veya hatta çok kötü olması olduğunu söylemek isterdim ama bunların hiçbiri doğru değil. Korkarım gözden ırak olan gönülden de ırak oluyor. Kendinize ait olmayan trajedilere uzun süre tutunmak zordur. Bunu Marie öldükten sonra öğrendim. Kısa vadede insanlar inanamayacağınız kadar şefkat gösterebilirler; birkaç hafta, birkaç ay bekleyin ve duygudaşlıklarının ne kadar sürdüğünü görün.

Dan işe tekrar geldiğinde, çarpışmadan kalan yara izi vardı. Uzun boyundan sonra, bu yara izi en çok dikkat çeken özelliği oldu. Artık daha uzun tuttuğu kızıl saçlarının arasından görünen iz, yüzünün sağ tarafından aşağıya doğru devam ediyor, sağ gözünün köşesini sıyırıyor, ağzının kenarından içeri giriyor, boynundan aşağıya doğru kıvrılarak gömleğinin yakasının altında kayboluyordu. Bakmamaya çalışırdınız ama elbette kendinize engel olamazdınız. Sanki Dan'in yüzü o beyaz çizgiyle dikilmiş gibiydi. Aklıma babamın beni Penrose Koleji'nin arazisinde gezdirdiği zamanlar geldi; ben çocukken bunu yapmaktan hoşlanırdı. Yıldırım çarpmış bir ağacı göstermek için mutlaka dururdu. Bir dalı uçmuş bir ağaçtan bahsetmiyorum; canlı bir paratoner işlevi görüp kıvılcımı tepesinden içeri çekmiş ve gövdesinden köklerine kadar geçirmiş bir ağaçtan bahsediyorum. Yıldırımın izlediği yol, ağaç kabuğunda yukarıdan aşağıya inen çizgi hâlinde bir oyuk oluşturmuştu. Babam durur ve parmaklarını çizginin üzerinde gezdirirdi. "Biliyor musun," derdi her seferinde, "antik Yunanlar yıldırım çarpan herkesi diğerlerinden ayrı bir yere gömerlermiş. Böyle insanların muazzam bir deneyim –kutsal bir deneyim– yaşadıklarını biliyorlarmış ama bunun iyi mi yoksa kötü mü olduğundan emin değillermiş."

"Kutsal bir şey nasıl kötü olabilir?" diye sorardım ama cevap alamazdım; tek yaptığı, başını iki yana sallayıp parmakla-

rını beyaz ateşten bir nehrin aktığı kanalın üzerinde gezdirmek olurdu.

İşyerindeki herkes Dan'i el üstünde tutmak için elinden geleni yaptı, gelgelelim benim onu balığa çıkmaya davet etmeyi akıl etmem birkaç ayımı aldı. Dan'in ofisine gidip onunla konuşan ilk kişilerden biri olduğumu düşünebilirsiniz ama öyle olmadı. Aksine, ondan uzak durma eğilimindeydim. Bunun kulağa nasıl geldiğini biliyorum: Kalpsiz değilse bile tuhaf. Onunla konuşmak, neler yaşadığını anlamak ve teselli edici sözler söylemek için kim daha iyi bir konumdaydı ki? İkimiz de eşlerimizi kaybetmiştik sonuçta, değil mi?

Evet, kaybetmiştik. Yine de onları kaybetme şeklimiz çok farklıydı. Tüm kayıplar eşit yaratılmamıştır. Kayıp, tepesinde durduğunuzu bilmediğiniz bir merdiven gibidir ve işinizi, malınızı, evinizi, anne babanızı, eşinizi, çocuklarınızı kaybettikten sonra aşağıya, çok aşağılara, hayatınızı kaybetmeye kadar uzanır – hatta bunun bile ötesine geçtiğine inanıyorum. Bu korkunç hiyerarşide benim yaşadığım şey, yani eşimin neredeyse iki yıl boyunca yavaş yavaş ellerimden kayıp gitmesi, eşi ve çocukları birkaç dakika içinde yok olan Dan'in yaşadıklarının çok üstünde duruyordu; tıpkı bu hiyerarşide hiçbir şeyini kaybetmemiş birinin benim çok üstümde durması gibi. Marie ile benim zamanımız vardı ve bu zamanın çoğu bize hızla yaklaşan şeyin gölgesinde kalsa da, en azından o ayları biraz değerlendirebildik. Hastalığı onu elden ayaktan düşürmeden önce Wyoming'e seyahat ettik. Kötüden iyi bir şey çıkarabildik. Dan'in durumundaki birinin beni ne kadar kıskanabileceğini biliyordum; bana duyduğu nefret, eşi sapasağlam hayatta olan birine duyduğu nefretten daha yoğun olabilirdi ve bunu hayal etmek zor değildi. Bu yüzden aramıza saygılı bir mesafe koymaya çalıştım.

Ayrıca, hiçbir sorunu yokmuş gibi görünüyordu. Benim gibi dağılmamıştı. Elbette, bir gömleği üst üste iki kez giydiği, ütüsüz bir takım elbiseyle ya da lekeli bir kravatla işe geldi-

ği günler oluyordu ama ofiste böyle çok bekâr erkek vardı. Bu yüzden de bu detaylar ciddiye alınmadı. Yara izi ve biraz uzamış saçları dışında, Dan'de gördüğüm tek değişiklik sabit bir bakışa kilitlenmiş gözlerinde yatıyordu. Boş bir bakış değildi bu. Yoğundu, büyük bir konsantrasyona işaret ediyordu: Kaşlar hafifçe indirilmiş, gözler kırışmış, sanki önünde duran şeyin ardını görmeye çalışıyormuş gibiydi. Bu bakışta içinde uyumakta olan vahşiliği yüzeye çıkaran bir şey görüyordum ve size odaklanması biraz rahatsız edici olabilirdi. Davranışları medeni kalsa da –her zaman en azından kibar, çoğu zaman hoş biriydi– o bakışların hedefi olduğumda kendimi, Alcatraz'dan kaçış filmlerindeki spot ışıklarının yakaladığı bir mahkûm gibi hissederdim.

Sonunda, anlık bir dürtüyle, Dan'e benimle balığa çıkmasını teklif ettim. Frank Block'un ofisinin kapısında durmuş, ona bir önceki hafta sonu bir alabalık yakalamak için verdiğim mücadeleyi anlatıyordum. Alabalık o güne kadar yakaladıklarımın en büyüğü değildi ama çok güçlüydü. Balık oltaya takıldığında, uzakta olmam sebebiyle çabalarım içinden çıkılmaz bir hâle gelmişti. Bir çalı yığınının arkasında, bir saat önce içtiğim son derece sert bir fincan kahvenin neden olduğu doğal çağrıya cevap vermekle meşguldüm. Çalıları ziyaret etmek için kontrol edilemez bir dürtü hissettiğim andan önce oltamda tık yoktu, bu yüzden yapılması gerekeni yaparken oltayı takım kutum ile bir kütüğün arasına sıkıştırmanın güvenli olacağını düşünmüştüm. Doğal olarak da bu, balığın kaçmayı seçtiği an oldu. Makaranın tıkırtısını duyduğumda, öfkeyle etrafta yaprak aramaya başladım. Sonra balık bir gürültü koparark oltayı çekti ve nehre doğru sürüklemeye başladı. Eğreti tuvaletimden fırlayıp pantolonum hâlâ bileklerimdeyken, oltaya atlamaktan başka bir şey yapmaya vaktim yoktu ve yakalamayı başardım. Sendeleyerek ayağa kalktım ve sonraki on dakikayı, doktorun beni annemden çıkardığı günkü gibi, belimden ayak bileklerime kadar çıplak bir şekilde o balıkla uğraşarak geçirdim; oltayı

saldım, çektim, biraz daha saldım, çektim. Sonunda alabalığı sudan çıkarıp hayranlıkla seyretmek için havaya kaldırdığımda, nehrin diğer tarafında bir hareket fark ettim. Karşımda iki genç kadın duruyordu; birinin elinde dürbün, diğerinin elinde fotoğraf makinesi vardı. İkisi de beni işaret edip gülüyorlardı. Neye güldüklerini düşünmek bile istemiyorum.

"Ne yaptın peki?" diye sordu Frank, kahkahalarla gülerek.

"Ne yapabilirdim ki? İkisini de başımla selamladım, arkamı döndüm ve ayaklarımı sürüyerek kıyıya çıktım."

"Balık mı tutuyorsun?" diye sordu Dan. Ben konuşurken arkamdan gelmişti. Orada olduğunu fark etmiş olmalıydım ki üç metre havaya zıplayıp, "Tanrım!" diye bağırmadım. Döndüm ve "Evet, tutuyorum," dedim. "Yağmur yağmayan çoğu gün, yağdığı zamanlarda da bazı günler."

"Eskiden ben de balık tutardım," dedi Dan. "Babamla giderdik."

"Gerçekten mi? Ne tür bir balıkçılık?"

"Sıradan. Çoğunlukla göllerde ve göletlerde tutardık."

"Bir şey yakaladığın oldu mu?" diye sordu Frank. Balık tutmaktan çok balıkçılık hakkında konuşmayı seven adamlardandı.

"Biraz," dedi Dan. Omuz silkti. "Levrek. Bir sürü güneş levreği. Babam bir keresinde bir tane turnabalığı tuttu."

"Gerçekten mi? Turnabalığı tutmak çok zordur."

"Aynen!" dedi Frank.

"Bütün öğleden sonramızı aldı. Tekneye çıkardığımızda gördük ki neredeyse bir metre uzunluğunda. O göl için bir rekordu. Maine'deydik. Babam balığı Kaptan Pete'e verdi; gölde yem ve olta takımı satan dükkânı işletiyordu o adam. Yemimizi de ondan alırdık, gazozumuzu da. Gazoz kutularıyla dolu büyük bir soğutucusu vardı. Her neyse, o kadar etkilendi ki, balığı bir tahnitçiye verip sonra da dükkânının duvarına astı. Çerçevenin üzerine babamın adını ve balığın yakalandığı tarihi kazıttı."

"Vay canına," dedi Frank, hikâyeye mi yoksa Dan'in bize bunu anlatmasına mı şaşırmıştı, bilemiyorum. Bildiğimiz kadarıyla, Dan kazadan bu yana işyerinde herhangi biriyle bu kadar uzun konuşmamıştı. "Hâlâ balık tutuyor musun, Dan?" diye sordum.

"Yıllar oldu. İkizler doğduğundan beri çıkmadım balığa."

Frank masasına baktı. Boğazımda oluşan yumruyu yuttum ve "Benimle gelmek ister misin?" diye sordum.

"Balığa mı?"

"Hıı hı."

"Ne zaman?"

"Bu hafta sonuna ne dersin? Cumartesi sabahı diyelim mi? Planın yoksa tabii."

Kaşlarını çattı ve fark ettim ki onunla alay edip etmediğimden emin değildi.

"Bilmiyorum," dedi.

Bir anda Dan'in benimle balığa gelmesi dünyadaki en önemli şey oldu. Neden böyle olması gerektiğini tam olarak açıklayamam. Belki ona samimiyetimi kanıtlamak istemiştim. Belki balık tutmanın bende uyandırdığı etkiyi onda da uyandıracağını düşünmüştüm; gerçi daha önce de söylediğim gibi, Dan'in hayatının benimki gibi çöktüğüne dair hiçbir kanıtım yoktu. Belki de balık tutarken birkaç kelime konuşabileceğim birinin olmasını istemek kadar basit bir şeydi. Bilemiyorum. O âna kadar tek başıma balık tutmakta hep yeterince başarılı olmuştum. Sebep ne olursa olsun, "Neden sen de gelmiyorsun? Fazladan bir oltam var, ikimize de yeter. Svartkil'e gitmeyi planlıyordum, yani hoşuna gitmezse ve geri dönmek istersen, o kadar da uzak değil. Ben oldukça erken gidiyorum –böyle havalarda gün doğmadan oltamı suya atmayı seviyorum– ama sen ne zaman istersen gelebilirsin. Ne dersin?" dedim.

Dan'in yüzündeki somurtma dalgalandı, sonra da dağılıp kayboldu. "Olur be! Gidelim."

İşte Dan Drescher'le balık tutmaya böyle başladık. Ona

Springvale'deki yeri tarif ettim. Vardığımda şafak henüz sökmemişti ve Dan'i karanlıkta beni beklerken buldum. Kendi oltasını ve takım çantasını getirmişti. İkisinin de parıltısından ve kokusundan yeni alınmış olduklarını anladım. Bu iyi bir şeydi. Bana yıllar önceki hâlimi hatırlattı. Yanında bir de şapka getirmişti; sonradan eşiyle Arizona'da yaptığı bir tatilde satın aldığını öğrendiğim hasır bir kovboy şapkası. Yemlerimizi seçtik, taktık, oltamızı attık ve güneş karşımızdaki ağaçların arasından yükselirken, servis ettiğimiz erken kahvaltıyla kimin ilgileneceğini görmek için beklemeye koyulduk.

O ilk sabah –aslında o ilk gün demeliyim çünkü Dan güneş arkamıza geçene kadar benimle orada kaldı ve gece ayrıldı– birbirimize pek bir şey söylemedik. Ertesi gün de pek bir şey konuşmadık (bir önceki gün hiçbir şey demediğinden, giderken teşekkür etmesine biraz şaşırmıştım). Arabamı yolun kenarına çektim. Farlarım, bir ağaç kütüğünün üzerinde oturmuş olta kutusunun içindekileri karıştıran Dan'i aydınlattı. Hiçbir açıklama yapmadı, ona doğru yürürken beni başıyla selamlayıp, "Günaydın. Hava durumuna göre bugün yağmur yağabilirmiş," dedi.

"Yağmurda da balık tutabilirsin," dedim.

Homurdandı ve günün geri kalanı da aşağı yukarı böyle geçti. Ertesi hafta sonu yine Svartkil'de olta salladık ve pek de fena sayılmazdı. Pazar gecesi eşyamızı toplarken, "Önümüzdeki cumartesi Esopus'a gitmeyi düşünüyorum. Çok uzak değil; arabayla yaklaşık kırk dakika. İlgilenir misin?" diye sordum.

"Evet," diye yanıtladı.

"Güzel," dedim ve bunda ciddiydim.

Sonraki hafta sonu Esopus'ta ve ondan sonraki hafta sonu da Frenchman Deresi'nde balık tuttuk. Sonra onu Catskill'e, Beaverkill'e, Tremper Dağı'na götürdüm. Pazar gecesi eve dönerken Woodstock'ın hemen diğer tarafında, 28. Otoyol'un üzerindeki Winchell'in hamburgercisinde durduk. Dan'in ailesinin dağların eteklerindeki Phoenicia kasabasından geldi-

ğini ve bölgeyi de tarihini de oldukça iyi bildiğini burada öğrendim. Ama orada hiç balık tutmamıştı. Aslında, tabağındaki ketçabı patates kızartmasıyla sıyırırken, en son Sophie ikizlere hamile kalmadan önce oraya gittiklerini söyledi; eşine büyüdüğü yeri göstermek istemiş.

Dan gibi bir kayıp yaşayan insanların bu konuda konuşması her zaman zor olur, özellikle de bu kadar kısa bir süre sonra. Ne diyeceğinizi asla bilemezsiniz çünkü karşınızdaki kişi öylesine bir yorum mu yapıyor yoksa gerçekten konuşmak mı istiyor, anlayamazsınız. Marie öldükten sonra insanların benim için de böyle hissetmiş olabileceğini düşünüyorum. Dan ile aramızda geçmişe dayanan bir dostluk ya da derin bir aile bağı yoktu, bu yüzden bir pot kırma riski göze alınabilirdi çünkü karşınızdaki kişinin elinizden gelenin en iyisini yapmaya çalıştığınızı bildiğine güvenebilirdiniz. Fark ettim ki bu yanımda Sophie'den ilk bahsedişi değildi. Her hafta sonu birkaç kez bahsi açılıyordu; sanırım bu yüzden şansımı denemeye karar verdim ve "Peki, nasıl buldu?" diye sordum.

"Kim?"

"Eşin," dedim, işi batırdığımdan korkarak, "Sophie. Phoenicia'yı nasıl buldu?"

Bir an için, neredeyse elle tutulacak kadar uzun bir süre için, Dan'in yüzünde kuşkunun ve acının eşit olduğu bir ifade belirdi; sanki hatıralarının özel mahzenine zorla girmiştim. Sonra beni şaşırtarak sırıttı ve şöyle dedi: "Beni ve taşralı hâllerimi şimdi çok daha iyi anladığını söylemişti."

Ben de sırıttım ve en kötüsünü atlatmış olduk. O yazın geri kalanında, sonbaharın başlarında, Catskill Dağları'nda dolaşırken, kendi başıma olta salladığım akarsularda birlikte balık tutarken, benim için yeni olan bazı yerleri denerken, Dan'in eşi ve ailesi hakkında da biraz bilgi edindim. Fazla konuşmazdı. Hiçbir zaman kendisi hakkında uzun uzun konuşan bir adam olduğunu sanmıyorum. Fark etmiş olabileceğiniz gibi, bu kesinlikle canımı sıkacak bir durum değil. Dan'le işlerin

yolunda gittiğini anlayınca, o kadar da ilginç olduğunu düşünmediğim ama bir parça tecrübe edindiğimi söyleyebileceğim kadar uzun olan hayatım hakkında konuşmakta bir sakınca görmedim. Marie hakkında biraz konuştum ama ölümünden bahsetmedim. Girilmemesi gereken bir konu varsa, o da şahsi kayıplarımızdı. Bu durum konuşmamı zorlaştırdı çünkü daha önce de söylediğim gibi, Marie kısa evliliğimiz boyunca hastaydı. Bu sorunu, evlenmeden önceki yaşantımızdan, flört dönemimizden bahsederek çözdüm. Ve Dan benden sadece birkaç adım ötede otururken, ara sıra Marie'nin ziyaretlerini hissetmeye devam ettim. Bu anlara alışabildim mi bilmiyorum –ne kadar düzenli hâle gelirlerse gelsinler, insanın böyle bir şeye alışabileceğini sanmıyorum– ama onlarda tuhaf bir teselli bulmaya devam ettim.

Bilinçli ya da bilinçsiz, Dan benim yolumu izledi. Büyük ölçüde başlangıç zamanlarına, göğsünüzde hissettiğiniz acının nostaljiden daha fazlası olmadığına kendinizi daha kolay ikna edebileceğiniz geçmiş olaylara bağlı kaldı. İkizleri Jason ve Jonas hakkında hiç konuşmadı ve dürüst olmak gerekirse, bunun için minnettardım. Marie çocuk sahibi olmayı çok istemişti ve bu dünyadan en az bir çocuk sahibi olmadan ayrılmak zorunda kalmak onun en büyük hayal kırıklıklarından biri olmuştu. Aslında öldüğü günün sabahına kadar bu konu hakkında epeyce konuşmuştuk ve o öldükten sonra çocuklarla aynı ortamda bulunmakta, davet edildiğim aile etkinliklerinde Marie'nin yeğenlerini görmekte zorlandığımı fark etmiştim. Onları görmek, herhangi bir küçük çocuğu görmek, bana Marie'yle sahip olmak isteyip de olamadığımız şeyleri hatırlatıyordu ve bu da acımı güneş ışığına tutulan bir büyüteç gibi bir noktaya topluyordu. Yıllar geçtikçe bu duygular azaldı. Çocukların varlığıyla başa çıkmak kolaylaştı. Ama sanırım istediğim kadar uzak değildi bu duygular. Güçlü bir rüzgâr ortaya çıkmalarına yetiyordu – biraz tozlu ama tek parça hâlinde.

Yine de, konuşmak Dan'e yardımcı oluyorsa, biraz rahat-

sızlık hissetmeye değeceğine inanmak hoşuma gidiyordu. Aslında, o sonbahar balık sezonu bittiğinde, Dan için biraz endişelendim. Kışın balık tutmanın yerini tutacak bir şey bulamamıştım –hâlâ da bulamadım–, bu yüzden Dan'e, "Balık sezonu bittiğine göre, artık körling antrenmanlarına başlamamız gerekecek," de diyemezdim. Birlikte bu kadar balık tuttuktan ve sohbet ettikten sonra böyle bir bahaneye ihtiyacımız olmamalıydı, biliyorum ama balık tutmak gibi bir aktivite seçeneği olmadığı için, "Hey, bu hafta sonu bir araya gelip sohbet edelim," demek de garip geliyordu. Aptalcaydı, evet. Zaten balığa çıkamayacağımız ilk hafta sonunda Dan'in kardeşi ve ailesi ziyaretine gelecekti. Kazanın birinci yıldönümü gudubet yüzünü gösteriyordu ve onun da Sophie'nin de aileleri yalnız kalmaması gerektiğine karar vermişlerdi. Yeni yıla kadar çok meşguldü.

Dan'i her gün işyerinde görsem ve arada sırada iki çift laf etsek de, onu ancak bir sonraki yılın şubat ayının sonunda akşam yemeğine davet edebildim. Kısalığına rağmen, şubat ayı bana her zaman kasvetli bir ay gibi gelmiştir, en azından bu bölgelerde. En karanlık ay olmadığını biliyorum, en soğuk ya da en karlı ay olmadığını da ama şubat ayı açıklayamadığım bir şekilde gri. Şubatta tüm büyük, keyifli tatiller bitmiş olur ve Paskalya'ya da bahara da haftalar, hatta aylar vardır. Sanırım bu yüzden, bu şeylere her kim karar veriyorsa, yükünü hafifletmeye yardımcı olmak için ayın ortasına Sevgililer Günü'nü sıkıştırdı. Dürüst olmak gerekirse, ayın 14'ünü kutlamak için bir nedenim olsa bile şubatı yine kasvetli bir ay olarak görürüm. Sanırım Dan'i yemeğe davet etmemin bir nedeni de buydu ve o pazar gecesi kapıyı açtığımda, onu üzerinde naftalin ve küf kokan eski bir eşofmanla, tıraş olmamış ve belli ki duş da almamış bir hâlde karşımda gördüğümde, o kadar da şaşırmadım. Özellikle de cuma günü her zamanki gibi şık ve temiz olduğunu düşünürsek. Kan çanağına dönmüş gözleriyle kapı aralığında dikilirken, ona baktım ve *Elbette; şubat ayındayız,* diye düşündüm.

Çoğu insan için, birini kaybettikten sonraki ikinci yılın, ilk yıldan daha zor olduğu söylenir. Teoriye göre, ilk yıl hâlâ şoktasınızdır. Başınıza gelen şeyin gerçekleştiğine inanmazsınız; inanamazsınız. İkinci yıl boyunca, ölmemiş de bir yere gitmiş gibi davrandığınız kişinin –ya da Dan'in durumunda kişilerin– geri gelmeyeceğini anlamaya başlarsınız. Bana böyle olmadı ama sanırım bunun nedeni, Marie'yi kaybetmeden önce onu uzun süredir kaybediyor olmamdı ve bu yüzden çoğu insanın çok sonraları keşfettiği numaraları kendi üzerimde kullanıyordum. Ama bu teori Dan için de geçerliydi. Şükran Günü, Noel, Yeni Yıl boyunca her şeyi cesurca karşılamış, ziyarete gelen çeşitli akrabalarına iyi bir evsahipliği yapmak için elinden geldiğince uğraşmıştı. Ama sonuncu akrabası –Ohio'dan gelen kuzeni– gideli bir hafta olmuştu ve yakın gelecekte başka birinin geleceğine dair hiçbir umut yoktu. Ve ne kadar yalnız olduğu bilgisi, bir kamyon dolusu tuğla gibi üzerine çöküp onu ezmişti. O zamana kadar iyi uyuyordu –harika olmasa da kötü de değildi– ve tutkularından biri olan video kasetten eski film izleme aktivitesiyle dikkatini dağıtabiliyordu. Şimdi ise uykusu kendisine doğru hızla gelen o devasa beyaz kamyonun anısı tarafından kovalanıp kaçmıştı; kamyonun ızgarası, hayatından bir daha asla iyileşemeyeceği bir ısırık almaya hazırlanırken, ona sırıtan krom dişlerle dolu büyük bir ağzı andırıyordu. Televizyonda bir şeyler izlemeye çalıştığında, örneğin *Kanlı Nehir* filmini ya da gece yarısı sohbet programlarından birini, ekrandaki her şeyin yerini Sophie'nin yüzü alıyordu; kükreyen römorka bakmak için kafasını çeviriyor, uyku mahmuru gözleri fal taşı gibi açılıp dehşetle bakıyor, ağzı Dan'in daha önce hiç duymadığı bir ses çıkarmak için aralanıyordu.

Spagetti, köfte, sarımsaklı ekmek ve salatadan oluşan akşam yemeği sırasında, "Eee, Dan, nasılsın?" diye sormam üzerine bunları anlattı. Sözünü kesmedim, anlayışlı homurtular çıkarmakla yetindim. Benimle tek seferde ilk kez bu kadar çok konuşuyor, kaybından ilk kez bu kadar detaylı bahsediyordu.

Ve bir kez başladığında, onu yolundan saptırmamam gerektiğini biliyordum. Akşam yemeği boyunca içini döktü, bu süre zarfında biraz sarımsaklı ekmek dışında bir şey yemedi ama masaya koyduğum kırmızı şarap şişesinden dolu dolu dört kadeh devirdi. Bu, hafifçe sallanmasına ve gözkapaklarını düşürmeye yetti. Konuşmasının bittiğini düşündüğümde, "Yanlış anlama ama belki de profesyonel biriyle konuşmalısın. Belki yardımı dokunur," dedim.

Kelimeleri ağzında geveleyerek konuştu: "Alınma ama Abe... Abraham, neyin yardımcı olduğunu bilmek ister misin? Sana söyleyeyim. Sabahın dördünde, yatağımda uzanmış, gözlerim fal taşı gibi açık tavana bakarken –ki tavan beyaz olduğu için üzerimde asılı bir film perdesi gibi duruyor ve orada, olan biten her şeyi tekrar tekrar görebiliyorum– içimden, *Zaten bir buçuk saat içinde kalkacağım, neden şimdi kalkmayayım?* diye düşünüyorum. Kendimi yataktan atıyorum, ne olduğunu önemsemeden üzerime bir şeyler geçiriyorum, kendime bir fincan kahve yapıyorum –sabah kahvemi asla atlamam– ve arabaya atlayıp Morris Yolu ve 299'un köşesine gidiyorum. Geniş bir banket var, bu yüzden arabayı oraya çekmek ve sabah kahvemi içerek oturmak benim için hiç sorun değil. Artık bir trafik lambası var, bunu biliyor muydun?"

"Evet, biliyordum."

"Tabii ki biliyorsun, bilmeyen mi var? Drescher ailesinin, Daniel Anthony Drescher'in mutlu ailesinin, sonsuza dek *eksildiği* yeri işaret ediyor. O noktada oturuyorum, o tarihi noktada elimde kahveyle o trafik lambasına bakıyorum. Onu inceliyorum. Düşünüyorum. O üç cam mercekte değişen komutları izliyorum. Hava yeterince sıcaksa ya da değilse, penceremi açıp onu dinliyorum. Diyelim ki ışık yeşil yanmaya başladı. Neredeyse çalar saat gibi bir vızıltı geliyor, ardından bir tıkırtı geliyor ve ışık sarıya dönüyor. Bir vızıltı daha, bir tıkırtı daha ve kırmızı. Kapıların açılıp kapanması gibi, hapishane kapıları gibi. En uzun kırmızı yanar, bunu biliyor muydun? Zaman

tuttum. Morris'ten bakınca öyle. 299'da en uzun yeşil yanıyor. Kırmızıdan sonra yeşil, sonra sarı. Vızıltı, tıkırtı. Vızıltı, tıkırtı. Kapılar açılıp kapanıyor, Abe. Kapılar açılıp kapanıyor.

"Sana küçük bir sır da vereyim. Işığa bakmanın en ufak bir faydası yok. *Bu korkunç trajediden en azından iyi bir şey çıktı*, diye düşünmüyorum. Kavşak öylesine bir yer sadece. Ondan kaçamıyorum. Hiçbirinden kaçamıyorum. Bizzat ben cehennemim, değil mi? Bu yüzden, tabiri caizse, tehlikeyi göze aldığım noktada, dışlandığım yerde de olabilirim. Orada daha sakin hissediyorum. Garip, değil mi? Son zamanlarda çok garip düşüncelerim var. Yemin ederim var. Bir şeylere baktığımda, insanlara baktığımda mesela, hiçbirinin gerçek olmadığını düşünüyorum. Hepsi sadece bir maske, tıpkı çocukken okuldaki oyunlarımızdan biri için yaptığımız kâğıttan maskeler gibi. Hangi oyundu o? *Alice Harikalar Diyarında* gibi geliyor ama hatırlayamıyorum. Keşke o oyunu hatırlayabilseydim. Keşke hatırlayabilseydim. Hepsi bir maske, Abe. Milyon dolarlık soru şu: *Maskenin altında ne var?* Eğer bir yumrukla maskeyi delip geçebilseydim," eli masaya çarparak tabakları tıkırdattı, "ne bulurdum? Sadece et mi? Yoksa daha fazlasını mı? Rahibin cenazelerde bahsettiği şeyleri mi bulurdum? Sen orada değildin, değil mi? Sanırım o zamanlar birbirimizi bu kadar iyi tanımıyorduk. Güzel bir yerdeler, dedi rahip, üçü de güzelliği bizim bilme yetimizin ötesinde olan bir yerdeler. O yerde neşe de varmış, sonsuz bir neşe. Maskede bir delik açabilseydim, güzellik ve neşe görür müydüm? Ya bu cennet olmalı diye düşünürsün, çünkü bundan bahsediyoruz, değil mi? Ya da yapacak bir şey yok, maske her şeydir dersin. Ama sana söyleyeyim, o kavşakta oturup ışığın değişmesini izlerken, başka şeyleri, başka olasılıkları düşünüyorum. Belki de gösteriyi yöneten her kimse ya da her neyse o kadar da iyi biri değildir. Belki kötüdür ya da delidir ya da sıkılmıştır, umursamazdır. Belki de her şeyi tamamen yanlış anlıyoruz, her şeyi ve maskenin ardına bakabilseydik, göreceğimiz şey bizi yok ederdi. Hiç böyle hissettin mi?"

"Pek sayılmaz."

"Sorun değil," dedi Dan ve sandalyesinde arkasına yaslanıp ânında uyuyakaldı.

Şimdi Dan'in sözlerini hatırlayınca ürpermemek, *Nereden bildi?* diye düşünmemek elde değil. Uç noktadaki ruh hâllerinin, insanı –nasıl desem– tamamen hayali bir duruma itebileceğini söylerler. Dan'in yaşadığı şey bu olabilir. Sonra yine o gün Dutchman Deresi'nde yaşananları kendime hatırlatmak zorunda kalıyorum: Duyduklarımız; gördüklerimiz; Tanrı yardımcımız olsun, dokunduklarımız; tüm bunların Dan'in sözlerini doğrulaması gerekmiyor. Yine de bunu söylemek özel bir ricaymış gibi geliyor. Aslında –daha ziyade– dolambaçsız, aşırı iyimser, içi boş bir inkâr gibi. Ama bazı şeyler vardır ki doğru olsalar bile onlarla yaşayamazsınız. Onları reddetmek zorundasınızdır. Gözlerinizi tam önünüzde çömelmiş duran şeyden başka tarafa çevirirsiniz ve sadece şu anda orada değilmiş gibi yapmakla kalmaz, aynı zamanda onu hiç görmemiş gibi davranırsınız. Bunu yaparsınız çünkü ruhunuz cayır cayır yanan farkındalık sıcağına dayanamayacak kadar zayıf ve narindir, ayrıca gerçeğin canı cehenneme. Bir beden başka ne yapabilir ki?

Eve gidecek durumda olmadığı için Dan'e yatağımı verdim, ben de kanepeye uzandım. Onu sandalyeden kaldırmak, oturma odasında ve koridorda güç bela yönlendirip yatak odasına götürmek hiç de eğlenceli değildi. Sürekli durup uzanmak istiyordu ve hem şarap hem de yorgunluktan sarhoş olmuş koca bir adamı koridorun ortasında kaçmamaya ikna etmek kolay bir iş değildi. Dan'in anlattığı şeylere rağmen uyumakta hiç zorlanmadım. O gecenin ilerleyen saatlerinde –teknik olarak konuşursak, ertesi sabah olmalı– Marie öldükten sonra ilk kez kâbus gördüm. Genelde rüyalarım sıradan, bugün-işte-bunu-yaptım türünden rüyalar olurdu. Zihnim nadiren de olsa tuhaf, egzotik, rüya gibi rüyalar görürdü. Ben hep böyleydim. Doğrusunu söylemek gerekirse, eskiden rüyalarında

büyük maceralara atılan, tutkulu aşklar yaşayan ya da ünlülerle yemek yiyen insanları kıskanırdım. Bana göre o rüyalar kendi özel filminizde rol almak gibiydi. Bu rüya ise mutlu bir Hollywood fantezisi değildi. Kapatmak istediğiniz ama kapatamadığınız türden bir filmdi, çünkü kapatmak için koltuktan kalkıp oturma odasını arşınlamanız gerekiyordu ve bunu yapmaktan gerçekten çok korkuyordunuz. Muazzam bir risk gibi görünüyor. Ama hepsi bu değil, hayır. Büyüsüne de kapıldınız. Bu yüzden orada oturuyorsunuz, izlemeyi bırakamıyorsunuz, daha sonra kanalı değiştirmediğiniz için pişman olacağınızı çok iyi biliyorsunuz, yorganı başınızın üzerine çekerken yatak odasının kapısının dışında duyduğunuz tıkırtının bir ayak sesi değil de buzdolabından gelmiş olması için dua ediyorsunuz.

Rüyamda balık tutuyordum. Her şeyin normal başladığını söylemek isterdim ama bu doğru değil. Dar, dolambaçlı, hızlı akan bir derenin kenarında duruyordum. Hızlı akıyordu derken, suyun şiddetli bir fırtınadan sonra olduğu gibi köpürmesini kastediyorum. İçini hiç göremiyordum. Solumda, dere dik bir tepeden iniyordu. Sağımda, alçalmadan önce birkaç metre boyunca köpürüyordu. Önümde, derenin karşısındaki kıyı, yaprak dökmeyen sıra sıra ağaçlarla dik bir şekilde yükseliyordu. Arkamda, zemin sık bir ağaç kümesine doğru eğimliydi. Tepemde gökyüzü masmaviydi, güneş göz kamaştırıyordu. Gün ışığına rağmen, karşımdaki ağaçlar –yalnızca aralarındaki boşluklar değil, ağaçların kendileri de– kapkaraydı; sadece gölge de değil, sanki gecenin ta kendisinden yaratılmış gibi karanlıklardı. Orada, o azgın derenin kenarında elimde oltamla dururken, o ağaçlara bakmak sanki çok uzaklara, derin bir uçuruma bakıyormuşum gibi hissettirse ve başımı delicesine döndürse de, gözlerimi onlardan alamıyordum. Daha da kötüsü, izlendiğimi hissedebiliyordum, ağaçların kenarındaki şeylerin ve çok daha uzaktaki şeylerin gözlerini hissedebiliyordum; daha büyük, çok daha büyük olduklarını bir şekilde biliyordum. Bu gözleri, bakışları üzerimde hissedebiliyordum,

sanki bir böcek sürüsü üzerimde sürünüyor gibiydi. Boğazımda bir çığlık yükseliyordu. Eşyamı fırlatıp kaçmak üzereydim ki oltama bir şey takıldı.

Gücüyle oltayı eğdi. Misinanın sonu gelmeye başladı, hem de daha önce hiç görmediğim kadar hızlı bir şekilde. Derin deniz balıkçılığıyla ilgili programlarda merlin ya da kılıçbalıkları yemi yuttuğunda duyulan o hiddetli sesi çıkarıyordu. Sanki oltama takılan balık dümdüz aşağıya, çok daha derine dalmaya karar vermiş gibiydi – bir derenin bu kadar derin olabileceğini düşünmezdim. Misinanın kopma ihtimaline karşı oltanın kolunu tutmaya korkarak (ve bunun kötü bir şey olup olmayacağını düşünerek) çubuğu tuttum. Avım daha da derine daldı, misina tısladı. Birdenbire oltama takılan şey durdu. Tereddüt ettim, mola mı verdi acaba diye düşünüp bekledim. Hiç hareket yoktu. Kolu çevirmeye başladım. Saatler gibi gelen bir süre boyunca misinayı geri sardım, çekebileceğimden daha fazlasını çektim. Rüyanın derinliklerinde bile bunu biliyordum. Elimi hemen durduran kısa bir çekiş dışında bir mücadele olmayacağına karar verip makarayı sarmaya devam edene kadar, avım gevşek ve pasifti. Ne kadar uğraşırsam uğraşayım ne tür bir balık yakaladığımı anlayamadım. Uzman değilim, hiç olmadım ama yeminizi kapan, misinanızı tüketene kadar dümdüz dalan, sonra daha fazla mücadele etmeden onu çekmenize izin veren bir balıktan söz edildiğini hiç duymamıştım. Aslına bakarsanız, gizemli balığımın bu kadar derine dalmasına izin veren derenin neresi olduğu hakkında da hiçbir fikrim yoktu. Manzara Catskill'i andırıyordu ama dağların neresinde olduğunu bilmiyordum.

Oltama takılan şeyin yaklaştığını tam olarak nasıl bildiğimi söyleyemem çünkü çalkantılı suyun içinden göremiyordum, ama biliyordum ve bu bilgiyle birlikte etrafımdaki ağaçlardaki tüm o şeylerin toplu hâlde nefeslerini tuttukları, benim ne olduğunu bilmediğim şeyi hevesle beklediklerini hissedebiliyordum. Oltamın ucundaki şey suyun köpüğünü dağıttığı an

zaman yavaşladı. Suyun içinde yılan gibi dönen bir sürü siyah şey gördüm. Hayır, yılan değil, daha çok bir tür bitki, yosun gibiydi. Hayır, yosun da değil, daha çok saç gibiydi, bir kafa dolusu saç gibi. Evet, saçtı; kahverengi, kalın telli, sırılsıklam, umutsuzca birbirine karışmış. Saç, solgun ve yüksek bir alnın iki yanına ayrılmıştı ve uzun, dar kaşlar kapalı gözlerin üzerinde yay çiziyordu. Yüksek elmacıkkemiklerini; keskin, neredeyse sivri burnunu; yüzündeki orantısız tek şey olan ağzını –iki beden küçük diye dalga geçerdim– görmeden önce bile o olduğunu biliyordum. Misinanın ucundaki dikenli kanca üstdudağından sarkıyordu. Kan yoktu. Siyah, yapışkan bir sıvı yaraya bulaşmıştı. Orada durdum; eşime, zavallı ölü Marie'me baktım. Onu kaybetmiş olduğumu biliyordum; o rüya deresinin kenarında durdum ve oltaya sıkıca, umutsuzca tutundum çünkü başka ne yapabilirdim, bilmiyordum. Bir yanım o kadar dehşete düşmüştü ki, o ağaçların arasında beni neyin beklediğini öğrenmek pahasına da olsa, oltayı fırlatıp kaçmak istiyordum. Bir yanım o kadar üzgündü ki, kendimi dereye atıp onu yakalamak, geldiği yere geri kaçmadan önce onu tutmak istiyordum. Duyduğum acı o kadar keskindi ki, onu beş dakika önce kaybetmiş de olabilirdim. Sıcak gözyaşları yarın yokmuş gibi yüzümden döküldü.

Sonra gözlerini açtı. Ağzımdan zorla çıkan tiz bir sesle inledim. Marie'nin gözleri, o sıcacık, kahverengi gözleri, içinde tutku ve şefkat barındıran gözleri gitmiş, yerine düz, sarı-altın rengi yuvarlaklar, bir balığın donuk, ölü gözleri gelmişti. Bana kayıtsızca bakarken, birden onu azgın akıntıdan çekip çıkaracak olsam, geri kalanının da başka bir şeye dönüştüğünü, güzel vücudunun sümüksü kabuklu pullara ve keskin yüzgeçlere teslim olduğunu göreceğim inancına kapıldım. Kollarım, bacaklarım ve diğer her yerim o kadar kötü titriyordu ki, olduğum yerde durmak için elimden geleni yaptım.

Dudakları aralandı ve Marie konuştu. Konuştuğunda sesi zayıftı, sanki aynı anda hem çok uzaklardan bana sesleniyor

hem de kulağıma fısıldıyordu. "Abe," dedi, onun sesiydi ama farklıydı; sanki artık alışık olmadığı bir boğazdan çıkıyormuş gibiydi.

Dilim tutuldu, başımı aşağı yukarı salladım, o da aynı mesafeli ve yakın tavırla devam etti. "O da bir balıkçı." Dudağını delen kancadan dolayı söylediğini anlamak zordu.

Yine başımı salladım, kimi kastettiğinden emin değildim. Dan'den mi bahsediyordu?

"Bazı dereler derindir," dedi Marie.

Dudaklarım titreyerek, "M-M-Marie?" diye mırıldandım.

"Derin ve karanlık," dedi.

"Tatlım?" dedim.

"Bekliyor," diye devam etti.

"Kim?" diye sordum. "Ne demek istiyorsun?"

Cevabını anlayamadım; dudağını çekiştiren kanca yüzünden kelime ağzında gevelenmişti. Sözcük ya da isim, kulağa Almanca ya da Felemenkçe gibi gelen bir hece karmaşasıydı. Tekrar etmesini isteyemeden Marie, "Kaybolan kaybolmuştur, Abe," dedi.

"Kim?" diye sordum. Hâlâ o heceleri bir araya getirmeye çalışıyordum.

"Kaybolan kaybolmuştur," dedi Marie. "Kaybolan kaybolmuştur."

Kancamın dudağını deldiği yerden yüzüne, saçlarına doğru derin bir yarık açıldı ve derisini parçaladı. Ben dehşet içinde izlerken, derisinin kenarları birbirinden ayrıldı ve altından parlak, pullu bir şey çıktı. Bağırarak geriye doğru tökezledim ve Marie arkasına bile bakmadan, hızla akan beyaz derenin içine daldı. Yerine kilitlenmiş olan misina gerildi ve beni suya çekmeye başladı, ellerim de oltayı bırakamıyordu. Yalpalayarak birkaç adım attıktan sonra, canlı bir şey gibi köpüren ve dans eden suyun kenarındaydım. Rüyada bile olsam kesinlikle biliyordum ki, hiçbir koşulda o dereye daha fazla yaklaşmak istemiyordum. Korkudan başım dönüyordu; Marie'den,

Marie'nin içindeki şeyden, kurtulmak için verdiğim umutsuz mücadeleye kıkırdayarak gülen suyun kendisinden korkuyordum. Öfkeyle debelendim, ileriye sürüklenirken topuklarımı kuma gömdüm. Bir an için misina gevşedi ve bir ahmak olduğum için ben de gevşedim. Bu, bir sonraki büyük çekiş geldiğinde, beyaz suya ve beyaz dişlerle dolu açık ağızlara, beyaz suyun içindeki sıra sıra beyaz dişlere ve onların ötesine doğru baş aşağı uçtuğum anlamına geliyordu...

Oturma odasındaki kanepede dimdik otururken, ağzım kupkuruydu, kalbim güm güm atıyordu.

III

Herman'ın Lokantası'nda

Tecrübeyle sabittir ki, bu rüyayı bir alamet olarak görmemek çok zor. Hatta nasıl başka bir şey olarak algılayabildim, şu an anlayamıyorum. Hikâye anlatmanın zorluğu da bu, değil mi? Ortalık durulduktan sonra parçaları birleştirmeye çalıştığınızda –ne olduğuna, belki daha da önemlisi, sırf neden olduğunu bilebilme umuduyla nasıl olduğuna dair– sonraki olayları o kadar doğru bir şekilde öngören anlar vardır ki, rüya gibi, mesajlarına nasıl kulak asmadığınızı merak edersiniz. Mesele şu ki, ancak öngördükleri şey gerçekleştiğinde önemlerinin farkına varabiliyorsunuz. O rüyayı gördüğümün ertesi sabahı, o azgın derenin görüntüsü, Marie'nin ortaya çıkan yüzü hafızamda tazeliğini korurken, rüyanın neye işaret ettiğini düşündüğümü sorsaydınız, sanırım eşimin yerine balık tutmayı koyduğum için duyduğum korkuyu ifade ettiğini söylerdim. Sanırım hepimiz şu ya da bu televizyon programında, rüyalarımıza ikna edici yorumlar getirebilen psikologlar izlemişizdir. Bana rüyanın bir uyarı, İncil'de okuduğunuz gibi bir kehanet olduğunu düşünüp düşünmediğimi sorsaydınız, büyük olasılıkla dalga mı geçiyorsunuz der gibi bakar ve ne içtiğinizi sorardım. Sonuçta, rüyaların ileride bizi nelerin beklediğine dair ipuçları verdiğine inanan biri olsam bile, balık tutmaktan korkmamı gerektirecek ne vardı ki?

Bunun da ötesinde, rüya hiç tekrarlanmadı. Bu psişik uyarıların yapması gereken bu değil midir? Ciddiyetlerini kanıtlamak için kendilerini tekrar etmezler mi? Sanırım tekrar-

lanmasına gerek kalmayacak kadar net bir şekilde hafızama kazınmıştı. Üzerinde düşündüysem de, bunun nedeni merakım ve zihnimin derinliklerinden fırlayan tuhaflığımdı. O kış Marie'nin mezarını ziyaret etmekte biraz ihmalkâr davranmıştım. Rüyanın gerçek bir yer ya da kişiden çok bununla ilgili olduğunu düşündüm. Ne olursa olsun, Marie'yle ilgili rüyamı balık tutarken bana yaptığı ziyaretlerle ilişkilendirmek aklımın ucundan bile geçmedi.

O pazar gecesi Dan'in görünümü, ruh hâli, sonraki birkaç ay boyunca onu ele geçiren bir değişimin ilk işaretleriydi. Bunu neyin tetiklediğinden hâlâ tam olarak emin değilim. Ama uzun süredir geçiştirdiği kederi, Dan'in savunmasının altından tünel kazmanın bir yolunu buldu. Dikkati dağıldığı anda üzerine saldırıp kirli dişlerini bağırsaklarının derinliklerine gömdü ve bırakmayı reddetti. Dan günlerce aynı kravatı takıp aynı takım elbiseyi giydi. Dağınık sakalları yüzünde yükselip alçalıyordu. Daha da uzayan saçı sık sık tuhaf şekillerde dışarı uzanıyordu. İşte geçirdiği saatler, en hafif tabirle düzensizleşmişti. Bazı sabahlar dokuz ya da dokuz buçuğa kadar işe gelmiyordu, bazı sabahlarsa yediye çeyrek kala masasında oluyordu. Bizden çok önce geldiği günlerde bile zamanının çoğunu henüz açmadığı bilgisayarının ekranına bakarak geçiriyordu. Bakışları, insanın içini delip geçmek istediğini hissettiğim bakışları, onunla herhangi bir şekilde konuşmanın neredeyse imkânsız olduğu noktaya kadar kötüleşti. Söylediğiniz hiçbir şeyi dinliyor gibi görünmüyor, sadece sonuna kadar açılmış pürmüz lambası gibi parlak gözleriyle sizi delip geçiyordu. İşten asla hepimizden daha geç çıkmıyordu ve günün sonunda ofisinin önünden geçerken içeriyi boş bulmak alışılmadık bir durum değildi.

Çok geçmeden işi ciddi bir tehlike altına girdi. İki önemli projede ekip lideriydi; bunlardan biri konumunu düşürmüş, diğeri ise onu tamamen projeden çıkarmıştı. Şirket değişmişti. Bu, yönetimin ilan etmiş olduğu gibi, babanızın IBM'i de-

ğildi; sanırım benim IBM'im de olmadığı anlamına geliyordu. Kendinden olana sahip çıkan ve bu sayede onların sadakatini kazanan kurumsal aile kavramı, basit bir açgözlülükle ortadan kalkmıştı. Bunun pratikteki anlamı şuydu: Benim on yıldan uzun bir süre önce gördüğüm anlayış ve hoşgörü, Dan'e gösterilemeyecekti. O anki işini kaybedip kaybetmemeye dair umursamaz tavrı, gelecekte farklı hissetmeyeceği anlamına gelmiyordu ve bunu görmesi için elimden geleni yaptım. Söylediklerimle pek ilgilenmedi. Kederi onu, çoğu insanın sadece sınırlarını görebildiği bir ülkeye götürmüştü ve o karanlık ülkenin geleneklerine ve kaygılarına kapıldığı yerden benim endişelerim ona o kadar yabancı geliyordu ki, belki de onun gözünde başka bir dilde konuşuyordum.

İkinci konuşma girişimimden sonra, o bahar balık sezonu başladığında Dan'in oralarda olacağına pek inanmıyordum. Frank Block bir önceki ay gayriresmi bir şekilde kovulmuş, bunun adil olmadığını, bundan daha iyisini hak ettiğini haykırdığında da iki güvenlik görevlisi tarafından binadan çıkarılmıştı. Genç bir adam olan yöneticim –sanırım pozisyonu için başlıca niteliği yalakanın teki olmasıydı çünkü büyük miktarda sahip olduğu tek vasfı buydu– şirketin son derece cömert kıdem tazminatı paketleri sunduğuna dair çok da ince olmayan ipuçları vermeye başlamıştı. Kabul etmemenin aptallık olduğunu söylüyordu. Binamızın koridorlarında günlerce, haftalarca ve aylarca kıyım devam etti. Ve bu katliamın ortasında Dan, kafasını doğrama tahtasının üzerine koymuş, ilgilenen herkese balta uzatıyordu. Gerçi tahminimde yanılmış olabilirim. Dan bir şekilde işini kaybetmedi. Ne durumda olursa olsun, zeki bir adamdı –M.I.T.'den sınıf birinciliğine yakın bir dereceyle mezun olmuştu– ve onu köpekbalıklarına atmaktansa gemide tutmaya değeceğini düşündürtecek kadar şirkete katkıda bulunmuş olmalıydı.

Bazen, Dan'le iş arkadaşı olmasaydık o bahar balığa gider miydik diye merak ediyorum. Şubat ayındaki o geceden beri

evime gelmemişti. Birkaç kez davet etmiştim ama her seferinde bir bahane uydurup gelemeyeceğini söylemişti; eskisine göre daha seyrek olsa da, hem onun hem de Sophie'nin ailesi onu ziyaret etmek için ara sıra girişimlerde bulunuyorlardı ve ne hikmetse bu girişimler hep benim onu davet ettiğim zamanlara denk geliyordu. Beni evine hiç davet etmedi. Yaşananlardan dolayı utandığından emindim ama bu anıları canlandırmadan ve onu yeniden rahatsız etmeden böyle hissetmemesi gerektiğini söylemenin bir yolunu bulamıyordum. İşiyle ilgili uyarılarımı bir tarafa bırakırsak, talep ettiği mesafeye saygı duymak için elimden geleni yaptım.

Alabalık sezonunun başlamasına yaklaşık iki hafta kala, bir gün öğle yemeğinden döndüğümde Dan'i ofisimde, masamın kenarına büyük, sıska bir yaratık gibi tünemiş hâlde beklerken buldum. "Selam, Abe," dedi.

"Merhaba, Dan," dedim. "Senin için ne yapabilirim?"

"Alabalık sezonunun başlamasına ne kadar var?"

"On üç gün. Bana bir dakika verirsen, ayrıca kaç saat ve dakika olduğunu da söyleyebilirim."

"Gidiyor musun?"

"Dan," diye çıkıştım, "böyle bir şey nasıl sorabilirsin?"

Gülmedi. "Sana eşlik etmemin sakıncası var mı?"

"Ben de bunu bekliyordum," dedim ama bu tam olarak doğru değildi. Dan'in bu yıl bana katılacağından emin değildim. Şubat ayında yaşadığı mahcubiyet ile son zamanlarda herkesten uzaklaşmış olduğu gerçeği birleşince, balığa tek başına gitmek isteyebilir diye düşünmüştüm ve bu yüzden konuyu açmamıştım.

"Güzel," dedi Dan. "Teşekkür ederim."

"Lafı bile olmaz. Balık arkadaşım olmadan nasıl giderim?"

"Sana bir şey söyleyebilir miyim?" diye sordu ve öne eğildi.

"Elbette."

"Balık tutmakla ilgili düşler görüyorum," dedi. "Hem de çok."

"Ben de ama benim düşlerin çoğu toplantıların ortasında ortaya çıkıyor."

Dan'in bu bilgi karşısında irileşen gözleri, şaka yaptığımı anlayınca kısıldı. "Doğrudur," dedi, sesine hafif bir sıkıntı karışmıştı. Masadan kalktı ve "Svartkil'e mi gidiyorsun?" diye sordu.

Başımı onaylar anlamda salladım. "Her sezona orada başlarım. Bir tür gelenek, bilirsin."

"Evet, tabii. Peki sonra? Catskill'e tekrar gidecek misin?"

"Kesinlikle. Denemek için sabırsızlandığım birkaç yeni akarsu var."

"Güzel. Senin için de uygunsa, ben de bir tane önermek isteyebilirim."

"Harika. Aklında neresi var?"

"Dutchman Deresi," dedi. Bu bir film olsaydı, sanırım gerilim müziği tam bu anda yükselirdi. Oysa arka fonda öğle yemeğinden dönenlerin şamatası vardı. Dan devam etti: "Hiç duydun mu?"

"Duyduğumu söyleyemem. Nerede?"

"Woodstock civarında. Havzadan Hudson'a doğru akıyor."

"Neden olmasın? Sen nereden duydun?"

"Bir kitapta rastladım."

Yalanın kokusunu almakta çok kötüydüm. Hayatım boyunca, ailem ve arkadaşlarım bu efsanevi saflığımdan yararlanarak bana neredeyse sonsuz sayıda eşek şakası yaptılar. Öyle ki bazılarını duysanız bana acırsınız. Ancak Dan'in yalan söylediğini hemen anladım. Nasıl olduğunu söyleyemem çünkü ellerini birbirine sürtüp gözlerini bir o yana bir bu yana kaydırmıyordu ama, "Gerçekten mi?" diye soracak kadar emindim.

"Gerçekten," dedi, ses tonum karşısında kaşlarını çatarak.

Neden böyle bir konuda yalan söyleme ihtiyacı duyduğunu anlayamadığım için, "Hangi kitapta?" diye sordum.

"Alf Evers'ın Catskill tarihi hakkında yazdığı bir kitap," dedi. "Duymuş muydun?"

"Hayır," diye itiraf ettim, "duyduğumu söyleyemem." Dan'in yalan söylediğinden ne kadar eminsem, Alf Evers'ın kitabının adını ona çok fazla kitap okumadığımı söylemiş olduğum için verdiğinden de o kadar emindim. Bakışlarımın ardındakiler heyecanlı casus romanları ile Louis L'Amour kitapları arasında bölünmeye meyilliyken, o derenin adını nereden duyduğunun neden önemli olduğunu anlayamıyordum. Belki barda tanıştığı bir kadından öğrenmişti ve böyle bir kaynağı ifşa etmekten utanıyordu. Dere söylediği yerde olduğu ve balıklar oltaya vurduğu sürece ne fark ederdi ki? "O zaman Dutchman Deresi'ni de gezi programımıza eklememiz gerekecek," dedim.

Bana önemsiz görünse de kararım Dan'i fazlasıyla memnun etti. Yüzü aydınlandı ve mutlulukla başını aşağı yukarı sallayarak, "Evet, Abe; evet, ekleyeceğiz," dedi. Planlarımızı yaptık, işe döndük. Bir sonraki cumartesi günü Springvale'de, her zamanki yerde buluşmaya karar verdik. Dan kahve ve çörek getirmek için gönüllü oldu.

O gece, Ulster ilçe atlasımda Dutchman Deresi'ni aradım. Bulmam oldukça uzun sürdü çünkü kitabın dizininde derenin ismi yoktu. Bu bana biraz garip geldi. Aslında detaylı bir atlastır. Ashokan Havzası'nın haritasını gösteren sayfaları bulmam ve sınırlarını incelemem gerekti. Parmağım derenin havzadan aktığı noktanın üzerinden en az iki kez geçti ancak üçüncü denemede buldum. Bulduğumda, dereyi hemen görmediğime inanamadım. Gözden kaçırmak zordu; mavi bir iplik havzanın güney kıyısından Hudson'a doğru kıvrılıyor, Wiltwyck'in kuzeyinden ve Saugerties'in güneyinden geçiyordu. İşaretparmağımla izini sürdüm; balık tutmaya gideceğim bir yer için yapmayı sevdiğim bir şeydir bu. Dutchman Deresi kıvrılıp bükülüyor, neredeyse birkaç kez kendi etrafında dönüyordu. Bunun balıklara toplanacakları bir dizi nokta sağlayacağını düşündüm. Parmağım derenin hareketlerini takip ederken, adını nereden aldığını merak ettim. Manhattan'dan Albany'ye kadar,

Hudson'ın aşağı ve yukarı kısımlarına ilk olarak Hollandalılar yerleşmişti. Nehrin her iki yakasındaki çok sayıda kasabanın isminde de bunu görebilirsiniz: Peekskill, Newburgh, Fishkill. Elbette bu konuyu araştırmamıştım ama bana öyle geliyordu ki, Hollandalılar tarafından isimlendirilmiş pek çok yer bulsanız da, onların isminin verildiği pek fazla yere rastlamıyordunuz. Aslında, bu dere dışında bir tane bile aklıma gelmedi. *Hollandalı** kimdi? Merak içinde atlası kapattım.

Bu sorunun cevabını iki ay sonra, Dan'le birlikte Wiltwyck'in hemen batısında, 28. Otoyol üzerindeki Herman'ın Lokantası'nda otururken alacaktım. Dan, zaman zaman yaptığı gibi, dereye giderken bir fincan kahve ve kahvaltı için orada durmak istemişti. Ben evden çıkmadan önce bir şeyler yemeyi ya da açsam yanımda götürmek için yumurtalı ve peynirli sandviç sipariş etmeyi tercih ederim. Dan kahvaltı için durmak istediğinde, oturup menüyü incelemeyi, daha önce yemediği bir şey, mesela Yunan omleti, cevizli krep sipariş etmeyi severdi. Bunu çok sık yapsaydı, bir sorun hâline gelebilirdi. Ancak şu ya da bu lokantada yarım saatimizi feda etmek istemesi, içimden, *Ne olacak ki? Cevizli krep yemeyeli uzun zaman oldu ve belki yanında bir de sosis iyi gider,* dedirtecek kadar nadirdi. Ayrıca, kendi geçmişime dayanarak Dan'in yeterince iyi beslenmediğini tahmin ediyordum, bu yüzden en azından o gün düzgün bir yemek yesin diye düşündüm.

O sabah akarsu kenarına varmak için hiç acelemiz yoktu. Geçen haftanın büyük bir kısmında gökyüzü gri bulutlarla kaplıydı ve o kadar çok yağmurda kalmıştık ki dışarıda dolaşmak için solungaçlara ihtiyaç duyabilirdik. Yağmur önceki gece geç saatlerde azalmıştı ama bulutlar henüz gökyüzünü terk etmemişti ve balık tutacağımız herhangi bir derenin hızlı akacağını, çamur ve birikintiyle bulanık olacağını tahmin ediyordum. Denk geldiğimiz türden bir sağanaktan sonra oltanızı

---

* Derenin adı olan Dutchman, İngilizcede "Hollandalı" anlamına gelmektedir. *–yhn*

atana kadar bir ya da iki gün beklemeniz gerektiğini söyleyen balıkçılar var ama ben, "Kötü bir av günü, başka bir şeyle uğraşılan iyi bir günden yeğdir," diyenlerdenim. Zaten her zamanki şafak vaktinde Wiltwyck'in batısındaki 28. Otoyola çıkmamızın nedeni Dutchman Deresi'ne gidecek olmamızdı. Yolda Herman'ın Lokantası'nda durduk.

Lokanta yolun sağ tarafındaydı; benzin istasyonu/araba yıkama, mobilya deposu ve dondurma standından oluşan bir dizi binanın en sonuncusuydu. Boş bir arsanın ortasında, 50'li yıllarla ilişkilendireceğiniz o gümüş rengi yük vagonlarındandı. Şimdi boş; son birkaç yıldır faaliyette değil. Bunu anlayamıyorum çünkü Herman'ın Lokantası küçük olsa da ne zaman uğrasam dolu olurdu. Herman'ı hiç görmezdiniz. Aslında, artık ortada bir Herman olduğundan emin değilim. Tezgâhta ve tek sıra kabinlerde Caitlin ve Liz çalışıyor, pişirme işinin çoğunu Howard yapıyordu, Esteban ve Pedro adında iki Meksikalı kuzen de ona yardım ediyordu. Balığa çıkışımın ikinci yazında keşfedip müdavimi olduğum bu mekânı sevme nedenim, yemeklerinden bile daha çok dekoruydu. Lokantanın içi eski moda balıkçı tarzında dekore edilmişti. Duvarlara asılmış oltalar ve ağların arasında balık tutan adamların binlerce fotoğrafı vardı. Bu balıklardan birkaç tanesi de doldurulmuş ve göze çarpan yerlere asılmıştı. İçeri girdiğinizde sizi balıkçılıkla ilgili karikatürlerle dolu bir ilan panosu karşılıyordu; bazıları gazeteden yeni kesilmiş, bazıları ise eskilikten sararıp buruşmuştu. Benim en çok hoşuma giden birkaç yıllık bir karikatürdü; bir akarsuyun kenarında, biri puro içen, diğeri bira tutan çok büyük iki somon balığı oltalarını suya atmışlardı. Su da kolları yanlarında, yüzleri ileriye dönük hâlde akıntıya doğru giden, minik insanlarla doluydu. Beni güldüren bu basit tezatlığın dışında ne esprili bir başlık vardı ne de bir konuşma. O lokantaya her girdiğimde kıkırdardım ve o günün ilerleyen saatlerinde yaşananlara rağmen, şimdi aklıma geldiğinde bile gülümsüyorum. Dan'e gelince, o hiç komik bulmamıştı.

Lokantadaki en tuhaf şey, ki her yemek yediğimde onu incelediğim için bunu belirtmekte fayda var, sipariş penceresinin sol üstünde asılı duran büyük tabloydu. Bu yağlıboya tablo o kadar eskiydi, binlerce omlet ve hamburger dumanıyla o kadar yıpranmıştı ki, ancak özenli ve dikkatli bir incelemeyle konusu hakkında bir fikir edinmeye başlayabilirdiniz. Tuval, gölgeler ve siluetlerden oluşan bir karmaşaydı. Hatta bunun dev bir Rorschach testi olabileceğinden şüphelenmiştim. Tablonun asılı olduğu yerin pek iyi aydınlatılmaması da yardımcı olmuyordu. Resmin ortasında, soluk bir yama üzerinde gezinen uzun, kıvrımlı, siyah bir leke seçilebiliyordu. Sağ üst köşede dalgalı, beyaz bir çizgi vardı. Resme bakıp, ne olduğunu anlayamayıp peşini bıraktığımı düşünebilirsiniz. Ama resimde öyle bir şey, öyle bir özellik vardı ki, kelimelere dökebilir miyim, bilmiyorum. Sanırım ne olduğunu göstermeye, anlamını açığa çıkarmaya çok yakın olduğu için beni büyülemişti. Tezgâha her oturduğumda farklı bir sahne görüyordum. Lokantaya ilk gidişimde gökyüzünden bir kuşun süzülerek indiğini gördüm; belki de bir kargaydı. Başka bir sefer, yarasa olabileceğini düşündüm. Sonra, lokantanın geri kalanı balıkçılık hatıralarıyla dolu olduğu için, balıkçılıkla ilgili bir sahne olması gerektiğine karar verdim. Bu düşünüp taşınmalar sırasında, tablonun nereden geldiğinden emin olmadıklarını söyleyen lokanta çalışanları hiç yardımcı olmadılar. Howard tablonun New England'da Mystic yolu üzerindeki bir handan satın alındığını düşünüyordu ama bundan daha fazlasını bilmiyordu. Kimse tablonun ne anlattığını söyleyemiyordu. Tüm çabalarıma rağmen Liz ve Caitlin bu konuyu tartışmayı reddettiler.

O sabah Dan ve ben tezgâha oturup kahvelerimizi sipariş ettiğimizde, başka hiç kimsenin yardımı olmadan, resmin ortasındaki siyah lekede bir balık gördüm; uzun, yılan gibi bir şey, bir turnabalığı diyelim. Balık oltaya takılmıştı ve kaderiyle savaşırken kıvranıyordu. Orada oturmuş kahvemi içerken resme baktıkça, bunca zamanın ve çabanın ardından, gizemini

çözdüğüme daha da emin oldum. Çözümümde, bizi bekleyen gün için iyi bir alamet gördüm. Keşfimi birilerine anlatmak, başarımı paylaşmak için anlık bir dürtüye kapıldım ancak Dan tuvalete gitmek için ayağa kalkmıştı ve lokantanın geri kalanı boştu. Dan dönene kadar da hevesim kaçmıştı.

Resmin şifresini çözdüğümü anlatacağım birilerini bulmak için etrafıma bakınırken, dışarıdaki havayı fark ettim. Zayıf bir şafağın ilk izleriyle aydınlanmış olan hava kararıyordu; bir an sonra ilk yağmur damlaları camlara sıçradı. İçimden sızlanmak geldi ama yapmadım. Yağmurda da, hatta karda da balık tutarım ama bu istediğim anlamına gelmez. Sanırım hafif bir çiseleme o kadar da kötü değildi ama lokantanın çatısında patırtılar çıkaran bir yağmur, bir dakikadan kısa bir süre içinde sizi ıslatan ve sonra devam eden sert, itici türden bir yağmur; işte bu benim eğlence anlayışıma pek uygun değil. Belki de geçip giden bir fırtınaya dönüşecekti. Ama Liz konserve sığır eti haşlamamı ve çırpılmış yumurtalarımı önüme koyana kadar, yağmur güçlenerek bir su duvarına dönüşmüştü.

Biz kahvaltımızı yaparken, Howard mutfaktan çıkıp kendine bir fincan kahve doldurdu ve bizimle sohbet etti. Bunu zaman zaman yapıyordu; lokantanın sahibi olduğundan oldukça eminim ve sanırım bu da onun müşteri ilişkileri versiyonuydu. İki ya da üç yıl önce kısa bir sohbet etmiştik ama hatırladığından emin değilim. Ilık ve güneşli havadan ve balıkların nasıl oltaya vurduğundan bahsetmiştik, o kadar. Ondan sonra beni her gördüğünde başını sallayarak selam vermişti ama lokantaya giren hemen hemen herkesi böyle selamlıyordu. Uzun boylu bir adamdı Howard, uzun kolları büyük ellerle son buluyordu. Yüzü, annemin kaba diyeceği türdendi. Çirkin diyemezdim ama sade bir yüzdü. Ağzında daima yutulamayacak kadar sıcak bir şey tutuyormuş gibi görünmesine neden olan, uzun ve ince bir çenesi vardı. Cildi solgundu ve hayatının büyük bölümünde sigara içen birinde görebileceğiniz o yorgun görünüme sahipti. Sesi kısık ve boğuktu. Kulak

misafiri olduğum sohbetlerinden, zeki bir insan olduğu sonucuna varmıştım. Neden bir lokantada yemek yaptığını merak ediyordum ama bunun cevabını hiçbir zaman öğrenemedim.

Her neyse, Howard başında geriye yatırdığı kirli beyaz şef şapkası, kocaman elinin içinde kaybolan fıçı gibi beyaz kahve fincanıyla orada durdu ve bize günaydın dedi. Biz de selamına karşılık verince, "Ne hava ama," diye devam etti.

Dan fincanının ardından homurdandı. "Kesinlikle haklısın. Sanırım akarsular oldukça yükselecek."

Howard, "Çok fazla su baskını olur," dedi. "Bazı yerler bilhassa kötü. Balık tutmayı düşünüyor musunuz?"

"Düşünüyoruz," dedim.

Howard yüzünü buruşturdu. "Bunun için uygun bir gün olduğunu sanmıyorum. Nereye gidiyorsunuz?"

"Dutchman Deresi," diye cevap verdim. Gayriihtiyari, "Hiç duydun mu?" diye de ekledim.

Daha önce birkaç kez karşımdakinin betini benzini attıran şeyler söylediğim olmuştu. Bunların çoğu, anne babama, "Bodrumda çiviye bastım," gibi endişe uyandıran haberler verdiğim zamanlarda gerçekleşmişti. Şimdi, haziran başındaki o cumartesi sabahını da listeye ekleyebilirim. Howard'ın zaten soluk olan teni sanki bir kâse yulaf ezmesinin üzerine bir bardak süt dökmüşsünüz gibi daha da solgunlaştı. Gözleri irileşti ve ağzı açıldı; sanki ağzında tuttuğu şey de kulaklarına inanamıyormuş gibiydi. Kahve fincanını ağzına götürdü, içindekini bitirdi ve yeniden doldurmaya gitti. Gözüm, bir ağız dolusu Belçika gözlemesini çiğnerken dümdüz önüne bakan Dan'e kaydı; yüzünde anlam veremediğim bir ifade vardı.

Howard yeniden doldurduğu fincanına bolca şeker döktü ve karıştırmadan yanımıza geldi. Sesi sakin, yüzü hâlâ solgundu. "Dutchman Deresi, ha?" dedi.

"Evet," dedim.

"Artık dereyi bilen pek kimse kalmadı. Sen nereden duydun?"

"Buradaki arkadaşım bir yerde okumuş," diye yanıtladım.

Howard, Dan'e döndü. "Öyle mi?"

"Evet," dedi Dan, gözlemesini çiğneyerek.

"Nerede okumuştun?"

Howard'a bakmadan, "Alf Evers'ın Catskill hakkındaki kitabında," dedi.

Howard, "İyi bir kitaptır," diye karşılık verdi. Dan'in gerildiğini fark ettim. "İyi bir tarih kitabı. Dereyle ilgili bir şey hatırlamıyorum ama."

Dan, "Havzayla ilgili bölümde geçiyor," dedi.

"Ah, oradadır herhalde, değil mi? Unutmuşum demek ki." Ses tonunda, bize böyle bir şey yapmış olmasının mümkün olmadığını belirten bir tını vardı. "İhtiyar Alf'in kitabını bir kez daha okumam gerekecek. İçinde güzel hikâyeler var. Belli ki hafızam eskisi gibi değil, belki dere hakkında neler yazdığını anlatabilirsin. Adını nasıl aldığından bahsediyor mu?"

"Hayır," dedi Dan, gözlemesini bitirirken. "Bahsetmiyor."

"Peki ya orada ölenlerden? Onlardan bahsediyor mu?"

Dan aniden başını kaldırdı. "Hayır."

Howard boştaki eliyle çenesini ovuşturarak, "Hımm," dedi. "Sanırım Alf Evers düşündüğüm kadar titiz değilmiş."

"Ölenler mi?" diye sordum.

"Evet," dedi Howard. "Derede birkaç kişi öldü. Görünüşe göre kıyılar göründüğünden daha dik ve toprak oldukça yaş. Bunun da ötesinde, dere derin ve hızlı akıyor. Yani suya düşmek ve bir daha çıkamamak düşündüğünüzden daha kolay."

"Kaç kişi boğuldu?" diye sordum.

"Yedi ya da sekiz," dedi Howard, "ve bunlar ben buraya geldikten sonra olanlar." Fincanıyla lokantayı işaret etti, Son yirmi yıl içinde yani. Bunun dışında tam sayıyı bilmiyorum ama bazı eski topraklardan duyduğum kadarıyla, dere çok daha büyük akarsuları utandıracak kadar can almış. Çoğunlukla şehirdışından insanlar hafta sonu için buraya gelirler. Yerliler dereye yaklaşmamaları gerektiğini bilir. Ancak arada sırada

liseli bir çocuk, arkadaşlarına ya da bir kıza ne kadar cesur olduğunu kanıtlamaya karar verip suları kışkırtmaya kalkar. Dere fark gözetmeden, tabakta ne varsa onu alır; ne demek istediğimi anlarsınız. Eskiler derenin aç olduğunu söylerler ve duyduklarımdan sonra ben de aynı fikirdeyim."

"Adını nereden almış?" diye sordu Dan.

"Anlayamadım?"

"Dutchman Deresi'nin adını nasıl aldığını bilip bilmediğimizi sormuştun," dedi Dan. "Sanırım sen biliyorsun. Değil mi?"

"Doğru," dedi Howard. "Oldukça ilginç bir hikâye. Bazıları buna şehir efsanesi der ama bundan daha fazlası var. Uzun... düşündüğünüzden daha uzun bir hikâye."

"Merak ettim," dedi Dan. "Eminim Abe de etmiştir. Değil mi, Abe?"

Ben de oldukça merak etmiştim. Howard'ın uyarısı, tüm bu yaygaranın ne hakkında olduğunu merak etmeme neden olmuştu. Ayrıca Dan ile aralarındaki cereyanı da hissetmiştim. Tam olarak düşmanlık sayılmazdı; daha ziyade Dan gizli kalmasını istediği bir şeyi Howard'ın ortaya çıkarmasından korkuyor, Howard da bu sır her neyse ondan dolayı Dan'e kızıyor gibiydi. Aynı zamanda buraya balık tutmak için gelmiştik. Omzumun üzerinden geriye baktığımda yağmurun devam ettiğini gördüm. İçimi çektim. "Sanırım öyle," dedim. "Efsane de olsa, iyi bir hikâye dinlemek beni her zaman mutlu eder. Ama seni işinden alıkoymak istemeyiz."

"Sanırım Esteban ve Pedro biraz idare edebilirler. Ayrıca, o kadar da yoğun değiliz." Başıyla lokantayı işaret etti. Caitlin ve Liz bir masaya oturmuşlardı; Caitlin sigara içiyor, Liz de gazete okuyordu. "Bir cumartesi günü için garip. Yağmur yağsa bile genelde kahvaltı için gelenler olur." Omuz silkti. "Sanki bu hikâyeyi size anlatmam gerekiyor, değil mi?" Ses tonu rahattı ama birden ardında muazzam, yoğun bir baskı olduğunun farkına vardım. Sanki vaat ettiği hikâye büyük bir güçle kendisini bize doğru ittiriyordu. Bir an, cebimdeki para-

yı tezgâhın üzerine bırakıp sağanak yağmura koşmak istedim. Ondan ve hikâyesinden kaçmak için neredeyse karşı konulmaz bir arzuya kapıldım. Sonra, "Anlatacaklarımın doğru olduğuna kefil olamam, bunu anlamanızı istiyorum," dedi ve beni ele geçirmiş oldu.

Howard'ın anlattıkları bir saatten uzun sürdü; bu süre boyunca lokanta bir kilise gibi durgundu, gökyüzünden akan su duvarıyla dış dünyadan yalıtılmıştı. Hikâyesi uzundu, kesinlikle bir insandan tek seferde dinlediğim en uzun hikâyeydi. O anlatırken, bu kadar çok şeyi aklında tutmasına; bu kadar fazla ayrıntıyı, her hareketi, konuşmayı, düşünceyi, niyeti hatırlamasına inanamadım ve kafamın içinde küçük bir ses şöyle fısıldayıp durdu: "Bu imkânsız. Kimsenin bu kadar hatasız, bu kadar kesin bir hafızaya sahip olmasına imkân yok. Uyduruyor. Öyle olmalı." Kendim de bazı garip deneyimler yaşamış olmama rağmen, Howard'ın anlattıklarının yanında en garibi bile bir fincan kahve ve bir dilim elmalı turta kadar basit kalıyordu.

Komik olan şu ki, hikâyesini dinlerken tahmin edebileceğimden çok daha fazlasına inandım. Ama sustuğu an, biri üzerime kürek kürek saçmalık atmış gibi hissettim. Dan ve ben hesabımızı ödeyip lokantadan ayrıldıktan ve dereye doğru yolumuza devam ettikten sonra bile, sanki hâlâ Howard'ın sesini duyuyordum, sanki hikâyesinin içindeydim. Howard'ın anlattıklarında, ilk başta inandığımdan daha fazla gerçeklik payı olduğunu söylersem, sanırım pek de şaşırtıcı olmaz. Ağzından çıkan hemen hemen her şeyi kelimesi kelimesine hatırlayabilmem de bir o kadar dikkat çekici. Sonradan Dan ve benim başıma gelenler düşünüldüğünde, belki de bu o kadar da şaşırtıcı değildir. Ama Howard'ın anlatmadıklarını da hatırlayabiliyorum:

Birkaç ay sonra, sıcak ve kurak bir yaz günü, mutfak masasına oturdum; bir elimde kalem, önümde bir deste kâğıt vardı. Howard'ın hikâyesi haftalardır içimi kemiriyordu ve hatırlayabildiklerimi yazmaya karar vermiştim. Bu görevin bir öğ-

leden sonramı alacağını tahmin ediyordum; belki biraz daha fazlasını. Bir saatlik konuşmayı yazmak ne kadar sürebilir ki, değil mi? Hiçbir zaman çok iyi bir yazar olmadım. Bir şeyleri yazıya dökmek kadar onları sıralamak için de zaman harcadım ama Howard'ın söylediklerinden aklımda kalan her şeyi kopyalamak, hepsini eksiksiz aktarmak istiyordum. Gece olduğunda hâlâ yazıyordum. Sonraki dört gün boyunca yazdım. Yazdım, yazdım, yazdım ve hikâyenin bana geçtiğini, bir şekilde Howard'ın onu içime işlediğini anladım.

Bu süreçte, hikâye Howard'ın dahil etmediği ayrıntıları da beraberinde getirmişti, öyle ki bu ayrıntılar bize anlattıklarını sabahın geri kalanından akşama kadar uzatabilirdi. Bahsettiği Lottie Schmidt ve babası Rainer gibi kişilerin yanı sıra, Otto Schalken ve Miller Jeffries gibi hiç bahsetmediği kadın ve erkeklerle ilgili hikâyeler de sayfaları dolduruyordu. Ve aynı zamanda, yazdığım her ayrıntı tanıdık geliyordu. Howard bize tamamını anlatmamış olsa da, lokantadan çıkarken hikâyeyi yanımda götürdüğümü, bildiğimi ya da belki de hikâye tarafından bilindiğimi, hikâyenin kollarında olduğumu hissediyordum.

Hikâyenin çok daha uzun versiyonunu, ana karakterlerle ilk kez ne zaman ve nerede tanıştığımızı burada takdim ediyorum. Bunu yapmak, kendi hikâyemden arzu ettiğimden çok daha uzun bir süre uzaklaşmak anlamına geliyor. Ancak Howard'ın hikâyesi olarak adlandırmaktan kendimi alamadığım şey olmadan, Dan ve benim başımıza gelen her şey, bizi bulan ve peşimize düşen tüm o kötülükler, çok daha az anlam ifade ediyor. Howard bize kim kimdir, ne nedir gösterirken, Dan ve beni birazdan başlayacak olan dramanın dışında bir yerde otururken hayal edebilirsiniz. Ya da belki de hikâyenin gelişmesini izleyerek sayfa kenarlarında yürüdüğümüzü hayal etmelisiniz.

Soyadını asla öğrenemediğim Howard'dan duyduklarım şöyle:

2. Bölüm

Der Fischer: Bir Dehşet Hikâyesi

I

Çoğunu [dedi Howard] Peder Mapple'dan duydum. Kendisi Woodstock'taki Lutheran Kilisesi'nde pederdi ve yerel tarihe meraklı diyebiliriz. Size anlatacağım hikâyeyi duyduktan sonra farklı kitaplara, tarihlere, bu tür şeylere biraz göz attım, bu yüzden sanırım Peder bir şeyler biliyordu. Pazar sabahları ayinden önce kahvaltı için erkenden buraya gelirdi. İriyarı, göğsü fıçı gibi bir adamdı; din adamından çok sirklerde güç gösterisi yapan adamlara benziyordu. Uzun, kabarık bir sakalı vardı; hani şu İç Savaş fotoğraflarında gördüklerinizden.

Her neyse, Peder dereyi merak etmiş. Tam olarak nasıl olduğundan emin değilim. Sanırım cemaatinin yaşlı üyelerinden birinin söylediği bir şey ilgisini çekmiş. Bir pazar sabahı bana sordu ama ben de burada yeniydim. Kimsenin yayımlamak istemediği bir roman yazmaya çalıştığım Providence'tan yeni gelmiştim. Peder'e ona yardımcı olamayacağımı söyledim ama haklı olduğunu, o dereden bahsedilince yerlilerin biraz tuhaf davrandığını da ekledim. Ben de balık tutmayı severim, belki fark etmişsinizdir. Bir keresinde orada balık tutmak istediğimi söylediğimde, birkaç müşteri beni dereden yemeye değer bir şey çıkmayacağına ikna etmek için ellerinden geleni yapmıştı. Yaşlı da değillerdi –yaşlı adamlardan tuhaf tavsiyeler beklersiniz, değil mi?– hatta benden küçüklerdi; liseyi yeni bitirmişlerdi. Merakımı artırdılar, evet, ama beni ürküttüler de. Öğrenebildiğim kadarını öğrenmeye çalıştım; bazı müdavimlere, yaşlılara bildiklerini sordum ama kimse konuşmuyordu.

Peder Mapple'ın aklına bir fikir geldi. Görevinin bir parçası da cemaatin hasta üyelerini ziyaret etmekti. Bazıları hastanedeydi, bazıları ise evden çıkamıyordu. Benim gibi o da, derenin

ardındaki hikâyeyi bilecek biri varsa, bunun yaşlılar olacağının farkındaydı. Onlara kilisede ya da kasabada rastladığında konuşmalarını sağlamaya çalışsa da başarılı olamamıştı. Ama biriyle baş başa konuşabilirse, şansının daha yüksek olacağını söyledi. Dediğim gibi, iri bir adamdı ve varlığı oldukça etkileyici olabilirdi. Neredeyse beni kilisesine gitmeye ikna edecekti ve ben Katolik olarak yetiştirildim. Sanırım planından soğukkanlı biri olduğu anlaşılıyor, değil mi? Galiba öyleydi.

İnsanlarla kendi evlerinin mahremiyetinde baş başa konuşurken bile bir şeyler öğrenebilmekte akla karayı seçiyordu. En fazla birkaç kelime ettiler, çoğu o kadar da konuşmadı. Dereye aslında "Deutschman Deresi" denildiğini öğrendi. Yaşlı bir kadın, babasının dereden "*Der Platz das Fischer*" diye bahsettiğini ama kelimelerin ne anlama geldiğinden emin olmadığını söyledi. Babasına sorduğunda, adamdan hayatının ilk ve son dayağını yemiş.

Peder kelimeleri araştırdı. Tahmin edebileceğiniz gibi, bu kelimeler de Almancaydı ve "balıkçının yeri" gibi bir anlama geliyordu.

["Fischer" kelimesini duyduğumda kısa bir dejavu hissine kapıldım; sanki bu kelimeyi daha önce duymuştum, sanki rüyamda görmüştüm. Howard'dan duyduğumda sanki rüyalarım ile uyanık hâlim bir anlığına çakışmıştı. Başımı iki yana salladım.]

Uzun lafın kısası –yani bu uzun hikâyeyi kısaltayım biraz–, Peder bir cevap bulana kadar bir yıl boyunca sorular sordu. Cevap yaşlı bir kadından geldi. Adı Lottie idi, Lottie Schmidt. Peder kadını ziyaret etmek için Fishkill'e gitti. Ailesi kadını sanırım kendilerine yakın olsun diye orada bir huzurevine yerleştirmişti. Evet, oğlu Downstate Islahevi'nde gardiyandı. Peder Mapple iki haftada bir onu ziyarete gidiyordu, çünkü kadın gelmesini rica etmişti ve o da böyle bir adamdı. Elbette ona dere hakkında sorular sormuştu ve herkes gibi onun da söyleyecek bir şeyi yoktu.

Ta ki o cumartesi gününe kadar. Huzurevine yerleştirildiğinden beri Lottie'nin durumu oldukça hızlı bir şekilde kötüye gidiyordu. Bu tür şeyler pek çok yaşlı insanın başına gelir, değil mi? Alzheimer hastası mıydı, bunuyor muydu, yoksa yaşamaktan mı vazgeçmişti, bilemiyorum ama Peder'in dua etmekten fazlasını yapmasının zor olduğunu fark etmesi çok uzun sürmedi. Bazen, dua etmeyi bitirdikten sonra sohbet ederlerdi ancak kadının yüzündeki boş ifadeden bu konuşmalar çoğunlukla monolog şeklinde geçerdi. Gelgelelim, Peder bir keresinde bana şöyle demişti: "Orada, Howard, çok derinlerde bir yerde, birileri olabilir ve unutulmadıklarını bilmeliler." Peder bu yüzden hayatı hakkında gevezelik ediyor, son ziyaretinden beri neler yaptığını anlatıyordu kadına.

Ona tekrar dereyle ilgili araştırmalarından bahsetmeye başladı. *Hani sana dereyi sormuştum, hiçbir şey söylememiştin, hatırlıyor musun?* Ve en sonunda bir şeyler öğrenmişti; fazla bir şey değildi ama bir başlangıçtı. Deutschman Deresi ve *Der Platz das Fischer* hakkında bazı bilgiler edinmişti.

O gün Peder konuşurken Lottie'ye arkasını dönmüştü. Odanın köşesindeki lavabodan karton bir bardağa su dolduruyordu. Arkasını dönüp bardağı ağzına götürürken, gördüğü şey onu yerinden sıçratıp elindeki suyu üzerine dökmesine neden oldu. Lottie iki adım ötesinde duruyordu, açık ve net gözleri ona sabitlenmişti. Peder Mapple'ın nutku tutulmuştu. Lottie'nin yataktan kalktığını, kendisine yaklaştığını duymamıştı. O bir şey söyleyemeden Lottie, "Orası kötü bir yer, Peder. Kötü bir yer ve bunu sormamalısınız," dedi. Sesi her şeyi daha da garipleştiriyordu. Lottie'nin anne babası Alman'dı ve Lottie de orada doğmuştu. Ailesi o küçük bir kızken taşınmıştı; İngilizcesi iyi olmasına rağmen aksanını hiçbir zaman tamamen kaybetmemişti ve arada bir bunu hatırlatan bir şey duyuluyordu. Peder'le birlikte dua ederken "Peder" yerine "Fadter" derdi mesela. Sanki İngilizce hâlâ öğrenmeye çalıştığı bir dilmiş gibi, sanki ağzı hâlâ Almancayla doluymuş gibi ko-

nuşuyordu. Hepsi bu da değildi. Lottie'nin büyükannelerinki gibi tiz ve çatlak bir sesi vardı. Ama o an bu ses kaybolmuş, yerini güçlü, berrak bir ses almıştı; altmış yaş daha genç birinin sesi.

Tüm bunlardan etkilenen Peder, Lottie'ye *Deutschman* Deresi'nin neden bu kadar kötü bir yer olduğunu sormayı başardı. Merakı o kadar güçlüydü. Lottie ilk başta hiçbir şey söylemedi, sadece başını iki yana salladı ve ona bakmayı reddetti. Sonunda, "Bak, Lottie, bana derenin kötü olduğunu söyleyip susamazsın. Bu adil değil. Aslında," dedi Peder, "bu tür konuşmalar bana o tarafa bir gezintiye çıkmam gerektiğini düşündürüyor; tüm bu yaygaranın nedenini öğrenmeliyim." Farkında olmadan, Lottie'yle karşısında genç bir kız varmış gibi konuşmaya başlamıştı.

Dereyi ziyaret niyeti dile getirildiğinde, Lottie neredeyse aklını kaçıracaktı. Peder Mapple'ın ellerini tuttu ve bunu yapmaması gerektiğini, yapamayacağını, bunun çok ama çok korkunç bir şey olduğunu söyledi ve sonra ağzından Almanca kelimeler sel olup aktı; eminim hepsi de aynı anlama geliyordu. Gerçekten tedirgindi, demişti Peder, kadının hıçkırıklara boğulmasını engellemek için elinden geleni yaptığını söyledi. Sürekli Peder'e yalvarıyor, dereye gitmeyeceğine söz vermesini istiyordu. Sırf hâline acıdığı için o da neredeyse söz verecekti. Ama Lottie'nin tedirginliği, Dutchman Deresi'yle ilgili müthiş bir hikâye olduğunun kanıtı gibiydi. Peder birdenbire, son on iki aydır kafasını kurcalayan sorunun cevabını bulmanın eşiğine gelmişti ve bunun nasıl bir his olduğunu takdir edersiniz. Lottie'ye, dereden neden uzak durması gerektiğini anlamasının tek yolunun, birinin ona bu konuda gerçeği, tüm hikâyeyi anlatması ve hiçbir şeyi saklamaması olduğunu söyledi. Mantıklı olduğuna karar verirse, Dutchman Deresi'nden uzak duracaktı.

Lottie hâlâ direniyordu. Babasının kendisine gizlilik yemini ettirdiğini iddia ediyordu. Bunun üzerine Peder biraz

sinirlendi ve şöyle dedi: "Ben Tanrı'nın bir hizmetkârı değil miyim? Her şey Yüce Tanrı'ya açıklanmıyor mu? O'ndan gizlenebilecek bir şey var mı? Ve Tanrı her şeyi biliyorsa, O'nun hizmetkârına bir sır emanet edilemez mi?" Daha sonra bana bunu anlatırken, Peder Mapple biraz mahcup görünüyordu. Sanırım papazlar da arada şeytana uyuyorlar.

Yanlış ya da değil, onun bu çıkışı Lottie'yi ikna etti. Ona anlatacağını söyledi ama hikâyesindeki adamları çok sert bir şekilde yargılamayacağına söz vermeliydi. Babası da onlardan biriydi ve onun parçası olduğu şey hakkında ne düşünürse düşünsün, onu seviyordu ve anlatacağı bir hikâye yüzünden onun hakkında kötü düşünülmesine izin vermeyecekti. Evet, evet, diye söz verdi Peder, elbette.

II

Lottie'nin anlattığı hikâye, ailesi memleketlerinden ayrılmadan önce başlamıştı. Almanya'da henüz çocukken, kendisi de ebeveyni de doğmadan önce neler yaşandığını pek bilmiyordu. Peder Mapple, Lottie'nin hikâyesini öğrendikten sonra, yerel kütüphaneleri ve müzeleri ziyaret ederek, arşivleri karıştırarak, eski gazeteleri ve mektupları okuyarak bunların çoğunu bir araya getirdi. Olayların büyük kısmının geçtiği yer Havza'nın 90 metre altında kalmış durumda. Eminim sizler de Havza'nın geçmişinin Birinci Dünya Savaşı'na kadar uzandığını biliyorsunuzdur. Ondan önce burası Esopus nehrinin vadisiydi ve içinde on bir buçuk kasaba vardı. Batıdan doğuya Boiceville, Batı Shokan, Shokan, Broadhead Bridge, Olive City, Olive Bridge, Brown İstasyonu, Olive, Olive Branch, Glenford ve Batı Hurley. Batı Hurley'in kuzeybatısında ise kimilerinin Hurley İstasyonu, kimilerinin de İstasyon olarak adlandırdığı yarım düzine evden oluşan bir yerleşim vardı. Pek çok kişi ya orada olduğunu bilmediğinden ya da Batı Hurley'in bir parçası olduğunu varsaydığından buraya bir isim vermemişti. Ama öyle değildi. Peder'in anlayabildiği kadarıyla, orada ilk olarak İstasyon vardı ve 1700'lü yılların başında bölgeye akın eden yerleşimcilerden birkaç on yıl önce inşa edilmişti. Kasaba kurulduğunda Catskill'in hâlâ bir Kızılderili bölgesi olduğunu söylemek abartılı olmaz. Kabileler iki kez dağlardan inip Wiltwyck'i yakmışlardı. İstasyon kasabasını kuran aileler Hollandalıydı. Hollandalıları o noktaya neyin yönlendirdiğini bilmiyorum, yalnızca yeni yerleşimcilerden uzaklaşmak için Hudson'ın kuzeyine doğru ilerlemeye devam ettiklerini biliyorum. Bu ailelerin yerleşim yerlerine neden İstasyon adını

verdikleri de bir muamma, çünkü taş evlerini yapmak için araziyi temizlemeye başladıklarında, demiryolunun kurulmasına daha iki yüzyıl vardı. Bu isim, kasabayı etrafında inşa ettikleri kaynakla ilgili olabilir. Peder Mapple, Wiltwyck'ten gelen tüccarların ve avcıların burayı bir ara istasyon olarak kullanmış olabileceklerini tahmin ediyor.

Her neyse, kayıtların gösterdiği kadarıyla Kızılderililer İstasyon'u rahat bıraktılar. Ve uzun bir süre, 1840'lara kadar, orada pek bir şey olmadı. Esopus vadisindeki diğer kasabalar onun etrafında büyüdü. Tabakhaneler kuruldu ve gelişen bir iş hâline geldi; buradaki en büyük iş tabakhanelerdi. Sonra, bir yaz günü, bir adam batıdan, anayol boyunca at arabasıyla gelir. Görünüşü pek hoş değildir. O zamana göre bile ufak tefek bir adamdır, tel tel siyah saçları biraz yağlıdır. Çenesinden aşağıya sarkan, başarısız bir kılık değiştirme girişimi gibi duran, tel tel siyah sakalı vardır. Yüz hatları narindir, hatta şapkasının geniş siperliği altında görebildiğiniz kadarıyla oğlan çocuğu gibidir. Yolda geçen günlerin tozuyla beyazlamış siyah bir takım elbise giymektedir. Bu adam tek atlı bir arabayla geliyor ve ne atta –adamın giysileriyle aynı kalın toz tabakasını taşıyan kahverengi ufak bir at– ne de arabada dikkat çekici bir şey var. Ah, arabanın tekerlekleri hariç: Görünüşe göre kenarları olması gerekenden iki kat daha kalın ve resimlerle kaplı. Aslında ne olduğu biraz belirsiz. Anayolda ağır ağır ilerleyen adamı gören bazı insanlar, tekerleklerin hiyeroglife benzeyen sembollerle dolu olduğunu söylüyor. Diğerleri ise yazıya benzeyen ama yazı olmayan resimlerle süslendiğini beyan ediyor. Resimlere benzeyen bir dil ya da dile benzeyen resimler; hangisi olursa olsun, arabayı uzun süre inceleyen herkes, bu geniş tekerleklerin üzerinde her ne varsa, tekerlek dönüşleriyle tam olarak senkronize olmayan bir şekilde hareket ediyor gibi göründüğü konusunda hemfikir. Selamlandığında yabancı pek bir şey söylemez, ismini ise kesinlikle söylemez. Merhaba derseniz, sizi şapkasının kenarına dokunarak selamlar. Nereden

geldiğini sorarsanız, yalnızca, "Batı dağlarından," diye cevap verir; Oneonta'yı mı yoksa Syracuse'u mu kastettiğini söylemez. İngilizcesi çok net değil, konuşması ağır bir aksanla kırılıyor. Kulağa Almanca gibi geliyor ancak bu konuda tartışmalar var. Birkaç gün boyunca anayolda kaplumbağa gibi ağır ağır ilerler. Yol boyunca, günlük işlerinden kaçan farklı kasabalardan çocuklar, yol kenarındaki ağaçların tepesinden arabasını gözetlemeye çalışır ama şansları yaver gitmez. Her şey kutularda, torbalarda ve muşambaların altındadır. Arabanın tekerleklerindekilerle aynı garip işaretlerle kaplı büyükçe bir sandık dışında hiçbirinin üzerinde işaret yoktur. Cesur bir delikanlı, yabancının şapkasına elma fırlatmayı dener ama tam atarken üzerinde durduğu dal kırılınca çocuk yere düşüp kolunu kırar. Çocuğun çığlıklarını uzunca bir süre duyabilecek kadar yavaş hareket eden yabancı, duymazdan gelir.

Sonunda Hurley İstasyonu'na giden sapağa döner. Bu noktaya kadar, Esopus'un yukarısındaki ve aşağısındaki kasabaların sakinlerinin çoğu siyah takım elbiseli bu adamı duymuştur. Büyük bir kısmı, canlı olarak görmeseler de, onu benden daha iyi tarif edebilir. Adamla ilgili bir şey insanların ilgisini çeker. Yabancı, atını Cornelius Dort'un ön kapısında durdurduğunda, zaten hızla yayılan söylentiler coşar. Dortlar, İstasyon'u kuran altı aileden biridir. Temeller kazıldığında ve ilk taşlar döşendiğinde, en varlıklı olanlar onlardı ve durumları zaman içinde daha da iyileşti. Dort malikânesi, sanırım öyle diyebiliriz, ailenin bölgedeki ve çevresindeki mülkleri gibi hatırı sayılır büyüklükte. Araziden Cornelius sorumlu; Henrick adında küçük bir erkek kardeşi varmış ama gençken kasabayı terk edip bir daha da geri dönmemiş – bir balina avı gemisinde kaybolduğu söyleniyor. Cornelius'un bugün Wiltwyck'teki Belediye Binası'nda asılı bir portresi var. Görünüşe göre gençlik günlerinde belediye başkanlarından biriyle oldukça samimiymiş, öyle ki hediye olarak adamın evinin yanına ek bir bina yaptırmış. Cornelius'un bunun karşılığında ne aldığını

bilmiyorum; Belediye Binası'ndaki tablosu dışında yani. Belki de hepsi buydu ama bundan şüpheliyim. Portre o kadar da iyi değil. Cornelius'u arzu ettiğinden biraz daha çılgın gösteriyor. Gözleri çok açık ve kaşları alnının yarısına kadar çıkıyor ki bunun da bir anlamı var. Sanırım şu anda adını hatırlayamadığım ressam, Cornelius'un ağzının sert görünmesini istemiş ama bir kenarı tereddütlü, bu yüzden daha çok gülmenin ya da ağlamanın eşiğindeymiş gibi görünüyor. Dürüst olmak gerekirse, resme baktıkça Cornelius'un nasıl olup da resmi yapan adamı kırbaçlatmadığını daha çok merak ediyorsunuz. Graves, ressamın adı buydu. Saçından bahsetmiş miydim? Saldırmak için şaha kalkmış gibi duran kızıl saç dalgası. Bay Graves'in şansına, Cornelius Dort pek iyi bir sanat eleştirmeni değilmiş.

Çünkü o öyle bir adam. Ona kazık attığınızı düşünürse, sizi bizzat kendisi kırbaçlar ve kazık atma tanımlaması oldukça geniştir. Kimse onu çok umursamaz, umursamadı da. Sert ve dost canlısı olmayan bu adam, birden fazla aileyi topraklarından eden bir dizi anlaşmayla ailesinin servetini artıran kurnaz bir işadamıdır. Yabancı, arabasından inip Cornelius'un ön kapısına doğru yürür, yürürken de arabasındaki kadar yavaştır. İzleyen herkes, çoğunlukla ağaçların arasında saklanan çocuklar, yabancının Cornelius'un çizmesinin burnuyla hızlı ve acı verici bir şekilde tanışmasını umarlar.

Böyle bir şey gerçekleşmez ve ağır kapı yabancıya açılır. Herkes, adamın iki dakika sonra koşarak dışarı çıkmasını, hemen arkasındaki Cornelius'un adama mallarını başka yerde sat diye bağırmasını bekler. Ama bu da gerçekleşmeyince epey bir kafa karışıklığı yaşanır. Sonra biri parmaklarını şıklatıp, "Beatrice," der ve herkes ne demek istediğini hemen anlar. Parmakların bir domino taşı dizisi gibi art arda şıklatıldığını, ağızların "Beatrice" ismini, "Tabii ya," der gibi söylediğini duyabilirsiniz. Beatrice, Cornelius'un genç eşidir; kendisinden yirmi yaş küçük, güzel bir kız. Söylentiye göre, Cornelius'un

evlenme teklifini, babasının Woodstock'taki otelini almasını engellemek için kabul etmiş. Onun herkesin gözbebeği olduğunu söylemek klişe ama öyle işte. Geçtiğimiz bahar ilk çocuklarına hamileydi, bu olay Cornelius'un pürüzlü kenarlarını birazcık zımparalamış gibi görünüyordu. Beatrice'i her yerde görürdünüz; uzun boylu, soluk, teni süt gibi, siyah saçlı bir kızdı. Ata binmeyi severdi. Yine söylentiye göre, Cornelius'un dikkatini ilk kez, babasının oteliyle ilgili ricada bulunmak için kapısının önüne kadar at sürerek geldiğinde çekmişti. Hamile kaldığında, doktorunun uyarılarına rağmen ata binmeyi bırakmadı ve felaket böyle geldi. Hurley'deki kız kardeşini ziyarete giderken, bir tayken yetiştirdiği atı ürktü ve onu bir ağaca fırlattı. Bebeğini kaybetti ve bir türlü kurtulamadığı bir hastalığın pençesine düştü. Cornelius, Bea'nin atını baltayla öldürdükten sonra –seyisin dediğine göre yüzü sakindi, hem de buz gibi sakin– bölgedeki tüm doktorları dolaştı. Çoğu çizmesinin burnunu tattı. Sonra Albany'den uzmanlar getirtti. Onlar da yardımcı olamayınca New York'tan, Boston'dan, Philadelphia'dan adamlar getirdi. Genç ve yaşlı doktorlar Cornelius'un evine giden yolu arşınladılar ama hiçbiri Bea'nin derdine çare bulamadılar. Halkın ona taktığı isimle küçük Bea'nin sorunu her neyse, o günün tıbbının kapsamı dışındaydı. Beatrice daha da kötüleşti, Cornelius daha da çaresiz kaldı.

Yabancı, geldiği gün Dortların yanına taşınır. Hizmetçinin dediğine göre, Cornelius malikânesinin ikinci katını bu adama tahsis eder. Hizmetçi, yabancının Cornelius'a karşılığında ne vaat ettiğini bilmiyor, çünkü konuştukları kütüphanenin kapısı özenle kapatılıyor, ancak çoğu kişi bu vaadin küçük Bea'nin iyileşmesi olduğunu varsayıyor.

Bu varsayım yanlış. Yabancının gelişinden iki gün sonra, Beatrice'in yaşam mücadelesi sona erer. Batı Hurley'deki Hollanda Reform Kilisesi'nin mezarlığına gömülür; ancak oraya ulaşması tam iki hafta sürer. 19. yüzyılın ilk yarısı için bu uzun bir süre. Sanırım hâlâ da öyle ama şimdiki gibi tahnit

yok o zamanlar. Özellikle de sıcak yaz aylarında –ki söz konusu yaz aşırı sıcak– ölüleri çok uzun süre toprağın üstünde bırakmak istemezsiniz. Bea öleli yaklaşık bir hafta geçer ve henüz bir cenaze töreni haberi gelmez. İnsanlar kendi aralarında konuşmaya başlarlar, çünkü Cornelius yas tutarken bile saygı ve korku uyandırmaya devam etmektedir. Beatrice'in babasının Cornelius'la konuşup kızının ailesiyle birlikte gömülmesi için kendisine geri verilmesini talep etmeyi planladığı lafı ortalıkta dolanır, ancak bir gün sonra bunun sadece bir söylenti olduğu ortaya çıkar. Görünüşe göre, bu dünyada olduğu gibi öbür dünyada da küçük Bea'nin ailesi onu Cornelius'a terk etmiştir. Sonunda, ikinci hafta sona erdiğinde, Batı Hurley Reform Kilisesi'nden Papaz Pied cesaretini toplar ve Cornelius'la konuşmak için İstasyon'a gider. Cornelius'un bir din adamına hakaret ettiği görülmemiştir ama ta Amsterdam'dan kalkıp Dort'un evine gelen uzun boylu papazı gören herkes böyle bir şey beklemektedir. Herkesi şaşırtan bir şekilde, Cornelius papazın isteğini hemen kabul eder ve papaz hazır olduğunu düşünüyorsa Bea'nin ertesi gün gömülebileceğini söyler. Papaz bu şansı değerlendirmenin en iyisi olacağını düşünerek hiç tereddütsüz evet der ve konu kapanır. Yabancı ise ortalıkta görünmez.

Küçük Bea'nin cenazesine katılanlar, ki cenaze şaşırtıcı derecede kalabalıktır, Cornelius'un tüm bu olanlardan sıkılmış göründüğünü belirtirler. Söz konusu Tanrı para değilse, hiç kimse onu dindar bir insan olarak görmemiştir ama dışarıya karşı kötü görünmemeye her zaman özen göstermiştir. Kapınızın önünde insanları tekmeleyebilirsiniz; onları işlerinden, arazilerinden ve evlerinden atabilirsiniz; ancak kilisede boy gösterip bağış tabağına cömertçe katkıda bulunursanız, bu kamuoyunu yatıştırmaya yardımcı olur. Bugün bile, Havza inşaatı sırasında başka yere taşınan kiliseyi araştırırsanız, sıralardan kürsüye kadar her şeyin üzerinde "Cornelius Dort'un Hediyesidir" yazan bir dizi küçük pirinç plaka bulursunuz.

Ancak eşinin cenaze töreninin sabahında Cornelius ön sıraya oturmuş, kollarını kavuşturup bacak bacak üstüne atmış, eve dönmek için sabırsızlanan bir çocuk gibi bir ayağını aşağı yukarı sallamaktadır. Papazın vaazı sırasında, bazılarının hıçkırık, bazılarının da kahkaha sandığı bir ses çıkarır. Ayin bittiğinde Cornelius herkesten önce kiliseden çıkar, atına biner ve evine doğru yola koyulur. Bu, bir kilisenin içini son görüşüdür. Beatrice'e, Dort aile mezarlığındaki ebedi istirahatgâhına kadar eşlik etmek için beklemez. Dörtnala uzaklaşmasını izleyen bazıları, Cornelius'un eşini kurtarmadığı için yabancıdan intikam almaya hazırlandığını iddia eder. Diğerleri aynı fikirde değildir. Şimdiye kadar almadıysa, almayacağını söylerler.

İkinci grup haklıdır. Cornelius'un misafiri, en sonunda kısaca Misafir olarak adlandırılan adam, yerinde kalmaya devam eder. Cornelius, adamı evinin ikinci katından çıkarmak için en ufak bir çaba göstermez. Kimse yabancıyı pek görmez; sadece orada burada birilerinin gözüne ilişir. Dort malikânesi, daha önce bahsettiğim kaynakla –İstasyon bu kaynağın etrafına kurulmuştur– sınır komşusudur ve oradan geçerken arada bir Misafir'i elinden sarkan iple görebilirsiniz. İnsanlar onun balık tutarak geçimini sağladığına dair şakalar yaparlar. Bazen onu Cornelius'la birlikte Dort elma bahçelerinden birinde yürürken görürsünüz. Misafir bir şeyler anlatıyor gibi görünür, arada bir elleriyle sanki senfoni yönetiyormuş gibi büyük, geniş jestler yapar. Cornelius ellerini arkasında kavuşturmuş yürür; başı öne eğik, kaşları çatık, belli ki Misafir'in ağzından çıkan her sözü dikkatlice dinlemekte. Adamın Cornelius üzerinde bir etki bıraktığını kimse inkâr edemez. Ne konuştuklarını ise kimse tahmin edemez.

Ama hiç öğrenmeye çalışmadıkları da doğru değil. Maceraperest bir çocuk, Cornelius'la birlikte çıktıkları meyve bahçesi yürüyüşlerinden birinde Misafir'in Leviathan'dan bahsettiğine kulak misafiri olur. Bu adamın sürekli siyah giydiği gerçeğiyle birleşince, insanlar adamın bir vaiz olduğunu düşünmeye baş-

larlar. Hangi mezhepten olduğu gizemini korusa da, Bea'nin ölümünün Cornelius'u Tanrı'ya yönelttiğini düşünmek mantıklı gelir. Tabii Cornelius'un cenazedeki performansını hatırlamıyorsanız. Sonra tabakhanelerden birinden Cornelius'un gönderdiği bazı derilerle ilgili haberler yayılır. Eskiden buralarda tabakhanelerin büyük bir iş kolu olduğundan bahsetmiş miydim? Görünüşe göre, Cornelius'un işlenmesini istediği deriler bu tabakhanedeki adamların daha önce karşılaştığı hiçbir şeye benzemez. Onları bu kadar tuhaf kılanın ne olduğundan emin değilim ama tabakçıların açıkça belirttiğine göre, cehennem zebanilerinin derisine benziyorlarmış. Cornelius bu derilerle birlikte, nasıl işleneceklerine dair çok özel talimatlar gönderir ve talimatlarına harfiyen uyulmasını sağlamak için normal ücretin üç katını öder. İlk başta kimse Cornelius'un ne böyle bir deriyi nasıl bulabildiğini anlayabilir ne de tabaklama konusunda nasıl bu kadar uzmanlaştığını. Bununla birlikte, kutu ve çantalarla dolu arabasıyla Misafir'in şüpheleri üstüne çekmesi çok uzun sürmez.

III

Tabakhanedeki olaydan sonra –bu arada istenen işi yaptılar– insanların yabancıya karşı tutumlarında bir değişiklik gelişir. Anayolda göründüğü andan itibaren ondan şüphelenenler olsa da, çoğu kişi onu merak etmektedir. Şimdi ise bu meraka tedirginlik karışmıştır. İnsanların Cornelius'un misafirinden korktuğunu söyleyecek kadar ileri gitmezdim ama korkmaya hazır olduklarını söyleyebilirim. Birdenbire herkes Dort evinde garip şeyler olduğunu fark eder. Eskisinden çok daha fazla fırtına vardır, çok daha fazla gök gürültüsü ve sanki kara bulutlar İstasyon'un üzerinde oyalanmaktadır. Dort evinin pencerelerinin gece geç saatlerde garip, mavi bir ışıkla parladığını gören olmamış mıdır? Kasabanın çocuklarından biri kaynakta bir şey gördüğünü söyleyip, ne gördüğünü tarif edemeyecek kadar uzun süre ağlamadı mı? Cornelius'un şiddetli bir yaz fırtınası sırasında, şimşekler neredeyse yağmur kadar hızlı düşerken, meyve bahçelerinden birinde siyahlar içindeki biriyle birlikte yürürken görüldüğüne dair hikâyeler var; bu kişi malum misafiri değil, hayır, bu belirgin şekilde kadınsı, uzun bir elbise ve uzun siyah bir peçe giyen biri. Kimse yüz hatlarını seçemez ama yürüyüşünde bir tuhaflık vardır; sanki bacaklarını kullanmaya alışık değildir ya da nasıl kullanacağını unutmuş gibidir. Cornelius'la gezintisine tanık olan bir adamın rüyalarına musallat olduğu kesindir. Bu adam, Batı Hurley'de okul müdürü olan, Brooklyn'den kardeşi Paul'u ziyarete gelen Otto Schalken adında, amatör bir ressamdır. Otto, Paul'un günlük yürüyüşünü ertelemesi yönündeki uyarısını dikkate almayınca fırtınaya yakalanır. Söylemeye gerek yok, gerçek bir Catskill fırtınasının tam ortasında olma deneyimini

biraz travmatik bulur; yine de tüm bunlar Cornelius ve siyahlı kadının görüntüsü kadar kötü değildir. Dediğim gibi, kadın adamın rüyalarına girer. Daha önce Coleridge'in şiirlerini resmetmekle ünlendiğini iddia eden Otto, uzun siyah peçeli kadını resmettiği yarım düzine tuvalle hayatının sonuna kadar görüp görebileceği tek şöhrete kavuşur. Kadını bir Catskill elma bahçesinde değil, deniz kenarında dolaşırken tasvir ettiği resimlere Cornelius'u dahil etmez. Bunlardan birkaçını sanat kitaplarında görmüştüm ve denizle ilgili bir tuhaflık vardı; deniz kapkara ve fırtınalıydı, kadının elbisesini ve peçesini resmetme şekli de sanki kadın o azgın denizi üzerine giymiş gibi. Kimse Otto'nun neyin peşinde olduğundan emin değil; yani, birkaç eleştirmen mantıklı tahminlerde bulundu ancak Otto Brooklyn'e döndükten sonra kardeşine yazdığı bir deste şifreli mektup dışında hiçbir şey söylemedi. Otto, "Ruhumu içilecek sudan başka bir şey olarak görmeyen o Geraldine peşimi bırakmıyor," yazmıştı. Kardeşi, ona yolladığı mektupta ne demek istediğini sorsa da hiçbir zaman cevap alamadı. Otto serinin son resmini tamamladıktan sonra yatağına oturdu, usturasını eline aldı ve boğazını bir kulağından diğerine kadar kesti.

Biraz melodram gibisi yok, değil mi? Otto Schalken'in hikâyesi bir yana, Cornelius ve Misafir hakkındaki rivayetlerin çoğunun tek bir kişiye dayandığını görürsünüz, ki bu kişi pek de güvenilir değildir: Örneğin, geç saatlere kadar dışarıda oynadığı için başı belaya giren bir çocuk, geç kalmasının suçunu Dort evinde gördüklerine atar ve saf ebeveyni de olayı böyle aktarır. Birçok insanın hemfikir olduğu bir ya da iki şey var. Sanırım 1849 ya da 1850 yılında, yaz aylarında çok kötü bir fırtına çıkar ve Esopus vadisini bir buçuk gün boyunca etkisi altına alır. Yağmur yağar, evet, ama insanlar bu fırtınayı gök gürültüsü ve şimşekleriyle hatırlayacaktır. Gök gürültüsü evleri deprem gibi sarsar, hatta İstasyon'daki evlerden birinin arka duvarının çatlaması bu fırtınaya bağlanır. Şimşekler ise o

kadar çoktur ki gece neredeyse gündüze dönüşür. İstasyon'da yaşayan birkaç kişi Dort'un evine bir düzineden fazla yıldırım düştüğüne yemin eder. Elbette evin bir paratoneri var ve yıldırımın paratonere değdiğine tanık olanlar, yıldırımın havada bir an daha uzun süre asılı kaldığını, sanki düğümlenmiş uzun bir ipin gökyüzünden aşağıya çekildiğini söylerler. İnsanların hemfikir olduğu bir diğer konu ise fırtınanın yaşandığı geceden sonra İstasyon'un kaynağındaki suyun tadının değiştiği. Çoğu, kaynağın kükürtlü olduğunu söylüyor ancak birkaçı suyun tadının bir şekilde yanıksı olduğunda ısrar ediyor.

Dort evinde tuhaf şeyler olsa da, asla insanlara bu konuda bir şeyler yapmaları gerektiğini hissettirecek kadar tuhaflaşmaz bu olaylar. O efsanevi fırtınalı geceden sonra, Misafir gittikçe daha az ortalarda görünür ve zaten hiçbir zaman o kadar da etrafta olmamıştır. İnsanların dikkatini başka şeyler çeker. Tabakhaneler kapanmaya başlar. İç Savaş patlak verdiğinde bunlar geçmişte kalacaktır. Balina avcılığı endüstrisi de neredeyse iflas etmiştir. Eskiden Hudson'daki kasabaların büyük balina avı filoları gönderdiğini bilmediğinize eminim. Bir zamanlar Hudson'da –yani kasabada– Manhattan'dan daha fazla gemi vardı. Yerel ekonominin büyük bir parçasıydı, sonra dibe vurdu. Ve tüm bunların arka planında, Bull Run Savaşı'nın taşlarını döşeyen yolda, kölelik ve eyaletlerin haklarıyla ilgili tartışmalar vardı. Zaman geçtikçe, Cornelius Dort ve Misafiri, çocuklarınızı hizada tutmak için kullandığınız bir tür öcüye dönüşüp insanlar için gerçek bir endişe olmaktan çıkar.

Yıllar geçer, on yıllar. Misafir yüzünü nadiren gösterir, öyle ki siyahlı adam hikâyelerini dinleyen gençler onun varlığından şüphe ederler. Yine de Cornelius'tan şüphe etmek mümkün değildir. Zamanın ilerleyişi saçlarının kızıllığını yok etse ve yüzünde derin çizgiler oluştursa da, o her zamanki coşkusunu korur. Çünkü insanlara göre Ölüm bile ondan korkar. Ne derler bilirsiniz: "Cennet beni istemiyor, cehennem de onu ele geçireceğimden korkuyor." Mühimmat işine yatırım yapan

Cornelius, İç Savaş'tan tonla para kazanır ve ülkenin en zengin adamlarından biri olur. Bir daha evlenmez, kimseyle ilişkisi olmaz. Seksen yaşına geldiğinde felç geçirir ama bu felç onu sadece baston kullanmakta ustalaşana kadar yavaşlatır. Yüz yaşına geldiğinde, yerel gazetelerde hakkında makaleler çıkar, hatta *New York Times*'ta bile bir yazı yayımlanır. *Times* muhabiri, Cornelius'la röportaj yapmak için şehirden kasabaya kadar gelir. Emeklerinin karşılığında aldığı şey ise Cornelius'un bastonundan karnına yediği darbe ve suratına kapanan ön kapı olur. Yine de yaşlı adam hakkında iyi bir hikâye yazar. Diğer herkes gibi *Times*'ın da Cornelius'u öfkelendirmek şeklinde bir niyeti yoktur. Yerel muhabirlerden hiçbiri Cornelius'a yaklaşma girişiminde bulunmaz.

IV

Cornelius'un yaşınının üç haneli sayılara ulaştığı sıralarda, Havza için planlar yapılmaktadır. New York Şehri kazandığından çok daha fazlasını harcamaktadır ve birilerinin aradaki farkı kapatması gerekir. Gerçek bir taşralının lafları bunlar, değil mi? Hikâyeyi bildiğinizi varsayıyorum. Bazı tartışmalardan sonra, şehir ve eyaletteki güç sahipleri Esopus'a baraj yapmaya ve arkasındaki vadiyi bir göle dönüştürmeye karar verir. Bu durum evleri, arazileri ve işyerleri söz konusu gölün dibini boylayacak olan insanların pek hoşuna gitmez ve bu kişiler de plana karşı çıkmak için ellerinden geleni yaparlar. Cornelius bu mücadelenin ön saflarında yer alır. Şehri, Adirondack Dağlarından gelen suyun tadının çok daha iyi olacağına ikna etmek için avukatlar tutarak ve politikacıları satın alarak servetinin küçük bir kısmını harcar. Başlangıçta biraz umut olsa da bu kısa sürede değişir. Tüm bu insanların susuzluğu karşısında, Cornelius sonunda üstesinden gelemeyeceği bir güçle karşı karşıya kalır. Havza, Esopus vadisi için onaylanmıştır.

Bu çok büyük bir girişimdir. On bir buçuk kasabanın daha yüksek bir yere taşınması gerekir. Bu, tüm binaların, evlerin, kiliselerin taşınacağı anlamına gelir. Taşınmayan her ne varsa yok edilmeli, mümkünse yakılmalı, değilse yıkılmalı ve araçla götürülmelidir. Her bir yeşillik parçası, her bir ağaç, çalı çırpı kökünden sökülmelidir. Mezarlıklar bile boşaltılmalıdır. Alf'in kitabını okudunuz, o yüzden neden bahsettiğimi biliyorsunuz. Havza'dan önce aileleri burada yaşayan eski toprakların, şu anda bile şehir için neden pek de iyi duygular beslemediklerini anlayabilirsiniz.

Tahmin edebileceğiniz gibi, Havza inşaatı bölgeye çok sa-

yıda işçi çeker, Lottie ve ailesi de hikâyeye bu şekilde dahil olur. Lottie, annesi Clara ve iki küçük kız kardeşi Gretchen ve Christina, babasıyla birlikte Bronx'tan gelirler. Rainer Schmidt ilginç bir adam. Memleketinde filoloji profesörüydü; bilmeyenler için söyleyeyim, diller üzerine çalışıyordu. Görünüşe göre, adam en az altı dil biliyordu. Heidelberg Üniversitesi'nde ders veriyordu ve yükselen genç bir yıldızdı. Almanya'daki üniversite sisteminde profesör olmak uzun zaman alır. Ondan önce, ofiste ayak işlerine bakan bir asistandan farkınız yoktur. Rainer yirmi dokuz yaşında profesör olmuştu ki bu gerçek bir başarıydı. Yazdığı makaleler tüm Avrupa'da okunuyor ve tartışılıyor, üzerinde çalıştığı kitap merakla bekleniyordu.

Görünüşü dikkat çekiciydi. Pek uzun boylu sayılmazdı ama askeri okullarda geçen çocukluk döneminden kalan bir alışkanlıkla öyleymiş gibi yürürdü. Yüzü uzundu. Yüzünün büyük kısmını, bir çift çukur göz ile dolgun bir bıyığı birleştiren bir burun kaplıyordu. Clara'yla birbirlerine yakışıyorlardı. Clara da neredeyse onun kadar uzundu ve kahverengi saçlarını yukarıya doğru kabartırdı. Rainer'ın yüzü Clara'nın yüzünden daha geniş, hatları daha düzgündü. Kızların üçü de annelerine benziyordu; gerçi Lottie'nin gözleri babasının keskinliğinden bir şeyler almıştı. İyi, namuslu genç bir aile olduklarını söyleyebilirdiniz.

Sonra bir şey oldu. Lottie tam olarak ne olduğunu bilmiyordu ama Rainer'ın üzerinde çalıştığı bir kitapla ilgiliydi. Her ne yaptıysa okuldan atılmasına neden olmuş, başka bir yerde iş bulmasını da imkânsız hâle getirmişti. Oldukça çarpıcı bir olay olmalı çünkü Lottie, Peder Mapple'a, babasıyla dışarıda yürürken insanların başka kaldırıma geçtiklerini hatırladığını söylemişti. Aile elindeki tüm birikimi tüketti ve Rainer için ufukta başka bir iş görünmüyordu. Rainer'ın yaptığı şeyi –artık her neyse– kimsenin duymadığı, temiz bir sayfa açacakları bir yere taşınmanın doğru olacağına karar verdiler. Lottie'nin annesi Clara'nın yıllar önce Bronx'a göç eden ve kendi fırını ile

restoranını işleten bir ablası vardı. Ona mektup yazdı, ablası da onlara yol parası gönderdi.

New York'a vardıklarında, hepsi ablasının fırınında çalışmaya başlar. Yol paralarını o ödediğine göre, sanırım bu adil. Bildiği diller arasında İngilizce de olan Rainer, her gece ailenin geri kalanına İngilizce öğretir. İşler iki yıl boyunca bu şekilde devam eder ve sonra fırında tezgâhtarlığa yükselen Rainer, müşterilerinden birinden şehirdışında büyük bir yeni inşaat projesi olacağını ve işçi aradıklarını duyar. Müşteri, taş ustası ya da makinist gibi vasıflı bir işçinin oldukça iyi para kazanabileceğini söyler. Rainer kiminle konuşması gerektiğini öğrenir ve ertesi sabah adamla görüşmeye gider. Adamı, Heidelberg'deki en önemli binaların bazılarında çalışmış, Almanya'nın en iyilerinden, çok yetenekli bir taş ustası olduğuna ikna eder. Sanırım profesör olmak her türlü durumda numara yapmanıza yardımcı oluyor. En son ne zaman bir profesörün *bilmiyorum* dediğini duydunuz? Adam, Rainer'a ailesiyle birlikte birkaç hafta içinde çalışma kampında olup olamayacağını sorar. Elbette, der Rainer, sorun değil. Nasıl yapılacağı hakkında hiçbir fikri olmadığı yeni bir işi, bu işi öğrenmek ve ailesini yerini tam olarak bilmediği bir yere gitmeleri gerektiğine ikna etmek için iki haftası vardır. Rainer bu gerçeklerle ofisten ayrılır.

Rainer, beceri ve şansın birleşimiyle her iki görevin de üstesinden gelir. Nasıl başardığını hayal bile edemiyorum. Tek söyleyebileceğim, böyle bir ikna gücüne sahipken işini nasıl kaybettiğini anlayamadığım. Görüşmeden üç hafta sonra Schmidt ailesi, şirketin evli çalışanlar için temin ettiği dört odalı evlerden birinde yaşamaya başlar. Yanlarında götürebileceklerini düşündüklerini alırlar ama kalacakları yerin büyüklüğünü hesap edemedikleri için ev biraz sıkış tıkıştır. Bir kitap yığınını devirmemek ya da tabak çanak kutusuna çarpmamak için dikkatli adım atılması gerekir. Lottie'nin teyzesi bu kadar çabuk taşınmalarından memnun değildir ama götü-

remedikleri şeyleri onlar isteyene kadar saklamayı kabul eder. Clara, Lottie, Gretchen ve Christina da yeni evlerinden pek memnun değildirler. Rainer taşınacakları yeri tarif ederken bir malikâneye nispeten yakın bir şey vaat etmiştir. Oysa buldukları, akan suyu ve tuvaleti olmayan, kabaca inşa edilmiş bir barakadan hallicedir. Kocası ve kızlarıyla kıyaslandığında Clara'nın İngilizcesi, zamanının çoğunu ablasının fırınında mutfak işlerine yardım ederek geçirdiğinden pek iyi sayılmaz ve burada İngilizceleri pek iyi olmayan başka kadınların yanında yaşamaktadır. Birkaçı Alman, birkaçı Avusturyalı ama çoğu İtalya, Rusya ve İsveç gibi yerlerden gelmiştir. Yan komşularından biri Macar'dır mesela. Kampta geçirdikleri ilk ayın büyük bir bölümünde, Lottie geceleri uyuyamaz ve anne babasının tartışmalarını dinler.

V

Cornelius Dort tam da bu sıralarda –havza inşaatının başladığı 1907 sonbaharından bahsediyorum–, nihayet öteki dünyayı boylar. Havza inşaatını durdurma fikrinden henüz vazgeçmemiştir ve bu amaçla olası stratejileri tartışmak üzere bir avukat ekibini evine çağırmıştır. Onlarla buluşmak üzere ön kapıdan aşağı doğru yürürken olduğu yerde durur, titrer ve ayaklarının altındaki zemine bakar. Yüzü çarpık bir ifadeye bürünür; avukatlardan biri bunu, "donmuş bir nehrin üstünde yürürken buzun, ağırlığını taşıyamayacak kadar inceldiğini ani bir dehşetle fark eden bir adamın ifadesi" olarak tanımlar. Cornelius tekrar titrer, yere düşer ve avukatlar yanına koşana kadar ölür. Gözlerin yuvalarından fırladığı, dudakların geriye kıvrıldığı o son ifade, mezara kadar yüzünde kalır.

Cornelius'un ölümüyle, vadideki insanların gidenin kendileri değil Havza olacağına dair umutları da ölür. Doğrusu, okuduklarımdan anladığım kadarıyla, şehir Catskill'den su getirmeyi kafasına koyduysa, vadinin sular altında kalması an meselesidir. Yine de Cornelius Dort hayatının sonunda, ilk ve son kez, insanlar için kahraman gibi bir şey olur. Alçaklığı, kurnazlığı, acımasızlığı, insanların nefretini kazanan tüm bu nitelikleri, ortak bir düşmana karşı kullanıldığında erdemlere, neredeyse kahramanca değerlere dönüşür. İlginç bir şekilde Woodstock'ta gerçekleşen cenazesine hatırı sayılır bir katılım olur. Bu, vadideki mezarlıkların kazılmaya ve sakinlerinin daha kuru zeminlere taşınmaya başlamasından birkaç yıl öncesine denk geliyor. Belli ki gösterdiği tüm çabaya rağmen Cornelius tehlikeyi sezmişti. Küçük Bea'nın naaşını neredeyse bir yıl önce mezardan çıkarıp Woodstock mezarlığına naklettirmişti.

Kimse bunun gerçekleştiğini hatırlamıyordu ama Havza'yla ilgili onca yaygara varken kim böyle şeyleri takip edebilirdi ki? Yaşamda yenilgiyi asla kabul etmeyen Cornelius'un ölümde kabul ettiğini dile getirenler oldu ama fazla söze ne hacet?

Herkes Dort'un mirasının en yakın akrabasına, Phonecia'da yaşayan kuzenine kalacağını varsayar. Misafir ortaya çıkıp da mülkün kendisine ait olduğunu iddia ettiğinde, o genç adamın ve diğer herkesin şaşkınlığını takdir edersiniz. Misafir, seksenli yaşlarında olmalı, ama yıllar adama iyi davranmış. Nazik, hatta cömert davranmış. Bazıları adamın sanki hiç yaşlanmadığını söylüyor. Tabii ki durum böyle olamaz. Ama saçını ve sakalını boyuyor olmalı çünkü batıdan ilk geldiği günkü gibi simsiyahlar ve yüzünde yılların kazımış olmasını beklediğiniz çizgilerden hiçbiri yok. Misafir, iddiasını desteklemek için elinde Cornelius'un vasiyetinin bir kopyası olduğunu beyan eder ve avukat ordusu duruma el koyduğunda, iddiasının doğru olduğu ortaya çıkar. Bir vasiyetname vardır ve meşrudur. Kuzen çok öfkelenir. Cornelius ile aralarında kesinlikle bir sevgi bağı olmamasına rağmen, yaşlı adamın yüzüne bir tokat gibi inen bu planından şüphelenmek için de hiçbir nedeni olmamıştır. Avukatlar ayrıldıktan ve Misafir yeni mülküne çekildikten sonra, kuzenin eve gizlice girip eline geçen her şeyi aldığına dair bir hikâye var ancak bu doğruysa bile hiçbir suçlamada bulunulmadı.

Misafir'in son kez görülmesinin üzerinden neredeyse yirmi yıl geçmiştir. Gençler için bu, bir masal kitabındaki karakterin sayfalardan çıkıp gelmesi gibi bir şey. Daha yaşlılar içinse, yıllardır görmediğiniz birinin, aradaki tüm yılları atlayarak, onu son gördüğünüz andan bugüne adım atması gibi. Dönüşüyle birlikte yabancının davranışlarında da bir değişiklik olur. Artık gizlenmeden, Cornelius'un mirasına konmak ona daha önce sahip olmadığı bir varlık kazandırmış gibi, her yerde görülmeye başlar. Zamanının çoğunu kaynakta geçirir ve herkesin anlayabildiği kadarıyla farklı uzunluklarda halat ve

zinciri suya indirmekten oluşan deneyler yapar. Bu faaliyeti gözlemleyenler, Misafir'in kaynağın derinliğini ölçtüğünü varsayarlar. Ancak kaynak Havza'nın dibini boylayacakken neden böyle şeylerle bu kadar ilgilendiğini kimse tahmin edemez. İnsanlar onun bir biliminsanı ya da belki de kaçık bir mucit olduğunu düşünürler. Esopus'un yukarı ve aşağı noktalarında aynı şeyi yapar; bir halatı ya da zinciri suya atar, birkaç dakika bekledikten sonra geri çeker. Halatların ve zincirlerin üzerinde, kimsenin okuyabileceği kadar yaklaşmadığı ama ölçü birimi gibi görünen işaretler vardır. Birkaç kişi adamın bu işi yaparken kendi kendine mırıldandığını söylüyor. Zaman tutuyor olabilir. Kendisini izleyen birini fark ederse, onlara şakasını hafifçe tutarak selam verip sonra işine döner. Bu jest, bu şapka tutma, karşısındaki kişiyi rahatsız eder. Elinin şapkaya dokunuşunda bir alaycılık vardır; hakarete varacak kadar değil ama mahcup etmeye yetecek kadar. Bir tür uyarı da vardır; sanki adam, "Tamam, beni gördünüz, şimdi yolunuza gidin," der. Bunu görüp de izlemeyi bırakıp doğruca evine gitmeyen çok az kişi vardır.

Çok geçmeden Misafir bir kez daha söylentilerin merkezi hâline gelir. Her şey bir yana, vadideki insanlar çok fazla stres altındadır; bu yüzden yabancınınki gibi herhangi bir davranış, hayal güçlerini ve tabii ki dillerini de harekete geçirmeye mahkûmdur. Birden fazla kişi, Misafir'i mehtaplı bir gecede, Cornelius Dort olduğuna yemin ettikleri uzun boylu, beyaz saçlı bir adamla birlikte kaynağın etrafında dolaşırken gördüklerini iddia eder. Yaşlı Otto Schalken'in kardeşi Paul, bir öğleden sonra yürüyüşe çıktığında, Misafir'i Dort bahçelerinde dolaşırken görür; yanında siyah bir elbise giyip uzun, siyah peçe takmış bir kadın vardır. Kadını görünce Paul'ün içine öyle bir korku düşer ki, sanki şeytanın ta kendisi peşindeymiş gibi evine koşar. Herkesin bildiği kadarıyla, yabancı Dort evinin tek sakinidir; avukatlar adamın mülk üzerindeki hak iddiasını onayladıktan sonra son hizmetçiler de kovulmuştur.

Ancak bazı geceler evin tüm pencereleri, yukarıdan aşağıya ve yanlara doğru, arkalarındaki kadın ve erkek siluetlerini belli eden ışıkla aydınlanır. Sesler açık havada süzülür. Kimse ne dediklerini anlayamasa da, birkaç kişi Cornelius'un sesini duyduğunu iddia eder. Büyük olasılıkla adam birkaç kez parti verdi ancak kimse gelen ya da giden konukları görmedi.

VI

Bu arada, nihayet, Lottie Schmidt'in ailesi kamptaki hayata alışmaya başlamıştır. Rainer taş ustası olarak iyi iş çıkarır. Diğer taş ustalarının çoğu İtalyan'dır, bazıları İtalya'dan sırf bu iş için getirilmiştir. Rainer, İtalyancayı akıcı bir şekilde konuşarak iş arkadaşları üzerinde iyi bir izlenim bırakır; yönetim de onun tercüme yeteneğini takdir etmektedir. Clara çare bulunamayan şeylere katlanılması gerektiğine karar verir ve kampın fırınında kendine bir iş bulur. Lottie de onunla gider. Kız kardeşleri Gretchen ve Christina kamptaki okula giderler. Rainer iyi para kazanır. Bir taş ustası eve günde yaklaşık üç dolar getirebilir; bunun günümüzdeki karşılığı nedir bilmiyorum ama görünüşe göre, eşi ve bakması gereken üç kızı olan bir adam için her şey yolundadır. Anne ve babanın işleri sayesinde Schmidtler Clara'nın ablasına olan borçlarını ödeyebilir ve satın almak istedikleri ev için para biriktirmeye başlarlar. Clara'nın, ablasına yakın olmak için şehre dönme hayalleri vardır, Rainer ise Wiltwyck'in yerleşmek için iyi bir yer olabileceğini düşünmektedir. İkisinin de evlenirken böyle bir hayat beklediklerinden şüpheliyim ama bu işi iyi becerirler.

Havza'da çalışmak risksiz değil. Temel olarak işçiler bir çift devasa duvar inşa etmektedirler: Esopus'u tutacak ve sınırlayacak bir baraj ile havzayı doğu ve batı havzalarına bölecek bir savak. İşleri bittiğinde ve vadi taştığında, kabaca on iki mil uzunluğunda ve üç mil genişliğinde bir göl inşa etmiş olacaklardır. Bu işte bir sürü vasıfsız adam çalışır. Çok fazla makine mevcuttur. Kabul edelim, vasıflı işçiler bile hata yapar. Kazalar olur. İnsanlar yaralanır ve ölürler. O zamanki tıp şimdiki gibi değil. Diyelim ki kolunuz bir taş kütlesi tarafından ezildi,

tercih edilen prosedür ampütasyon olacaktır. Çok çeşitli sorunların çaresi bu. Yaralanmalardan kaçınmayı başarırsanız, hâlâ endişelenmeniz gereken hastalıklar var. Grip tek başına önemli bir ölüm nedeni. Penisilin gibi bir ilacın yarattığı farkı yeterince takdir ettiğimizi sanmıyorum. Kampta bir hastane var ama imkânları kısıtlı. Ciddi şekilde yaralandıysanız ya da hastalandıysanız, Wiltwyck'te tedavi görmeniz ve oraya kadar hayatta kalmanız gerekir. Ve tabii ki tüm bunlar işçilerin aileleri için de geçerli. Genel olarak insanların ölüme bizden çok daha yakın yaşadığı söylenebilir.

Lottie ve ailesi kampta yaklaşık bir buçuk yıl kaldıktan sonra, yan evlerinde yaşayan kadın yük arabasının altında ezilerek ölür. Kampta bir katır ahırı var; katırlar yük arabalarını çekmek için tercih ediliyor. Bir arabaya üç katır bağlanması oldukça sıradan bir durum. Her gün saat beşte, paydos düdüğü çaldığında, yük arabalarının sürücüleri katır ahırına giden yolda doğaçlama bir yarış düzenler. Kamptaki tüm çocuklar yolun kenarında toplanıp arabaların kükreyerek geçişini, sürücülerin ayağa kalkıp bir elleriyle dizginleri tutarken diğer elleriyle kullandıkları uzun kamçıları şaklatışını, katırların bacaklarının çalkalanışını izlerler. Bu trajedinin yaşandığı gün Lottie orada değildir –Clara'yla birlikte fırında işleri toparlamaktadırlar– ama Gretchen ve Christina oradadır. Daha sonra ailenin geri kalanına, komşuları olan ve kimseyle konuşmayan Macar kadının, ahırlardan önceki son yolda hızla ilerleyen arabaların önüne nasıl çıktığını anlatırlar. Saçları açıktır; kolları kıvrılmış, sade bir bluz ve uzun bir etek giyiyordur. Sanki mutfağından yeni çıkmış gibidir. Sürücülerin yapabileceği hiçbir şey yoktur. Arabalar onu ezip geçmiştir. Sürücülerden biri arabasını geri döndürmeyi ve kadının kemikleri kırılmış, kanlar içinde yattığı yere yetişmeyi başarmış. Yere atlayıp kadını arabasının arkasına taşımış ve kamp hastanesine doğru yola çıkmış. Katır sürücüleri siyahi, ezdikleri kadın ise beyaz. Adamın aklından neler geçtiğini tahmin edebilirsiniz.

İnanılmaz bir şekilde, kadın yarım gün boyunca hayatta kalır; bu süre kocasının, yanına gidip hıçkırıklar içinde yere yığılmasına yeter. Kamp doktorunun ya da başka bir doktorun kadın için yapabileceği hiçbir şey olmadığını söylemeye gerek yok sanırım. Neden böyle bir şey yaptığı sorulduğunda kadın anlatmayı reddeder. Ama kocası ve başka bir kadın –Lottie ve Clara'nın fırındaki iş arkadaşlarından biri olan İsveçli bir kız– hakkında söylentiler çıkar. Kocası pek yakışıklı sayılmaz; saçları ince, yüzü kare, vücudu kemiklidir ama arzunun tuhaf hâlleri var işte. Herkesin duyduğu kadarıyla, kadın tek bir kelime bile konuşmaz, sadece başladığı acı görevin sonunu getirirken dişlerini sıkarak orada yatar. Kocası bolca ve sık sık ağlar. Eşi harap dudaklarının arasından son nefesini verdikten sonra hemşire gözlerini kapatmak için uzandığında, kederini haykırarak kendini eşinin üzerine atar. Gömülene kadar birkaç gün geçer. Bu bir intihar ve unutmayın, o zamanlar intihar etmenin günah olduğuna inanılıyor. Sonunda Woodstock'taki Katolik Kilisesi kadının cenazesini almayı kabul eder ancak mezarlığın dışına gömülmesi konusunda ısrarcıdırlar. Clara'nın isteği üzerine Lottie cenazeye katılır. Her ne kadar bu bir Katolik ayini olsa da ve Schmidtler her zaman papalığın hatalarından uzak duran iyi Luteryenler olmuş olsalar da, Clara şaşırtıcı bir şekilde ısrarcıdır. Dindar kızını çok şaşırtan bir şekilde, "Bu yerde böyle şeylerin önemi yok," der Clara. Cenaze töreninde koca, bir gün öncesinden daha kötü durumdadır. Kimse Macarca bilmediğinden ve adamın da İngilizcesi pek iyi olmadığından adama yardım eden çıkmaz. İronik bir şekilde, Lottie kadının ve kocasının isimlerini –Helen ve George– ilk kez kadının cenazesinde öğrenir.

Helen toprağa verildikten sonra George evine kapanır ve bir hafta boyunca dışarı çıkmaz. Bir şeye ihtiyacı olduğunda çocuklarından birini gönderir. En büyük çocuk, Maria adında bir kız, Lottie'ye babasının tek yaptığı şeyin karanlık yatak odasında oturmak olduğunu söyler. Arada bir güler ya

da bağırır. Babasının neredeyse her an sarhoş olduğunu söylemez. Söylemesine de gerek yoktur zaten. Maria, babasının ve kardeşlerinin karnını doyurmak için elinden geleni yapar ama anneleri olmadan bu hiç de kolay değildir. Endişelidir ve endişelenmekte de haklıdır. Babasının işe gitmediği her gün, kovulmaya bir gün daha yaklaştığı anlamına gelir. İşçi sendikalarının, mazeret izninin ve benzeri şeylerin olmadığı günler. Eşini yeni kaybetmiş bir adam biraz sempati, bir parça esneklik bekleyebilir ancak insanlar başkasının acısını çabuk unuturlar ve ortada yapılması gereken bir iş vardır. Bu yedi gün boyunca, Rainer da dahil olmak üzere birçok kişi adamla konuşmaya çalışır ama başarılı olamazlar. Karanlık odasında her nereye dalıp gittiyse, ona ulaşılamaz.

VII

Dediğim gibi, bir hafta geçer ve kaçınılmaz sonu beklerken herkes daha da huzursuzlanır. Sonra bir gece Maria, yanında kardeşleriyle birlikte Schmidtlerin kapısında belirir. Oldukça tedirgindir. Clara, "Ne oldu?" diye sorduğunda, "Babam bu sabah evden ayrıldı ve nereye gittiğini ya da ne zaman döneceğini söylemedi. Sabahtan beri onu görmedik. Ne yapacağımı bilmiyorum," der. Clara onları içeri alır ve şöyle der: "Muhtemelen yürüyüşe çıkmıştır ve saati unutmuştur. Eminim çok yakında döner. Bu gece bizde kalın." Bir yandan da düşünür: Sadece kamp ile Stone Ridge arasında on üç bar var, sayısını bilmediğim kadar da genelev; kederden kafayı yemiş bir adamın acısını artırmak için fazlasıyla yeterli olanaklar.

Ancak Clara yanılmaktadır; George sabahın köründe gelir ve kızlarını evde bulamayınca Schmidtlerin kapısına dayanır. Rainer kapıyı açar. Daha sonra Lottie, babasının o ânı anlatırken adamın yüzündeki ifadeyi gördüğünde ödünün patladığını söylediğini duyar. Sırıtıyordu, der Rainer, ama bu mutlu bir gülümseme değildi. Korkunç bir suç işlediğini bilen ama bütün gücüyle kendisini bunun böyle olmadığına ikna etmeye çalışan bir adamın gülümsemesiydi. Gülümsemeye devam ederse, diğer herkesi her şeyin yolunda olduğuna ikna edebileceğini ve belki o zaman onların da kendisini ikna edebileceğini düşünüyordu. Çocukları için geldiğini söyler George. "Gecenin bir yarısı," der Rainer, "uyuyorlar." Adamın umurunda olmaz. "Uyandır onları." Sonra da ekler: "Görmeleri gereken harika bir şey var. Bir mucize oldu."

Rainer'ın gerildiğini söylemek hafif kalır. George'un ağır bir yükün altında olduğu, bu yükün altında ezilmekten bir

ya da belki iki adım uzakta olduğu açıktır. Rainer, çocukların adamın yükünü omuzlamasına yardım mı edeceklerine yoksa onu ezmek için gereken ekstra ağırlık mı olacaklarına karar veremez. George çocukları için harika bir şeyi olduğu konusunda ısrar edip durmaktadır ve bu Rainer'ın hiç hoşuna gitmez. Sonunda adamın isteğine boyun eğer ve çocukları uyandırmaya gider. Clara'ya söylediği gibi, çocukların babalarının döndüğünü öğrenince daha mutlu olacaklarından emindir ve adama istediğini vermenin onu reddetmekten daha iyi olduğuna karar verir. Herhangi bir sorun çıkarsa –bu sorunun ne olabileceğini söyleyemez ama aklından geçer– Rainer sadece bir ev ötede olduğunu düşünür. Çocuklar konusunda haklıdır. Babalarının döndüğünü görünce sevinip rahatlamışlardır ve onu kucaklamak için koştururlar. George'a gelince, adam daha iyi değildir. Sırıtışı çok az değişmiştir. Ama pantolonuna ve gömleğine sarılan çocukları, onu uçurumun kenarına sürüklemiş gibi görünmezler. Rainer'a bolca teşekkür eden komşusu, çocuklarını da yanına alarak oradan ayrılır.

George'un gidişinden belki beş, belki on dakika sonra, Rainer'ın yatağına girip gözlerini kapatmasına ve uykunun kendisini beklediğini hissetmesine yetecek kadar bir süre sonra, çığlıklar başlar. Tiz ve yüksek, çok fazla çığlık. Rainer ayağa kalkar, Clara da öyle. Çığlıklar devam eder; histerik ve dehşet içinde. "Çocuklar," der Clara, komşularınınkini kastederek, ama Rainer çoktan yataktan kalkmıştır ve kapıya ilerler; aptal olduğu için kendine lanet okur. Botlarını giymek için durma zahmetine katlanmaz, ön kapıyı çekip açar ve komşunun evine koşar. Bu sırada çığlıklar devam etmektedir. Rainer kendi kendine, "Aptal, aptal, aptal," diye mırıldanır. O komşusunun kapısını omuzlayarak açarken, diğer komşular da ön kapıdadırlar. Rainer küplere binmiş, kavgaya hazır hâldedir. Evin içinde gördüğü şey ise onu durdurur.

Tam önünde, çocuklar çığlık çığlığa Maria'nın etrafında toplanmışlar, yüzleri gözyaşı ve dehşetle dolu. Diğer taraflarında ba-

baları, hafifçe eğilmiş, ellerini iki yana açmış, sanki bir şey için özür diliyor. Yüzü titrese de sırıtmayı sürdürmek için elinden geleni yapıyor. Sağında, bir sandalyede, merhum eşi oturuyor.

Rainer kadını orada gördüğünde aklına ilk gelen şey, George'un kadının mezarını arayıp bulduğu, kazdığı ve cesedi eve taşıdığı olur. Sonra kadın başını kaldırıp ona bakar ve Rainer'ın kalbi duracak gibi olur. Bir adım öne çıkar. Kulağa garip gelse de kadına yaklaşır. George şöyle mucize, böyle mucize bu diye gevezelik eder ama Rainer ona hiç aldırmaz. Kadının –Helen'ın– bir şekilde farklı olan gözlerini inceler. Yanan tek fenerin ışığında görmek zor olsa da Rainer, Helen'ın gözlerinin tamamen altın renginde olduğundan ve ortalarında küçük siyah gözbebekleri olduğundan emindir. Kadının gözlerinin daha önce neye benzediğini hatırlayamaz ama böyle olmadığından emindir.

Bu arada, daha fazla insan ön kapıya gelir. İçeride ne olduğunu gördüklerinde, bazıları geri dönüp doğruca evlerine yürür. Diğerleri çığlık atan çocuklara katılır. Bazıları da Tanrı'yla konuştukları dillerinde dua etmeye başlar. Rainer'la birlikte taş ustalığı yapan Italo koşarak eve girer, çocukları dışarı çıkarır. Onları birkaç sokak ötedeki kendi evine kadar sağ salim götürdükten sonra, hızla Rainer'ın hâlâ Helen'ın altın gözlerine baktığı eve döner. "Rainer, bu da ne böyle?"

Sesi, Rainer'ı kadının gözlerinin götürdüğü yerden geri çağırır. Başını iki yana sallayıp sonra Italo'ya bakar Rainer. Sesi boğuklaşarak, "Uğursuz bir iş bu," der.

İki adam, yaramazlık yaparken yakalanmış küçük bir çocuk gibi ellerini ceplerine sokmuş George'a döner. "Bu nasıl oldu?" diye sorar Rainer. George cevap vermez; bunun ne büyük bir mucize olduğundan, burada olup bunu gördükleri için ne kadar şanslı olduklarından, evet, böyle bir mucizeyi gördükleri için ne kadar şanslı olduklarından bahsetmeye başlar. Italo onun yanına gider ve adama bir tokat atar. Rainer'ın meslektaşı ufak tefek bir adamdır, tepesi kel başı onu olduğundan daha yaşlı gösteriyordur ama George'un kafası darbenin şid-

detiyle sallanır. Sırıtmaya devam eder. George mırıldanırken Italo ona bir tokat daha atar, sonra bir tane daha. Bu sırada herkes George'un sağındaki sandalyede oturan şeye bakmamak için elinden geleni yapmaktadır. Helen katır arabaları tarafından oldukça kötü bir şekilde çiğnenmiş, vücudundaki kemiklerin çoğu kırılmış, harap vaziyettedir.

Sonunda, Italo'nun darbeleri yüzünden dudakları ve burnu kanayan George, mucizelerden bahsetmeyi bırakıp bir adam hakkında bir şeyler söyler. "Hangi adam?" diye sorar Rainer. "Evdeki adam," der George, "büyük evdeki adam." Rainer'ın da Italo'nun da George'un neden bahsettiğine dair en ufak bir fikri yoktur ama George devam eder. "O anlıyor," der George, o kanlı sırıtışıyla kâbustan fırlamış bir palyaçoya benzemektedir. "Adam *kaybetmenin* ne demek olduğunu anlıyor... kaybetmenin ne demek olduğunu. Dinliyor. Anlıyor. Bir insanın en başta yapmak istemediği bir şey için neden acı çekmesi gerektiğini anlamıyor. Bir şeyler oldu, hepsi bu. Sizde olmayan bir şeyi istemiyor. Güç. Gücünüzü onunkine katmak. Size kadehini veriyor. Şefkatli değil, hayır, şefkatli değil; ilgileniyor, ilgileniyor, evet. Siz ona yardım ederseniz, o da size yardım eder. Bir şeyler oldu. Neden olmasın? Senin gücün. Tek istediği onun kadehinden içmen. Görevi neredeyse bitti. Neden olmasın? Ona yardım ederseniz, size yardım eder." Bu sözleri yarım düzine kez daha tekrarlar, ta ki Italo ona bir tokat daha atana kadar. George, "O bir balıkçı," der ve bu ifadeyle ilgili bir şey ona o kadar komik gelir ki önce kıkırdamaya, sonra kahkaha atmaya, sonra da ulumaya başlar. Italo'nun ona kaç tokat daha attığı önemli değil, gülmeyi bırakmaz. Hâlâ sandalyede sakince oturmakta olan eşine baktığında gözleri dolar ve daha da çok güler. Rainer ve Italo birbirlerine bakarlar ve evden çıkıp arkalarından kapıyı kapatırlar. Adamın gülme sesi hâlâ duyulmaktadır. Bütün kamp bu sesi duyar. Rainer tekrar, "Uğursuz bir iş bu," der ve Italo da aynı fikirdedir.

Evin dışında, kamptaki erkeklerin belki üçte birinden ve kadınların da birçoğundan oluşan bir kalabalık toplanır. Her bi-

rinin Rainer ve Italo'ya fısıldayarak sordukları bir düzine soru vardır. Evet, hepsi fısıltıyla konuşur. Sorularının çoğuna ikisi de cevap veremez. Görünüşe göre, Rainer'ın tek sorusuna da kimse cevap verememektedir: Büyük evdeki adam, balıkçı kim?

Artık güneş doğmak üzeredir ve böyle bir geceden sonra inanması zor olsa da yakında mesai başlayacaktır. Ne olursa olsun, işiniz daima sizi bekler, değil mi? Kalabalık dağılır. Birkaç adam, Rainer ve Italo'dan bir şey öğrendiklerinde kendilerine haber vermelerini ister. Evin içinde, George'un kahkahaları kısık bir iniltiye dönüşmüştür. George'u son bir kez kontrol etmesi gerektiğini düşünen Rainer kapıya doğru adım atar. Italo kolundan tutar onu. "Öğrenene kadar olmaz," der Italo, "o sandalyede oturanın ne olduğunu öğrenene kadar olmaz."

"Ama George."

"O seçimini yaptı. Gerisi bizi ilgilendirmez."

Rainer bu durumdan hoşnut değildir ama içeri girmeye de çalışmaz. Italo'yu büyük evdeki adamın, yani balıkçının kim olduğunu bulmaları gerektiğine ikna eder; gerçi bana göre Italo o evden uzaklaşsa ve bunu bir daha düşünmese daha mutlu olurdu. Rainer, geceki olayların arkasında kimin olduğunu öğrendiklerinde ne yapacaklarını söylemez; ne Italo'ya ne de gece yaşananları anlatmayı bitirdiğinde ne yapacağını soran Clara'ya. Lottie ve kız kardeşleri, bir yandan güne hazırlanırken bir yandan da babalarının hikâyesini merak ve dehşet karışımı bir duyguyla dinlerler. Bitirdiğinde, Gretchen okul çantasını hazırlamayı bırakır ve Rainer'a bunun İncil'de geçen İsa'nın Lazarus'u dirilttiği hadiseye benzeyip benzemediğini sorar. Bu soru üzerine Clara öfkeden deliye döner, Gretchen'ı bir eliyle yakalayıp diğer eliyle kafasına vurarak bağırır: "Bu ne cüret? Ne cüretle bizi dinlersin?" Lottie ve Christina şok olurlar. Annelerini daha önce hiç böyle görmemişlerdir. Rainer fırlayıp Clara'nın elini tutar. Clara'nın kocasına bakışından, daha güçlü olsaydı aynısını ona da yapabileceği bellidir. Rainer, "Gidelim, kızlar," der ve evden çıkarlar.

VIII

Büyük evdeki adamın kim olduğunu öğrenmesi Rainer'ın iki gününü alır. Ne tesadüftür ki, aslında bunu çözen Clara olur. Helen mezardan döndükten iki gün sonra, ikindi vakti, Clara fırında üç kadının Dort malikânesi ve orada yaşayan tuhaf karakter hakkında konuştuklarını duyar. Tam o anda, aradıkları şeyi bulduğunu anlar. Kadınlara yaklaşır ve dağlardaki evlerden biri hakkında mı konuştuklarını sorar. "Hayır, hayır," der ilk kadın, "Dort malikânesi burada." Yaklaşık on dakika içinde, benim size anlatmamın çok daha uzun süreceği şeyi Clara'ya tasvir ederler. Rainer o gece evin kapısından girdiğinde, "Ne aradığını biliyorum," diyen Clara tarafından karşılanır.

Gerçekten, tam zamanında. Aynı iki gün içinde, yan evde işler daha kötüye gitmiştir. Italo'nun eşi, hatırlarsınız, Helen ve George'un çocuklarına bakmaktadır. O ilk günün öğle saatlerinde Helen –ya da Helen olan şey– çocukları geri istediğine karar verir. Italo'nun onları nereye götürdüğünü nasıl bildiğine dair fikrim yok ama biliyordur. Sandalyesinden kalkar, hâlâ inleyerek yerde yatan kocasını orada bırakır ve Italo'nun evine doğru yola çıkar. Onu Italo'nun evine giderken görenler düzgün bir şekilde yürümediğini söylüyorlar. Paramparça bacaklarını ve kırık omurgasını kullanmaya çalışan birinden bekleyeceğiniz şekilde hareket ediyor. Ve bu yeterince tuhaf değilmiş gibi, bıraktığı ayak izleri banyodan yeni çıkmış ve kurulanmaya üşenmiş gibi ıslak. Italo'ya doğru hızla ilerler, insanlar onu görünce durup aceleyle ters yöne doğru uzaklaşırlar. Onları görmezden gelir. Hedefine ulaştığında, önünde durup bir o yana bir bu yana sallanır, sonra tökezleyerek ilerler ve kapıyı çalar.

Italo'nun eşi Regina'nın hakkını vermek gerek çünkü Helen'ın sokaktan evine doğru yürüdüğünü görmesine rağmen, kapıyı açar ve elleri kalçalarında, altın gözlü bu kadına bakarak orada durur. Regina kocasından dört ya da beş santim daha uzun ve muhtemelen on ya da yirmi kilo daha ağır. Aptal değil. Kendisinin ve Helen'ın çocuklarını arka odaya gönderdi bile ve onlara her ne olursa olsun kapıyı açmamalarını söyledi. (O gün hiçbirini okula yollamamıştı: Helen'ın çocuklarını bir gece önce yaşadıkları şok yüzünden, kendi çocuklarını ise onlara arkadaşlık etsinler diye. Eğitim konusundaki görüşlerinin esnek olduğu söylenebilir.) Regina, Helen'a tek kelime etmez. Daha sonra Italo ve Rainer'a konuşamayacak kadar korktuğunu söyler. Regina kapıyı neden açtığından emin değildi ama sanırım ben biliyorum. Bir şeyden çok korkmanıza rağmen ona yaklaştığınız, dokunmaya çalıştığınız oldu mu hiç? Garip, değil mi? Bu tepkinin adının ne olduğunu bilmiyorum ama Regina'yı kapısını çalan bu kadınla yüzleşmeye iten şeyin bu olduğuna eminim. Helen, ölü kadın, eskiden ölü olan ama artık olmayan kadın, mahvolmuş bacaklarından destek alarak ayakta dururken Regina'ya, sonra da Regina'nın koruduğu odaya bakar. "Çocuklar," der.

Sesi korkunçtur. Sanki uzun süredir kullanılmamış gibi kalın ve hırıltılıdır, ki sanırım kullanılmamıştır da. Sanki suyun altından konuşuyormuş gibi sıvı, akışkan bir ses. Regina, Helen'ın ziyaretini kocası ve arkadaşına anlatırken, kadının sesindeki bir başka şeyi, bir niteliği anlatmakta zorlanacaktır. Kadının bir aksanı var, diyecek Regina sonunda, ama bu yerde kimin aksanı yok ki? Kadının hayattayken olan aksanı değil, hayır, herhangi birinin aksanı gibi de değil. Bir hayvan konuşabilse, böyle bir aksanı olur. Ama size ait dilde değil de dil fikrinin kendisinde ustalaşmaya çalışan bir şey gibi. Bir köpek ya da kedinin konuşacağını düşündüğünüz şekilde de değil. Bir kertenkelenin ya da yılanbalığının sesi gibi. Her ne kadar Helen'ın konuşmasını ilk duyan o olsa da –muhtemelen

George'u saymazsak– son duyan o değil ve herkes onun tarifinin son derece istabetli olduğu konusunda hemfikir. Helen'ın sesini duyduğunda Regina'nın ensesindeki tüyler diken diken olur ve olduğu yerde kalmak için elinden gelen her şeyi yaparak başını iki yana sallar.

Regina'ya göre Helen ona bakmaktan çok içinden diğer tarafına bakar. Belli ki başını salladığını görür çünkü isteğini tekrarlar; aynı kelimeyi. "Çocuklar." Regina da cevabını tekrarlar; başını o kadar sert sallar ki uçup gitmesinden korkar.

Helen talebini üçüncü kez dile getirip kapıya yaklaşırken, Regina'nın korkudan tutulan dili nihayet çözülür. "Onlar artık senin çocukların değil," der. "Git buradan."

Helen gitmez. Onun yerine bir adım daha atar. Regina geri çekilir, bir eliyle kapıyı tutar. "Git buradan. Ait olduğun yere dön. Toprağa dön."

Helen kapı eşiğinden geçmek üzereyken Regina kapıyı kapatmaya yeltenir ama yeterince hızlı davranamaz; kapı kapanmadan önce Helen kolunu içeri sokar ve Regina'yı tutmaya çalışır, o da panikleyerek kendini kapıya doğru atar ve diğer taraftaki kadını tüm gücüyle iter. Saçını, kulağını yoklayan kolu, Regina tokatlayarak uzaklaştırır. Helen'ın teni taş gibi soğuk ve nemlidir. Bir müddet itişirler ama kadının gücü inanılmazdır. Vücudu kırık kemiklerle dolu olmasa, Helen kapıyı açıp kaşla göz arasında çocukları kapabilir. Regina kapıya yüklenen kadının kemiklerinin birbirine çarptığını duyabiliyordur. Regina'nın tüm çabalarına rağmen –ki anladığım kadarıyla bu çabalar hiç de küçümsenecek türden değildir; Regina güçlü bir kadındı– Helen yavaş yavaş üstünlük sağlayıp kapıyı aralar. Alnından terler boşalan Regina, Tanrı'yı ve azizleri yardıma çağırır ama hiçbiri cevap vermeye yanaşmayınca İngilizce ve İtalyanca bildiği tüm beddualeri kadının üzerine salar. Hiçbirinin yararı olmaz. Yüce Tanrı'ya yakararak Helen'ı kovmayı düşünür ama belli ki kadın Tanrı'dan korkmaz; beddualarıyla onu sarsmaya çalışır ama belli ki Helen daha kötü-

lerini duymuştur. Kapıyı iterek açmaya devam eder ve Regina, mücadele etmekten titreyen kol ve bacak kaslarının pes etmek üzere olduğunu anlar. Helen'ın soğuk elini tokatlayarak uzaklaştırırken öfke içinde haykırır. Çığlığı işe yarar; çocuklar arka odadan akın akın çıkarlar. Hiç tereddüt etmeden koşup kapıya yığılırlar. Güçleri fazla olmasa da yeterlidir. Artık üstünlük Regina'ya geçer. Helen kolunu onlara doğru savurur ve çocuklar çığlık çığlığa kolunu tırmalar, içlerinden biri Helen'ın soğuk derisini yırtar. Siyah kan –kelimenin tam anlamıyla siyah kan– etrafa sıçrar. Kol geri çekilir. Kapı çarparak kapanır. Regina'nın en büyük çocuğu sürgüyü çeker.

Şimdi çığlık atma sırası Helen'dadır. Sesi ne kadar kötüyse, çığlığı bin kat beterdir. Cehennemde yanan bir şeytan gibi çıkar sesi. Regina bunu böyle tarif eder daha sonraları. Yıllar sonra, çocukların her biri uykularından bu ânın kâbuslarıyla uyanır. Regina kapıya yaslanır; Helen'ın bir kez daha kapıyı zorlamasına hazırdır. Helen böyle bir şeye kalkışmaz. Çığlığı herkesin kulaklarında çınlarken kapıya yaklaşır ve Regina'ya bir şeyler fısıldar. Söyledikleri iki kelimeden fazla olsa da çocuklar ne dediğini ya duyamaz ya da anlayamazlar. Regina'nın yüzündeki kanın çekildiğini, sanki bir acı hissetmiş gibi gözlerini kapattığını ve nefesini hafifçe içine çektiğini görürler. Ama bunların hiçbirinin nedenini bilmezler. Helen mesajını ilettikten sonra, sanki söylediklerinin Regina üzerindeki etkisini dinliyormuş gibi bir süre bekler. Kapının diğer tarafında, derin derin nefes alıp verdiğini duyarlar. Helen'ın en büyük çocuğu Maria, Lottie'nin kız kardeşi Gretchen'e nefes alıp verişinin büyükbabasının ölümünden önceki aylardaki sesine benzediğini söyleyecektir; boğuk ve cırtlak, tıkandığınızda aldığınız nefes gibi nemli. Helen yavaşça kapıdan uzaklaşır, evine ve kocasına döner.

Regina, Helen'ın mesajından Italo dışında kimseye bahsetmez. Italo o gün işten döndüğünde, Regina çocukları oynamaları için dışarı gönderir –Helen ortaya çıktıktan sonra onları

içeride ve yakınında tutmaktadır, dışarı çıkmalarını söylediğinde bile fazla uzaklaşmamaları için ısrar eder– ve kocasıyla o gün olanlar hakkında uzun bir konuşma yaparlar. Çocuklardan biri –Italo ve Regina'nın oğlu Giovanni– anne ve babasının konuşmalarını dinlemek için eve yaklaşır. Regina'nın olanlarla ilgili hiçbir açıklama yapmadığı; sadece ona, kardeşlerine ve diğer çocuklara bol bol sarıldığı ve hepsine dua etmelerini söylediği düşünüldüğünde, bu gayet doğal. Ertesi gün Giovanni, Schmidt kızlarının en küçüğü olan Christina'ya duyduklarını anlatacaktır. İlk başta babasının çok sinirlendiğini ve ölü kadının evine gidip onu tekrar toprağa gömmeye hazır olduğunu söyler. Tam da bunu yapmak üzereyken annesi, Helen'ın mesajından bahseder. Babasına ne olduğunu söylerken, annesinin sesi kısılır ve Giovanni duyamaz. Söyledikleri her neyse, babası olduğu yerde donakalır. "Ne?" der ve Regina cevap verir: "Beni duydun." Ardından, "İmkânsız," der babası. "Değil," diye üsteler Regina. Çocuk, Italo'nun Regina'ya sürekli, "Emin miydi?" ve "Bu kadın böyle bir şeyi nasıl bilebilir?" diye sorduğunu ve her tekrarda sesinin titreyerek daha da belirsizleştiğini söyler. Buna karşılık, Regina'nın sesi güçlenir; tekrar tekrar bu kadın bunu nasıl bilebilir bilmiyorum der, oysa cehennemdeki lanetlilerin ve şeytanların her türlü sırrı bilmeleri gerekirdi, öyle değil mi? Ama evet, o anda söyleyebildiği kadarıyla kadın haklıydı. Aslında bu bir dizi şeyi açığa kavuşturuyordu. Konuşma sona erdiğinde, Italo gözyaşları içinde, "Ne yapacağız?" diye hıçkıra hıçkıra ağlar, Regina ise bilmediğini ama hâlâ biraz zamanları olduğunu söyler. Anlaşılacağı üzere, tüm bu konuşmayı dinleyen genç Giovanni üzgündür. Kulak misafiri olmak için yerini alırken, babasının hıçkıra hıçkıra ağlayacağını hesaplamamıştır. Sonunda daha fazla dayanamaz ve ağlayarak içeriye, anne babasının yanına koşar. Regina'dan casusluk yaptığı için bir tokat yerken, Italo ise onu gözyaşlarıyla kucaklar. Regina, Italo'ya bu konuda Alman arkadaşına danışması gerektiğini söyler. Alman eğitimli bir adamdır; daha

da önemlisi, Regina'nın gözünde belirli bir bilgeliğe sahiptir. Bilgelik daima değerli bir meta olmuştur, özellikle de böyle zamanlarda. Toprakta yatması gerekirken kalkıp etrafta dolaşan bu kadın konusunda ne yapılacağını Alman'ın daha iyi bileceğini düşünür. Çünkü kadının icabına bakılması gerekiyordur. Bu konuda tartışmaya gerek yoktur. Italo gözlerindeki yaşları silerek kabul eder. Arkadaşıyla konuşacaktır.

İşte böylece, aynı günün gecesinde Italo, Schmidtlerin kapısında belirir ve Rainer'ı çağırır. Rainer onu karşılayıp içeri davet ettiğinde, Italo hiç vakit kaybetmeden konuya girer: "Bu kadın, komşunuz, mezarını terk eden, o konuda bir şeyler yapmamız lazım." Rainer, "Ne demek istiyorsun?" diye sorar. "Onu öldürmeliyiz," der Italo, "onu ait olduğu yere geri göndermeliyiz." Rainer ne olduğunu sorarken, Clara hâlâ kitap okumakta olan Lottie'yi yatağına gönderir. Lottie şikâyet etmeye yeltenir ama annesinin gözlerindeki parıltıdan kendisine söylenileni yapması gerektiğini anlar. Odanın kapısı güvenli bir şekilde kapandıktan sonra, Rainer sorusunu tekrarlar: "Ne oldu?" Italo öğleden sonra olanları özetler, sadece Helen'ın mesajını tekrarlamayı reddeder. "Sesli bir şekilde dillendirilemez," der. Ancak Helen'ın öğrenmesinin mümkün olmadığı bir hakikat olduğunu belirtir. "O artık bir insan değil. Onun gözlerini gördün, Rainer. Bugün olanlar şüpheye yer bırakmıyor." Clara, "Peki o ne?" diye sorar. "Bilmiyorum," der Italo. "Şeytan mı? Başka bir şey mi? Ben taş ustasıyım. Bu benim mesleğim değil. Onun ne olduğunu söyleyemem, sadece ne olmadığını söyleyebilirim. O bir insan değil."

Telaşlıdır. İçeri girip Clara'nın onun için mutfak masasına koyduğu bir bardak buzlu çayı kabul etmiştir ama her an fırlayıp komşunun evine gitmeye hazırmış gibi sandalyesinin kenarına tünemiştir. Ellerini sürekli saçlarında gezdirir, bunu yapmadığı zamanlarda da ovuşturur. Lottie, Italo'nun anne babasıyla yaptığı konuşmanın son kısmında yatak odasının kapısını hafifçe aralar. Sanki Italo'nun sakladığı sır, derinlere

gömdüğü yerden çıkarak onu canlı canlı yiyip bitiriyormuş gibi göründüğünü düşünür. Lottie'yi şaşırtan bir şekilde, babası da Italo'yla aynı fikirdedir. Rainer'ın en sevdiği alıntı, Shakespeare'in cennette ve dünyada senin felsefenle hayal ettiğinden daha fazla şey var şeklindeki sözü olsa da, o genellikle ailenin daimi şüphecisi, "mantıklı düşünme" olarak adlandırdığı şeyin savunucusudur. Gelgelelim şimdi orada Italo'nun çılgınca fikirlerine başını sallayarak onay vermekte, adamın kadının ortadan kaldırılması gerektiği ve artık bu dünyanın bir yaratığı olmadığı yönündeki iddialarına katılmaktadır. Lottie, Italo'nun tespitlerine katılsa da, babasının arkadaşıyla tartışmadığına, Italo'nun çılgın fikirlerine mantıklı alternatifler sunmadığına inanamaz. Saat gece yarısını geçmektedir, Clara yatağına gider. İki adam bu şekilde oturmaya devam eder; Italo yorgunluktan bir o yana bir bu yana sallanır, Rainer ise ellerini birbirine kenetlemiş, bakışlarını yere dikmiştir. Italo bitkin düştüğünde Rainer, ilgilenilmesi gereken şeylerle ilgileneceklerine dair söz vererek onu evine gönderir. Rainer kapıda durup arkadaşının sokağa çıkmasını izlerken, Lottie kapıyı açıp mutfağa girer. Rainer arkasını dönmeden, "Ne kadarını duydun, Lottie?" diye sorar. Lottie sadece bir bardak su içmek için kalktığını söyleyince, Rainer sözünü keser. "Bay Oliveri'nin söylediklerinin ne kadarının doğru olduğunu bilmek istiyorsun," der, ki bu Lottie'nin kafasını kurcalayan asıl soruya –"Sen ne kadarına inanıyorsun, baba?"– yeterince yakındır. Rainer ona bakar ve Lottie babasının yüzündeki ifadeyi görünce şok olur: Korku, öyle yoğun bir korku ki babası ağlamanın eşiğinde, dudağı titriyor. "Ne oldu, baba? Sorun ne?" Ama Rainer sadece başını iki yana sallar ve "Yatma vakti geldi," der. Lottie bu ifadeden öylesine etkilenir ki, babasından söz verdiği cevabı istemeyi unutur ve aceleyle kız kardeşlerinin yanına, yatağına döner.

IX

Daha önce de söylediğim gibi, Clara ertesi akşam büyük evdeki adamın kimliğini Rainer'a açıklar ve böylece bu dramdaki son olaylar zinciri harekete geçer. Bu arada yan evdeki işler de kötüye gitmeye devam etmektedir. Helen'ın kocası George, o ilk gün boyunca aşağı yukarı sessizdir. Zaman zaman inlediğini duyanlar olur ama o kadar. Italo'nun ziyaretinin ertesi sabahı şafak sökerken, George bağırıp çağırmaya ve çığlık atmaya başlar. Rainer bir kez daha sorunun ne olduğunu görmek için koşar. Evin ön kapısını ardına kadar açık, George'u nöbet geçiriyormuş gibi yerde kıvranırken bulur. Helen ise ortalarda yoktur. Rainer adamın yanına koşar ve çırpınmasını durdurmak için onu tutmaya çalışır, ancak George onu bir bez bebek gibi odanın diğer ucuna fırlatır. Nefesi kesilen Rainer, duvara vurduğu başını eliyle ovarken, birkaç komşu daha gelir. Hepsi Rainer'ın yaptığını yapmaya çalışır ama hiçbiri George'u zaptetme konusunda daha şanslı değildir. Adam sanki büyük bir gücün pençesine düşmüş gibidir: Daha sonra Rainer bunu Clara'ya, "Sanki içinden bir şimşek nehri akıyormuş gibiydi," diye anlatacak. Rainer yerden doğrulurken, adamın çığlıklarının sadece boş gürültü olmadığını fark eder. George bir şeyler söylemektedir. İnanması ne kadar zor olsa da, yerde kıvranan, gözleri yuvalarından fırlamış, ağzı dilini ısırdığı için kan içinde olan adam konuşmaktadır. Rainer tüm kelimeleri çıkaramasa da birkaç tanesinden oldukça emindir ve bunlar önündeki sahneyi daha da tuhaflaştırır. Karşısında titreyen adam bir yığın dil konuşmaktadır: İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca, Rainer'ın Macarca olduğundan emin olduğu bir dil, çok emin olmasa da Rusça ve Yunan-

ca olduğunu düşündüğü birkaç dilin yanı sıra daha önce hiç duymadığı birkaç dil daha ve bildiği ya da tanıdığı hiçbir dile benzemeyen gırtlaktan gelen havlamalar ve hırıltılar. George dilden dile atlar ama tüm konuşması aynı iki ya da üç cümle etrafında dönüyor gibidir.

Annesiyle birlikte bu hikâyeyi dinleyen Lottie, adamın ne söylediğini sorduğunda, Rainer onu duymazdan gelecek, Clara aynı soruyu tekrar tekrar sorana kadar konuşmasına devam etmeye çalışacaktır. "Suyla ilgili bir şeydi," der Rainer, "kara suyla ilgili bir şey." Bu cevap Clara'yı tatmin etse de Lottie'yi etmez, çünkü babasının bu cevabı verirken tavana bakmasından onun tüm gerçeği söylemediğini anlar. Çocuklar iyi birer gözlemcidir. Adamın söylediklerinde babasının anlattığından daha fazlası vardır ve Lottie'nin henüz bilmediği ama omurgasında ürpertiler yaratan nedenlerden ötürü, babası öğrendiği her şeyi ailesine anlatmak istememektedir.

Lottie, George'a da ne söylediğini soramaz çünkü Rainer'ın gelişinden yaklaşık beş dakika sonra, George'un sırtı titreyerek kamburlaşır ve adam sel gibi acı su kusar. Su, yüzüne, giysilerine, yere, ona en yakın duran ve küfrederek geri sıçrayan adamların üzerine fışkırır. Adamdan, bir bedenin kaldırabileceğinden çok daha fazla su çıkar ve Rainer, George'un burnundan, kulaklarından, hatta gözlerinin kenarlarından akan suları gördüğünden emindir.

Rainer'ın, eşinin ve kızının tehdit ve yakarışlarına rağmen anlatmayı reddettiği başka bir şey daha var. Bunu öğrenmek için Lottie'nin aynı günün ilerleyen saatlerine kadar beklemesi gerekir; o gün, George'un evine gidenler arasında abisi de bulunan işyerindeki kızlardan birinden hikâyeyi dinleyecektir. Adamın kustuğu su üzerine sıçrayan abi, suyun kurbağa larvalarıyla dolu olduğunu söyler. Ancak bunlar daha önce hiç kimsenin görmediği türden larvalardır; birkaç santim uzunluğundaki siyah et şeritleri, her biri tek bir soğanlı mavi gözle kaplıdır, sanki onları kusan adam bir kova dolusu göz yut-

muştur. Etraflarında dehşet içinde duran adamlara daha iyi bakmaya çalışıyorlarmış gibi, yerde zıplayıp dururlar. Adamlar bir müddet yerlerinden kıpırdayamadan kalakalır. Sonra gözlerden bir tanesi kendini bir adamın çıplak ayağının üzerine atar. Adamın çığlığına diğerleri öfkeyle tepinerek karşılık verir; ayakların ve botların altındaki şeyleri fütursuzca ezerler ve pis suyu her yere sıçratırlar. Kurbağa larvalarını tanınmayacak hâle getirdikten çok sonra bile adamlar sanki gördükleri şeyin hatırasını yok etmeye çalışıyormuş gibi tepinmeye devam ederler. Nefes nefese kalmış bir hâlde kendilerini toparlayıp dururlar. George'a bakmayı akıl ettiklerinde, o çoktan ölmüştür.

Hikâye kulağa giderek daha da fantastik geliyor, değil mi? Yaşayan ölü kadın ve diğer her şey. Sadece o kurbağa larvalarıyla bile fanteziye daha da yaklaşıyor, değil mi? (Tabii zaten fantastik olduğunu düşünmediğinizi varsayarak konuşuyorum.) Ben olsam, George'un sarhoş olup yerel göletlerden birinde susuzluğunu giderdiğine ve bu sırada bir kurbağa larvası sürüsünü –sıradan, basit kurbağa larvalarını– yuttuğuna inanmaya meyilli olurdum. Kustuğunda kurbağa larvaları ortaya çıkıyor, ki bu da başlı başına oldukça rahatsız edici bir manzara. Canavar kurbağa larvalarını ise, Lottie'ye hikâyeyi anlatan kızın aşırı heyecanlı hayal gücüne bağlıyorum. Sorun şu ki, olmak istediğim kadar emin değilim. Lottie bu hikâyeyi duyduğu gece, babasına bunun doğru olup olmadığını sorar. O öyle bir kız. O sırada Rainer mutfak masasında oturmuş çenesini ovuşturarak Clara'nın bahsettiği büyük evdeki adamı düşünmektedir.

Rainer sandalyesinden sıçrayarak kalkar. Önce şaşkın görünür, sanki kızının bu hikâyeyi nasıl duyduğuna inanamıyor gibidir. Sonra öfke gelir; Lottie'nin uzun zamandır, belki de hiçbir zaman babasının yüzünde görmediği bir öfke. Sağ kolunun seğirdiğini görür ve ona vuracağından emindir; hikâye doğru olduğu için mi yoksa yalan olduğu için mi, bilemez.

Gergin bir şekilde babasının atmak üzere olduğu tokadı beklerken, kenarda durup onları izleyen Clara, Lottie'nin önüne geçer. Lottie annesinin yüzünü göremez ama nasıl bir ifadesi varsa, Rainer'ın yüzündeki öfkeyi siler. Kolu gevşer, başı öne eğilir ve Lottie öfke sandığı şeyin altında korku, derin ve yoğun bir dehşet olduğunu fark eder. Geçen geceyi, Italo gittikten sonra babasının gözlerinde gördüklerini düşünür. Birdenbire, ebeveyninizi insan olarak, sizin ve arkadaşlarınızın daha büyük versiyonları olarak gördüğünüz o anlardan birini yaşar. Rainer evin reisi olmaktan çıkıp, ağır çizgilerle kaplı yüzü ve seyrelmiş saçları çok fazla endişenin ve tasanın nişanesi olan bir adama dönüşür. Lottie onda gördüğü korkunun yeni bir şey olmadığını, bir süredir babasının bir parçası olduğunu anlar. Temelinde olmasa bile, bir evin iskeletini yiyip bitirerek sadece tuğla dış yüzeyi yerinde bırakan termitler gibi, korku babasının içine sızmıştır. Ve Clara sadece bir anne olmaktan çıkıp, yıpranmış elleri yalnızca birlikte kurdukları aileyi değil, Rainer'ı da ayakta tutmak için harcadığı çabayı gösteren bir kadına dönüşür. Lottie, Clara'nın Rainer'ın tüm korkusunu bildiğini, annesinin kocasının içine girmiş olan şeyi yok edememiş olsa da en azından elinden geldiğince ona destek olmaya çalıştığını anlar. Bir duygudaşlık patlaması, sevgiyle birleşmiş bir acıma hissi Lottie'yi ele geçirir ve kollarını anne babasına sarıp onları teselli etmek ister. Ama bunu yapmaz, çünkü onları kendi keşfinden de korumak istemektedir.

Rainer sonunda, "Uğursuz bir iş bu," der.

Bu tam olarak yılın keşfi sayılmaz. Lottie, Rainer'a bu işin ne olduğunu soramadan Clara sorar. "Bu kadar bilmece yeter. Kötü şeyler olduğunu biliyoruz. Ne biliyorsun? Büyük evdeki adam kim?"

"Bilmiyorum," der Rainer, "kim olduğunu bilmiyorum."

Lottie annesinin omuzlarının dikleştiğini görür; bu bağırmaya hazır olduğunun işaretidir, o yüzden kendi sorusuyla araya girer: "O adam *ne*, baba?"

Bu soruyu beklemeyen Rainer'ın yüzü düşer. Sanki ailesine yalan söylememeye karar vermiş gibidir. Onlara söylemek zorunda olmadığı hiçbir gerçeği söylemeyecektir. "O adamın ne olduğundan emin değilim."

Ama Lottie babasının oyununun kurallarını çözmeye başlamıştır. "Onun ne olduğunu düşünüyorsun?"

Almanya'dayken Rainer'la böyle bir oyun oynamıştı; amacı sadece doğru soruyu değil, aynı zamanda soruyu doğru ifade etmeyi de bulmak olan bir oyun. Lottie bu oyunda iyiydi ve o an bunu düşünür. Belki Rainer da hatırlıyordur çünkü sorusunu Rainer'ın kaçamayacağı bir biçimde yeniden ifade ederken, babasının dudaklarında belli belirsiz bir gülümseme belirir. "Pekâlâ, sana ne düşündüğümü söyleyeyim. Büyük evdeki adamın *ein Schwarzkunstler* olmasından korkuyorum."

Herkes İngilizce konuşsa da o Almanca konuşur; bu Rainer'ın ısrarla uyguladığı bir ev kuralıdır. Lottie bu kelimeyi biliyor, "kara sanatçı" demek ve "kara sihirbaz" ya da "büyücü" gibi bir anlamı da var. Lottie bu kelimeyi New York taşrasındaki bir inşaat kampında geçen gerçek hayatla değil, memleketindeki çocukluk hikâyeleriyle ilişkilendirir. Bir an için Rainer'ın kendisiyle ve Clara'yla dalga geçtiğini düşünür ama sonra onun kollarını kavuşturduğunu görür; bu sadece rahatsız edici bir gerçeği ortaya koyarken yaptığı bir şeydir. Ailesine, tek çarelerinin evlerini terk edip uzaklara, belki de Amerika'ya gitmek olduğunu düşündüğünü söylediğinde ve New York'un kuzeyindeki güzel kasabada aldığı iyi işi anlatırken böyle yapmıştı. Şüpheci babası, Lottie ve annesine, yan evdeki tuhaf olayların arkasında kötü kalpli bir büyücünün olduğunu söylemekte ve onlardan buna inanmalarını beklemektedir. "*ein Schwarzkunstler* mi?" diye sorar Lottie. "Masal kitaplarındaki gibi mi?" Ses tonu, babasının teorisi hakkındaki fikrini ortaya koymaktadır.

"Tam olarak değil," der Rainer. "Daha çok bir tür," ellerini sallar, "bilgin ya da cerrah ya da sirkte güç gösterisi yapan adamlardan."

"Bir cerrah mı? Sirkteki bir adam mı?"

"Bir şeylerin altında ne olduğunu keşfetmek için yüzeyini kesip soyan biri," der Rainer. "Güçlü şeylerle mücadele eden biri." Rainer bu cevabın Lottie'ye hiç de yardımcı olmadığını anlar. "Sonuç kitaplardaki gibi olur," der.

Bu sırada Clara yavaşça başını sallar. Rainer konuşmasını bitirdiğinde, "Bu her şeyi açıklıyor, değil mi? Tanrı yardımcımız olsun. Bu konuda ne yapıyorsun?" diye sorar.

"Ben mi?"

"Sen."

"Neden bir şey yapayım ki?"

"Çünkü bu işlerden anlayan başka biri var mı?"

"Pek uzman sayılmam."

"Şu an elimizin altında sen varsın," der Clara. "Ayrıca, geçmişte yeterince iyiydin."

"Wilhelm'in aynı fikirde olacağını sanmıyorum." İşte, aniden; o isim. Lottie daha önce bu ismin yüksek sesle söylendiğini hiç duymamış, sadece Rainer ve Clara aralarında fısıldaşırlarken kulağına çalınmıştı.

Ama Rainer bu ismi ortaya atmasının konuşmayı sona erdireceğini sanıyorsa yanılıyordur. Clara devam eder: "Wilhelm ne yaptığının farkındaydı."

"Sanmıyorum, ikimizin de farkında olduğumuzu sanmıyorum."

"Bu geçmişte kaldı. Sünger çekelim. Senin şimdi düşünmen gereken hayatta olanlar. O kadın ortaya çıktığından beri hiçbir şey yapmadığını mı söylüyorsun?"

Rainer, eli kurabiye kavanozunda yakalanan küçük bir çocuk gibi durmaktadır. "Kitaplara bakıyordum. Herkes yattıktan sonra."

"Biliyordum," der Clara.

"O kadar basit değil. '*Schwarzkunstler*' için sözlüğe bakmaya benzemez. Kitapları okumak zor. Anlamları takip etmek zor; sanki şifreli yazılmış gibiler. Kelimeler kendilerini değiş-

tirip duruyor. Sırlarından vazgeçmek istemiyorlar. İncili bir istiridye gibi."

"Bir istiridyenin incisini teslim etmesini sağlayabilirsin. İhtiyacın olan tek şey sebat ve yeterince keskin bir bıçak."

Lottie duyduklarına inanamaz. Kendisi bilhassa rasyonel biri olduğundan değil. Ailenin en dindar üyesidir ve hem Eski hem de Yeni Ahit'te geçen mucizelerle hiçbir sorunu yoktur. Vahiy Kitabı'ndaki kehanetleri kabul etmekte de sorun yaşamaz. Çöldeki kutsal yiyecek, İsa'nın Lazarus'u diriltmesi, şu ya da bu şeytani canavarın gelişi, bunlara itirazı yoktur. Ona sorarsanız, Tanrı'nın elinin dünyadaki olayları şekillendirdiğine ve Şeytan'ın bu tasarımı engelleme çabalarına inandığını söyleyecektir. Koruyucu melekler ya da kişisel şeytanlar konusunda emin değil. Bunu biraz fazla Katolik bulabiliyor; ruh hâline göre değişiyor. Bununla birlikte, İncil geçmiştir, Vahiy ise gelecek. Şimdiki zamana gelince, içinde doğaüstü şeyler olup olmadığına dikkatle bakmanız gerekir. Bu bir inceleme ve yorumlama meselesidir. Tanrı ve Şeytan, iyi ve kötü, aktiftir ancak eylemleri inceliklidir. Tüm bunlar –mezardan dönen ve çocuklarını tehdit eden ezilmiş kadınlar, canavar kusan erkekler, büyücüler– çok bariz, çok bayağı şeyler.

Sadece bu da değil. Ailesi de var. Rainer ve Clara söz konusu olduğunda, bu gecenin Lottie için sürprizlerle dolu olduğunu söyleyebiliriz. Önce, onların insanlıklarının içyüzünü görüyor ki bu yeterince rahatsız edici. Sonra bu büyü muhabbeti tuz biber oluyor. Rainer ve Clara, Lottie ve kız kardeşleriyle birlikte kilise ayinlerine katılsalar da, ikisi de pek dindar görünmemekte. Rainer elbette şüpheci. Clara ise sağduyusuyla gurur duymakta. Aslında, Clara'nın en sevdiği aktivitelerden biri, sağduyu eksikliğiyle ilgili meselelerde kocasına takılmak. Şimdi, birkaç dakika içinde, Lottie'nin ebeveyni soğukkanlılıklarını mistisizm için terk ettiler; özellikle de Hıristiyanlıkta yeri olmayan bir mistisizm için. Sanki bu akşama kadar Rainer ve Clara numara yapıyorlardı da şimdi bir kenara bırakmaktan

çok mutlu oldukları rolleri oynuyorlar. Bir an için Lottie'nin ailesi ona, altın gözlü ve tuhaf sesli bir kadından daha yabancı geliyor.

Rainer bunu fark eder. Kızının durumun baş döndürücülüğüne karşı gözlerini kapattığını görür ve yanına gider. Lottie'yi omuzlarından tutarak, "Biliyorum. 'Kim bu çılgın insanlar ve annemle babama ne yaptılar?' diye düşündüğünü biliyorum. Böyle konuştuğumuza şahit olmak çok zor, değil mi? Çok fazla hayal kurduğun için sana bağıran ebeveynin, şimdi karşına geçmiş ölü insanları ayaklandırıp etrafta dolaştıran bir *Schwarzkunstler* olabileceğini söylüyor. Sırada ne var? Bisküvi evdeki cadı mı? Canavara dönüşen yakışıklı prens mi? İnsan olmak isteyen küçük denizkızı? Sanki çocukken sana okuduğumuz masallardan birinin içine düşmüşsün gibi. Her şeyi anlamıyorsun ama yeterince anlıyorsun ve bu bilgi bazı şeyleri çarpıtıyor, değil mi? Belki de bunun delilik olmasından korkuyorsun?" Lottie başını onaylar anlamda sallar. Babası tam on ikiden vurmuştur. Rainer devam eder: "Ben de aynı şeyi düşünmüştüm; ilk kez yaptığımda, aynı şeyi düşündüm. Akıl sağlığımın elimden kayıp gittiğini hissettim, tıpkı avucunda tutmaya çalıştığın su gibi. Ama deli değildim. Değildim ve sen de değilsin. Bu diğer her şeyin yalan olduğu anlamına gelmez. Karmaşıklaştırır, evet, ama bir yalan değil. Anlıyor musun?"

Lottie her ne kadar istese de anlayamaz ama yine de başını aşağı yukarı sallar, çünkü sevgili babasına çok benzeyen ama tamamen başka biri gibi konuşan bu adamı dinlemeye devam edebileceğinden emin değildir. Oradan yatağına kaçmak ve kendini uykuya bırakmak ister ve Rainer ona sıkıca sarılıp serbest bıraktıktan sonra aceleyle yatak odasına yönelir. Daha iki adım atmamıştır ki Clara kolundan yakalar. "Bilmek isteyen sendin," der Clara. Annesinin sesinde bir şey vardır, titriyor gibidir ve Lottie bunu duyar duymaz bir zamanlar annesinin de aynı şekilde hissettiğini fark eder. Üniversitedeki skandalın ardından, anne ve babasının gece geç saatlere kadar yaptıkları

konuşmaları –aslında tartışmaları– düşünür. Annesinin evin içinde sersem sepelek dolaştığı günleri hatırlar. Sebebi buydu demek, der içinden. Annesi anlatması için zorlamış, babası da ona öyle bir şekilde anlatmıştı ki, annesinin kabul etmekten başka çaresi kalmamıştı. Clara tekrar, "Bilmek isteyen sendin," diyerek Lottie'yi kendi düşüncelerinden uzaklaştırır. "Yani. Artık biliyorsun. Bununla yaşayacaksın. Anlıyor musun? Bununla yaşayacaksın." Clara kendi kendine konuşuyor olabilir. "İcabına bakılacak. Baban ne yapılması gerektiğini öğrenecek ve yapacak. Haklı. Bu uğursuz bir iş. Gereği yapılmalı. Bugün olanları duydun mu?"

"Evet."

"Bunlar yaşanabilir. Bu ve daha kötüsü. O aptal adam daha da kötüleşecek olan şeyin fitilini ateşledi." Daha fazla uzatmadan, güven veren bir sarılma olmadan, Clara onu serbest bırakır ve Lottie yatak odasına sığınır. Tahmin edebileceğiniz gibi, uyku nihayet geldiğinde, umduğu gibi rahat bir sığınak değildir. Rüyalarında ne gördüğünü anlatmadı ama en azından bir kısmının o öğleden sonra yaşananlarla ilgili olduğunu düşünüyorum; Clara'nın Lottie'ye duyup duymadığını sorduğu ve Lottie'nin duyduğunu söylediği olaylarla. Görünüşe göre olaydan beş dakika sonra kampın çoğu ne olup bittiğini öğrenmişti. Helen yeniden ortaya çıkmıştı ama herkesin diline dolanan kısım bu değildi.

X

Sanırım George'un cesedinin yakınında duran Rainer ve arkadaşlarına dönmek zorundayız. George'un gerçekten de öldüğüne karar verdikten sonra, çoğu olay yerinden kaçar. Şahit oldukları şeyden dolayı dehşete düştüklerine şüphe yok, ama muhtemelen borusu öten birileri ortaya çıkmadan oradan uzaklaşmak istediler. Kampın kendi polis gücü var ve o dönemdeki diğer polis güçlerinden daha kötü olduklarını söyleyemem ama daha iyi olduklarını da duymadım. Ayrıca bu adamların hepsi göçmen ve isteyecekleri son şey garip bir ölümle ilişkilendirilmek. Bazılarının bu ülkeye geldiklerinden beri sahip oldukları en iyi iş bu ve bunu tehlikeye atacak hiçbir şey yapmayacaklardır.

Bu yüzden karakola gidip komşusunun öldüğünü haber vermek Rainer'a düşer. Kalifiye işçilerden biri olan bir taş ustası olarak, bu tür bilgileri aktarmak için daha iyi bir konumdadır ve İngilizcesinin çoğu kişiden daha iyi olması da bir artıdır. George'un sara nöbeti geçirerek öldüğünü söylemeye karar verir, ki bu da gerçeğe yeterince yakındır. Polis, Rainer konuşmasını bitirdikten sonra, rahatsız edici derecede uzun bir süre ona dik dik bakar; sanki Rainer'dan bir itiraf koparabileceğini düşünmektedir. Sonra Rainer'la birlikte George'un evine giderler ve Rainer'ın teşhisinin doğru olduğunu kabul eder ki bu Rainer'ı biraz şaşırtır. Polis, cesedi cenaze levazımatçısı için Woodstock'a göndermesi gerekeceğini, Rainer'ın gitmekte özgür olduğunu söyler. Rainer polise teşekkür eder ve oradan ayrılır.

Bundan sonra olanların hepsine tek bir kişi tanık olmaz. Lottie o gün ve ertesi gün bir düzine farklı insandan duyduk-

larını bir araya getirerek konuşulanların büyük bir kısmını birleştirir. Olayın özü basittir. Patronu tarafından George'un cesedini almak üzere gönderilen cenaze levazımatçısının yardımcısı Miller Jeffries adındaki genç adam, Woodstock'a döndüğünde silahla patronunu vurur, ardından kampa dönerek sevgilisini ve kendisini vurur. Kamp sakinlerinin ortak kanısı, Jeffries'in aklını kaçırdığı yönündedir ve haber yapmak için gelen gazete muhabirlerine de böyle söylerler. Biliyorum, dünyayı sarsacak bir açıklama değil. Jeffries'in neden delirdiğiyle ilgili kimse tek kelime etmez, ancak kampın büyük bir kısmı bunu cesedi almak için çıktığı yolculuğa bağlar. Jeffries'in George'un evinde Helen'la, ölü adamın ölü eşiyle karşılaştığını bilenlerin sayısı daha az. Jeffries ortaya çıkmadan yaklaşık bir saat önce, Helen evine doğru yürürken görülür. Boş sokakta bir anda havadan inmiş gibi belirir. Çamura bulanmış bir hâlde eve girer ve kocasının cesedinin yanına oturur. Belki de cenaze levazımatçısının kendisini bekliyordur. Ancak o başka bir işle meşguldür, bu yüzden siyah atı ve arabayı Woodstock'tan getiren Jefrries'tir. Miller biraz tuhaf görünüşlü biridir. Gazeteler onu kısa boylu, çarpık bacaklı ve uzun kollu olarak tanımlıyor. Söylenenlere göre, biraz da aptalmış. Onunla birkaç kez karşılaşan Lottie, yüzünün kendisini aşan zor bir matematik problemini çözmeye çalışıyormuş gibi göründüğünü söyledi. Jeffries arabadan iner, eve girer ve kendisini bekleyen şeyle karşılaşır.

Birkaç dakika sonra evin önünden geçen bir komşu pencereden içeriye bakar ve Jeffries'in başı öne eğik bir şekilde ayakta durduğunu, Helen'ın da onun önünde oturduğunu görür. Komşu, herhangi bir konuşma duymaz ama bir yere yetişmek için acele ettiğinden pek dikkat etmez. Miller Jeffries o evde geçirdiği on dakika içinde her ne öğrendiyse, oradan büyük bir kararlılıkla çıkar. Onu daha önce hiç kimse böyle görmemiştir. Gelme sebebi olan cesedi öylece bırakır. Woodstock'a, arka tarafta küçük bir odası ve şiltesinin altında kimsenin bil-

mediği bir av tüfeği olan cenaze levazımatçısının dükkânına döner. Patronunu, gömülmek üzere hazırlamayı neredeyse bitirdiği bir cesedin üzerine eğilmiş hâlde bulur. Sonradan anlaşıldığı kadarıyla, ortada dramatik bir yüzleşme ya da aşırı duygusal bir sahne yoktur. Jeffries sadece tüfeği kaldırır ve cenazecinin sırtında bir delik açar. Darbenin etkisiyle adam üzerine eğildiği tabuttan seker. Jeffries yerde sırtüstü yatan adama doğru yürür ve kalan kurşunu adamın kasığına sıkar. Yeniden doldurur ve cenaze levazımatçısını iki kez daha vurur; bir kez kasığından, bir kez de yüzünden. İşi bittiğinde at arabasını alır ve kampa, sevgilisinin hemşire olduğu hastaneye döner. Onu bir hastayla, gripten iyileşmekte olan bir adamla konuşurken bulur, tüfeği kaldırır ve kadını kalbinden vurur. Kadın hastasının yatağına yığılır. Hasta kendisiyle röportaj yapan muhabirlere sıranın kendisine geldiğinden emin olduğunu söyleyecektir ama Jeffries ona sadece donuk gözlerle bakıp, "Kadın bana her şeyi anlattı," der ve tüfeği kendine çevirir.

Oldukça sansasyonel bir olay. Catskill yıllar boyunca cinayetlerden payına düşeni almıştır –muhtemelen çoğu insanın fark ettiğinden daha fazla– ama bu seferki çok geniş çapta bir heyecan yaratır. Bu konuda bir şarkı bile yazıldı: "Ona Her Şeyi Anlattı." O yılın sonlarına doğru kısa bir süre için başarıya da ulaştı. Pete Seeger ara sıra bu şarkıyı söylerdi. Sanırım kaydını da yapmıştı. Şarkı Jeffries'in sevgilisinin bakış açısından yazılmıştı ve onu iki erkek arasında kalmış olarak tasvir eder: liseli âşık gibi gösterilen Jeffries ve kızın gerçek aşkı olarak sunulan cenaze levazımatçısı. Kız Jeffries'e karşı nazik olmak ister ama duygularını da inkâr edemez. Sonunda, şarkının isminde de dediği gibi, ona her şeyi anlatır ve olan olur. Trajedi.

Belli ki Jeffries'in sevgilisi ile patronu arasında bir şeyler vardı. En azından Jeffries olduğunu düşünüyordu. Şarkının atladığı nokta ise Jeffries'in bilgi kaynağı. Gazeteleri takip eden söz yazarı, Jeffries'in son sözlerinden sevgilisinin ihanetini onun ağzından öğrendiğini, kızın her şeyi ona itiraf et-

tiğini varsayar. Kimse söz yazarına Jeffries'in Helen'la buluşmasından bahsetmemiştir. Bahsetmiş olsalardı, farklı bir şarkı kaleme alabilirdi.

Clara ve Rainer gibi Lottie de o karşılaşmadan haberdardır. Lottie'nin anne ve babasına göre, ne yaşandığına şüphe yoktur. Helen, Miller Jeffries'e sevgilisinin sırrını söylemiş ve böylece hem kızın hem de sevgililerinin ölüm fermanlarını imzalamıştır. Durumun aciliyetine dair başka bir kanıta ihtiyaçları varsa, işte bu tam da o kanıttır.

Öyle ki, isteseler de istemeseler de ellerine daha fazla kanıt geçecektir. Rainer gece geç saatlere kadar kitaplarını karıştırıp bir saatlik uykuyla dururken, ölü kadın yaramazlıklarına devam eder. Kocasının cesedi için Wiltwyck'ten ikinci cenazeci geldiğinde kadın ortalıkta yoktur. Sanırım cenaze levazımatçılarına doymuştu. George'un cenazesi Wiltwyck'e götürülür. Ona ne olduğunu bilmiyorum. Büyük ihtimalle kimsesizler mezarlığına gömüldü. Sanırım ailenin azıcık birikimini de içkiye yatırmıştı. Gelgelelim çocuklar –her ne kadar anneleri ayaklanmış ve etrafta dolaşıyor olsa da sanırım onlara yetim demek zorundasınız– Helen tarafından bir kez daha ziyaret edilirler. Çocuklar, Italo ve Regina'nın evinde kalmaktadır ve Miller Jeffries'in kendisini öldürdüğü gün, merhum anneleri onları orada bulur. Akşam çökmek üzeredir. Italo, Helen'ı sokakta, evine doğru ilerlerken gördüğünde işten dönmektedir. Kadının neyin peşinde olduğunu hemen anlar ve ertesi sabah Rainer'a da söyleyeceği gibi, aynı anda hem öfkelenir hem de korkar. Öfkelenir, çünkü karısını, çocuklarını ve halihazırda kendi çocukları olarak gördüğü yetimleri tehdit eden kadın –şey– oradadır. Korkar, çünkü Helen, Regina ile aralarındaki sırrı bilmektedir. Hızını artırarak Helen'ı geçip evine koşar. İçeri girdiğinde hiç vakit kaybetmez. Kapıyı sürgüler ve önüne eşya yığmaya başlar; mutfak masası, bir sandık, birkaç sandalye. Çocukları arka odaya gönderir. Regina onlara eşlik etmeyi reddeder. Sanırım Helen'la bir kez daha yüzleşmek ister.

Italo'nun derme çatma barikatının arkasında beklerler; Italo'nun elinde bir çekiç ve keski, Regina'nın elinde ise dökme demir bir tava vardır. Italo, kalbinin çok hızlı attığını ve başının döndüğünü söyler sonra. Regina'nın da aynı şekilde hissettiğine şüphe yok. Orada beklerler ve dakikalar ilerledikçe kafaları karışmış bir şekilde birbirlerine bakarlar. Kabul, Helen yavaş hareket eder ama şimdiye kadar kapıyı çalmış, isteğini dile getirmiş olması gerekirdi. Tabii Italo onun istikameti konusunda yanılmadıysa, ki bu imkânsız. Filmlerdeki o repliği bilirsiniz: "Sessiz. Çok sessiz." Onlar da böyle hissediyor. Bekliyorlar, sinirleri gerginlikten çığlık atıyor. Evin arkasından gelen çatırtıyı ve çocukların çığlıklarını duyduklarında neredeyse rahatlıyorlar.

Helen çocukların toplandığı odanın dışına varana kadar evin etrafından dolaşmıştır. Duvar boyunca eliyle yoklayıp gevşek ve zayıf bir tahta buldu. Italo ve Regina ön kapıda hazır beklerlerken, Helen parmaklarını o gevşek tahtanın altına sokup sıkıca kavradı. Sessizdi. Çocuklardan hiçbiri, onun parmaklarının tahtanın üstünde kaydığını fark etmedi. Hiçbiri tahtayı gevşettiğini duymadı. Helen tahtayı bir anda kırıp kolunu içeri sokana ve çocuklardan birini, Giovanni'yi saçından yakalayana kadar tehlikenin farkına varmazlar. Helen kolunu geri çekerek Giovanni'yi duvara çarpıp bırakır ve Giovanni hareketsiz bir şekilde yere yığılır. Kendi çocuklarından birine vurur, o da elinden kurtulur. Sonra kırdığı tahtanın yanındakini itmeye başlar.

Ancak Helen ikinci tahtayı yerinden çıkaramadan, Italo ve Regina odaya girerler. Oğullarının yerde külçe gibi yattığını görünce feryat koparırlar ve Helen'ın içeri girmeye çalıştığı yere koşarlar. Telaştan birkaç çocuğu çarpıp devirirler. Helen kolunu geri çekmeye çalışır ama yeterince hızlı değildir ve koluna çekiç ve tava darbeleri yağar. Daha fazla kemik parçalanır ve kırılır, bunlardan biri beyaz derisini deler ve siyah bir kan akar. Italo zarar görmemesi için Giovanni'yi gömleğinden

tutup sürüklerken, Regina, Helen'ın koluna vurmaya devam eder. Italo ertesi sabah bu olayları Rainer'a anlattığında, Rainer eşinin öfkesinin arkadaşının sinirlerini bozduğunu düşünecektir. Regina saldırısına Helen'ın kolunu çekmesine yetecek kadar ara verdiğinde, kol artık bir koldan ziyade bir yüzgeçtir. Regina duvara iki kez vurarak, "Şimdi bana söyleyecek ne sözün var?" diye bağırır. Helen cevap vermez. Regina duvara üçüncü kez vurur ve tavayı yere atar. Regina baygın ama hayatta olan Giovanni'ye bakmak için dönerken, Italo dışarıyı kontrol etmeye gider. Çok istekli olmasa da başka ne yapacağını bilemez. Helen gitmiştir. Italo, Helen'ın garip kanının ve çamurlu ayaklarının izlerini takip eder ama izler sokağın ortasında son bulur; sanki Helen yeryüzünden çekip gitmiştir.

Italo akşamki olaylardan dolayı Rainer'ı bulmakla uğraşamayacak kadar bitkin düşmüştür. Bir de ailesini yalnız ve korumasız bırakmak istemez. Ölü kadının bu çocuklarla neden bu kadar ilgilendiğini anlayamaz, ama bu onlara yönelik ikinci girişimidir ve üçüncü kez de deneyebilir. Geceyi bir elinde çekiciyle, çocukların odasının dışında bir sandalyede nöbet tutarak geçirir. Ertesi sabah, çocukların hepsi okula gidene kadar işe gitmez. Yorgundur, korkmuştur ve bu bir taş ustası için kötü bir kombinasyondur. İki kez kendini yaralama tehlikesi atlatır. Rainer'ı görür ama anca öğle yemeğinde arkadaşına içini dökebilir. Rainer, Italo'nun yüzündeki ifadeden bir şeyler olduğunu tahmin etmiştir. Öğle yemeklerini yerlerken, Italo'nun önceki akşam olanları anlatmasını dikkatle dinler. Hikâye bittiğinde Rainer, "Çok cesurca üstesinden gelmişsin," der.

Italo omuz silker. "Kadın hâlâ dışarıda bir yerde. Geri dönecektir." Rainer uzaklara bakarken, Italo sorar: "Neden çocuklar? Böyle bir yaratığın çocuklarla ne işi olur?"

"Emin değilim. Belki de mahvettiği hayatını yeniden kazanmak istiyordur."

"Buna inanıyor musun?"

"Hayır," diye itiraf eder Rainer. "Emin değilim. Ne düşündüğümden emin değilim ama o çocukları korumaya devam etmeniz gerektiğini biliyorum."

"Elbette."

"Biliyorsun, bize yardımcı olabilecek kitaplarım var. Dün gece bize yardımı dokunabilecek bir şey okudum. Göreceğiz."

Italo ona ne öğrendiğini sormak üzeredir ama işe dönme vakti gelmiştir. İşten eve dönerlerken de soramaz çünkü düdük çaldığında Rainer'ın kızı Gretchen babasını beklemektedir. Italo onun babasına Lottie hakkında bir şeyler söylediğini duyar ve ardından Rainer koşarak eve doğru yola çıkar. Italo, Gretchen'ı kolundan yakalar. "Ne oldu?" diye sorar.

"Bilmiyorum. Ablama bir şey oldu. Annem onun ölü kadınla karşılaştığını söylüyor. Şu an uyuyor ve uyanmıyor."

XI

Gerçekten de Lottie, çalıştığı fırında Helen'la karşılaşmıştı. Lottie son zamanlarda işinde zor zamanlar geçiriyordu ki bu, etrafında dönen tüm tuhaflıkların doğrudan bir sonucuydu. Genel olarak fırında çalışmayı severdi. Entelektüel uyarım açısından pek bir şey ifade etmiyordu ama işi çekici yapan da buydu. Babasının sevdiği gibi bütün gün masa başında oturup eski kitapları karıştırarak anlaşılmaz sorulara cevap aramak yerine, Lottie çok daha anlık bir girişimle meşgul oluyordu. Gerekli malzemeleri karıştırıyor, hamuru yoğuruyor, fırında pişiriyor ve bir ya da iki saat içinde ortaya bir şey çıkıyordu. Böylece işten eve dönen erkekler afiyetle ekmeklerini yiyebiliyorlardı. Böyle şeylerin verdiği özel bir tatmin vardır. Bir lokantada yemek pişirirken hissettiğiniz gibi. En azından iyi günlerde.

Lottie için bundan daha fazlası vardı. İşin kendisinin, çalışmanın hazzı vardı. Unutmayın, kızların, özellikle de elit ailelerdeki kızların evde kalıp piyano çalmayı öğrenmelerinin beklendiği bir zamandan bahsediyoruz. Schmidtler Almanya'da kalsaydılar, Lottie büyük olasılıkla bunu yapacak, genç bir adamın kolunu süslemeye hazır olana kadar ailesinin salonunu süsleyecekti. Çalışmakta ısrar etseydi, Rainer ona bir profesörün kızına uygun bir iş bulurdu. Onu asistanı yapar, kendisine yardım ettiği yanılsamasını besleyecek kadar para verirdi.

Amerika'ya gelişlerinin her şeyi değiştirdiğini söylemeye gerek yok. Lottie, Bronx'ta teyzesinin fırınında çalışıyordu çünkü teyzesi böyle olmasını istemişti. Rainer ile Clara da fazladan paraya, bu talebe karşı koyamayacak kadar muhtaçlardı.

Bu deneyimi edindikten sonra ve aile henüz eski sosyal statüsüne yükselemediği için, Lottie onları fırında çalışmasının okulda oturmaktan çok daha iyi olacağına ikna ederken pek zorlanmadı. Rainer mutlu değildi ama işin ekonomik boyutunu da tartışamıyordu. Clara konuyla ilgili fikrini kendisine sakladı ama Lottie'ye göre annesi bunu saklamak için uğraşsa da durumdan hoşnuttu. Lottie ve Clara kamp fırınında birlikte çalışıyorlardı ve Lottie annesiyle çalışmaktan, teyzesindeyken hiç almadığı kadar keyif alıyordu. Orada, ablasının dikkatli bakışları altında, Clara sürekli gergindi. Ablasının çöreklerinin üzerine pudraşeker serper gibi boca ettiği azarlarına karşı tetikteydi. Clara kızının hatasını düzeltme fırsatını ablasından önce yakalarsa, üstüne öyle bir şiddetle atlardı ki Lottie'yi irkiltirdi.

Kampa taşındıklarından beri Clara'nın davranışları ani ve köklü bir dönüşüm geçirmişti. Etrafta ablası yoksa Clara rahat, bağışlayıcı ve hatta komikti. Lottie, şaşkınlık ve utançla, annesinin müstehcen fıkralar anlatma konusunda büyük bir yeteneği olduğunu öğrenmişti. Uzun ekmekler ve hamur işleri yaparken, anlattığı fıkralarla ara sıra birlikte sigara içtiği –ki bu da Lottie için şok ediciydi– kadın ve erkek iş arkadaşlarının arasında popüler olmuştu. "Babana söyleme," demişti annesi, Lottie onu ilk kez sigara içerken gördüğünde. Rainer'ın kendisine asla inanmayacağından emin olduğu için bu düşünce Lottie'nin aklından bile geçmemişti zaten. Annesinin davranışlarını taklit etmeyi aklından bile geçirmezdi. Clara'nın yeni keşfettiği özgürlükçülük fikrinin en büyük kızını kapsamadığından emindi. Ama ilk şaşkınlığı biraz geçtikten sonra, Lottie bu Clara'yı, teyzesinin yanında çalıştığı zamanı uzun bir sefalet talimine dönüştüren Clara'dan daha çok sevdiğini fark etti. Almanya'da, evde dolaşırken yüksek ve çınlayan bir sesle Mozart operalarından parçalar söyleyen eski annesini hâlâ özlüyordu ama o, Lottie'ye geçmişte kalan hoş bir hayalet gibi görünmeye başlamıştı.

Dediğim gibi, Lottie fırında çalışmayı seviyordu. Yine de son birkaç gün onun için pek de iyi geçmedi. Teyzesinin yanında çalışmaya ilk başladığında yaptığı her şeyi yaptı, aynı aptalca hataları tekrar etti. Hamuru yanlış yoğurdu. Hamuru yere döktü. Bir şeyleri fırında çok uzun tuttu. Fırından çok erken çıkardı. Mümkün olabileceğini sandığından daha fazla kâse kırdı. İş arkadaşları ellerinden geldiğince onu korudular; onu annesi kadar olmasa da yeterince seviyorlardı. Yine de, en sevilen çalışanlardan biri olmaktan çıkıp işi giderek belirsizleşen biri hâline geldi. Clara tüm bunlara şahit oldu ve nedenini bildiğinden eminim. Lottie'nin, tabiri caizse, düz olduğunu düşündüğü dünyanın yuvarlak olduğunu öğrenmeye başladığının farkındaydı. Son birkaç gündür annesi Lottie'yi gözlerden uzak tutmak için elinden geleni yapmış, onu mümkün olduğunca çok ayak işine göndermiştir.

İşte Lottie, Helen'la bu ayak işlerinden birini yerine getirirken karşılaşır. Clara onu kurabiye için biraz kıyılmış badem almaya kilerlerden birine gönderir. Bu kiler fırının arka tarafında, arka kapılardan birinin yanındadır ve ana kilere sığmayan şeyleri saklamak için kullanılır. Zaten dar ve sığ olan bu küçük oda, içine doldurulan malzemelerle daha da daralmıştır. Işık ve pencere olmadığından, Lottie kıyılmış bademleri ararken kapıyı açık bırakır. Daha sonra, fırının arka kapısının gıcırdayarak açıldığını duyduğunu ancak altında ne olduğunu görmek için ağır bir un çuvalını kaydırmaya çalışmakla meşgul olduğu için pek üzerinde durmadığını söyleyecektir. Tabii ki bademler oradadır. Lottie un çuvalını bademlerin üzerinden kaldırırken, arkasında yerde sürüklenen ayak seslerini duyar. Kafasının içinde bir alarm zili çalmaya başlar ama o anda nedeninden emin değildir. Biliyorum, biliyorum: Son birkaç gün içinde onca şey olmuşken, giderek yaklaşan şeyin ne olduğunu nasıl tahmin edemez? Yine de, siz de biliyorsunuz ki, bir şeyi hikâyede duymak başkadır, gerçek hayatta karşılaşmak başka. Lottie badem çuvalını alırken bile un çuvalı-

nın devrilmeyeceğinden emin olmaya çalışmakla meşguldür. Görevini tamamladıktan sonra arkasını döndüğünde, kapıda dikilen Helen'ı görür.

Lottie çığlık atmaz. Bademleri de düşürmez. Komik; aklına gelen ilk düşüncenin *bademleri düşürme* olduğunu söyleyecek daha sonra. Çuvalı göğsüne bastırır. Helen ileri atılır, kapıyı arkasından çekip kapatır ve küçük alanı karanlığa boğar. Lottie keskin bir nefes alır ve bir adım geri çekilir. *Bademler*, diye düşünür, *bademler*. Helen olduğu yerde kalır. Lottie onun nefes alıp verişini duyabiliyordur. Kıyıya vurmuş, ölmekte olan bir balık gibi; yavaş, zahmetli bir nefes alış ve ıslak, kabarcıklı bir nefes veriş. Lottie karanlıkta öylece durur, o kadar korkar ki nefes alamaz. *Öldüm*, diye düşünür, *ölmüş olmalıyım*. Helen kapıyı kapatmadan önce, Lottie ona hızlıca bir bakmıştır; o sarı gözlere, kendisini gördüğünden emin olduğu o boş, acımasız gözlere. Kadının kokusunu, ölümünün kokusunu alabilir; çürümüş çiçek ve bozulmuş et kokusu hızla odanın havasını doldurur. Lottie bir an için kahvaltısının ağzına geldiğini hissederek öğürür. Lottie'nin öğürtüsünü duyan Helen kıkırdar; Lottie'nin tüylerini diken diken eden, akışkan bir hırıltı. Sertçe yutkunarak geriye iki titrek adım atmaları için bacaklarını zorlar, ta ki dolabın arka duvarına dayanana kadar. Sol eli badem çuvalını sanki bir elmas torbasıymış gibi göğsüne bastırırken, sağ eli karanlıkta kendini savunabileceği bir şey arar. Odanın bu kısmında ne gördüğünü hatırlamaya çalışır ama hatırlayamaz. Tek hissedebildiği, üst üste yığılmış ve bir tuğla yığını gibi hareketsiz duran tuz çuvallarının uçlarıdır. Parmaklarını tuz çuvallarından birinin içine sokarak ölü kadının kendisine yaklaşmasını bekler.

Helen o akışkan hırıltıyla yine kıkırdar. Kahkahası uzayıp gider, berbat kokusu gibi kileri doldurur. Kadın güler, güler ve Lottie birden kadının gülmediğini, konuştuğunu anlar. Lottie'nin bitmek bilmeyen bir kıkırdama sandığı şey aslında cümlelerdir. Daha önce duyduğu hiçbir dilde değillerdir.

Rainer ve kampta yaşadığı süre arasında, ölü ya da yaşayan, farklı dillerle karşılaşmıştır. Kelimeler balgamlı öksürüklerden, homurdanmalardan ve dil şaklatmalarından biraz daha fazlası gibidir. Lottie kısa bir an için bunun Helen'ın anadili, Amerika'ya gelmeden önce konuştuğu dil olup olmadığını merak eder ama bu fikri hemen reddeder. Bazen sadece bilirsiniz ya, o da bunun Helen'ın mezardan getirdiği konuşma olduğunu bilir. Bu ölümün dilidir; bu hayatı terk edip bilinmeyen diyarlara gittiğinizde öğrendiğiniz dildir ve Lottie, Helen'ın ne dediğini anladığını fark eder.

Helen'ın sözlerini tercüme edebilmekten çok, kadının ne söylediğini görüyor gibidir. Görmekten de öte; bir an için oradadır sanki. Bir an, ölüm kokusuyla dolu karanlık bir odada duruyordur. Hemen sonra, uçsuz bucaksız, kara bir okyanusa bakıyordur. Büyük, köpüklü dalgalar göz alabildiğine yükselip alçalırken, tepesinde çalkalanan bulutlar şimşeklerle titreşir. Lottie ve ailesi Atlantik'i aşarlarken bir fırtınanın içinden geçmişlerdi ve Lottie geminin pruvasına ve güvertesine çarpan dalgaları seyrettiğini çok iyi hatırlar. Gemiye bindiklerinde, Lottie bunun o güne kadar gördüğü en muazzam şey olduğunu düşünmüştü ama gemi kabaran okyanusta küvetteki bir oyuncak gibi bir aşağı bir yukarı kayarken, gövdesi de dalgaların amansız vuruşlarının birbirini izleyen gümbürtüsüyle yankılanırken yanıldığını, gerçek muazzamlığın burada olduğunu anlamıştı. Şimdi, kara okyanusun karşısında, Atlantik'in yanında neredeyse bir gölet kadar kaldığı bir enginlikle yüzleşir. O izlerken, devasa sırtlar dalgaların içinden çıkıp tekrar altına girer; Lottie bunların balina olmadığından oldukça emindir çünkü bildiği hiçbir balinanın omurgasında bir sıra diken yoktur. Yüzeyin altında daha fazlasının olduğunu; daha büyük canavarların, bir kâbus kadar muazzam formların beklediğini hisseder. Her yer okyanustur. Sadece ufka kadar her yöne uzanmakla kalmaz, aynı zamanda her şeyin altındadır. Yeraltını kastetmiyorum; demek istediğim, temelde olan, esas

olan bir şey. Etrafımızdaki şey bir resimse, üzerine çizildiği şey de bu işte. Peder Mapple'ın bunun için bir kelimesi vardı: *Subjectile.* Lottie, havada bir delik açsanız içinden kara su akardı, diye tarif etti.

Helen konuşmaya devam eder. Lottie birkaç metre öteden onu duyuyordur ama aynı zamanda çok uzaklardan da duyar; sanki sadece kara okyanusa bakmaz, bizzat oradadır. Lottie, yüksek dalgaların ulaşamadığı bir yerde, sıcak hava balonunun içindeymiş gibi süzülür. Aşağıya baktığında, suyun yüzeyinin nesnelerle dolu olduğunu görebiliyordur. Binlerce, on binlerce, yüz binlerce. Kaç tane olduklarından emin değil. Okyanusu kaplamışlar. Dikkatle bakınca, boyunlarına kadar suya batmış insan kafaları olduklarını fark eder. Tarihin en büyük gemi kazası yaşanmış ve kurtulanlar da buradaymış gibi. Sadece, hayatlarından endişe duyan insanların yapmasını beklediğiniz gibi çırpınmıyorlar, çığlık atmıyorlar. Lottie çoktan ölmüş olabileceklerini, bunun bir ceset denizi olabileceğini düşünür. Teleskopla bakıyormuş gibi, özellikle bir kıza odaklanır. Birden kızın yüzünü yakından görebilir. Donmuş, gözleri kocaman açılmış, keçeleşmiş saçlarına yağlı bir yosun tutamı dolanmış. Teni kaymaktaşı beyazı, dudakları mavi ama ağzı hareket ediyor. Monoton bir sesle konuşuyor. Lottie odaklanabilirse kızın ne dediğini seçebilir.

Pek hoş şeylerden bahsetmez kız. Lottie'nin Clara'dan bir şaplak yemesine ve geceyi akşam yemeği yemeden odasında geçirmesine neden olacak türden bir dil kullanarak, babasının arkadaşı olan bir adamla ilgili en pornografik fantezilerini anlatır. Lottie duyduklarını aktarmadı ve ben de doğaçlama yapmaya gerek görmüyorum, ama kızın uydurdukları yanaklarını kızartır. En kötüsü de bu değildir. Kız şehvetten öfkeye geçer. Yaşlı adamla ne yapacağını anlatmayı bitirdiğinde, kız kardeşlerinden bahsetmeye başlar. Kardeşleri ondan küçüktür ve kız onlardan hep nefret etmiş. Annesi hamile olduğunu açıkladığı ilk andan itibaren, annesinin hayatında ne babasına

ne de kıza yer olmuş. İlk kız kardeşinin doğumu, kötü bir durumu dayanılmaz hâle getirmiş. Ertesi yıl doğan ikinci kız kardeşi de açık yaraya tuz basmış. Bu bebeklerin yaratılışıyla hiçbir ilgisi olmayan, onları dünyaya getirme kararında hiçbir söz hakkı bulunmayan kendisinden, onların üçüncü ebeveyni gibi davranması, hayatını kız kardeşlerine teslim etmesi beklenmiş. Onları bebekken kucağına aldığında yaşadığı duyguyu; narinliklerinin, kırılganlıklarının çıldırtıcı farkındalığını hiç kaybetmemiş. Zayıf kafatasları, hafifçe zonklayan yumuşak noktaları, onun için dayanılmaz bir cazibeymiş; annesinin porselenlerini tutarken hissettiklerine, çay fincanlarını duvara fırlatma, tabakları yere çarpma, hepsinin ince parçalara ve toza dönüşmesini izleme dürtüsüne benziyormuş. Bu aynı duygu olsa da büyütülmüş, on kat güçlendirilmiş. Kız kardeşlerini kucağına aldığında, bir uçurumun kenarında, asla sonu gelmeyecek bir hamleden bir adım ötede durduğunu hissetmiş. Bu his, parmak uçlarında titreyen şiddetin farkındalığı, çok lezzetliymiş. İnsanın tırnaklarını kaşınan bir yaranın üzerinde yavaşça gezdirmesi gibiymiş, öyle ki bunu boğazında bir yumru gibi hissediyormuş. Aynı zevk ve acı karışımı varmış. Kız kardeşleri büyüdükçe, canlarının yanması için olasılıklar da artıyormuş. Ellerini boyunlarında; yumuşak, tüylü derilerinin üzerinde gezdirip sıkmanın nasıl bir şey olacağını defalarca hayal etmiş. Bulaşıkları kurularken, keskin bıçaklardan birinin ağırlığını defalarca kontrol etmiş; ucunu boğazlarına bastırmanın, oradaki derinin çukurlaşmasını izlemenin ve sonra tamamen içeri girene kadar itmenin nasıl bir şey olacağını birçok kez hayal etmiş. Onlarla oynarken sık sık biraz fazla sert itmiş onları, biraz fazla şiddetli çimdiklemiş, bile bile yaptığı şeyleri kaza diye geçiştirmiş. O uçurumun kenarında, bir ayağını kaldırıp dengede durmuş, önündeki boşluğun onu çağırdığını, herhangi bir sevgili kadar içten çağırdığını sayısız kez hissetmiş. Ani bir esinti onu dibe çekmeye yetecekmiş ve o esintinin gelmesi için nasıl da dua etmiş.

Lottie bir şok yaşayarak, dinlediği kızın kendisi olduğunu fark eder. O korkunç şeyleri söyleyen onun ağzıdır. Hayatları tehdit altında olan da Gretchen ve Christina'dır. Müstehcen fantezinin başrolünde oynayan Italo'dur. Etrafına baktığında, kendisinin –yani diğer kızın– ailesiyle çevrili olduğunu görür; Clara, Rainer ve kız kardeşleri etrafında sıkı bir çember oluşturmuştur, onların çevresinde de teyzeleri, amcaları, kuzenleri ve büyükanne ve büyükbabaları vardır. Herkesin yüzü aynı boş bakışla donmuş durumdadır ve herkes kendi monoloğunu sürdürür. Hiçbir konuşma Lottie'nin diğer kızdan duyduğundan daha iyi değildir. Daha kötüleri de vardır hatta. İşte Clara, iki haftada bir eve gelen o tamirciyi yatak odasına götürmediği için pişmanlık duyuyor. Uzun boylu adam, elleri ve ayakları büyük, burnundan bahsetmeye gerek bile yok. Belki de onu tatmin edebilirdi. İşte Rainer, etrafını saran aptallardan, günlerini yanında geçirmek zorunda kaldığı ve en ufak bir düşüncesini bile anlamayan, sadece hayvani dürtülerini tatmin etmekten anlayan soytarılardan yakınıyor. Gerçi, dürüst olmak gerekirse, sefil ailesinin hiçbiri en aptal iş arkadaşları kadar bile zeki değil, ama bir ev dolusu kadından ne bekleyebilirsiniz ki? İşte Gretchen, yeniden ailenin en küçüğü olana kadar Christina'nın yüzüne yastığı bastırabilecek kadar güçlü olmayı diliyor. İşte Christina, yanından her geçtiğinde havlamasıyla onu korkutan köpeği ateşe vermenin nasıl bir şey olacağını merak ediyor – ve bunu yaparken neden köpeğin sahibi olan ve onun korkusuna gülen yaşlı kadını da ateşe vermiyor ki? İşte böylece herkes en gizli ahlaksızlıklarını dile getirmeye devam eder.

Lottie, duyduğu kelimeler sanki üzerinde gezinen karıncalarmış gibi derisinin ürperdiğini hisseder. Başı döner. Ellerini kulaklarına götürür ama artık çok geçtir. Karıncalar çoktan kafasının içine girmiş ve beyninin etrafında çılgınca koşturmaya başlamışlar. Olay yerinden uzaklaşır, en yüksek dalgaların üzerine dönene kadar tabiri caizse teleskobu indirir. Okya-

nusun kükremesinin, bu kalabalığın birikmiş sesleri, kimbilir kaç tane öfke, acı ve hayal kırıklığı monoloğu olduğunu anlar. Karanlıkta konuşan Helen'ı dinlemeye devam ederek boşlukta asılı kalır ve deniz de altında çalkalanmaya başlar. Schmidtler Atlantik'i geçerken, Lottie ön güvertedeki küpeştede durmuş, gemi denizi yararken denizin köpürmesini izlemişti. Şimdi aşağıdaki su da aynı şekilde fokurduyor ve köpürüyordur, sanki altında gazı sonuna kadar açılmış dev bir tencere varmış gibi. Orada yüzen insanlar her yöne savrulmaktadır; buna rağmen, Lottie'nin anlayabildiği kadarıyla, konuşmaya devam ederler. Bir şey geliyordur. Lottie onun altında yükseldiğini, hayal bile edilemeyecek derinliklerden yukarı çıkarken okyanusu bir kenara ittiğini hissedebilir. Bir şey geliyordur. Lottie, Helen'ın sesinin yükseldiğini duyar, göğsüne bastırılan bir çuval ince kıyılmış bademi hisseder. Bir şey geliyordur. Lottie onun suda şekillenen dış hatlarını görebilir; şimdiye kadar gördüğü tüm nesnelerden daha büyük, onu Amerika'ya getiren gemiden, Brooklyn Köprüsü'nden, babasının yapımına yardım ettiği barajdan daha büyük, yuvarlak bir şekil. Yaklaşır, yaklaştıkça da boyutu artar, ta ki okyanusun yüzeyini kırana ve Lottie onun bir ağız olduğunu görene kadar; ev büyüklüğünde sivri dişlerle çevrili devasa bir ağız. Ona doğru yükselmeye devam eder, yanlarından şelaleler akar, dalgalar ona çarpar, yüzlerce insan mağaramsı boğazından aşağıya kayar. Akıl almaz derecede büyük bir yılanın ağzı gibi, eski efsanelerde okuduğunuz canavarlardan biri gibi. O kadar büyük ki dünyayı sarıyor ve kendi kuyruğunu ağzında tutuyor. Lottie onun kapanmakta olduğunu, kenarlarının birbiriyle buluşmak üzere yükseldiğini ve buluştuklarında kendisini de yakalayacağını, bu şeyin ev dediği yere sürükleneceğini görür. Lottie geri çekilmeye, kendini daha güvenli bir mesafeye yükseltmeye çalışır ama faydası olmaz. Çıkabileceği yere kadar çıkmıştır. Helen bağırır, devasa çenesi her gırtlaktan gelen öksürük ve hırıltıyla yükselir. Lottie kendinden geçer. Bu şeyin büyüklüğü... sanki tek

başına bu büyüklük, bir mumu söndüren güçlü bir rüzgâr gibi onu söndürmekle tehdit eder. O ağızla, sonsuz derinliklere inen o gırtlakla karşı karşıya kalan Lottie titrediğini hisseder. Kasılır, badem çuvalına o kadar sıkı sarılır ki canı yanar ve o ani acı patlamasıyla kurtulur. Hiç düşünmeden çuvalı kavrar, kolunu geriye atar ve çuvalı Helen'ın sesinin geldiği yöne olabildiğince sert bir şekilde fırlatır. Çuval Helen'ın suratına indiği an, her biri herhangi bir binadan daha uzun olan çeneler Lottie'nin iki yanından göğe doğru yükselir.

Bir ciyaklamayla Helen susar. Bir anda devasa çeneler, kara okyanus, insan kalabalığı yok olur ve Lottie karanlık odanın içinde kalır. Bacaklarındaki tüm güç gitmiş, duvara doğru yığılmıştır. Sanki yeniden nefes alabiliyormuş gibidir. Helen'ın pis kokusunu umursamadan havayı ciğerlerine çekerken, kalbi öyle hız çarpar ki midesi bulanır. Oda etrafında döner, gözlerini sıkarak kapatması biraz yardımcı olur. Helen'ın kendisine yaklaştığını duyar ve en başta yapması gerekeni yapar: Çığlık atar, elinden geldiğince uzun süre ve yüksek sesle. Helen soğuk ve nemli eliyle ağzını tuttuğunda, Lottie yumruk ve tekmelerle saldırır. Ölü kadın da aynı şekilde karşılık vererek diğer eliyle Lottie'nin kafasına vurur. Lottie'nin gözlerinin ardında havai fişekler patlar, bir anlığına bilincini kaybeder. Birisi kilerin kapısını yumruklayıp içeridekine kapıyı açması için bağırır. Bu ses hızla bir koroya dönüşür. Helen tıslar; ölüm dilinde bir kelime yoktur, sadece hayal kırıklığının işareti. Lottie'yi havaya kaldırıp kendi etrafında döner. Çılgına dönen Lottie, Helen'ın parmaklarını çekip koparmaya çalışır. Kapının ardından gelen seslerin arasından annesinin sesini duyabiliyordur. Öfkeyle kendisini esir alanın bacaklarına tekmeler savurur. Helen sendelese de Lottie'yi bırakmaz. "O adam bekliyor, kızım," der. "Her zaman seni bekliyor olacak."

Sonra Lottie havada uçar. Bir an boşlukta asılı kalıp kapıya çarpar, yere düşer. Kapının açılmasıyla dışarıdaki kalabalık içeri dökülür. Lottie'nin iş arkadaşları o kadar hızlı bir şekil-

de kilere doluşurlar ki, önlerinde yatan Lottie'yi fark etmezler ve takılıp üzerine düşerler. Lottie bir anda, ayaklarını yeniden yere basmaya çalışırken, birbirlerine öfkeyle küfreden kadın ve erkeklerden oluşan bir insan yığının altında kalır. Sesine tekrar kavuşunca çığlık atar, yardım etmesi için annesine bağırır. Clara gürültünün arasından kızının sesini duyup bedenleri üzerinden çekmeye başlar, kalkmaları için bağırır; koca kıçlarının altında ezdikleri onun kızıdır. Bir çift el Lottie'yi kollarının altından yakalar, Lottie ayağa kalkıp Clara'ya sarılır ve çocukken olduğu gibi kendisini annesinin kollarına bırakır. "Ne oldu?" diye sorar Clara, "Tüm bu yaygara bir çuval badem için mi?"

İşte bu kadar. Annesinin şakası üzerine Lottie gözyaşlarına boğulur, kalbi kırılmış gibi hıçkıra hıçkıra ağlar. Clara onu fırından çıkarırken ağlamaya devam eder. Eve kadar ağlar. Clara onu soyup yatağına yatırdıktan sonra da ağlamaya devam eder. Huzursuz bir uykuya dalana kadar ağlar. Daha sonra Clara ona, uyurken bile ağlamaya devam ettiğini söylemiş.

Helen'a gelince, sanki karanlıkta bir kapı açıp içine adım atmış ve ortadan kaybolmuştur. Kilerdeki izleri hâlâ oradadır. Yarım düzine insanı kusma noktasına getirecek kadar rahatsız eden kokusu da havada asılı, çamurlu izleri zemindedir. Kirli ayak izlerini gören Clara ne olduğunu anlayınca, Lottie'yi güvenli evlerine götürmüş. Helen'ın neden kızını tehdit ettiğinden emin olmayan Clara, bunun Rainer'ı bir önceki gecenin büyük bölümünde kitaplarının başında tutan şeyle bağlantılı olduğunu tahmin eder.

XII

Rainer işten koşarak çıkar. Eve yaklaştıkça, Lottie'nin başına gelenlerin önceki gece Italo'ya üstü kapalı bahsettiği deneylerinin doğrudan sonucu olduğuna dair inancı artmaktadır. Nefes nefese mutfağa girer. Clara'nın yüzündeki ifadeyi görünce, son zamanlardaki faaliyetlerinin gözden kaçmadığını anlar. Helen'ın Lottie'yi ziyaret ettiğini duyan Rainer çılgına döner. Clara, kızın bir gün için yeterince heyecan yaşadığını ve dinlenmeye ihtiyacı olduğunu söylese de Rainer, Lottie'yi görmekte ısrarcıdır. Sessiz olacağına yemin eder ama onu yatağında yatarken, hâlâ belli belirsiz hıçkırırken görünce, ağzından boğuk bir ses çıkar. Clara, "Buraya gel!" diye fısıldar ama Rainer, Lottie'nin genellikle kız kardeşleriyle paylaştığı yatağa yaklaşır ve kenarına oturur. Kızı uyanmaz. Rainer elini Lottie'nin alnına koyar ve sanki yanmış gibi geri çeker. Omuzları çökmüş hâlde yere bakar ve kapıda duran Clara'nın duyamayacağı bir şeyler mırıldanır. Lottie sertçe nefes alır, burnunu çeker, bir-iki kez hıçkırır ve sessizleşir. Rainer ayağa kalkar ve hızla odadan çıkar.

"Ne oldu?" diye sorar Clara, kapıyı kapattıklarında. "Nesi var?"

"Hasta. O kadın, o şey, ona bir şey yaptı."

"Ne yaptı?"

"Bilmiyorum ama zehirlenmiş."

"Zehirlenmiş mi?"

"Evet. Ruhu hasta, hem de çok hasta."

Clara yılgınlığını kontrol etmeye çalışarak ters ters bakar. "Ruhu... Yani gerçekten zehirlendi mi, yoksa mecazi anlamda mı konuşuyorsun?"

"İkisi de. O kadın Lottie'nin göremediğimiz ya da dokunamadığımız bir parçasına zarar verdi. Ama yine de bu onun çok önemli bir parçası ve yarası görebildiğimiz ve dokunabildiğimiz Lottie'yi hasta etti."

"Tedavi edilebilir mi?"

"Dua ettim, bu biraz yardımcı olacaktır."

"Rahip Gross'u çağıralım mı?"

"Rahip mi?" Rainer kelimeyi homurdanarak söyler. "Bir rahip bu konuyla ilgili ne bilir ki? Onların tek yaptığı, kimin aklından cenabet düşünceler geçiyor diye endişelenmek. Gretchen ya da Christina'nın daha çok yardımı dokunur."

"Kim o zaman? Kızımıza kim yardım edecek? Kitaplarda bu tür konular hakkında bir şeyler yazıyor olmalı. Hepsi birbiriyle bağlantılı, değil mi? *Schwarzkunstler*, ölü kadın, Lottie'nin hastalığı; hepsi aynı zincirin halkaları gibi. Birini anlarsan diğerlerini de anlarsın."

"O kadar basit değil."

"Neden değil?"

"Çünkü söylediğin gibi bir zincirin halkaları değil. Bu şeylerin arasındaki ilişki daha incelikli, daha karmaşık. Güneş ve gezegenlerin, gezegenler ve uydularının ilişkileri gibi, o uyduların da güneşle olan ilişkileri gibi."

"Bunun seni aştığını söylüyorsun yani."

Rainer sertleşir. "Öyle bir şey söylemiyorum. Bunun çok küçük bir kısmını bile anlayabilecek birkaç kişiden biriyim."

"Ama bu kadarı yetmiyor," diye tersler Clara. "O kadını ait olduğu yere geri göndermeye, kızımıza yardım etmeye yetmiyor."

"Karmaşık bir durum. Kitaplarda anlatılanların yarısı anlamsız, diğer yarısı ise çılgınca."

"Ölmüş olması gereken bir kadının, çocuğunu zehirlemesi kadar çılgınca mı?"

"Daha kötü, çok daha kötü."

"Umurumda değil. Kitaplar Lottie'ye yardım edebilecekse,

neyin nasıl yapılması gerektiğini bulmak zorundasın. Mazeret yok. Bu kelime 'bir' mi yoksa 'tek' mi anlamına geliyor diye düşünerek zaman kaybetmeni istemiyorum. Bunu şimdiye kadar yapmış olsaydın, bunların hiçbiri yaşanmazdı. Artık beklemek yok. Hemen şimdi harekete geçeceksin."

Clara'nın bu konuşmayı Lottie'ye anlatması on yılı bulacak olsa da, kocasının gözlerinde gördüğü öfkeyi hiç unutmayacaktı. Rainer'ın artık gurur duyduğu pek bir şey yoktu. Amerika'ya geldiğinde tükürdüğünü yalamak zorunda kaldı ve yüzüne konduracağı bir gülümsemenin, utancının yanında iyi gideceğini öğrendi. Baldızının fırınında çalışırken kadının küçümseyici sitemlerini kabul etti. İş arkadaşlarının duvar işçiliğiyle ilgili eleştirilerine ses çıkarmadı. Çocuklarının onun İngilizcesini düzeltmelerini bile kabul etti. Tüm bunlar olurken, kimsenin girmeye cesaret edemediği tek yer, hâlâ hüküm sürdüğü krallığı, eski işi olan profesörlüktü. Bu çılgın olaylar başlamadan önce, her gece bir kitapla birkaç dakika geçirmeyi başarmıştı. Clara, hayali bir ders verirken dudaklarının sessizce kıpırdadığını, parmağının kelimeden kelimeye atladığını görmemiş gibi davranıyordu. Rainer bu umudunu hiç dile getirmemiş olsa da, Clara onun gizliden gizliye bir Amerikan üniversitesinde iş bulmayı ve terk etmek zorunda kaldığı kariyerini yeniden kurmayı hayal ettiğini biliyordu. Clara'nın ona buradan, gururunun ve özsaygısının son kalesinden saldırması, ancak sevdiğiniz birinin yapabileceği türden bir ihanettir. Bu, arı kovanına çomak sokmak demekti ve Clara tehlikenin farkındaydı. Rainer bir cevap bulmakta zorlanırken, Clara, "Gretchen ve Christina'yı Oliverilere gönderdim. Onlara yardım etmeye gidiyorum. O zavallı kadın zaten kendi çocuklarıyla ve diğerleriyle uğraşıyor. Sen de kızına yardım et," der ve gider.

XIII

Clara orada olmadığından ve Lottie de uyuyor olduğundan, sonrasında neler olduğuna dair ancak tahmin yürütebilirim. Rainer'ın, kapı arkasından kapandığı anda Clara'nın suçlamalarına mükemmel bir yanıt düşündüğüne şüphe yok. Nasıl olduğunu bilirsiniz. Belki de mutfakta dolaşıp öfkesini kontrol altına almaya çalışmıştır. Ama eninde sonunda, kitaplarını sakladığı yerden çıkarıp mutfak masasının üzerine yaymış olmalı. Yıllar önce, Almanya'dayken, Rainer'ın üzerinde fırtına kopmadan hemen önce, Lottie kitaplardan birini görmüştü. O sırada neye baktığını bilmiyordu. Ancak Peder Mapple'la konuşurken bu anı aklına gelmiş ve nihayet önemini anlamıştı. Babasını gözetliyordu, çalışma odasının kapısındaki anahtar deliğinden bakıyordu çünkü babasını çalışma odasındayken rahatsız etmeleri kesinlikle yasaktı. Lottie, saat zincirine asılı bir anahtarla cam kapaklı kitaplıklardan birinin kilidini açtığını gördü. Kitaplığın en üst rafından uzun, ince bir cilde uzandı. Düz gri kapaklı bu kitabın da ayrıca bir kilidi vardı ve Rainer saat zincirindeki ikinci bir anahtarla bu kilidi açtı. Masasına oturdu ve kitabın kapağını çevirdi. Lottie odanın karardığına yemin ediyordu; sanki çalışma odasındaki hava, Rainer'ı seçmesini zorlaştıran küçük siyah parçacıklarla dolmuştu. Bu nedenle, daha sonra gördüklerinin doğru olup olmadığından emin olamıyordu ama kitabın sayfaları sanki siyah bir ışık yayıyor ve babasının yüzünü karartıyordu. Lottie kaçtı, Rainer'ın duymasına aldırmadan gördüğü şeyden kaçtı. O haftanın büyük bölümünde Rainer'la arasına mümkün olduğunca mesafe koydu. Kaçamadığında, ona sarılmak zorunda kaldığında, sanki gözden kaçırdığı tıraş köpüğü gibi yana-

ğına yapışmış küçük kara zerrecikler karşısında ürpermemek için kendini zor tuttu. Sonraki yıllar boyunca, babasının masasından başını kaldırdığında, yüzünün yerinde sadece kara bir boşluğun olduğu kâbuslardan nefes nefese uyandı.

Bu yüzden Rainer'ın gözlerini o kitapların sayfalarından dökülen ve havayı pıhtılaştıran siyah ışıkla yıkadığını hayal ediyorum. Birkaç sokak ötede Clara, Italo ve Regina'yla havadan sudan konuşurlar; devasa bir kurbağa gibi ortalarına zıplayan tuhaflıktan bahsetmemek için ellerinden geleni yaparlar. Lottie de rüyalarının onu geri götürdüğü kara okyanustan kaçmaya çalışır. Onu yutmak için yükselen dev bir ağız yoktur. Sadece öteki benliğinin yüzü ve bitmek bilmeyen monoloğu vardır. Konuşma bazen tanıdık bir zemine döner; babasının arkadaşıyla ilgili fantezileri, kız kardeşlerinden nefret etmesi. Bazen de yeni bir alana uzanır; bizzat babasıyla ilgili fantezileri, annesinden nefret etmesi. Lottie daha önce hiç böyle bir şey duymamıştır ama bu kadar rahatsız edici olan, diğer benliğinin konuştuğu dilin yarattığı şok değildir. Başka bir kendisiyle yüzleşmenin tuhaflığı bile değildir. Çocukken anne babası tarafından kendisine söylendiğinde sahip olduğu tüm gücü geri vererek o sönmüş "kötü" kelimesine yeni bir anlam yükleyen şekilde asıl kötü olan şey, öteki-Lottie'nin aşağılama fantezisindeki her iğrenç bölümün onda basit bir tiksintinin ötesinde bir tepki uyandırmasıdır. Her çirkin iddia Lottie'nin bir parçasının onaylayarak sıçramasına neden olur. Bu boş yüz yalancı değildir. Gerçeği söylemektedir; Lottie'nin sahip olduğunu bilmek istemediği dürtülere ses vermektedir. Tabiri caizse, Lottie ruhunu bir bahçe hâline getirmeye çalışmıştır ama öteki-kendisinin sözleri toprağı eşeleyip altındaki kıvranan ıslak şeyleri gün ışığına çıkarmaktadır.

Belki de tüm bunlar bize biraz naif, biraz bayat geliyor. Her türlü nahoş dürtülerle dolu olduğumuz fikrine daha çok alışığız, değil mi? Ancak Lottie'nin yaşadığı şey, kötü ve tatsız şeylerden uzak, dindar bir kızın kendi saf olmayan düşüncelerini

fark etmesinden daha fazlası. Bir farkına varma sürecinden geçmektedir; niyetin farkındalığı o kadar yoğundur ki, tüm temel amaçlar için eylemleri bizzat işlemiş olmakla eşdeğerdir. Zemin altından kayıp gitmiştir. Diğer benliğinin söylediği sözlerin kendi ağzından da çıktığını fark eder. Zihni kırılganlaşır, bir gölet gibi donar, giderek buzlaşan bir ortamda mücadele eden düşünceleri miskinleşir. Sadece onu yakalayan korkuyla soğuktan kurtulabilir, içinde özgürce hareket edebilir. Küçük bir kutup canavarı gibi, yorulmak bilmeden, ısrarla, düşen sıcaklığa aldırmadan ilerler. Süreç tamamlandığında ve zihni donduğunda, geriye sadece o küçük canavar, sadece korku kalacaktır.

Clara bütün gece eve dönmez, Italo ve Regina yataklarını vermeyi teklif etseler de herkes yattıktan sonra mutfak masasında oturup sigara içer. Hakkında duyduklarıma bakılırsa, ne pişmanlığa ne de endişeye eğilimli bir kadına benziyor, ama o gece her ikisinden de biraz tatmış olduğundan şüpheleniyorum. Kocası için her şeyin yolunda gittiği günleri, eski ülkede hanımı olduğu evi düşünüyor olmalı. Eski hayatını ve onunla bu yeni hayatı arasındaki mesafeyi düşünüyor olmalı. Lottie'nin ilk kez hasta olduğu, gerçekten hasta olduğu ve bütün gece başında beklediği zamanı hatırlıyor mu? Nasıl hatırlamaz?

XIV

Ertesi sabah Gretchen ve Christina'yla birlikte eve dönen Clara, kapıda Rainer tarafından karşılanır. Yüzü yorgunluktan çökmüştür ama gözlerinde eşinin daha önce görmediği bir ışık vardır. Bu ışık, gözlerinin içinden yayılmıyor da gözlerine yansıyor gibidir, sanki Rainer herkesin göremediği bir ışık kaynağına bakmaktadır. Clara bu ışığın görüntüsünden hoşlanmaz. Bu, güneşin sıcak ışıltısı değil, şimşeğin soğuk parıltısıdır. Evlilikleri boyunca Clara, alazlanan öfkesinin şiddete dönüşeceğinden emin olduğu birkaç olay dışında Rainer'dan korktuğunu hatırlamamaktadır. Bunca zaman boyunca onun adına da hiç korkmamıştır, bir kez bile; ne gizli çalışmalarını ve bunların korkunç bedellerini anlattığında ne de hakkında hiçbir eğitim almadığı ve görebildiği kadarıyla gerçek bir yatkınlığının da olmadığı taş ustalığı işinde çalışmaya başlamak üzere kapıdan çıktığında. Kocasına, onun sürekli dalgınlığına rağmen kendi başının çaresine bakabilecek temel yeteneğine güvenir. Onun en sevdiği özelliklerinden biri de budur; güven konusunda kendisini teşvik etmesidir. O an, gözlerindeki o ölü ışığı görünce, Rainer'ı bir fırtınanın ortasında gezinen, şimşekler etrafındaki ağaçları paramparça ederken elinde uzun, metal bir direk taşıyan bir adam olarak hayal eder. Clara onu neye itmiş olabileceğini düşünüp titrerken, ensesindeki tüyler diken diken olur. Sadece kızını değil, kocasını da kaybedebileceğini fark eder. Ama başka ne yapabilir ki? Cesur bir yüz ifadesi takınarak kızları babalarının yanından hızla eve sokup onlara acele etmelerini, okula geç kalacaklarını söyler. İçeri girdiklerinde Rainer'ın tuhaf gözlerinin içine bakar. "Eee? Başardın mı?"

"Göreceğiz," diye cevap verir Rainer. Yanından geçip George ve Helen'ın evine doğru yürür. Sağ elinde, Clara'nın yataklarının dibindeki sandığa koyduğu gümüş yemek bıçaklarından biri vardır. Okul eşyalarıyla yeniden ortaya çıkan kızlar babalarına bakarlar. Genelde babaları onları kucaklayıp öper. Yüzlerinde, "Bu kim?" der gibi bir ifade vardır. Clara onları uğurlar. Giderken arkalarına bakar, Rainer'ı izleyen annelerini izlerler.

Rainer yandaki evin ön kapısına ilerler. Sağ elini kaldırıp yemek bıçağıyla kapıyı çizmeye başlar; kolu uzun yaylar ve kesikler çizerek hareket eder. Clara metalin ahşabı çizdiğini duyabiliyordur ama evler aynı şekilde konumlandığı için kocasının çizdiği şekilleri göremez. Bir süre onu izledikten sonra bir şeyler yazdığını tahmin eder. Rainer kolunu indirir. Clara'nın duyamadığı bir şey söyler. Sonra soluna, evin Clara'nın görüş alanında olmayan tarafına doğru hareket eder. Rainer'ın bıçağı göğsüne yakın, aşağıya doğru tuttuğunu fark eder Clara. İçinden, keşke son sigaramı Italo ve Regina'nın evinde içmeseydim diye geçirirken, Rainer'ın diğer taraftaki duvarda yapması gereken işi tamamladıktan sonra ortaya çıkacağını varsayarak komşu evin arka tarafını izler. Bir ya da iki dakika sonra Rainer, ucu yukarı bakan bıçağı göğsüne dayamış olarak ortaya çıkar. Evin arka duvarını işaretler, Clara'nın duyamadığı ama dudaklarının hareketinden ön kapıda söylediklerinden farklı olduğunu düşündüğü bir şey daha söyler ve kalan son duvara doğru ilerler. Sırtı eşine dönük olan Rainer, bir sirk takdimcisinin abartılı hareketleriyle bıçağı duvara bastırır. Clara'nın varsayımı doğrudur. Rainer harfler ya da belki de tanımadığı bir alfabedeki sözcükler; nerede başlayıp nerede bittiklerini anlayamadığı dönen, tekrar eden desenler çizer. Clara onlara baktıklarında hareket ettiklerini, gözlerinde hissettiği bir kımıldamayla ahşap üzerinde kıvrandıklarını görür. Haykırarak başını geriye atar ve gözkapaklarının altında kıpırdayan şekilleri hâlâ görebildiği gözlerini öfkeyle ovuşturur.

Bir anda bu his geçer ve ellerini yüzünden çektiğinde, Rainer tekrar komşularının evinin önündedir; bıçağı başının üzerinde tutmaktadır. Clara'nın zihninde onun fırtınanın ortasında metal bir direği tutarkenki görüntüsü canlanır. Rainer kolunu indirir, ayaklarının önüne fırlattığı bıçak titreyerek yere saplanır, ışık iki yanından aşağı yukarı süzülür.

İşte bu kadar. Yemek bıçağını toprağa saplanmış hâlde bırakan Rainer, kapı aralığında duran Clara'ya doğru yürür. Az önce Clara'ya büyücülük gibi görünen bir şey yapmış olmasına rağmen, adımlarında uzun yıllardır ve bu ülkede hiç görmediği bir sıçrama vardır. Bazen üniversiteden eve dönerken böyle yürürdü. Clara onu salonun penceresinden görür ve o gün önemli bir şey başardığını, zor bir problemi çözdüğünü, iddialı bir tartışmayı kazandığını bilirdi. İşte o an da eşit oranda neşe ve güven, biraz da kibir barındıran bir yürüyüşü vardır. Buna şimdi ve burada tanık olmak Clara'nın içini huzursuzlukla karışık ani bir nostaljiyle doldurur. Rainer yaklaştıkça Clara'nın tedirginliği de artar. Doğaüstü ışık yayılmış, parıltısını genişleterek Rainer'ın yanaklarını ve alnını kaplamıştır. Clara'nın bunu gördükçe tadı kaçar.

Rainer yanından geçip eve girdiğinde, Clara ona, "Ne yaptın?" diye sorar.

Rainer neredeyse sırıtarak, "Bir kutu yaptım," der.

"Bilmece gibi konuşma," diye tersler Clara. "Ne yaptın?"

O yarım sırıtış, yüzünden silinmeyi reddeder. "Onu tuzağa düşürdüm."

"Kadını mı? Helen'ı?"

Rainer başını onaylar anlamda sallar. "O artık bir kadın değil."

"Bunu biliyorum. Yaptığın şey Lottie'ye yardımcı olduğu müddetçe, onun ne olduğu umurumda değil. Yardımcı olacak mı?"

"Daha da kötüleşmesini önleyecektir," der Rainer. "Lottie büyü yapılmış–"

"Zehirlendiğini söylemiştin."

"Aynı şey. Şimdi onu neyin etkilediğini daha iyi anlıyorum. Gözlerini kaçıramadığı bir aynaya bakıyor. Yaptığım şey aynanın üzerine bir bez atmaya benziyor. Yine de aynanın etkilerini hâlâ hissediyor; hâlâ onun büyüsü altında. Tıpkı küçük bir kızken ona okuduğumuz Pamuk Prenses masalı gibi. Zehirli elma Pamuk Prenses'in elinden düştükten sonra bile bir parçası boğazına takılı kalır. Ondan kurtulması için prense ihtiyacı vardır.

"Ne yazık ki," der Rainer sırıtarak, "kızımızı kurtaracak yakışıklı bir prensimiz yok. Elimizde sadece babası ve babasının kitapları var. O kitaplar bana Lottie'nin etkisi altında olduğu büyüyü bozmanın tehlikeli bir şey olduğunu söylüyor. Dikkatli adım atmalıyım, yoksa Lottie aynanın içine düşüp kaybolacak. Bu yüzden yavaş ilerlemeliyiz. O kadını tuzağa düşürmek ilk adım."

"Peki ya ikinci adım ne?" diye sorar Clara.

"Onu orada bırakacağız." Clara'nın yüzündeki panik ifadesini görünce ekler: "Uzun süre değil. Birkaç saat yeter. Gücünü kaybetmesi lazım."

"Böylece onu yok edebilirsin."

"Sonunda evet, onu yok edeceğim. Ama önce sorulara cevap vermesini sağlamalıyım."

"Sorular mı?"

"Evet. Ne kadar kötü olursa olsun, Lottie'nin başına gelenlerin gerçek kaynağı o kadın değil. O–"

"Büyük evdeki adam."

"Kesinlikle. Gerçek kaynak o olmayabilir ama daha ileri gitmeme gerek olduğunu sanmıyorum. O adamla başa çıkabilirsem, tüm bunları durdurabileceğimi düşünüyorum. Karşılaştığım sorun şu ki, onun hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Bu yüzden kadını sorgulamalıyım. Ondan öğrenebileceklerimi öğrendikten sonra, yaratıcısıyla tanışmak için hazır olacağım."

"Peki ya adam?"

"Söyledim ya, onun hakkında hiçbir şey bilmiyorum–"

"Duydum, ama merak ediyorum; hiçbir şey bilmiyorsan, onu da yok edebileceğinden nasıl bu kadar eminsin? Hatta kadını yok edebileceğini nereden biliyorsun?"

"Ah, o, sudan bir şey. Efendisine gelince..." Rainer kaşlarını çatar. "Onun üstesinden gelebilir miyim bilmiyorum, emin değilim. Adam amatörse, süslü oyuncaklarla oynayan biriyse –benim gibi–, o zaman onunla çabucak hesaplaşırım. Ama daha ciddiyse –gerçek bir *Schwarzkunstler* ise–, o zaman şüpheye yer var diyelim. Onunla uzlaşmanın bir yolunu bulduğuma inanıyorum, öyle ki artık bizimle uğraşmayacak. Elbette yanılıyor olabilirim."

"Bu adam her kimse, senin deyiminle bir amatör olduğu kesin. Gerçek bir *Schwarzkunstler* burada ne arasın?"

Rainer omuz silker. "Kimbilir? Kitaplarda, bu tür adamların amaçları genellikle belirsiz ve gizemlidir. Tuhaf yerlerde, gözden uzak küçük köylerde, ormanların ortasında ya da dağların tepelerinde ortaya çıkarlar. Peri masallarını hatırla; ormanda evleri olan tüm o cadılar ve büyücüler. Belki de çalışmaları için mahremiyet istiyorlardır. Belki de yaşamayı seçtikleri yerlerle ilgili bir şey vardır. Belki de dünya orada daha incedir. Belki de dinledikleri sesleri daha net duyabiliyorlardır."

Clara elini kampa doğru sallar. "Sence burası da o noktalardan biri mi?"

"Ülkenin bu kısmıyla ilgili hikâyeler var. Irving ve onun *Eskiz Kitabı*, yaşlı Rip Van Winkle'ın dağlardaki garip küçük adamlarla tanışma hikâyesi gibi."

"Palavra. Adam bu hikâyeleri Alman kaynaklarından çalmış. Burayla hiç alakaları yok."

"Aynı hikâyeler farklı yerler ya da farklı zamanlar için geçerli olabilir. Bunun bir önemi yok. Önemli olan, o sudan şeyin kontrol altına alınmış olması ve daha fazla kötülük yapamayacak olması. Lottie tehlikeden uzaklaştırıldı. Mesaiden döndüğümde bu uğursuz işe son noktayı koyacağız."

Clara kocasına inanır ancak kocasının bu durumu çözmesi için öğleden sonraya kadar beklemek zorunda olmaktan pek memnun değildir. Elbette bugün fırına gitmeyecektir. Lottie'yi böyle bir durumda yalnız bırakmak istese bile, sokağın karşısındaki evde ölü bir kadın varken –Rainer tuzağa düşürüldüğünü söylüyor ama kim emin olabilir ki?– evden ayrılmaması gerektiğine karar verir. Yüzü hâlâ o tuhaf ışıkla aydınlanan Rainer gittikten sonra, Lottie'nin yatağının yanına bir sandalye çeker ve beklemeye başlar.

Zamanın çabuk geçtiğini söylemek yalan olur. Geçmesi istendiğinde zaman asla geçmez. Lottie uyanmaz ama daha huzurlu görünüyordur. Öyledir de. Lottie için sanki kara okyanusun, öteki kendisinin üzerine bir perde çekilmiş gibidir. Bir tür ağır sisle çevrili loş bir yerdedir o. Sisin diğer tarafında, kara okyanusun kabarmasını ve alçalmasını hissedebiliyordur ancak sis onu en kötü etkilerinden izole eder. Mutlu olmaktan uzak olsa da sakindir.

XV

Rainer o gün eve doğru yürürken yanında erkeklerden oluşan küçük bir grup vardır. Elbette Italo, Angelo ve Andrea adında iki erkek kardeş –tabii ki onlar da İtalyan– ve Jacob Schmidt adında bir adam. Evet, soyadları aynı ama akraba değiller. Jacob Avusturyalı, uzun boylu, gür kumral saçlı ve büyük yuvarlak çeneli bir adam; gözleri birbirine çok yakın, geçmişte bir noktada kırılmış ve ağzının her iki tarafına sarkan bir bıyığın üzerinde duran kısa bir burnu var. Kötü bir kekemelik yüzünden çoğunlukla içine kapanık. Lottie'den çok hoşlanıyor, fırında hep onun servis yapmasını bekliyor. Clara onun ilgisini fark edip kızıyla bu konuda alay etmişti. Bunun üzerine Lottie kıpkırmızı olmuş ve annesine susmasını söylemişti. Rainer neler olduğunu öğrendiğinde, "Evimi kızım lanet olası bir Avusturyalıyla evlensin diye terk etmedim," demişti. Rainer'ın Avusturyalılarla ne alıp veremediği vardı bilmiyorum ama bu her neyse, Jacob'ın küçük ekibine katılma isteğini kabul etmesine engel olmamış.

Lottie o öğleden sonra ve akşam yaşananları, tam yirmi yıl sonra Jacob Schmidt'ten öğrenmiş. Ne babası, ne annesi ne de Italo önce sokağın karşısındaki evde, sonra da Dortların evinde olanlarla ilgili herhangi bir şey söylemişler. Lottie'nin birkaç yıl sonra Jacob'ın evlenme teklifini, kendisi gri boşlukta oyalanırken neler olduğunu nihayet öğrenebilmek için kabul ettiğini söylemek adama haksızlık olur. Jacob çok çalışkan, iyi kalpli bir adamdır ve Lottie'nin ve doğacak çocuklarının hiç kimseye muhtaç olmaması için elinden gelen her şeyi yapacaktır. Bununla birlikte, Jacob'ın o öğleden sonra ve akşamki davranışlarının, kızını istemek için Rainer'a gittiğinde, yaşlı

adamın Avusturyalılara karşı duyduğu hoşnutsuzluğu bir kenara bırakıp Jacob'a onay vermesini sağlamaya yardımcı olacağını söylemek yanlış olmaz.

Lottie'nin kocasının son sözleri titreyen dudaklarından döküldüğünde, o zamanlar bunaklık olarak adlandırılan hastalığa yakalanan babası öleli beş yıl olacaktı. Büyük olasılıkla, Alzheimer'ın agresif bir türüydü ve birkaç ay içinde, Rainer'dan geriye boş bir kabuktan başka bir şey kalmayana kadar, kişiliğini paramparça etmişti. Clara en küçük çocuğu Christina ve onun ailesiyle birlikte yaşamak üzere güneye, Beacon'a taşınacaktı. Lottie nihayet hikâyeyi tamamladığında, yaşı, olaylar gelişirken anne babasının olduğu yaşlara yakın olacak ve bu gerçeğe kafa yormadıysa çok şaşırırım. O birkaç gün içinde olanlar, hayatının geri kalanının üstünde, gölgesinde yaşamaya mahkûm olacağı bir dağ gibi yükseliyor. Ne gariptir ki, bu olayın tam ortasında yer alan insanlar, kararlarıyla onu o dağın yanına yerleştirenler, bizzat kendisi, Jacob ve Woodstock'taki komşuları olabilir.

XVI

Paydos saatinde, Rainer ve grubu hiç vakit kaybetmez. Sokağın yukarısına, bir zamanlar George, Helen ve çocuklarının oturduğu, şimdi bakınca insanın gözlerini sızlatan işaretlerle kaplı eve doğru yürürler. Ellerinde işyerinden ödünç aldıkları baltalar vardır; tahmin edebileceğiniz gibi, bu şirketin tercih ettiği ya da izin verdiği türden bir faaliyet değildir ama ne Rainer'ın baltaları istediği memur ne de etrafta dolaşan diğer adamlardan herhangi biri almalarına itiraz eder. Herkes olup bitenlerden ve Rainer'ın bu meseleye giderek daha fazla karıştığından haberdardır ve onunla yanındaki dört adam bu konuda bir şeyler yapmak için yola çıkmışlarsa, birkaç baltanın bir geceliğine kaybolması kimsenin dikkatini çekmeyecektir. Rainer grubu, ölü kadının evinin ön kapısının önünde durdurur; burada toprağa fırlattığı gümüş bıçak gün boyunca hafifçe titreşmeye devam etmiştir. Adamlar bıçağın titremesine neden olan şeyi hissedebilirler; havadaki tuhaflık, ağızlarını metal tadıyla doldurup midelerini bozuk süt içmişler gibi bulandırır. Yüzlerini buruşturup tükürürler. Rainer, Italo'dan büyük çakısını ister, Italo da pantolonunun cebinden çıkarıp açar ve ona uzatır. Baltasını sapının ortasından kavrayan Rainer, çakıyı kullanarak bıçağın hemen altındaki tahtaya üç işaret çizer. Italo, kendisine sorulmadan baltasını aynı işlem için uzatır ve diğerleri de onu takip eder. Rainer'ın her bir sapa kazıdığı birbirini ikiye bölen bir çift çizgi sembolü, bir haçı ya da X'i andırır ama diğer ikisinin etrafında dönen üçüncü bir çizgi de vardır. Bu çizginin nerede başlayıp nerede bittiğini söylemek zordur. Jacob ne kadar çok incelerse, inceleyecek o kadar çok şey çıkar. Rainer'ın konuştuğunu, onlara bir tür emir verdiğini

duyabilir ama kelimeleri bir araya getirip bir anlam çıkaramaz. Üçüncü çizgi diğer ikisinin arkasından geçiyor gibi görünmektedir; orada muazzam bir derinlik gizlenmiştir sanki ve Jacob bu derinliğin üzerinde, yükseklerde, çok yükseklerde süzüldüğünün farkındadır...

Italo onu dürter. "Dikkat et. Ona bakmamanı söyledi."

Jacob dönmekte olan başını iki yana sallar.

"Tamam mı?" diye sorar Italo.

Yanakları kızaran Jacob başını onaylar anlamda sallar.

Son baltayı da işaretleyen Rainer, çakıyı katlayıp Italo'ya geri verir, o da sanki zehirli bir maddeye batırılmış gibi çakısını baş ve işaretparmaklarıyla tutarak alır. Dersini almış olan Jacob, Rainer'ın o sabah evin kapısına kazıdığı, kıvrılan ve sürünen yılanlara benzeyen figüre bakmamak için elinden geleni yapar. Gözlerini Rainer'ın sapladığı bıçağın olduğu yere diker. Bıçak, sıcak bir tavada erimeye başlayan tereyağı gibi parıldamaktadır. Rainer'ın bıçağı çekmek için eğilmesini izler, çekilirken bıçağın nasıl gerildiğini görür. Bir an için formunu tamamen kaybetmenin eşiğine gelen bıçak, Rainer'ın pantolonunun ön cebine soktuğu bir yemek bıçağına dönüşür. Jacob şimdiden boyundan büyük bir işe kalkışmış gibi hisseder ve Rainer'ın şimdi söyledikleri de gerginliğini azaltmaya yardımcı olmaz. Rainer grubun yeni üyelerine hitaben, "Şu Helen denen kadını duydunuz, değil mi? Bir zamanlar ölüydü ama artık değil. Şimdi etrafta dolaşıyor, insanlara bilmemeleri gereken şeyler söylüyor ve ailelerimize saldırıyor. Yeter artık. Buna bir son vermek için buradayız. Bugün boyunca, onu bu yere hapsettim; böylece gücü azalacak ve zayıflayacak. Ama hâlâ tehlikeli. Size her türlü şeyi söyleyebilir, kendiniz ya da en yakınlarınız hakkında korkunç şeyler anlatabilir. Bu onun elinde kalan son silah ve bunu her türlü avantajı için kullanacaktır. Onu kulak asmamalısınız. Bu kolay değil ama tek yol." Hiçbiri cevap veremeden, hatta bu kadarı fazla deyip kaçamadan, Rainer ön kapıya gider ve kapıyı iterek açıp içeri girer.

Jacob kapının üzerindeki sembolün havada asılı durduğu ve Rainer geçerken onu sardığı izlenimine kapılır. Derin bir nefes alarak onu takip eder.

İçerideki hava nemli toprak ve küf kokusuyla ağırlaşmış hâldedir; Jacob'ın burnuna, ağzına ve boğazına ilerleyen bir karışım. Pisliğin içinden nefes almaya çalışmak gibi. Vücudu buna öksürme ve hapşırma nöbetiyle karşılık verir. Gözleri yaşarır, burnu akar, göğsü kasılır. Diğer adamların hırıltılarını ve hıçkırıklarını belli belirsiz duyar. Saatler gibi gelen bir sürenin ardından, ciğerleri onları istila eden şeyi temizlemeyi başarınca, Jacob nefes alabilir. Aldığı nefesler rahat değildir ama o an için bal gibi tatlıdır. Gözlerini siler ve havanın ağırlığının nedeni ortaya çıkar. Duvarlar, tavan, zemin, girdiği odanın tamamı karanlıktır; yoğun, siyah küfle kaplıdır. Pencerelerin nerede olduğunu söylemek imkânsızdır. Oda gri, dağınık bir ışıkla doludur. Küf, sandığa benzeyen bir şeyi sarmaktadır. Karşı duvar boyunca uzanan üçlü sandalyeyi de kaplamıştır. Küçük bir masayı devasa bir zehirli mantara dönüştürür. Odada küften arınmış tek şey, odanın ortasında, koyu renkli büyük bir su birikintisinin ortasında duran kadındır.

Jacob, Helen'a bakmaması gerektiğini bilir. Ama son birkaç gündür kamptaki herkesin dilindedir bu kadın; önce ölümü, sonra geri gelmesi ve daha sonra da çeşitli faaliyetleri. Mümkün olandan daha fazla insan onu gördüğünü iddia eder. Onların anlattıkları Jacob'ın hayal gücünde karman çorman bir canavar oluşturmuştur; sağ kolu bir mürekkepbalığının dokunacı olan, etekleri garip şekillerde hışırdayan ve kayan, gölgesi yerinde durmayan ama uzun tasmalı bir köpek gibi etrafında dolaşan, kambur bir canavar. Gözlerini kaldırıp ona bakmaması garip olurdu.

Gördüğü şey, söylenti ile gerçek arasındaki fark konusunda bir ders olarak kabul edilebilir. Helen'ın sağ kolu, Italo'nun çekici ve Regina'nın kızartma tavasıyla yediği dayağın hatırası olarak, soluk derisindeki tuhaf çukurlar ve çıkıntılarla, hiç de

bir deniz hayvanının uzvuna benzemeyen bir şekilde yanında asılı durmaktadır. Elbisesi bir taş yığınının üzerine atılmış bir örtü gibidir ama bu, onu hayattan alan yaralardan kaynaklanmaktadır. Gölgesine gelince, karanlıkta görmek zor olsa da, Jacob onun hareket etmediğinden oldukça emindir. Dikkatini çeken şey, tepeden tırnağa sırılsıklam olmasıdır. Sanki Rainer ön kapıdan içeri adımını atmadan bir saniye önce bir varil suyla ıslatılmıştır. Saçları, elbisesi sırılsıklamdır. Teni parlıyordur. Sanki su Helen'ın içinden akıyormuş gibi görünür ama bu muhtemelen bir ışık oyunudur. Söylentiler bir ayrıntı konusunda doğrudur: Kadının gözleri donuk altın renginde, gözbebekleri iki kara delik şeklindedir. Bu gözler kendisine doğru dönerse, Jacob bakışlarını kaçırmaya hazırdır ama Helen kendisine en yakın duran adama, Rainer'a kilitlenmiş hâldedir.

Rainer'ın duruşunda bir şey, belli bir resmiyet dikkat çeker; bir amfinin önündeki profesörü, bir tanığın önündeki avukatı, mihrabın önündeki rahibi akla getirir. Rainer'ın iş kıyafetleri, kaba gömleği ve pantolonu, günlük işlerinin tozuyla yüklüdür; neredeyse komik bir şekilde uygunsuz görünmektedir. Takım elbise ya da bir bilgin veya din adamı cüppesi giymesi gerekirdi. Ölü kadın ağzını açar ve Jacob'ın gırtlaktan gelen bir kıkırdamaya benzettiği bir ses çıkarır. Jacob huzursuzca bir o yana bir bu yana sallanır. Kahkaha devam eder, bir dokuma tezgâhından çıkan iplik gibi yayılır. Neredeyse elle tutulabilirdir. Jacob ipin etrafında dolandığını hissedebiliyordur. Kahkahanın içinde bir şey vardır; ona ama sadece ona yönelik bir mesaj. Mesaj son derece önemlidir. Lottie'yle ilgilidir; Lottie ve onunla. Daha fazla konsantre olur; kahkahanın, etrafındaki sarmallarını sıkılaştırmasına izin verirse, kendisine ne söylemeye çalıştığını duyabileceğinden emindir.

"Sessizlik," der Rainer.

Kahkaha kesilir. Helen kaşlarını çatar. Jacob diğerleri gibi başını iki yana sallar.

"Efendin kim?"

Helen bir akarsuyun yüzeyine çarpan taşların gürültüsüne benzeyen bir sesle cevap verir. Jacob bağırsaklarının titrediğini hisseder. Diğerleri geri çekilir. "Onun adı sana uygun değil," der Helen.

"Efendin kim?"

"Wilhelm Vanderwort'a sor."

Bu isim Rainer'ı sarsar. Konuşmak için ağzını açar, kapar ve üçüncü kez, "Efendin kim?" diye sorar.

"Balıkçı," der Helen.

Rainer başını aşağı yukarı sallar. "Neden buraya geldi?"

"Balık tutmak için," diye cevap verir Helen, ağzı sinsi bir gülümsemeyle kıvrılır.

"Neden burada balık tutuyor?"

"Su derin akıyor."

"Oltasını ne için atıyor?"

"Bir şey için değil."

Bir duraksama olur, sonra Rainer, "Kim için değil, herhalde?" diye sorar.

"Elbette."

"Kim?"

"Bu ismi duymaya uygun değilsin."

"Kim?"

"Adını duymaya bile dayanamazsın."

"Kim?" Jacob, Rainer ile Helen arasındaki konuşmada bir ritüelin yerine getirildiği hissine kapılır. Helen, Rainer'ın sorduğu ilk soruya ya da ikinci soruya cevap vermek zorunda değildir, ancak Rainer ısrar ederse, nasıl olduğunu bilmese de, talep ettiği bilgiyi vermek zorunda kalacaktır. Rainer talebini dördüncü kez dile getirmek üzereyken Helen, Jacob'ın daha önce hiç duymadığı bir kelime söyler. "Apep," olabilir ama Jacob'ın emin olamayacağı kadar hızlı söylemiştir.

Rainer ismi biliyor gibidir. "Saçmalık. Buna cesaret edemez."

"Sen sordun, ben de cevapladım. Başka bir isim mi tercih edersin? Tiamat? Jormungand? Leviathan?"

"Gerçeği söyle!" diye bağırır Rainer. "Anlaşmalar–"

"Anlaşmalara dikkat ediyorum," der Helen. "Kabul edemeyeceğin şeyler için beni suçlama."

"Onun gücü yok."

Helen omuz silker. "Bu onu ilgilendirir."

"Sonuç–"

"Benim için fark etmez."

"Ona ne kadar iş kaldı?"

"Fazla değil."

"Halatları ördü mü?"

"On bin ölü adamın saçından."

"Kancaları dövdü mü?"

"Yüzlerce ölü kralın kılıcından."

"Oltaları attı mı?"

"Neden bu soruları sorup duruyorsun?"

"Oltaları attı mı?"

"Şimdi eve koşarsan, karına veda öpücüğü verecek zamanın olur."

"Oltaları attı mı?"

"Yakın olanları."

Rainer diğerlerine döner, yüzünde rahatlamaya benzer bir ifade vardır. "Hemen gitmemiz lazım."

"Peki ya ona ne olacak?" diye sorar Italo.

Rainer, Helen'a bakmadan sol elini umursamaz bir hareketle sallar, bir trompette karmaşık bir melodi çalıyormuş gibi parmaklarını hareket ettirir. Helen'ın formu bulanıklaşıp kararır, sonra yere çarparak suya dönüşür. Adamlar bağırıp geri sıçrar. Jacob bir an için kadının gölgesinin hâlâ yerinde durduğunu, acı çeken bir şey gibi kıvrandığını görür. Bir yerden gelen bir çığlık duyar ve sanki bu ses onu ön kapıya sürükler. Dışarıda, çığlığın kendisinden değil, Andrea'dan geldiğini fark edince biraz şaşırır. Adam elleri yanında, gözleri pörtlemiş, O şeklindeki ağzından tiz bir ses yükselmektedir. Jacob, Andrea'nın yanına gidip onu sakinleştirmeye çalışması gerek-

tiğini düşünür ama havayı kocaman nefeslerle ciğerlerine çekmekle meşguldür. Sanki göğsünden bir kaya yuvarlanmış gibidir. Oksijen içini temizlerken sallanır, sendeler. Nefes almanın bu kadar zevkli, bu kadar tatmin edici bir eylem olabileceği Jacob'ın aklına hiç gelmemiştir. Andrea'yı omuzlarından tutup çığlıklarını yatıştıracak bir şeyler söylemek Rainer'a kalır.

Kulübenin yakınında küçük bir kalabalık toplanmıştır. Erkeklerden birkaçı ağır sopalar ve değnekler taşırken, kadınlardan bazıları mutfaklarındaki eşyaları –tavalar, bıçaklar– silah olarak kullanmaktadır. Rainer onlara doğru yürür. O yürüdükçe safları sıklaştırıp uyduruk silahlarını kaldırırlar. Rainer güvenli bir mesafede durur ve adamlardan birine, Gunnar adında uzun boylu bir İsveçliye seslenir. "Kadın gitti."

Gunnar başını sallar. "Temelli mi?"

"Temelli."

Kalabalık toplu hâlde nefeslerini bırakır. Silahlarını indirirler. Rainer, başıyla Jacob ve diğerlerini işaret eder. "Bu adamlarla birlikte bunun sorumlusunu bulmaya gidiyoruz. Bu gece ailelerinizi toplayıp evlerinizde kalmanız akıllıca olacaktır. Ben olsam, kapıyı çalan kim olursa olsun açmazdım."

Gunnar, Helen ve George'un kulübesini gösterir. "Peki ya burası?"

"Burası artık kimse için uygun bir yer değil. Yanıp kül olsa yeridir. Ama bu işi sabaha bırakın. Bu gece böyle kalsın."

Ertesi sabah, şafaktan kısa bir süre sonra, Helen ve George'un eski evi alevler içinde kalır. Kampın kendi itfaiye teşkilatı vardır ve bu teşkilat genellikle hızlı ve verimlidir, ancak o sabah gelmeleri zaman alır ve sonunda geldiklerinde, uygun ekipmandan yoksun oldukları fark edilir. Aslında yanlarında getirdikleri tek şey, ayakta kalan ahşapları yıkmak için balyozlar, köz için kum kovaları ve kumu yaymak için kürekleridir. Alevlerin evi yutmasıyla geçen süre boyunca itfaiyeciler, yangını izlemeye gelen bir grup insanla birlikte dururlar. Yangından çıkan duman ağır, neredeyse yapış yapıştır. Birkaç

gözlemci dumanın kokusundan rahatsız olurken, dumana çok yakın duran bir çocuk günbatımına doğru ölümcül bir hastalığa yakalanır; derisi, içinden çıkmaya çalışan kurbağalara benzeyen şeylerle delik deşik olmuştur. Bu garip olayda ölen son kişi odur.

XVII

Bir gece önce o evden çıkanlardan herhangi biri, çocuğun ölümünü de buna neden olan yangını da bir iki günden önce duymayacaktır. Alevler evi tamamen sardığında Rainer, Italo, Jacob ve Andrea tökezleyerek evlerine girerler, eşlerine ya da ranza arkadaşlarına içlerini rahatlatacak sözler mırıldanıp kendilerini yirmi dört ila kırk sekiz saat boyunca bir daha kalkamayacakları yataklarına bırakırlar. Botları ve giysileri sırılsıklam, kimsenin rengini ve yoğunluğunu daha önce görmediği kırmızımsı bir çamurla kaplıdır; tırtıklı kenarları giysilerine takılan koyu yeşil yaprakları da kimse teşhis edemez. Uykularında inleyip bağırmışlar ama ne eşleri ne de ranza arkadaşları onları uyandırabilmiş. Bu eşler ve ranza arkadaşları patronlarına bahaneler uydursalar da Andrea işini kaybeder. Sonunda uyandıklarında çok az şey anlatırlar, çoğu soruya en iyi ihtimalle başlarını sallayarak cevap verirler. Rainer ve Italo eşlerine en kötüsünün geride kaldığına, tehlikenin geçtiğine dair güvence verir ve Clara ile Regina haberi yaymaya koyulur. İstediği zaman kamptan ayrılmakta özgür olan Andrea ise hiç vakit kaybetmez; çantasını toplar ve hemen yola çıkar. Aklında bir istikamet varsa bile bunu kimseyle paylaşmaz.

Angelo'ya gelince; ortalıkta dolaşan hikâye, birkaç balta alıp bilinmeyen yerlere doğru yola çıktığı yönündedir. Bu o kadar yanlış bir açıklama ki, olup bitenler hakkında neredeyse hiçbir şey bilmeyen insanlar bile bundan şüphelenir. Ancak hiçbiri buna karşı çıkmaz, adamın gerçek akıbetini öğrenmek için çaba göstermez. Artık kamp normale döndüğüne göre, kimsenin bunu bozmak gibi bir niyeti yoktur.

İnsanlar Angelo'ya gerçekten ne olduğunu duysalar ne

derlerdi, bilmiyorum. Büyük ihtimalle inanmazlardı. İnanmayı reddederlerdi. Belki de bunu ayrıntılı bir şaka, absürt hikâyelerin en absürdü olarak görürlerdi. Belki de insanların bazen harikulade, fantastik şeylerle karşılaştıklarında yaptıkları gibi sinirlenirler, başlarına böyle bir iş açtığı için evrene kızarlardı.

XVIII

Rainer hariç, kamptan çıkıp yola koyulan adamlardan hiçbirinin neyle karşılaşacaklarını tahmin ettiğini sanmıyorum. Belki Italo'nun bir fikri vardır ama Jacob'ın deneyimlerinde onu gecenin yaklaşan olaylarına hazırlayacak hiçbir şey yoktur ve aynı şeyin Angelo ile Andrea için de geçerli olduğunu varsayıyorum. Yolculuklarının ilk bölümünde de olağandışı bir şey olduğuna dair herhangi bir ipucu yok. Sıcak bir gecedir. Etraflarını saran hava, yiyecek avına çıkmış sivrisineklerle, yukarısı da sivrisinek avlayan yarasalarla doludur. Ay küçülmektedir ama ışığı İstasyon'a giden yolu ve Dort'un evini takip etmelerine yeter. Her iki yanlarında, Esopus vadisinde sistematik bir yıkım çalışması vardır. Beşi, baraj ve savak üzerinde çalışırken, projenin diğer kısımları da ilerlemeye devam eder. Sular altında kalacak her toprak parçasının suyu kirletebilecek her şeyden arındırılması gerekmektedir. Bu da evlerin, ahırların, dükkânların, okulların, kiliselerin, hepsinin yıkılması ve mümkünse başka bir yere taşınması ya da yakılıp küllerinin götürülmesi anlamına geliyordur. Aynı şey bitki örtüsü için de geçerlidir; en uzun ağaçtan en küçük otlara kadar her şeyin temizlenmesi ve ağaçlar söz konusu olduğunda köklerinin de kazılması gerekir. Her bir mezar açılmalı, içindeki ceset çıkarılmalı, yeni bir çam tabuta konulmalı ve başka bir yere yeniden gömülmelidir. Kalmasına izin verilen tek şey kaya, bazı evlerin temelleridir. Birinci Dünya Savaşı'nın, Fransa ve Belçika'daki savaş alanlarının fotoğraflarını gördünüz mü bilmiyorum ama neredeyse ay gibi olan bu arazi bana onları hatırlatıyor. Arada bir fark varsa, o da savaş fotoğraflarındaki yıkımın daha kaotik olmasıdır; kraterlerle kaplı bir tarlanın ortasında,

dallarından elmalar sarkan tek bir ağaç olacaktır illaki. Vadide olanlar ise metodik ve acımasızdır.

Adamlar kamptan ne kadar uzaklaştıklarını çevrelerinin, açıklığın durumuna bakarak anlayabilirler. Jacob'ın tahminine göre, Italo, "Eee," dediğinde yolculuklarının yarısına gelmişlerdi.

Kime hitap ettiği bellidir. Rainer da, "Eee," der.

"Ölü kadın efendisinin Balıkçı olduğunu söylediğinde, ona Balıkçı hakkında başka bir şey sormadın."

Rainer karşılık vermez.

"Bu onu tanıdığın anlamına mı geliyor?"

"Hayır."

"Ama onu biliyorsun."

"Evet. Çok değil ama evet."

Italo bariz soruyu sormaz. Rainer devam eder: "Hamburg'u duymuşsundur, değil mi? Almanya'nın kuzeyinde. Her türden insanın geldiği bir liman kenti. Bin yıldır öyle. 16. yüzyılın sonlarında, orada Heinrich Khunrath adında bir adam yaşamış. Kendisi bir âlim–"

"Balıkçı, bu âlim mi?"

"Hayır. Khunrath simyayla, büyüyle ilgilenen, bir insanın hem büyü yapıp hem de iyi bir Hıristiyan olup olamayacağını öğrenmek isteyen bir âlim. Büyü ve inancın buluştuğu yerleri arıyor. Araştırma sürecinde olağanüstü bir kütüphanesi oluyor. Birçoğu uzak diyarlardan gelen, nadir kitaplarla dolu; bu da aktif bir limanda ikamet etmenin avantajlarından biri. Bu kitapların isimlerinin sana pek bir şey ifade edeceğini sanmıyorum ama bir tanesi var ki, *Osiris'in Gizli Sözleri*, koleksiyonun ganimeti. Çok eski bir kitap.

"Bir gün Khunrath'ın kapısına bir adam geliyor. Genç görünümlü bir adam ama gözleri Khunrath'ın tanıdığı herkesten daha yaşlı. Yaşlı gözlü bu genç adam Khunrath'la çalışmaya geldiğini söylüyor. Khunrath daha fazla öğrenci almakla ilgilenmediğini belirtiyor, zaten çok meşguldür. Genç adam ısrar

ediyor. Khunrath'ın büyü üzerine yaptığı araştırmaları duymuş ve onunla paylaşacak çok şeyi varmış. Sonunda Khunrath genç adamın kendisiyle çalışmasına izin veriyor. Belki de Khunrath'a daha önce görmediği bir büyü göstermiştir. Ya da Khunrath, genç adamın komşularına çalışmasının konusunu anlatabileceğinden endişelenmiştir. Hamburg sofistike bir yer olmasıyla övünür ama hoşgörüsünün de bir sınırı vardır. Her zaman sınırlar vardır; bir âlimin ötesine geçmemesi gereken sınırlar. Geçerse, sonuçları... ağır olabilir."

"Evet, evet," der Italo. Balıkçı bu tuhaf gözlü çocuk yani. Bir adı var mı?"

"Hayır. Khunrath bunu yazmamış. Mektuplarında ondan genç arkadaşı olarak bahsediyor. Bir tanesinde Khunrath ona genç Macar diyor."

"Macar mı?"

Rainer başını onaylar anlamda sallar. "O zamanlar Türklerin kontrolünde olan Buda'danmış. Karısı ve çocuklarıyla birlikte orada yaşamış. 1500'lü yılların sonunda Macarlar, Türkleri ülkeden çıkarmak için bir savaşa girmişler. Bu genç adam ve ailesi de bu savaşın içinde kalmış. Karısı bir Türk'müş; Türk ordusunu Buda'ya kadar takip etmiş bir tüccarın kızıymış. Genç adam, dikkat çekmezlerse kendisinin ve ailesinin rahat bırakılacağını sanmış ama yanılmış. Khunrath tam olarak ne olduğunu bilmiyor, sadece adamın karısı ve çocuklarının Macar askerleri tarafından kılıçtan geçirildiğini biliyor. O askerler genç adamı da bıçaklamış ama o hayatta kalmış. Ailesini toprağa verdikten sonra batıya, Viyana'ya kaçmış. Viyana'dan kuzeye; önce Prag'a, sonra Elbe'yi takip ederek Dresden, Magdeburg, Wittenberg ve sonunda Hamburg'a varmış. Güzergâhı üzerindeki her şehirde ve aradaki bazı kasabalarda Khunrath gibi adamları aramış."

"Büyücüleri yani?"

"Benzer ilgi alanlarına sahip âlimleri."

"Ona neden Balıkçı deniyor?" diye sorar Jacob.

"Evet, neden?" Angelo ve Andrea da katılırlar.

Rainer kaşlarını çatar. Hikâyesinin aceleye getirilmesinden hoşnut değildir. "Çünkü adam Büyük Güçlerden birini yakalamak istiyormuş."

"Hangi Büyük Güç?" diye sorar Italo. "Bir şeytanı mı kastediyorsun?"

"Hayır," der Rainer. "Bu başka bir şey. Eski Mısırlılar bundan başı çakmaktaşından, büyük bir yılan, karanlık ve kaos dolu bir şey diye bahseder." Diğer adamların kendisine baktığını gören Rainer iç çeker. "Kutsal Kitap'ta Leviathan olarak geçen şey."

Andrea, "Onun bir şeytan olduğunu sanıyordum," der.

"Şeytan değil. Tanrı'nın dünyayı nasıl yarattığını hatırlıyor musun? Her şeyin üzerinde su vardır ve Tanrı ondan toprağı çıkarır, değil mi? İşte Leviathan o suyun içinde yüzüyor."

"O ne peki?" diye sorar Andrea. "Başka bir tanrı mı?" Angelo istavroz çıkarır.

"Şeytandan ziyade tanrı olmaya daha yakın. İlk okyanus gibi ama okyanus değil."

"Bu şirk koşmak," der Angelo.

"Etrafta dolaşan ölü bir kadın da şirk," der Rainer. "Bu çok eski, kadim bir bilgi."

"Âlimde olan kitaptaki gibi," der Italo. "Adı ne demiştin? Kimin *Gizli Sözleri* idi?"

"*Osiris'in*. Evet, o kitap Leviathan'dan bahsediyor; her ne kadar ona farklı bir isim verse de."

Andrea, "Genç adam bu yüzden âlime gitti," der.

"Khunrath'a. Evet, öyle. Neredeyse bir yıl boyunca Khunrath'ın misafirperverliğinden yararlandı ve ayrılırken *Osiris'in Gizli Sözleri*'ni de yanında götürdü."

"Çaldı yani," der Italo.

"Kazandı. Nasıl kazandığı bilinmiyor. Hamburg'dan ayrılmadan önceki gece, şehrin üzerindeki gökyüzü garip ışıklarla doluymuş ve bir sürü insan çığlık atıyormuş gibi bir gürültü varmış."

"Yani genç adam Leviathan'ı avlamak için olta atıyor," der Andrea, "ve bu kitap da bunun nasıl yapılacağını anlatıyor. Peki neden? Onu yakalarsa ne elde etmeyi bekliyor?" Italo hemen hemen aynı anda, "Böyle bir canavarı bulmak için nereye gider? Hangi okyanus yeterince derin?" diye sorar.

"Güç," diyor Rainer, Andrea'ya başını sallayarak. "Eğer kancasını Leviathan'ın çenesine geçirebilirse, onun gücünü kendi amacı doğrultusunda bükebilir. Karısını ve çocuklarını geri getirebilir. Kimbilir başka ne istiyordur. Biz ne isterdik?" Kimse cevap veremeden Rainer, "Leviathan'ın evi olan okyanus *en altta*, her şeyin altında yatıyor," der Italo'ya.

"Yerin altında mı?" diye sorar Andrea.

"Cehennemde," der Angelo.

"Yeraltında," der Rainer, "sanki dünya insanların bir zamanlar inandığı gibi düz ve karanlık okyanusun üzerinde yüzüyormuş gibi. Bazı yerlerde dünya daha ince, okyanusa olan mesafe o kadar da büyük değil."

"Burası da o yerlerden biri mi?" diye soran Italo'nun ses tonundan bu iddia hakkındaki fikri belli olur.

"Balıkçı buradaysa," der Rainer, "öyle olmalı."

"Böyle bir adamı nasıl yenebiliriz ki?" diye sorar Angelo.

"Ölü kadına sorarak," der Italo.

"Balıkçı'nın güçlü yanları var ama tam bir *Schwarzkünstler* değil," der Rainer.

"Bir ne?" der Italo.

"*Uno strégone*," der Rainer.

"Ah."

"Yanımızda bir rahip olmalı," der Angelo.

"Vakit yok," der Rainer. "Senin dindarlığın, duan hepimize yetecek artık."

XIX

Jacob'ın beklediğinden çok daha kısa süre sonra İstasyon'un dış mahallelerine ulaşırlar. Burada geniş çaplı temizlik henüz başlamamıştır. Ağaçlar yola kadar uzanmaktadır. Köyü oluşturan bir avuç ev hâlâ ayakta, boş ama bozulmamıştır. Onlara bakınca, bir yıl içinde hepsinin yok olacağını, kazınıp çıkarılacağını tahmin edemezsiniz. Gece üzerlerini örtmüş. Gölgeler evlerin, bahçelerin üzerinde ağır ağır uzanır, ağaçların arasındaki boşlukları doldurur. İstasyon'dan çıkıp Dort evine giden yola girdiklerinde, Jacob'ın gözüne bir şey takılır. Sağındaki ağaçların arasında bir geyik olabileceğini düşünür, ancak çok hızlıdır ve zıplamaz; Jacob'ın bildiği hiçbir orman canlısına benzemeyen bir akıcılıkla kaçar. Muhtemelen bir şey olmadığını, onların geçişinden rahatsız olan bir kuş olduğunu, yaklaşan yüzleşmeden duyduğu endişeden dolayı tuhaf kendisine tuhaf geldiğini düşünerek başını iki yana sallayıp onu görmezden gelir.

Hareketi tekrar fark ettiğinde, bu sefer solundaki ağaçlarda, bunu göz ardı etmek daha zor olur. Üçüncü seferde, yine solda, Jacob durup ormana bakar. Yolda yüz metreden fazla yürümeseler de ağaçlar birbirine daha da yaklaşmış gibidir. Aralarındaki karanlık daha yoğun, neredeyse elle tutulur bir hâl almıştır. Jacob o garip, akışkan hareketi yapan şeyi ayırt edebilmek için gayret eder. Geceleyin bir şey görmeye çalışmanın nasıl olduğunu bilirsiniz. Gözleriniz gölgelerdeki her türlü şekli seçer, hiçbir şey olmadığından emin olduğunuz yerlerde bile. Jacob karanlığa bakar, ağaçların derinliklerinde bir yerlerde dans ediyor gibi görünen solgun şekillerin gerçekten orada olup olmadığına karar veremez. Yokluğunu fark

etmeyen ve onu çoktan geride bırakmış olan diğerlerine seslenmeyi düşünür ama aptal durumuna düşmekten çekindiği için tereddüt eder.

Ani bir hareketle, beyaz şekillerden biri ağaçların bittiği noktaya gelir. Jacob o kadar ürker ki geriye doğru sendeleyip sertçe yere oturur. Elinden düşen baltası, kayalık yolda tıngırdar. Gözleri yuvalarından fırlayan, yüreği ağzına gelen Jacob önündeki şeye bakakalır. Ay ışığında parlayan altın rengi gözleriyle ona bakan bu şey bir bülbül değildir. Koyu renk saçı başının etrafında uçuşur, sanki kendine ait bir hayatı var gibi dolaşıp çözülür. İki yanından uzanan kolları, yavaşça aşağı yukarı sallanır, ışık kolları boyunca ileri geri kayar. Jacob, gördüğü şeyin tüm derisinin eski madeni paraların donuk nikeline benzeyen pullarla kaplı olduğunu görür. Sadece kolları değil, bütün vücudu hareket eder, sanki suda asılı kalmış gibi hafifçe aşağı yukarı sallanır. Ayaklarının yerden bir metre kadar yukarıda durduğunu gördüğünde, Jacob bu şeyin yüzdüğünü, ağaçların arasındaki boşluğun suyla dolu olduğunu fark eder. Jacob karşıya değil *aşağı* baktığı, yerde oturmak yerine tehlikeli bir şekilde bir uçurumun kenarına tünediği hissine kapılır. Elleriyle altındaki toprağı ve taşları tutmak için çabalar ama orada olması mümkün olmayan, orada olmaması gereken suya baş aşağı düşmek üzere olduğu hissine karşı koyamaz.

Sağ elinin parmak uçları pürüzsüz, cilalı bir şeye, baltasının sapına değer. Jacob baltasını yakaladığı an, yer korkunç bir sallantıyla yeniden toprak olur ama ağaçların arasındaki su olduğu yerde kalır. Ayağa kalkmaya çalışırken kollarının altında, sırtında eller hisseder, iyi olup olmadığını soran sesler duyar. Bunlar onu göremeyince koşarak geri gelen Rainer ve Angelo'dur. Bir türlü hafiflemeyen mide bulantısı yüzünden ağzını açarsa kusmaktan korkan Jacob, eliyle ağaçları işaret eder.

Rainer ağaçların arasında süzülen şeyi gördüğünde homurdanır. Angelo tekrar tekrar istavroz çıkarır ve Jacob'ın Latince

dualar olduğunu varsaydığı bir şeyler mırıldanır. Jacob onlar da bu şeyi gördüğü için rahatlar ve böyle hissetmesine şaşırır. Üzerine oyduğu sembol dışarı bakacak şekilde, Rainer baltasını kaldırır. Yaratığın gözleri irileşir ve uzaklaşarak suyun derinliklerine dalar. Rainer baltasını uzatarak tutmaya devam eder. Jacob suyun kaybolmasını bekler. Rainer'ın duruşundan Jacob, onun da aynı sonucu beklediği izlenimini edinir. Ama öyle olmaz. Rainer bir dakika kadar duruşunu korur, sonra iç çekerek baltasını indirir; yüzünde Jacob'ın hiç de hoşlanmadığı bir ifade, endişeyle karışık bir şaşkınlık vardır.

Angelo da bunu fark eder. "Ne oldu? Ne var?"

Rainer, "Bir şey yok," der. Üçü de bunun yalan olduğunun farkındadır ama ne Jacob ne de Angelo karşı çıkacak bir şey söyler.

Dort evine kalan mesafeyi yürürlerken, en yakın ağaçlara vuran su üzerlerinden akar; Jacob suyun yükseldiğini düşünür ama bu yanlış bir kelime, yanlış bir yönlendirme. Sanki beşi de kendilerine giderek yaklaşan su duvarlarının arasından geçmektedir. Dort evi göründüğünde, ağaçların bittiği yer tuhaf bir şekilde karanlık olan bir metre suyun altında zar zor görülebilmektedir. Adamlar endişeyle iki yanlarına bakarlar. Rainer bile yaklaşan suya bakmaktan kaçınır. Jacob'ın gördüğü beyaz şeylerden birkaçı, çok da uzak olmayan bir mesafeden onlara ayak uydurur. Adamlar bir şey söylemek isteseler de ağızlarını açmazlar ama sonunda Italo, "Rainer. Bu da ne böyle?" diye sorar.

"Kara okyanus. Buraya sızıyor."

"Bu da ne demek oluyor?"

"Bu, arkadaşımızın umduğumdan daha ileride olduğu anlamına geliyor."

Jacob peşlerindeki beyaz şeyleri sormayı çok ister. Onu en çok rahatsız eden, yüz yüze geldiği şeydir; insani özelliklerden yoksun olması, gözleri, pulları değil de insana dair çıldırtıcı iması, herhangi birine, hepsine yakınlığı. Tedirginliğini bir

soruya dönüştürebilseydi, titreyen dudaklarından zorla dökebilirdi.

Önlerinde, Dort evi ışıksız bir şekilde durur. Eyaletin o bölgesinde rastlayabileceğiniz türden bir yapıdır; alt katı çeşitli boyutlarda yuvarlak taşların birbirine çimentolanmasıyla inşa edilmiş, üst katı ve çatı katı ahşap. Ev çok uzun değil ama geniştir, İstasyon'daki diğer evlerin en az iki katı kadar geniş. Evin her iki ucunu da net bir şekilde seçmek zordur çünkü adamları çevreleyen su duvarları eve kadar uzanıp burada kesişir, sadece orta kısım kurudur. Jacob'a bir tüneli hatırlatır ve bu benzerlik, teninin her santimetrekaresini diken diken eden gerginliğine hiç iyi gelmez. Her zamanki gibi Rainer önden gider ama Jacob, Rainer'ın hafif tereddüdünü fark edince memnun olur ve diğerlerinin de öyle olduğunu tahmin eder.

"Kızıldeniz'deki Musa gibi," der Angelo. Bu benzetme Jacob'ın aklına gelmemiştir ama bunun doğru bir benzetme olduğunu düşünür. Suyun iç taraflarında hiç ağaç görünmez, sadece mesafelerini koruyan beyaz yaratıklar vardır. Kulağa tuhaf gelse de, ağaçların yokluğu su duvarlarının daha da tehditkâr görünmesine neden olur. Suyun yüzeyinde ya da yüzeyine yakın ağaçlar olsaydı, Jacob kendini onların gövdelerinin ve dallarının karanlık suyu dizginlemeye yardımcı olduğuna ikna edebilirdi. Ağaçlar olmadan, büyük su blokları çok daha titrek görünür. Jacob o anda evin ön kapısına kadar mümkün olduğunca hızlı bir şekilde koşmak ister ama bir tür rüya mantığıyla koşmaya başladığı anda suyun üzerine çökeceğine emindir. Bu yüzden kendini kontrol eder ve kendi aralarında giderek artan bir heyecanla ileri geri hareket eden beyaz şeylere bakmamak için elinden geleni yapar. Ve grubun toplamından çok daha büyük bir şey arkalarındaki mesafeyi karartıp akıntıya kapılmış bir kaplumbağanın miskince ileri geri hareketiyle yüzmeye başladığında, Jacob kendi kendine bir şey görmediğini söyler. Evin kapısıyla arasında üç metre olmalıdır. Kapı düz, bakımsızlıktan matlaşmış metal şeritlerle

birbirine bağlanmış koyu renkli ağır ahşap kalaslardan yapılmıştır. Kapının ortasında, Jacob'ın tanımlayamadığı bir yaratığın ağzından büyük bir halka sarkmaktadır. Bir yılan olabilir bu, ama halkanın tepesindeki ağızda son derece insani bir sırıtış vardır. Rainer'ın hızı son birkaç adımda artar. İki eli de baltasının ucundadır. Adımlarını hiç bozmayıp baltayı omzunun üzerinden havaya kaldırır ve sırıtan yılan suratının ortasına indirir. Balta tokmakla buluştuğunda Rainer, Jacob'ın anlamadığı bir kelime bağırır.

Bir ışık parlaması olur ama daha sonra Jacob, Lottie'ye bunun siyah bir ışık olduğunu, ortalığı aydınlatmak yerine kararttığını söyleyecektir. Görüşleri üzerindeki etkisi aynıdır. Hiçbir şey göremezler; gözlerini kırpıştırmaya ve ovuşturmaya devam ederler, ta ki önlerindeki siyah noktalar, sanki küçük bir patlamayla parçalanıp içeri itilmiş kapıyı seçebilecekleri kadar solana kadar. Jacob barut kokusu alsa şaşırmazdı. Bunun yerine hava yanmış metal kokmaktadır. Kapı tokmağı her neyi temsil ediyorsa, dumanı tüten bir sürü parçaya dönüşmüştür.

Bu güç gösterisinden cesaret alan Italo, kapının enkazından tırmanmaya başlar, diğerleri de hemen arkasından giderler. Rainer sol elini kaldırır ve dururlar. Rainer'ın yüzünde, daha önce Clara'nın da gördüğü o tuhaf parıltı vardır. Sanki biri yüzüne beyaz bir ışık tutuyordur. Bu daha da güçlenen ışık hepsinin dikkatini çeker. Kendi başına bir ışık saçmaz. Tek yaptığı, Rainer'ın yüz hatlarını bastırmak, ayırt edilmelerini zorlaştırmaktır. Rainer hiç konuşmadan kapının tahtaları arasında ilerler. Sağ elinde baltası duruyordur; sapına kazınmış sembol dışarı bakar. Sol elinin başparmağı ortaparmağına değiyordur, diğer parmakları avuç içine kıvrılmıştır ve kalbiyle aynı hizaya getirdiği kaba bir oval oluşturur. El feneri tutarız ya, işte öyle. Eşiği geçtikten sonra, "Gelin. Yakın durun," der.

XX

Jacob evin içinin karanlık olmasına hazırdır ama dallarını hissettiği ağaçlarla dolu olmasına hiç hazır değildir. Sanki hep birlikte bir çalılığın içine girmiş gibilerdir. Havada keskin bir çam kokusu mevcuttur. İğneler yanaklarını ve boynunu kaşındırır. Diğerlerini takip ederken dallar hışırdar. *Kim ön kapısının içine bir orman diker?* diye düşünür ve bu soru ona o kadar saçma gelir ki yüksek sesle güler. Sesi ağaç gövdelerinde çınlar. Bu mutlu bir kahkaha değildir. Günler önce ölmüş olması gereken bir kadının pis bir su birikintisine dönüşmesini izlemiş birinin, altın rengi gözlerinde çok fazla bilgi barındıran beyaz bir yaratığa bakmış birinin, dalgalanan su duvarlarının arasından yavaşça geçmiş birinin sesidir. Rainer'ın "Sakin ol," demesi Jacob'ın kahkahasını susturur ama kahkaha patlamaya hazır şekilde, hâlâ boğazının dibindedir.

Jacob'ın kaynağını bulamadığı loş bir ışık ağaçları görünür hâle getirir. Ağaçlar evin içine doğru uzanmaktadır. Evin ne kadar derin olduğunu göremese de, Jacob evin epeyce içinde olduklarından emindir. Başını kaldırıp yukarı baktığında, ağaçlar o kadar yüksek ve sıktır ki çatıyı göremez. Zemin de görünmez ama ayaklarının altında tahta ya da taştan ziyade toprak varmış gibi hisseder. Jacob bunun mantıklı olduğunu düşünür. Evinizi ormanla doldurmak isterseniz, toprağa ihtiyacınız olur sonuçta. *Tanrım*, diye düşünür, *deliymişim gibi mantık yürütüyorum.*

Toprak zemin önce yavaş yavaş, sonra daha keskin bir şekilde aşağı doğru eğimlenir. Ağaçlar, Jacob'ın önündeki Andrea'yı ve onun da önündeki Angelo'yu görebileceği kadar seyrekleşip birbirinden uzaklaşıyor gibidir. Jacob sol tarafın-

da, ormanda esen fırtına gibi, bir uğultu duyar. Etrafındaki ağaçlar hareketsizdir. Yer de bu gürültüye tepki verir, sanki hafifçe titrer. Ağaçlar küçük bir açıklığa dönüşürken, Jacob uğultunun kaynağını tespit eder. Bu, beşinin inmekte olduğu yola paralel uzanan dar bir vadiden köpürerek akan küçük bir akarsudur. Beyaz su, vadiden aşağıya hızla akmaktadır. Rainer arkadaşlarına bakarak açıklığın uzak tarafında bekler.

Jacob'ın ilk düşüncesi *–Bu adamın evinin içinde bir de akarsu mu var?–* yerini bir diğerine *–Artık evde değiliz–* ve üçüncüsüne *–Zaten hiç olmadık–* bırakır. Geldikleri yöne baktıklarında, sadece yamaçtan yükselen ağaçları görürler. Yukarıda gökyüzü, yollarını aydınlatan aynı loş ışıkla parlar. Rainer'ın durup onları izlediği yerin ötesinde, zemin daha çarpıcı bir şekilde alçalmaktadır; Jacob'ın tahminine göre hâlâ geçilebilir ama inebilmek için aşağıya doğru devam eden ağaçlara ihtiyaçları vardır. Oradan ötesini göremez.

Jacob gergindir ama su duvarları arasındaki son birkaç metreyi yürürken olduğu kadar değil. Dürüst olmak gerekirse, Rainer'ın onu buraya getirmemiş olmasını tercih ederdi ama Jacob'un düşüncesine göre onları buraya getirdiyse, buradan çıkarabilir de. (Durumun tam olarak böyle olmadığının farkındadır ama bunun üzerinde durmaz). Italo da Angelo da hâllerinden pek memnun değillerdir, ama duygularını idare ediyor gibi görünürler. Andrea o kadar iyi durumda değildir. Baltasını bir sağ eline, bir sol eline alır. Aletle meşgul olmayan eli yüzüne kayar ve sanki üzerinde düşündüğü ağır bir sorun varmış gibi çenesini ovuşturur. Jacob'a göre böyle bir sorun vardır zaten. Yüzündeki ifadeye bakılırsa, düşünüp taşınmaları bir yere varmamış gibidir.

Rainer da Andrea'yı fark eder ve ona doğru yürür. Dudakları kıpırdar ama Jacob'ın akarsuyun uğultusundan ne dediğini seçemeyecek kadar alçak sesle konuşur. Andrea'ya bir tür güvence verdiğine şüphe yoktur. Andrea'nın yüz hatları gevşer. Eli çenesinden ayrılır. Rainer ona her ne söylüyorsa, Jacob

bunu onlar için de tekrarlayacağını umar. Rainer, Andrea'nın yanında durur. Sol elini genç adamın omzuna koyar ve Andrea o anda fırlayıp Rainer'ı devirerek yokuş aşağı koşmaya başlar.

Jacob, Italo ve Angelo bir an için ağızları açık kalarak birbirlerine bakarlar. Sonra Rainer'ın yanına gidip ayağa kalkmasına yardım ederler. "Ona ne söyledin?" diye sorar Italo.

"Boş ver onu," der Rainer. "Bizim yapmamız gereken–" Andrea'nın arkasından el sallar.

Angelo peşinden atlar ve düşünüp fikrini değiştiremeden Jacob da atlar. Açıklığı geçtikten sonra, zemin o kadar keskin bir şekilde eğimlenir ki kendini yokuş aşağı koşmaktan çok kontrollü bir düşüşün içinde bulur. Topuklarını yere vurup kendini yavaşlatmaya çalışırken, yüzüstü yuvarlanacak gibi olunca yerçekiminin onu çekmesine izin vermek zorunda kalır. Kollarını denge için açar, arkasından toz kaldıran bacakları açıktaki bir köke takılır. Sol tarafında akarsu neredeyse bir şelaledir. Sağında ve önünde ağaçlar daha da yayılmıştır. Kendini dik tutmakla o kadar meşguldür ki buna fazla dikkat edemez ama bunların artık yaprak dökmeyen ağaçlar olmadıklarından oldukça emindir. Uzman değildir; Jacob bu türü hiç bilmez. Bunlar uzun ve ince, dalları ve yaprakları tepelerinde kümelenmiş ağaçlardır. Çam iğnelerinden oluşan halısını kaybetmiş ve kahverengimsi koyu bir kırmızıya bürünmüş toprak gibi bu da bir kenara bırakılması gereken başka bir ayrıntıdır. Jacob'ın bacaklarındaki kaslar şimdiden isyan eder ve daha yokuşun yarısındadır. İleride ve sağda, Angelo tam yolunun üzerindeki gövdeden kaçınmaya çalışarak kıvrılır. Neredeyse başaracaktır ama son saniyede sol omzu gövdeye çarparak onu döndürür ve ayaklarını yerden keserek yuvarlanmasına neden olur. Jacob ona yardım etmek için durmaya niyetlenir, ama bunu yapmanın onu tepetaklak uçurmayacak bir yolunu bulamaz. Ayrıca, Andrea'yı bu dik tepenin eteğinde görmüştür. Bu yüzden kendini sırtüstü atmayı başarmış ve kırmızı bir toz bulutunun ön kenarında ayaklarının ucunda aşağıya doğru kaymakta

olan Angelo'yu iterek geçer. Jacob, Andrea'nın ötesinde bir şey görebiliyordur; ne olduğundan emin değildir çünkü uzun süre bakmak için başını kaldırması gerekir. Ağaçlar hızla yanından geçip gider. Solunda akarsu köpürür. Sağında, orta mesafede, kırmızımsı zemin ağaçlarla kaplı bir sırta yükselir. Bacakları onun için çok hızlı hareket etmenin eşiğindedir. Andrea'nın yokuşun dibine ulaştığını gören Jacob rahatlar. Önündeki ve altındaki ağaçların tepelerinden, hareket hâlinde geniş bir şey görür. Andrea da onu görür; bu görüntü onu olduğu yere sabitlemiş gibidir. Jacob'ın ciğerleri göğsünde yanıyordur artık, nabzı kulaklarında çınlar. Ayakları onu tepeden aşağıya taşırken etrafa toprak sıçratır. Balta elinden fırlamak üzeredir. Andrea yerinden kıpırdamaz. Jacob neredeyse üstüne doğru gitmektedir.

Sonra yer düzleşir ve Jacob, Andrea'ya doğru koşmaya başlar. Kendini durdurmaya çalışır ama sanki boynuna asılı bir ağırlık onu çekmektedir. Bacakları gücünün son sınırındadır, eriyecek gibidirler. Andrea'nın yanından tökezleyerek geçer; bir, iki, üç adım sonra boynundaki ağırlık onu dizlerinin üzerine çeker. Eli hâlâ baltasında olan Jacob öne eğilir. Andrea... Andrea'yla ilgilenmesi gerekiyordur. Keşke kalbi bu kadar hızlı atmasa. Kalbi tüm gücünü içine çekiyor gibidir. Kasları titreyerek ayakta durmaya çalışır ama yapamaz. Önünde bir ses vardır; beyninin ona bilmesi gerektiğini söylediği bir ses. Başını kaldırır ve gördüğü şey, rahatsızlığıyla ilgili tüm düşüncelerini –bütün düşüncelerini– zihninden kovar.

XXI

Belki yüz metre ötede, bir okyanus dalgalarını kayalık bir kıyıya çarpıyordur. Jacob daha önce de okyanus görmüştü – Amerika'ya seyahat ederken bir okyanusu geçmek zorunda kalmıştı– ama bu deneyim onu hiçbir şekilde bu okyanusa hazırlamamıştı. Bu okyanusun suyu karanlık, sanki Jacob onu geceleyin görmekte, sanki geceden yapılmış. Fırtınalı bir okyanus. Gökyüzü berrak olsa da, karanlık su evler kadar büyük köpüklü dalgalar hâlinde yükselir. Bu dalgalardan bazıları sahili oluşturan sivri kayalara çarparak sıçrar. Diğerleri birbirlerine çarpar, daha büyük dalgalar daha küçük dalgaları süpürüp yutar, daha küçük dalga sıraları daha büyük dalgalara çarpıp onları çökertir. Sanki burası bir dizi karşıt akıntının birleştiği bir nokta gibidir. Taşlık sahilden birkaç yüz metre ötede –bu hengâmede mesafeleri doğru tahmin etmek zor– devasa bir şey dalgaların arasından yükselir. Jacob'ın zihni bir an için sudan çıkan şeyin bir ada olduğunda ısrar eder, çünkü bu kadar büyük bir canlının mevcut olma ihtimali yoktur. Sonra hareket eder o şey; önce daha da yükselerek daha sert bir kemer çizer, sonra alçalır. İki ucunu dalgaların arasından havaya kaldırırken, gevşeyen orta kısmında kademeli bir kavis oluşur. Donuk yüzeyinin tamamında bir uçtan diğerine zikzak çizen kabartılar vardır. Jacob, bu kabartıların esneyen ve salınan büyük kaslar olduğunu anlar. Bu şeyin canlı olduğuna hiç şüphe yoktur. Jacob'a o güne kadar gördüğü en büyük şeyin ne olduğunu sorsanız, Viyana'daki Aziz Stephen Katedrali cevabını verir. Ama kara suyun pullu yüzüne vurduğu canavarın yanında katedral ufak tefek kalıyordur. Bu şey o kadar büyüktür ki, varlığı Jacob'a baskı yapar, sanki

sadece ona yakın olmak bile kasırgadaki bir mum gibi onu söndürmeye yetebilir.

Yaratık yüzünden, Angelo arkasından oflaya puflaya gelene kadar yakınında ne olduğunu fark etmez. Angelo'nun, "Aman Tanrım!" diye bağırmasıyla, Jacob kendisini saran sisin içinden çıkar. Andrea'yı hayal âleminden çıkarmak için güçlü bir sarsıntı gerekir, ama Italo ve Rainer üçüne katılana kadar Jacob ayağa kalkmış ve kumsalla kendisi arasındaki zemini incelemektedir. Kanı ilk o görür. Kumsalı çevreleyen toprak kana bulanmıştır. Parlak kırmızı su birikintilerinde toplanıp kayalık sahile doğru akar. Kaynağı ikisi sağda, biri solda olmak üzere üç leştir. Jacob bunların sığır –boğa– olduğunu düşünür ama bir çocuğun peri masalında yaşayabilecek türden hayvanlardır. Her biri küçük bir fil kadar büyük, derileri koyu altın rengindedir. Okyanusu dolduran canavar olmasaydı, Jacob boğaların büyüklüğü karşısında dehşete düşerdi; yine de onlardan etkilenir. Soldaki boğanın ve sağdakilerden birinin başları kesilmiş, ağır kafaları bir çapaya benzeyen şeyin yanına, aralarına yerleştirilmiştir; çapalar, onu Atlantik'in ötesine geçiren gemiyi sabit tutabilecek kadar büyüktür. Kalın sap, bir çift kola ayrılmak yerine, yukarı doğru kıvrılan üç metal uzunluğuna ayrılıyordur ve hepsinin ucunda Jacob'ın boyundan daha uzun bir diken vardır. Bunun bir kanca olduğunu, boğa kafalarının uçlara saplanan yem olduğunu anlar. Göze bağlı bir misina yoktur, gerçi misina yerine kullanılabilecek bir sürü şey vardır. Katledilmiş hayvanların bu tarafındaki toprak halatlarla, iplerle doludur. Güçlü bir adamın kolu kadar geniş kaba halatlar vardır. Ayakkabı bağı gibi ince, pürüzsüz bir ip de oradadır. Zifte benzeyen bir şeye bulanmış ip de. Süt kadar beyaz bir ip de vardır.

Halatların bir kısmı çoktan kullanılmaya başlanmıştır. Halatların yığıldığı yer ile Jacob ve arkadaşlarının durduğu yer arasında yarım düzine yuvarlak, ahşap masaya benzeyen bir şey vardır; sanki dev sığırları yetiştiren çobanlar için yapılmış-

lardır. Jacob bunların kütük olduğunu fark eder; gökdelenlerden daha uzun gibi duran ağaçların kütükleri. Şu anda hiçbirinin boyu göğsünü geçmiyordur. Kütüklere delikler açılmıştır. Deliklerden geçirilen halatlar ağaç kalıntılarının etrafından geçirilmiş, düzensiz aralıklarla özenli düğümlerle bağlanmış, diğer noktalarda büyük metal zımbalarla ahşaba sabitlenmiştir. Kısaltılmış her bir gövdenin etrafını saran halat, ölü boğaların solundan okyanusa doğru uzanır. Halatların çoğu dalgaların içine ve altına doğru gergin bir şekilde uzanır. Jacob onların, kopma noktasına kadar gerilmiş gitar telleri gibi tıngırdadığını görebilir. Bu halatlara soldan, Jacob'ı tepeden aşağıya sürükleyen ve okyanusa dökülen akıntının uzak tarafından bir düzine kadar halat katılır. Bu halatlar da bir grup devasa ağaç kütüğüne tutturulmuştur. Onların ötesinde, yeşilimsi sineklerden oluşan vızıltılı bir bulutun altında, daha fazla hayvanın başsız kalıntıları yatar.

"Ne?" diye seslenir bir ses. "Ne istiyorsun?" Sözcükler Almanca söylenir ama bu dilin yaşlılıktan kabuk bağlamış bir versiyonudur. Soruyu soran adam, başı henüz kesilmemiş bir boğanın arkasında durur. Hayvanın cüssesi onu gizlemiş olmalıdır. Üstünde, birbiriyle uyumsuz birkaç kumaş parçasından bir araya getirilmiş gibi görünen ve sağ elindeki büyükçe bıçak gibi kanla kaplı sağlam bir önlük vardır. Yamalı önlüğünün altında, en iyi günlerini çoktan geride bırakmış beyaz bir gömlek ve siyah bir pantolon göze çarpar. Saçları seyrek ve yağlı, çenesi tel tel bir sakalla çevrili, yüzü genç, neredeyse çocuksudur. Rainer'in Balıkçı'sı olmalıdır ama Jacob'a onun genç bir kasap olduğunu söyleseniz size inanırdı.

"Halatlar," der Rainer. "Hadi."

Italo kütüklerden en yakın olanına doğru ilerler, halatın okyanusa uzandığı noktanın etrafında dönüp baltasını savurur. Halat çok kalın değildir ama balta bir çatırtı ve kıvılcım yağmuruyla geri teper. Italo baltasının tepmesiyle geri adım atar. Halat sadece biraz kesilmiştir. Italo kaşlarını çatıp tekrar saldırır.

"Acele edin!" Rainer, hâlâ ayakta durup Italo'nun çabalarını izleyen diğerlerine bağırır. Angelo en yakındaki ağaç kütüğüne koşar ve ipini kesmeye başlar. Yanakları yanan Jacob da onu takip eder. Rainer, Andrea'yı ileri doğru iter ve o da tökezleyerek en yakındaki kütüğe ulaşır.

Jacob'ın karşısındaki halat sağlamdır, pürüzlü yüzeyi gözleri içine tutturulmuş balık kancalarıyla parlamaktadır. Çoğu, akarsudan alabalık ya da levrek çıkarmak için kullanılabilecek boyuttadır ama aralarında Jacob'ın eli büyüklüğünde olan ve ipe vurduğunda çılgınca bir o yana bir bu yana sallanan bir kanca da dahil olmak üzere, daha büyük avlar için tasarlandığı belli olan birkaç tane vardır. Jacob genişliğine bakarak halatın kolay kolay kesilmeyeceğini düşünür. Beklemediği şey ise baltanın bıçağı halatın liflerine değdiğinde hissettiği duygudur. Balta sanki muazzam bir güç kaynağına bağlanmış gibi ellerinde bükülür. Jacob bir yıldırımı kesmeye çalıştığını hayal eder. Düz bir çatırtı duyulur ve balta öyle bir güçle geriye savrulur ki neredeyse tuttuğu yerden kopacaktır. Yanmış lif kokusu burun deliklerini yakar. İpi kesmiştir ama zar zor.

Etrafındaki hava, arkadaşlarının baltalarının bu garip halatlara temas etmesiyle çatırdar. Baltası havaya uçan Angelo'nun dudaklarından muhtemelen bir dua olan İtalyanca bir cümle dökülür. Geri tepme Andrea'nın baltasını elinden fırlatır, başının üzerinden geçirip arkasına düşürür. Yalnızca Italo düzenli bir ritim tutturmayı başarır, gerçi gömleğinin arkasını ıslatmaya başlayan ter ne kadar çabaladığının kanıtıdır. Jacob tekrar baltasını tutup kaldırır.

Tüm bunlar olurken –bir ya da iki dakika geçmiştir–, Balıkçı yerinde durmuş, beşini izlemektedir. Jacob görevini üç zor vuruşla tamamladığında, Balıkçı büyük boğa leşinin yanındaki yerinden ayrılır ve dereye doğru yürür. Bıçağı hâlâ elindedir ama neredeyse gelişigüzel taşımaktadır. Jacob onun köpüren suya yaklaşmasını izlemekten, suyun yanında diz çöküp kanlı bıçağı suya daldırırken gösterdiği dikkatten hoşlanmaz ama Ra-

iner ona kesmeyi bırakmasını söylemediği için halata dördüncü ve beşinci darbeleri indirir. İlerleme kaydeder. Halatı oluşturan yoğun lifler isteksizce de olsa kopar ve Jacob her birinin içinden bir şeyin çıktığının farkına varır; etrafındaki havada dalgalanan, kollarındaki ve ensesindeki tüyleri diken diken eden bir güç.

Balıkçı, Jacob'ın kendi halatının neredeyse yarısını, Italo'nun da kendi halatının dörtte üçünü kesmesine yetecek kadar uzun bir süre, bıçağı ve bıçağı tutan eli suyun altında, akıntıya doğru eğilmiş hâlde kalır. Jacob, Rainer'ın adama yaklaşmasını, onunla yüzleşmesini beklemektedir ama adam doğrulup onlara doğru dönerken Rainer, Jacob'ın yanından geçip gider. Jacob terden sırılsıklam olmuştur. Ter saçlarını başına yapıştırır, alnından aşağıya akar, gözlerine kaçar ve görüşünü bulanıklaştırır. Bu nedenle, Balıkçı'nın dirseğinden bıçağının ucuna kadar sanki giyiyormuş gibi koluna yapışan suyu gördüğünde, gözlerinin ona oyun oynayıp oynamadığından emin değildir. Balıkçı kolunu kırbaç gibi şaklatır ve bıçağa doğru akan su bıçağın etrafında bir küre olur. Rainer koşmaya başlar ve Jacob'ı gözlerinin iyi gördüğüne ikna eden de bu olur. Bir bilek hareketiyle Balıkçı'nın bıçağını çevreleyen su küresi uzar ve bir sonraki darbe için baltasını başının üzerinde tutan Italo'ya doğru fırlar. Italo'nun yanındaki Rainer, sağ eliyle baltasını işaretli tarafı öne gelecek şekilde tutar, sol eliyle de dışa doğru bir savurma hareketi yapar. Bir kayanın etrafında kayan bir yılan gibi, su Italo ve Rainer'dan uzaklaşır. Onun yerine Angelo'yu hedef alır.

Jacob suyun tam olarak çarptığı yeri, boğazın dibine açtığı çukuru görebilecek, yaranın içine akan suyun sesini duyabilecek kadar yakındır. Su içini istila ederken Angelo kaskatı kesilir, ağzı açık kalır, gözleri irileşir. Andrea bağırır: "Angelo!" Jacob bir şeyler yapması gerektiğinin farkındadır ama sanki kolları ve bacakları kilitlenmiş gibidir. Hareket etmeye fırsat bulamadan, su mızrağının kuyruğu Balıkçı'nın bıçağından ayrılıp Angelo'nun boğazındaki yaranın içinde kaybolur.

XXII

Baltasını iki eliyle kavrayan Rainer, elini bir kez daha dereye daldıracakmış gibi yarı çömelmiş olan Balıkçı'ya doğru ilerler. Italo halatını kesmeye devam eder. Angelo da dönüp Jacob'la yüz yüze gelir. Sanki boğazındaki delikten giren su eklemlerini şişirmiş gibi kaskatı hareket etmektedir. Angelo'nun yüzünde, ellerinde tere benzeyen bir parıltı belirir; Jacob, Balıkçı'nın suyunun Angelo'nun gözeneklerinden sızdığını fark eder. Sanki kontrolsüzce ağlıyormuş gibi, Angelo'nun gözleri parıldar. Suyun altında, gözleri altın rengindedir. Jacob inler ve sanki onun hoşnutsuzluğuna karşılık olarak Angelo öksürür. Kaba, ıslak bir ses çıkar; ciğerlerini boğan sudan arınmaya çalışan bir adamın sesi. Öksürük devam ettikçe, boğazındaki delikten küçük su püskürtüleri sıçrar ve gücüyle Angelo iki büklüm olur.

Jacob her ıslak öksürükte başka bir şey daha duyar; neredeyse bir kelime olabilecek bir şey. Angelo bilmediği bir dilde konuşur; Jacob'ın her şeye rağmen anladığı balgamlı öksürükler, homurtular ve dil tıkırtılarından oluşan sert bir ses kalabalığı söz konusudur. Kelimeleri tek tek tercüme edebilmekten çok, onların öznesini görebiliyordur Jacob. Görmekten de öte, bir anlığına sanki anlatılan şeyin içindedir; havada uçuyordur, o kadar yüksekte ki, altındaki kıyı şeridi bazen müzelerin zeminlerinde rastladığınız türden büyük boy bir harita olabilir. Kıyının dış hatlarını tanımaz ama kara okyanusu zaten bilir, çünkü kıyıya paralel olarak yükselen tümseklerin ada olmadığını, önünde sırtını değiştirmesini izlediği büyük canavarın, Rainer'ın bahsettiği Leviathan olduğunu bilir. Ve bu pekâlâ İncil'deki varlık olabilir, çünkü kıyı boyunca her iki yönde,

Jacob'ın görebildiği yere kadar devam eder. Kıyının yukarı ve aşağı noktalarından, ince iplerden oluşan bir kafes suya uzanır; bu iplerden bazıları devasa tümseklerden birinde son bulur, diğerleri dalgaların altına dalar. Jacob bunu Balıkçı'nın yaptığını anlar. Düz saçlı ve dağınık sakallı adam, Jacob'ın düşünmek bile istemediği bir süre boyunca çalışarak oltalarını atmış ve kancalarını bu uçsuz bucaksız kütlenin içine eşit derecede çılgın ve kahramanca bir sabırla yerleştirmiştir. Bu canavarı, bu tanrı-canavarı tamamen ele geçirmenin eşiğine gelmiştir ve bunu yapmak temel düzeni suistimal etmek olsa da, Jacob adama hayran olmaktan kendini alamaz.

Altındaki sahne sinir bozucu bir hızla yaklaşmaya başlar. Jacob ayaklarının yere bastığını hissetse de, kanatlarını kullanamayan bir kuş gibi çok yüksekten düşüyormuş hissine kapılır. Zemin belirginleştikçe, rüzgâr üzerine abanır. Neredeyse kapanmak üzere olan gözkapaklarının arasından, hemen altındaki halatların da dev ağaçların kalıntılarına bağlandığını görür. Kulakları kükremeyle, içine dimdik düştüğü havanın sesiyle dolar. Çok saçmadır; ayakları kırmızı toprağa sağlam bir şekilde basıyordur. Angelo'nun pürüzlü bir dilin seslerini, o sesleri çıkarmaktan artık tahriş olması gereken bir boğazdan çıkarışını duyar. Ayakta durmuş Angelo'yu dinler ve bir tarla genişliğindeki bir ağaç kütüğüne doğru düşer ve o sarı ağaç kütüğüne çarptığında, Jacob düşüp öleceğini bilir. Gözlerini kapatır ama bu bir fark yaratmaz. Ağaç kütüğü, görüşünü doldurur. Kütüğün etrafına bağlanmış ipin sembollerle, resimler ile harfler arasında köşeli işaretlerle boyanmış olduğunu görür. Liflerin üzerinde yüzüyor gibi görünmektedirler. Bu hayattan göçerken kendisine eşlik eden çok tuhaf bir ayrıntı olduğunu düşünür.

Önünde bir yerde bir ses patlaması, sesler, birbirlerine çarpan bir ses silsilesi olur. Uzun bir çığlık, önce birbirine toslayan iki bedenin gürültüsüyle, sonra Angelo'nun rasgele bir öksürmeye dönüşen garip konuşmasıyla çarpışır. Jacob'dan

elli adım ötede duran ağaç kütüğü, patlamaları sanki dev bir sabun köpüğünün üzerine yansıtılmış gibi karşılar. Düşme hissi de beraberinde yok olur ve bu ani ayrılış Jacob'ın birkaç adım öne doğru sendelemesine neden olur. Bu onu Andrea ve Angelo'nun kırmızı toprakta güreştikleri, Andrea'nın hücumunun gücüyle ayaklarının yerden kesildiği yere getirir. Angelo sırtüstü yatmış, Andrea da kısmen onun üstündedir. Andrea sol ön kolunu Angelo'nun boğazına bastırır, sağ kolu da baltasını kaldırır. Angelo'nun sağ eli Andrea'nın çenesinin altındadır, başını geriye iter; sol eli Andrea'nın dirseğini kavrayarak baltasını uzakta tutar. Andrea'nın gözleri Jacob'a kayar. Dişlerini sıkarak, "Hadi!" diye tıslar.

Jacob bir an için Andrea'nın ona ne söylediğini anlamaz. Sonra elindeki baltanın ağırlığı her şeyi açıklığa kavuşturur. Aceleyle Andrea'nın sağına, Angelo'nun vücudunun daha fazla ortada olduğu yere gider. Angelo'nun altın rengi gözleri, iki eliyle baltasını tutan Jacob'a kilitlenir ve dudakları bir hırıltıyla geri çekilir. Yüzünü kaplayan su kıvrılıp bükülür. Andrea'yı üzerinden atmaya çalışırken bacaklarını tekmeler. "Yap şunu!" diye bağırır Andrea.

Jacob denediğini haykırmak ister ama Angelo o kadar çok dönmektedir ki, Andrea'yı yoluna çıkarmaya devam eder. Balta başının üzerinde, Jacob sağa, sola, tekrar sağa kayar. "Tanrı aşkına!" diye bağırır Jacob ve ayağını kaldırarak Andrea'yı yolundan iter. Bu hareket Angelo'yu hazırlıksız yakalar. Andrea'yı ayağa kaldırmak için o kadar zorlanmıştır ki, çabaları onu neredeyse oturacak hâle getirmiştir. *Şimdi*, diye düşünür Jacob.

Düşünürken, zamanın yavaşlamasının yanı sıra etrafında olup biten her şeyin farkındadır. Rainer ve Balıkçı bir kavganın, bir tür düellonun ortasındadırlar. Her ikisi de silahlarını sağ elleriyle kavrar. Bıçak ile balta, kıvılcım yağmuru altında çarpışır. Silahları sol elleri takip eder; her birinin ortasında Jacob'ın tam olarak ne olduğunu çıkaramadığı bir küre vardır – Balıkçı'nınki cıva gibi parlarken, Rainer'ınki cam kaya gibi

kapkaradır. Küreler çarpıştığında, adamların etrafındaki hava kararır ve Jacob'ın dişleri sızlar.

Bu sırada Italo da son vuruşunu yapar. Baltasının ucu körelmiş, sanki son beş dakikada bir yıllık iş yapmış gibi çentilmiştir. Jacob'unki gibi Italo'nun halatına da her türden olta kancası asılmıştır. Halat onu geren güçlere karşı saat yönünde ve ters yönde dönerken kancalar şıngırdar. Italo'nun yorulduğu bellidir. Gömleği terden şeffaflaşmış hâldedir. Sarhoş gibi bir o yana bir bu yana sallanır. Yine de baltasını bir kez daha savuracak gücü toplar. Balta halatın kalan tellerini temiz bir şekilde keser. Dışarı doğru yayılan bir gök gürültüsü, Italo'nun ayaklarını yerden keser. Halat yaralı bir yılan gibi gerilir, kaskatı düzlüğü ilmeklere ve spirallere dönüşür. Kancalar alevlenir, halatın bir kısmı Rainer'a doğru kıvrılır. Muhtemelen Italo'nun baltasının halatı kesmesine tepki olarak başını o tarafa çeviren Rainer, yanıp sönen kancaları, kıvrılan ipi görür ve Jacob'ı şaşırtan bir hızla kendini yere atar. Gömleğinin arkasına takılan bir kancadan hızla kurtulur, ip Rainer'ın üzerinden Balıkçı'ya doğru yuvarlanır. Balıkçı, Rainer'la mücadelesine fazla odaklanmış olabilir ya da Rainer'ın sol elini çevreleyen siyah küre görüşünü etkilemiştir; durum hangisi olursa olsun, zamanında tepki veremez. Halat onu bir aşağıdan, bir yukarıdan tokatlayarak küçük ve büyük kancalarından birkaçını içine gömer.

Jacob'ın sırası gelmiştir. Darbeye azami güç vermek için kalçasını döndürerek baltayı aşağı doğru savurur. Baltanın havaya kalkıp kavis çizerek Angelo'nun boynunun omzuyla birleştiği yere inmesi çeyrek saniye sürer. Ve bu süre içinde Jacob, Angelo'nun gözlerinin altın renginden kahverengiye dönmesini, yüzündeki suyun kayıp gitmesini izler. Beyni, *DUR!* diye bağırır ama artık çok geçtir. Baltanın bıçağı Angelo'nun derisine çoktan ulaşmıştır. Kas ve köprücükkemiğinden geçerek göğüs kemiğinin kenarına kadar derinlemesine keser. Kesilen atardamarlardan kan fışkırır. Jacob bir çığlık atarak baltayı bı-

rakır ve sendeleyerek geri çekilir. Baltanın sapı garip, yeni bir uzuv gibi yukarıya uzar. Gömleği kırmızıya dönerken, Angelo ayağa kalkmaya çalışır. Tek başarabildiği, sağ kolunu önüne getirmek ve bacaklarını altından kaydırmaktır. Bunu yapar yapmaz da sağ kolundan destek alarak çöküverir. Toprağı kan içinde bırakan Angelo yarı sürünerek yere yığılır. Jacob onun nereye gittiğini hayal bile edemez. Angelo'nun da pek bir fikri olduğu söylenemez. Kolunu bırakmadan önce delicesine titreyen bir elini ileri uzatmayı başarır ve yüzünü zaten kanıyla ıslanmış olan toprağa bırakır. Ağzı açılıp kapanır, açılıp kapanır, açılıp açık bir şekilde kalır. Korkaklığına lanet etse de, Jacob ona yaklaşmaya dayanamaz. Yoldaşlarının yanına diz çöküp iki adamın da orada olmayacağını bildiği nabzı boynunda aramak Andrea'ya kalır. Italo sendeleyerek yanlarına gider ama yapabileceği hiçbir şey yoktur.

Adamlar, Angelo'nun altından yayılan kıpkırmızı göle bakarlarken dikkatleri bir çığlıkla dağılır. Balıkçı'nın sesidir bu. Sağ kalçasından sol omzuna doğru bir kuşak gibi uzanan ve etrafına dolanan halata karşı mücadele etmektedir. Arkasındaki halat gerilmiş ve onu kayalık kıyıya ve ötesindeki karanlık dalgalara doğru çekmektedir. Üzerine saplanan düzinelerce kanca yüzünden önlüğü kanıyla ıslansa da, Balıkçı olduğu yerde kalmak için büyük bir mücadele verir. Halatı göğsünün yüksek bir noktasından yakalar, kancalar avucuna saplanırken nefesini içine çekip bıçağının ucunu derisi ile halatın arasına sokar. Halat onu bir adım geriye çeker. Balıkçı dudaklarını yalayıp kaşlarını çatar.

Tam bu sırada Rainer ona yaklaşır ve baltasını savurur. Balta bıçağın ağzına çarpınca, bıçak Balıkçı'nın elinden düşer. Rainer darbesini tersten yineler ve Balıkçı'nın bacaklarını yerden keser. Adam sertçe yere oturur. Arkasındaki halat sarkar, sonra düzelir ve Balıkçı'nın sırtına vurup onu sahile doğru sürükler. Bir eli hâlâ halata bağlı olan Balıkçı, diğer eliyle yere vurarak tutunacak bir yer arar. Parmakları toprağı kazır, halat onu çe-

kerken toprakta çukurlar açar. Önlüğünden kan damlar. Nefes alıp verişi gürültülü, boğuktur; bu kadar zayıf bir adamdan beklenmeyecek kadar yüksek bir ses çıkar. Rainer birkaç adım geride durarak, topraktan taşlı sahile çekilen Balıkçı'yı takip eder. Üzerlerinde sürüklendiği kayalar takırdar. Çılgınca topuklarını kayaların arasına sokmaya çalışır ama onu çeken güç yüzünden kayalar dağılır.

Sahilin belki yarısında, Balıkçı sol ayağını uzun bir kaya levhasındaki dar bir yarığa sıkıştırmayı başarır. Halat onu çekmeye devam edince ulumaya başlar, ayağa kalkmaya çalıştıkça ulumasının şiddeti artar. Doruğa ulaşan zafer çığlığı, Rainer'ın baltasının küt ucunu Balıkçı'nın sol dizine vurmasıyla kesilir. Kemik çatırdar. Bu yeni acıyla yüzü bomboş kalan Balıkçı, ondan uzaklaşır ve bunu yaparken, az önce direnmeyi başardığı yöne doğru eğilir. Halat onu aşağıya çektiğinde, ayağı destekten mengeneye dönüşen taşa takılı kalır. Kurumuş bir dal gibi çatırdayarak bileği kırılır. Geri kalanı suya doğru sürüklenirken, ayağı çok uzun süre kayaya takılı kalır. Kemikler, bağ dokular kopar, patlar. Balıkçı'nın kenetlenmiş ağzından, acı dolu bir inilti sızar. Serbest kalan eliyle sıkışan bacağını iter, serbest kalan bacağıyla diğerine tekmeler savurur. Sonunda topuğu kayar ve uzun kayadan kurtulur.

İşte bu kadar. Yolun geri kalanında Balıkçı'nın kara okyanusa çekilmesini engelleyecek hiçbir şey yoktur. Bunu biliyor gibi görünmesi, kabul ettiği anlamına gelmez. Antika Almancasıyla Rainer'a bir dizi küfür savurur. Rainer, "Git ananı becer!" der. Bir sonraki küfür yağmurunun hedefinde Jacob, arkadaşları ve aileleri vardır. "Git babanı becer," der Rainer. Jacob'un başka bir küfür tufanı olduğunu varsaydığı şey, Macarca olduğunu düşündüğü bir dilde söylenir. "Git kendini becer," der Rainer.

Balıkçının söyleyecekleri, yüzüne ve göğsüne çarpan bir dalgayla kesilir. Öksürerek Almanca bağırır: "Bedenimi güneşten çeviriyorum! Zihnimi güneşten çeviriyorum! Ruhumu gü-

neşten çeviriyorum!" Üzerinden bir dalga daha geçer. Rainer suyun ulaştığı yerin hemen ötesinde durur. Dalga Balıkçı'nın üstünden çekildiğinde, adam Rainer'a bakmak için başını kaldırır. "Cehennemin kalbinden," diye bağırır, "Seni bıçaklıyorum! Nefret aşkına, son nefesimi sana tükürüyorum!" Rainer karşılık vermez. Balıkçı'nın üzerine düşen bir sonraki dalga daha büyüktür; onu bir anlığına yukarı çeker, bir sonraki dalgaya ve ondan sonraki dalgaya teslim eder. Jacob belki de kara okyanusun artık onu ele geçirdiğini düşünür ama su geri çekilir ve Balıkçı'yı taşlarla süslü kumların üzerine bırakır. Adamın rengi bembeyazdır, sanki su ondan geriye kalan tüm kanı yıkamış gibidir. Başını denize, onu bekleyen uçsuz bucaksız kargaşaya doğru eğerek bağırır: "Sana geliyorum, her şeyi yok eden! Sonuna kadar seninle boğuşacağım! Sonra seni parçalara ayıracağım!"

Bir su duvarı üzerine çöker. Jacob köpükler arasında onu gözden kaybeder ve Balıkçı kıyıdan birkaç metre uzağa sürüklenene kadar da bir daha göremez. Çalkalanan dalgaların arasında bir şey ayırt etmek zordur ama Jacob, Balıkçı'nın çok sayıda gümüşi kol tarafından kavrandığını gördüğüne yemin edebilir; bu kolların adamı yukarıda mı tuttuğunu yoksa aşağıya mı sürüklediğini söylemesi imkânsızdır. Sonra adam suyun içinde kaybolur gider.

XXIII

Rainer, Balıkçı'nın ölümünü kutlamak için hiç vakit kaybetmez. Jacob ve diğerleri hâlâ gözlerini kısarak okyanusa bakarlarken, Rainer döner ve sahile doğru ilerlemeye başlar. Yürürken durup Balıkçı'nın bıçağını almak için eğilir. Yaklaştıkça, Jacob'ın gözleri Rainer'ın yüzüne takılır. Yüz hatlarına odaklanmış beyaz ışık, ayırt edilmesi neredeyse imkânsız olacak kadar parlaklaşmıştır. Rainer, Angelo'nun cesedinin yanında durur ve yanına çömelir. Jacob, kendi kanıyla dolu bir havuza yığılmış Angelo'yu unutmamıştır ama dikkati Balıkçı'nın felaket merasimi tarafından ele geçirilmiştir. Artık okyanusta onu bekleyen kaderiyle karşılaştığına göre, Jacob'ın üzerindeki etkisi sona ermiş ve onu öldürdüğü adamla yüzleşmek zorunda bırakmıştır.

Katledilmedi ama öldürüldü, gerçi Angelo böyle incelikleri takdir eder miydi, emin değil. Jacob'ın midesindekiler bir anda ağzına gelir. Eğilir ve gözlerinden yaşlar, burnundan sümükler akmasına neden olan uzun bir kasılmayla midesinde ne var ne yoksa yere kusar. *Angelo*, der içinden, *Angelo'yu öldürdüm ben*. Kelimeler böylesine önemli bir beyanattan beklenecek ağırlığa sahip değildir. İmkânsız gibi gelirler; içinde durdukları bu yerden, dalgaların arasından yükselen canavardan daha fantastik gibi. Yine de doğrulduğunda, hayatta kalan arkadaşlarından hiçbiri yanında değildir. Italo ve Andrea, Rainer'ın manzarayı değerlendirmesine ve uygun gördüğü hükmü vermesine izin vermek için geri çekilmişlerdir. Jacob'ın hiç hâli yoktur, ateşi çıkmıştır. Edep anlayışı bakışlarını ileriye doğru sabit tutması gerektiğini söylese de kendine engel olamaz. Gözleri Angelo'ya bakan Rainer'ın üstündedir. Parlak yüzündeki ifadeyi oku-

mak bir yana, ayırt etmek bile imkânsızdır. Balıkçı'nın bıçağı Rainer'ın sol elinde sallanıyordur. Yakından bakıldığında devasa, bir bıçaktan ziyade kısa bir kılıç gibidir. Geniş, kavisli ve o kadar keskin ki boğazınızı kesse hisseder misiniz, Jacob şüphe eder. Angelo için suçluluk duyması, dizlerinin üzerine çöküp merhamet dileyerek ağlaması gerektiğini bilir ama yönetebildiği tek duygu, özellikle felç edici nitelikte bir korkudur. Rainer iç çekip ona baktığında, Jacob'ın düşünebildiği tek şey işlediğine inanamadığı bir suç yüzünden öleceğine inanamamasıdır. Burada, Angelo'nun yanında yatacak ve ikisine de ne olduğunu kimse bilmeyecektir. Rainer başını iki yana sallar ve önce bıçağı, sonra da baltasını Angelo'nun kanına batırır. Jacob'ın Angelo'ya sapladığı baltasına başıyla işaret eder. "Al şunu."

Jacob sorgulamaz. Eğilir, Angelo'nun kanıyla yapış yapış olmuş balta sapını tutar ve yukarı çeker. Angelo'nun bedeni de onunla birlikte yükselmeye başlar, ta ki ıslak bir sesle balta kayarak kurtulana kadar. Ceset yüzüstü kan gölünün içine düşer.

Rainer kanlı bıçağı sallayarak Italo ve Andrea'yı yanına çağırır. Angelo'nun kanını işaret eder. "Baltalarınızı batırın," der. Adamlar bakışırlar ama Rainer'ın emrini yerine getirirler.

Jacob, *Demek üçü birlikte yapacak*, diye geçirir içinden. Bunun mantıklı olduğunu düşünür. Eğer üç adam onu öldürürse, içlerinden birinin onun kaderini ortaya çıkarma ihtimali azalacaktır.

Rainer ayağa kalkar, bıçağı uzatır. Konuşmak için ağzını açar ve Jacob onun sonunu ilan etmesine o kadar hazırdır ki Rainer'ın, "Jacob Schmidt, bu adamın ölümü, senin canının alınmasını gerektiriyor," dediğini duyar. Jacob gözlerini kapatır, yoldaşları saldırdığında hızlı ve isabetli olacaklarını umar. Rainer'ın Lottie'ye başına gelenlerle ilgili gerçeği anlatmayacağını umar; keşke ondan bunu isteseydim, diye düşünür. Bir düzine hızlı kalp atışı boyunca Jacob gönüllü karanlığın-

da bekler. Daha fazla dayanamayınca, yüzüne hızla inen bir baltanın ucuyla karşılaşmayı umarak güçlükle gözlerini açar. Karşısında, yüzüne şaşkın bir ifadeyle bakan Rainer vardır. Italo ve Andrea da Rainer'ı izlemektedirler. Rainer, "Masumların kanı güçlüdür. İşimizi bitirmemize yardım edecek," der. Jacob onun halatlardan bahsettiğini fark eder. Rainer'ın onlara söylediği şudur: "Geri kalan halatları da kesmeliyiz."

Jacob şaşkınlığının yüzünden okunduğuna emindir. "A-a-a-a-a-ama Angelo," demeyi başarır.

"Bana bunun bir kaza olmadığını mı söylemek istiyorsun?" der Rainer.

Jacob başını öfkeyle iki yana sallar.

"Tamam o zaman." Rainer önlerindeki halatlara doğru başını sallar. "Burada daha fazla kalmasak iyi olur. Ama dikkatli olun. Balıkçı'ya ne olduğunu gördünüz." Adamlar başlarını onaylar anlamda sallar ve işe koyulurlar.

XXIV

Balıkçı ölmüş olsa da, halatlar hâlâ enerjiyle uğuldamaktadır. Jacob'ın parmakları baltanın sapına yapışır. Halatta açtığı boşluğun üzerindeki hava bükülüp bulanıklaşır; iki yanındaki kancalar, sanki içinden akan görünmez akıntılar tarafından savruluyormuş gibi yatay olarak çekilir. Jacob, Angelo'nun ölmeden önce yüzüne yayılan ifadeyi hatırlamamaya çalışarak baltasını kaldırır.

Bir darbeyle halat kesilir. Büyük bir çatırtı, ikiye bölünen bir dağın sesi, halatı yukarı fırlatır ve Jacob'ı birkaç hızlı adımla geriye iter. Kuvvetin etkisiyle gevşeyen bir avuç kanca her yöne savrulur; daha küçük bir kanca Jacob'ın sağ gözünün hemen altına saplanır. Çığlık atar ve kendini korumak için ellerini kaldırır ama çok geçtir.

Bir dizi patlama ve çarpışma etrafındaki havayı deler. Balıkçı'nın halatları canlı varlıklar gibi şaha kalkar. Rainer ve diğerleri açığa çıkan güçle sendeleyip tökezlerler. Halatlardan biri makaraya sarılıyormuş gibi dalgalara doğru fırlar. Bir diğeri büyük ağaç kütüklerinden birinin üzerine düşer ve bir avuç dolusu kancası tahtaya saplanır. Üçüncü halat acı çeken bir şey gibi bir o yana bir bu yana sallanır; Italo, darbesinden kurtulmayı zar zor başarır. Dördüncü halat, Jacob'ınki, düz bir şekilde yerde uzanır ve yavaşça sahile doğru ilerler. Sol tarafta, azgın akarsuyun yanında son bir halat vardır. Rainer halata yaklaşırken baltasını bırakır ve Balıkçı'nın bıçağını iki eline alarak onu keser. Jacob çıkan patlamayla irkilir. Serbest kalan halat, akarsuyun serpintisi arasında kıvrılır ve dolanır.

Kulakları çınlayan Jacob, Rainer'ı beklemek için Italo ve Andrea'ya katılır. İki adam da yüzüne bakmaz. Rainer onlara

doğru yürürken, Italo baltasıyla akarsuyun karşı tarafını, diğer halatların devasa hayvanı karaya bağladığı yeri gösterir. "Peki ya onlar?" diye sorar, işitme duyunuz köreldiğinde yaptığınız gibi yüksek sesle konuşarak.

Rainer alaycı bir şekilde, "Elbette. Eğer oraya yüzmek ve halatlarla ilgilenmek istiyorsan, hiçbirimiz seni durdurmayacağız," der.

Italo kaşlarını çatar. Bu işe kalkışmak istemediği açıktır ancak bu taraftaki halatları kesmek hayatlarını riske atacak ve feda edecek kadar önemliyse, diğer taraftakilerin de aynı derecede önemli olması gerekir.

Angelo'nun yanına dönen Rainer, onu sırtüstü yatırmak için omuzlarından tutar. Angelo'nun gözleri açıktır, ölümünün mesafesiyle doludur. Rainer onun gözlerini kapatır, kollarını iki yanına koyar, bacaklarını altından çeker, bunu yaparken de konuşur: "Haklısın, şu halatlarla ilgilensek iyi olur. Ve bu kıyı boyunca bir sonraki halat setine ve ondan sonrakine kadar yürüyebilirsek, daha da iyi olur. Evet, dostumuz çok meşguldü. Uzun, çok uzun yıllar boyunca çalıştı. Yaptığı her şeyi geri almak da çok zaman alacaktır. Balıkçı'nınki kadar olmasa da –yıkmak her zaman inşa etmekten daha hızlı olur– işimiz bittiğinde, harcadığımız zaman çocuklarımızın yaşlı erkekler ve kadınlar olduklarını görmemize yeter." Başını iki yana sallar. "Siz ne dersiniz bilemem ama benim için bu çok fazla."

Andrea kara okyanustan yükselen uçsuz bucaksız gri tepeyi işaret eder. "Ama–"

"Yaptığımız şey yeterli," der Rainer. Gözleri Balıkçı'nın bıçağındadır. Başıyla devasa canavarı işaret ederek, "Buna gelince, esir alınması için güçlerin hassas bir şekilde dağıtılması gerekir. Bunun yanında, inşa ettiğimiz barajı planlamak çocuk oyuncağı. Eğer bu güçler bozulursa, o zaman her şey altüst olur." Rainer öne eğilir, bıçağı kaldırır ve Angelo'nun başının üstünden yerde sürükleyerek bir haç çıkarır. "Eminim, yolda-

şımız biraz dua edilmesinden memnun olacaktır." Ayağa kalkar, başını eğip ellerini kavuşturur ve beklemeye başlar.

Rainer'ın önerisine Andrea cevap verir; istavroz çıkarır ve hızla Latince bir şeyler söyler. Italo da onu takip eder ve birlikte bir pazar ayinine yaraşır dualar okurlar. Bu süre boyunca Jacob'un başı öne eğiktir. Söylemeye gerek yok; gözlerini Angelo'nun yüzünden uzak tutar, boynunun dibindeki yaradan bahsetmeye bile gerek yok. Angelo'nun botlarına odaklanır; hepsinin giydiği aynı, yıpranmış botlara. Rainer'ın onları götürdüğü yerin kırmızı kirine ve tozuna bulanmışlar. Sol ayak dik durur, sağ ayak ise ona yaslanmıştır. Angelo o sabah bu botları giyip bağcıklarını sıkarak bağladığında, bunların cenaze giysisi olacağından haberi yoktu. Bu Jacob'a acı verici bir şekilde üzücü gelir.

Andrea ve Italo, "Âmin," deyip tekrar istavroz çıkardıktan sonra Rainer ellerini çözer ve buraya gelirken indikleri tepeye döner. Italo, "Bekleyin," der.

"Ne oldu?" diye sorar Rainer.

"Onu gömmeyi bitirmedik."

"Yerini işaretledim. Dualar edildi."

Bu sefer Andrea, "Bu şekilde bırakılamaz. Bir mezarı olmalı," der.

"Nasıl kazacağız?"

"Taşlar," der Andrea, sahili işaret ederek. "Taşları üzerine yığabiliriz."

Rainer başını iki yana sallar. "Üzgünüm ama zamanımız yok."

"Neden olmasın?" Andrea ısrarcıdır. "Çok uzun sürmez."

"Biz konuşurken Balıkçı'nın gücünü topladığını tahmin ediyorum. Bu da bizi buraya getiren geçit çökmeden önce çok fazla zamanımız olmadığı anlamına geliyor."

"Balıkçı'nın öldüğünü sanıyordum," der Italo ve alnındaki kırışıklık Jacob'ı huzursuz eder.

Rainer bunu görmezden gelir. "Bunu sana kim söyledi?"

"Gözlerim," der Italo. "Adamın halatlarından biriyle suya sürüklenişini izledim."

"Ve tüm bunları yapanı öldürmek için bunun yeterli olduğunu mu düşünüyorsun?" Rainer geniş ağaç kütüklerini, halat yığınlarını, katledilmiş sığırları ve okyanustaki canavarı gösterecek şekilde kolunu sallar. Jacob havadan gördüğü görüntüyü hatırlar ve Italo'nun bakışlarının yarattığı gerginlik derin bir korkuya dönüşür. Önlerindeki canavarı yakalayan ve onu yola getirme yolunda ilerleyen kişinin, eski bir profesör ve bir avuç taş işçisi tarafından öldürülebileceğine nasıl inanmışlardır? Jacob'ın korkusu hızla paniğe dönüşür ve Rainer bunu fark etmiş ya da Italo ve Andrea'nın yüz hatlarında benzer bir değişim okumuş olabilir. "Hata yapmayın: Burada büyük bir zafer kazandık. Ailelerimize yönelik tehdidi ortadan kaldırdık. Balıkçı'nın planlarını bozduk. Ve Balıkçı'nın kendisini yakaladık, kendi silahlarını kullanarak onu tuzağa düşürdük. Eğer şanslıysak, bağlı olduğu büyük canavar serbest kalacak ve okyanusa yüzerek onu da beraberinde götürecek. Ama o kadar şanslı değilsek, ondan kurtulmanın yolunu bulacaktır. Durum böyle olsa bile, onu kilitlediğimiz hapishaneden kaçması onlarca yıl sürecek."

Rainer'ın sözü art arda gelen çarpışma sesleriyle kesilir. "Okyanus," der Italo ama diğerleri çoktan yüzlerini okyanusa dönmüştür. Jacob oraya geldiğinden beri ikinci kez etten oluşan devasa kavisin hareketini izler. Ama ilk gördüğü, daha rahat bir pozisyona geçen bir yaratığın gerilip gevşemesiydi, bu farklı bir şeydir. Canavar –Jacob onu ada olarak düşünmeye devam etmekten kendini alamaz– sallanır; sol tarafı uzaklaşırken sağ tarafı yaklaşır, sonra sağ tarafı uzaklaşırken sol tarafı yaklaşır. Bu hareket, çevredeki dalgaları dağıtır; adamların dikkatini çeken gürültünün nedeni budur. Hâlâ sallanmakta olan yaratık kendini yükseltir; donuk, pullu kütlesi büyük bir tepeden küçük bir dağa, küçük bir dağdan daha büyük bir dağa doğru büyür. Jacob'ın ağzı açık kalır –elinde değildir–

çünkü okyanustan daha fazla şey çıkmakta, daha büyük dağ Alp zirvesi kadar büyümekte, su büyük nehirler hâlinde akmakta, Tuna ve Hudson Nehirleri yanlarından düşmektedir. Kara okyanus etrafında kaynar, ona karşı çırpınır.

Dehşetin ve hayretin ötesinde Jacob bomboştur, zihni önündeki gökyüzünü gölgede bırakan muazzamlık tarafından silinmiştir. Bir çift el omuzlarını kavrayıp onu döndürerek sahili destekleyen tepeye doğru ittiğinde, ayakları basit bir kas hafızasıyla ileriye hareket eder. Önünde koşan Andrea'yı ve ona yetişmek için koşan Italo'yu görene kadar Jacob bacaklarını gayretle hareket ettirmeye başlayamaz. Rainer yanındadır ve yüzünden akan soluk ışığa rağmen Jacob yaşlı adamın yüz hatlarındaki endişeyi sezebilir. Rainer'ın duygularını fark etmesi onu adımlarını hızlandırmaya, Andrea ve Italo ile arasındaki mesafeyi kapatmaya teşvik eder. Tepenin eteklerine ulaştığında, Jacob var gücüyle koşmaya başlar; kolları çekiç gibi, bacakları piston gibi hareket etmektedir. Yokuşu tırmanırken kalçalarındaki ve baldırlarındaki kaslar hemen karşı koyar. Omzunun üzerinden hızlıca bir kontrol ettiğinde, arkasında Rainer'ı görür; büyük canavarın devasa cüssesi de uzakta yükselmeye devam ediyordur. Jacob yanan bacaklarına, şişen ciğerlerine aldırmadan hızını korur. Etrafında, bu yere özgü tuhaf ağaçlar yamaçta sıklaşır. Nefesi kulaklarında gümbürder. Andrea ve Italo'nun uzun, siyah bir tünelden geçerek tepeye tırmanışını izleyene kadar görüş alanının kenarlarını karanlık kaplar. Bir şey sırtına baskı yapar; Rainer'ın eli onu ileriye iter. Görünüşe göre, kısa sürede Jacob'ın bacakları beton bloklara dönüşmüş ve attığı her adımda daha da ağırlaşmıştır. Baltasını hâlâ taşımaktadır, bunca zamandır elinden düşürmemiştir. Bir meşe ağacını da kaldırıyor olabilir. Baltayı seve seve yere atar ama parmakları nasıl bırakacağını unutmuş gibidir.

Jacob tepeyi aştığında, ancak birkaç adımdan sonra ne yaptığını anlar. Yavaşlamak bir yana, bacakları durmayı başaramaz. Hayatının yarışını tamamlamış bir koşucu gibi –ki bir

anlamda öyledir– Jacob elleri kalçalarında, başı arkaya eğik, gözleri kapalı, ağzından kova dolusu hava soluyarak, daireler çizerek yürür. Yakınlarda bir yerde Rainer'ın zar zor nefes alıp verişlerini duyar. Gözlerini açması gerekir ama Jacob'ın öyle bir niyeti yoktur. Yorgunluktan midesi bulanır, titreyerek yığılmak üzeredir. Omuzlarına ağırlık çöker. Gözlerini açtığında kendisini tutup durduran Rainer'ı görür. Jacob çoktan başını iki yana sallamaya başlamış, Rainer'ın yola devam etmeleri yönündeki ısrarını reddediyordur. Yapacak bir şeyi kalmadı. Rainer'ı elini sallayarak uzaklaştırır; ona buraya gelirken açtıkları, Andrea ve Italo'nun buldukları ve ilerlemekte oldukları yolu gösterir.

Jacob, Rainer'ın kendisiyle tartışacağını sanıyorsa yanılıyordur. Yaşlı adam söyleyeceklerini söyledikten sonra Andrea ve Italo'nun peşinden devam eder. Ancak Jacob'ın yanından geçerken, "Peki ya Lottie?" diye sorar.

Jacob'ın başı tokat yemiş gibi geriye doğru sarsılır. Bu isim belki de onu kapana kıstıran uyuşukluğu kesip atabilecek tek kelimedir. Sorular Jacob'ın diline üşüşür: Rainer neden Lottie'den bahsetti? Bu, Jacob'ın kızına gösterdiği ilgiye artık itiraz etmediği anlamına mı geliyor? Jacob, Avusturyalı olmakla kalmayıp bir de elini kana bulamışken, bu nasıl mümkün olabilir? Ne çıkacağından emin olamasa da Jacob ağzını açar ama Rainer, Andrea ve Italo'nun peşinden hızlı adımlarla yola koyulmuştur. Jacob, kendisini Dort'un evinin kapısına taşıyacak gücü toplayıp toplayamayacağını düşünürken biraz vakit harcamış olabilir, ancak bu tartışma geçici ve sonucu zaten açıktır. Jacob, Rainer'ın sorusunda saklı olan vaatten emin olduğu için, buradan çıkmanın yolunu bulacaktır.

XXV

Sonraki yıllarda Jacob o tuhaf gecede yaşadıklarını anlatırken, bu ayrıntı –diğerlerinin peşinde, o tuhaf ağaçların olduğu ormanda ilerlerken, yürümek için ona güç veren şeyin Lottie'nin yüzünün hayali olması– Lottie'nin en sevdiği bölüm olarak kalacak. Başlangıçta böyle olmasına şaşmamalı sanırım, ama romantizm azalıp birliktelikleri tahmin edilebilir kalıplara oturduktan sonra bile Lottie'nin içinde derinlerde bir şeyleri harekete geçirecek.

Kapıya doğru yürürken Jacob bir kez arkasına bakar. Bu sırada etrafını saran sık ve uzun ağaçlar –aslında buradan çıkmasına da çok kalmamıştır– görüşünü neredeyse tamamen engellemektedir. Buna rağmen, yaprak dökmeyen ağaçların tepelerinden geniş, yuvarlak bir kenarı seçebilir; büyük canavar, Balıkçı'nın avı, Jacob'ın tahmin etmek istemediği bir yüksekliğe ulaşan parçası bu. O izlerken kaymaya başlar, çok büyük şeylerin yavaş yerçekimiyle karanlık okyanusa doğru devrilir. Bir anda yok olur ve Jacob onun devasa uzunluğunun dalgalara çarparak gökyüzüne doğru siyah bir su duvarı oluşturduğunu gözünde canlandırabilir. Devasa çarpışmayı beklemez; önündeki arkadaşlarını görebileceği noktaya doğru koşar.

Onu bekliyorlardır ya da Rainer diğerlerini onu beklemeye zorluyordur. Rainer sık bir ağaç kümesinin içine yerleştirilmiş gibi görünen ağır ahşap bir kapıyı açık tutmaktadır. Rainer'ın kalın kenarından tuttuğu kapının, daha önce ona yaptığı saldırının gücüyle parçalanan kapıyla aynı olması Jacob'ı şaşırtmamalıdır ama şaşırtır. Rainer kapının kapanmasını engellemek için zorlanmaktadır. Jacob aceleyle yaklaşırken, Rainer

başını sallar ve önce Italo, sonra da Andrea geçitten içeriye adım atar. Rainer, Jacob'a bağırır: "Daha hızlı!" O da elinden geldiğince hızlı olduğunu söylemek ister ama nefes nefese kalmıştır. Arkasında, uzaklarda bir yerden, yıkılan bir dağın gürültüsü gelir. Rainer'ın yüzündeki tuhaf ışık azalmıştır; Jacob alnından süzülen teri görebilir. Yanından koşarak geçip eşiği aşarken hafifçe Rainer'a sürtünür.

XXVI

Gecenin karanlığına adım atan Jacob'ı etrafını saran serin hava karşılar. Rainer peşinden gelir, kapıyı arkasından çarparak kapatır. Sırtını kapıya yaslarken sendeler. Kapının tokmağı olarak kullanılan metal halka ahşaba değince tıngırdar. Jacob, Italo ve Andrea gibi uzun bir süre olduğu yerde durur, üçü de Dort'un evinin ön kapısına bakarlar. Tam olarak ne için beklediklerini bilemezler. Belki de maceralarının sona erdiğine dair bir işaret bekliyorlardır. Ancak tek duydukları, şafağı bekleyen çeşitli kuşların şakımaları olur; tek gördükleri ise, tepelerinde siyahtan koyu maviye dönen gökyüzüdür. Rainer kendini kapıdan iterek elini her iki tarafa doğru sallayıp, "Bakın," der.

Adamlar etraflarına bir göz atarlar. Jacob hemen fark eder: Eve giden yolu çevreleyen su duvarları ortadan kalkmış, durdukları yerdeki çimenler de çiyden başka bir şeyle nemlenmiş gibi görünmemektedir. Italo ve Andrea kendilerini artık neyin çevrelemediğini anladıklarında, Italo, "Başardık," der. Yüzündeki ifadeye bakılırsa bu bir açıklama gibidir ama ses tonu daha çok bir soru ima eder.

Rainer, "Görünüşe göre öyle," der.

"Bu da ne demek oluyor?" diye sorar Italo.

"Görünüşe göre başarılı olduk."

"Neden 'görünüşe göre'?"

"Çünkü kesin olarak bilmek için henüz çok erken."

"Peki bu ne kadar sürer?"

"Her birimiz kendi yatağımızda son nefesimizi verdiğimizde," der Rainer. "Bu dünyadaki günlerimizin sona ermesi için her ne takdir edilmişse, bu geceki çalışmamızın başarılı oldu-

ğunu söyleyebiliriz. Aradan ne kadar zaman geçerse geçsin, ailelerimize sıradan felaketlerden başka bir şey zarar vermemişse, o zaman son nefesimizi rahatlıkla verebiliriz. Balıkçı'nın yaratıklarının konuşmasını bir daha asla duymazsak, o zaman huzur içinde son kez gözlerimizi kapatabiliriz."

"Peki ya yaptıklarımızın hesabını çocuklarımız vermek zorunda kalırsa?" diye sorar Italo. "Ya da torunlarımız?"

"Ölmüş olacağız ve umursayamayacağız." Rainer bu cevapla kaşları çatılan Italo'nun itiraz etmesine fırsat vermeden kampa dönmek üzere ön kapıdan çıkmaya koyulur. Önce Andrea, sonra Jacob ve son olarak da Italo onu takip eder.

XXVII

Hiçbiri Dort'un evine dönmez ancak kampta kalan Jacob, Rainer ve Italo bu konudan bahsedilmesi ihtimaline karşı tetiktedir. Bu birkaç ay daha sürecektir; neredeyse bir yıl sonra, vadiyi temizleyen ekipler İstasyon'a ulaşana kadar. Halkın bildiği kadarıyla, Dort evi hâlâ Cornelius'un Misafiri ya da Misafir olarak anılan kişinin mülkiyetindedir. Hiç kimse bu adamın evin dışında ya da içinde en son ne zaman görüldüğünü hatırlayamaz. Misafir'in en son görüldüğü zamandan beri malikânenin pencerelerinden hiçbirine ışık vurmaz. Bu, resmi görünümlü adamların evin ön kapısına koşuşturmasını, tokmağı çalmasını, yanıt beklemesini, tekrar denemesini, tekrar beklemesini ve uzaklaşmasını engellemez. Arada sırada kapının eşiğine zarflar bırakmışlar. Kendini bu işe adamış olanlar yarım saate yakın bir süre boyunca kapıyı çalmaya devam eder. Özellikle girişimci bir genç adam evin etrafını dolaşır; bahçeyi kaplayan otların, bitkilerin arasından geçerek bir yaşam belirtisi arar. Zahmetlerinin karşılığında eline geçen, kötü bir zehirli sarmaşık vakası ve dikenlerle dolu bir pantolon olur.

Bu ziyaretçilerin her biri aynı görevi üstlenmiştir: Misafir'e evdeki zamanının sona erdiğini, mülkü terk etmek ve yok edilmesini istemediği her şeyi beraberinde götürmek için şu tarihe kadar vakti olduğunu bildirmek. Ziyaretçiler, Misafir'e, kendisinden alınan arazi ve binaların değeri için hiç de azımsanmayacak bir çek yazma yetkisine sahiptirler. Vadideki diğer çoğu konuttan birinde ikamet ediyor olsaydı, Şerif orayı uzun zaman önce tahliye etmesini isterdi. Ancak adam, yaşlı Cornelius Dort'un ünü eski mülkünün üstüne yapışmıştır ve sonunda Şerif çağrıldığında bu, onu uzaklaştırmak için

yapılan uzun girişimlerin sonuncusudur. Oralı olan Şerif, Misafir'le ilgili söylentileri duyarak büyümüştür; bu da ekipler İstasyon'daki işlerinin büyük bir kısmını tamamlayana kadar Dort'un evine neden gitmediğini açıklayabilir. Yine de çaldığı kapının açılmasını sabırla bekler ve kimsenin gelmeyeceğini anlayınca, yanında getirdiği yardımcılarına kapıyı kırmalarını emreder. Kapı kırılır ancak biraz çaba harcamak gerekir.

Evin içi harabeye dönmüştür. Şerif ve adamlarını karşılayan manzara, terk edilmiş bir evden; evsizlerin konakladığı, hayvanların sığındığı bir karmaşadan daha fazlasıdır. Evdeki her bir mobilya kırılmış, paramparça olmuş, sanki duvarlara fırlatılmış gibidir. Şerifin hasarın boyutunu anlamak için eşikten fazla uzaklaşmasına gerek yoktur, çünkü iç duvarlar yıkılmış, tavan çökmüş ve Dort evi büyük bir kabuk hâline gelmiştir. Siyah küf, yıkık dökük mobilyaları, taş duvarları sarmıştır. En büyük enkaz, kapının sağındaki duvara yığılmış hâldedir. Yığının dibine yakın bir yerden bir uzuv çıkmaktadır; Şerif bunun bir el ve ön kol olduğunu fark eder. Tam cesede doğru bir adım atmak üzereyken, Şerif yardımcısı onu durdurup ikinci kez bakmasını tavsiye eder. Şerif, yere doğru sarkan ele odaklandığında, parmaklardaki fazladan eklemi, aralarındaki dokumayı, yassılaşmış uçlarını, sivrilerek kıvrılan tırnakları görür.

Şerif başka türlü bir adam olsaydı, ilerlemeye devam edebilir ve altındaki her neyse ortaya çıkartana kadar enkazı temizletebilirdi. Ama bu adam, bilimsel sorgulama şampiyonu ya da pervasız bir maceracı değil, kariyeri cesur eylemlerden kaçınmakla geçmiş temkinli bir adam. Yardımcılarına evden çıkmalarını emrederek peşlerinden geri çekilir ve kırık kapıyı elinden geldiğince kapatır. Şerif, Dort'un evini halk sağlığını tehdit eden bir alan ilan etme hakkına sahiptir ve bunu yapar ancak bölge avukatı, yapının yanıcı sıvılarla ateşe verilmesi emrini sorgulayabilir. Ev öyle bir yanar ki, taş duvarlar ayakta kalsa da, çıplak elle dokunmanın güvenli olması için

tam bir gün geçmesi gerekir. Evin içindekilerin tamamı küle döner ve Şerif bu küllerin kürekle dışarı atılıp götürülmesini sağlar; tam olarak nereye götürüleceği belli değildir: belki Wiltwyck'te bir hurdalık, belki de Hudson Nehri'nin suları. Evin dış duvarları yerle bir edildikten sonra, taşları da aynı gizemli kaderi paylaşır.

XXVIII

Dort'un evini gören Şerif tatmin olur. Mülkün terk edilmiş olduğunu ilan ederek, ekiplerin içeri girip evin geri kalanında çalışmaya başlamasının önünü açmıştır. Araba yolunun sonunda görev için hazır bekleyen düzinelerce adama rağmen, Dort mülkünün tüm izlerini topraktan kaldırma görevi göz korkutucudur. Aralarında büyük bir ahırın da bulunduğu bir dizi müştemilatın yanı sıra, Cornelius'un ormana dönen arazilerinin, uzun yıllardır bakılmayan elma bahçelerinin, ilk Avrupalı yerleşimcilerin kestirme olarak kullandıkları ormanın kalıntılarının da yıkılması gerekir. Topraktan sökülüp taşınması gereken irili ufaklı kayalar vardır. Çalıdan çiçeğe, ottan çimene kadar her yeşil şey sökülmeli, geride bıraktığı çukur doldurulmalı ve düzleştirilmelidir. Çalışmanın bu aşamasında, Dort evinde bulunanların haberi çalışma kampına ulaşıp kampın sokaklarında bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladıktan sonra, çalışma ekiplerinden biri bu yerle ilişkilendirilecek bir başka tuhaflığı ortaya çıkarır.

Meyve bahçelerinden birindedirler. Adamlar ağaçları kestikten sonra kütükleri ateşe verir, katırlara zincirleyip topraktan sökerler. Bu noktada, ekip süreçte uzmanlaşır ve sondan ikinci kütüğe gelene kadar her şey sorunsuz ilerlemektedir. Bu kütüğü hareket ettirmek için üç katır arabasının yoğun çabası gerekir. Kütük hafifçe kayar ve sonra bir anda topraktan kurtulur, kökünün büyük bir kısmını da beraberinde getirir. Daha sonra, yerel tavernalardan birinde, ekibin birkaç üyesi topraktan kopan soluk dalları bir kalamarın ya da ahtapotun dokunaçlarına benzetecek. Ağacın meyvelerinin sarktığı dallardan daha kalın olan büyük kökler, bir insan kafası büyüklü-

gündeki yarısaydam bir taşın etrafında düğümleniyordur. Soluk maviye çalan beyaz renkteki bu taş bir çeşit mücevher gibi görünüyordur, ancak ekipten hiçbiri bunu tanımlayamaz. Parmaklarınızı sönmüş ağacın arasına soktuğunuzda, mücevher dokunulamayacak kadar sıcaktır. Ekibin görebildiği kadarıyla kuvars benzeri, yüzeylidir. Bardaki çiftlerden biri, bu yüzeylerden birine baktığını ve kendisine bakan uzak, ateşli bir göz gördüğünü iddia eder ancak adam bu açıklamayı yaptığında kafayı bulmuş durumdadır ve kimse onun sözlerine itibar etmez. Buldukları şeyi açıkta bırakmak konusunda isteksiz olsalar da ekibin fazla seçeneği yoktur. Mücevheri bir işgününün sonunda keşfetmişlerdir ve görünüşü onları ne kadar heyecanlandırsa da yorgundurlar. Köklerinden kurtarmak için epeyce dikkatli bir kesme işlemi gerekeceğini görebilmektedirler. Patronlarının gözüne girme fırsatını asla kaçırmayan ekip şefinin, üstlerini keşiften haberdar etme konusunda ısrarcı olması ve ekibe ağacı ve mücevheri oldukları yerde bırakmalarını emretmesi de cabasıdır. Adamlardan herhangi biri ya da hepsi taşın sınıflandırmasından daha emin olsaydı, bu talimatlar neşeyle göz ardı edilebilirdi. Ancak taşın, içinden çıkarıldığı topraktan daha fazla bir değeri olmayabileceğinden, patronlarının emrini yerine getirirler. Patron ise ekibe, taşın bir değeri olması hâlinde şirketin onları ödüllendireceğinden hiç şüphe duymamalarını söyler; bu o kadar saçmadır ki, adamlardan hiçbiri buna karşı çıkmaya zahmet etmez.

Cömert ya da açgözlü, şirketin eylemleri tartışma konusu olmaya devam edecektir, çünkü temsilcileri ertesi sabah meyve bahçesine vardığında mücevher gitmiştir. Ağaç bırakıldığı yerde yatmaktadır, mücevheri kucaklayan kökler hiç bozulmamıştır. Tabii ki şüpheler, ekip üyelerinin üstünde yoğunlaşır. Masumiyet ve mazeret itirazları, şirketin evlerini araması için polisi çağırmasına mâni olmaz. (Diğer ekiplerin çoğu gibi kendilerinin siyahi, üstlerinin ise beyaz olması onlara pek yardımcı olmaz.) Mücevher bulunamayınca, şirket inceleme-

lerini ekip patronuna yöneltir ve onun evi de aynı şekilde polis tarafından ziyaret edilir. Ancak daha şimdiden, şirketteki üst düzey yöneticiler, içlerinden birkaçının yanlış teşhisi olduğundan şüphelenmeye başladığı olaya olan ilgilerini kaybetmektedir. Şirketin kadrosundaki biliminsanlarından biri, mürettebatın ortaya çıkardığı şeyin, kendi deyimiyle "kendiliğinden süblimleşen" bir tür maden yatağı olduğu savını ortaya attığında, üst düzey yöneticilerin geri kalanı bunu gerçek olarak kabul eder ve konunun peşini bırakırlar.

Kaybolan taşla ilgili söylentiler, Dort'un evinin içi hakkındaki söylentilerden çok daha fazla yayılacak ve daha uzun süre devam edecektir. Çoğu, mücevherin kayboluşunu hırsızlık olarak değerlendirir ve sorumluluğu yetkililerin üzerine atılır: Şirketin adamlarının gece yarısı gizlice meyve bahçesine girip, taşı alıp kaçtığı düşünülür. Bazı hikâyeler suçlu olarak polisi gösterirken, diğerleri daha hayali figürleri suçlar: Henry Ford'un ajanları, John D. Rockefeller, hatta İmparator.

Lottie Schmidt'le uzun soluklu flörtüne başlamış olan Jacob Schmidt, Dort evinin içinin, mavi-beyaz taşın tasvirlerini dikkatle dinler. Gözlerini kapadığında, siyah bir su dalgasının köpürerek evin içinden geçtiğini; sandalyeleri, masaları, dolapları kaldırıp evin duvarlarına çarptığını hayal eder. Suyun neden duvarları aşıp vadiyi planlanandan önce sular altında bırakmadığı, Jacob'ı Rainer'a soracak kadar rahatsız eder ama müstakbel kayınpederi sadece suyun gidebileceği yere kadar gittiğini söylemekle yetinir. Rainer, Jacob ona devasa mücevher hakkında soru sorduğunda da pek yardımcı olmaz. "Göz mü?" diye sorar Rainer. Elini sallar. "Onunla başkası ilgilenir."

XXIX

Jacob kafasını kurcalayan bu konularda Italo'nun fikrini almak ister, ancak yaşlı adam her iki durumda da omuz silkip, "Ben nereden bileyim?" der. Jacob, Italo'nun tersliğini, genişleyen ailesinin omuzlarına bindirdiği yüke bağlar. Helen ve George'un çocukları, hâlâ Italo ve Regina'nın evindedirler. Gidebilecekleri hiçbir yer olmadığı gibi, onları alacak bir akrabalarının olup olmadığını da bilen yoktur. Regina "yetimhane" kelimesinden söz edildiğinde öfkelenir. Pratikte Italo ve Regina bu çocukları evlat edinmişlerdir ve kendilerine bile küçük gelen evleri iyice zorluk çıkarmaktadır. Bu fazladan boğazları doyurmanın Italo'nun maaşını zorladığından bahsetmiyorum bile. Her üç ya da dört haftada bir Clara onlara yemek pişirip gönderir –çok abartılı şeyler değil, örneğin küçük kızlarından birinin okuldan sonra teslim edeceği bir rosto– ve Lottie uzun zaman önce geri döndüğü fırından alabildiği fazlalıkları onlar için saklar, ancak Italo ve Regina'nın bu hayırseverlik davranışının bir bedeli vardır.

Jacob, Italo'nun kendisine karşı huysuzluğunun ne kadarının Angelo'nun görmeyen gözlerinin, Jacob'ın baltasının boynunda açtığı ölümcül yaranın hatırasından kaynaklandığını merak eder. Jacob'ın Angelo'yu öldürdüğüne inanmakta güçlük çektiği anlar vardır; bu eylem Avusturya kadar uzak, uzun zaman önce gördüğü bir rüyadan bir sahne gibidir. Diğer zamanlarda ise baltanın et ve kemiği parçalamasının şoku, sanki olay yeni gerçekleşmiş gibi ellerinde ve kollarında yankılanır. Belki de, diye düşünür, Italo için de aynı şey geçerlidir.

Doğrusunu söylemek gerekirse, çoğu zaman Jacob'ın varlığı Italo'nun dikkatini bile çekmez. Atasözünün dediği gibi,

adamın kızartacak daha büyük balıkları, yani ilgilenmesi gereken daha önemli meseleleri vardır; bir yıl önce yaşadıklarına rağmen, Jacob ona tavada ne olduğunu soracak cesareti toplayamaz. Görünüşe göre, buna gerek kalmayacaktır. Dort evi ve çevresi bir temel ve çıplak zemine indirgendikten birkaç ay sonra, bir sabah Regina yataktan kalkamaz. Italo, en büyük oğlu Giovanni'yi doktora gönderir, ancak adam geldiğinde Regina son nefesini vermek üzeredir. Doktor, rahim kanseri olduğu ve muhtemelen kanserin vücudunun başka yerlerine de yayıldığı görüşündedir. Italo ve çocuklar, son yolculuğunda onunla birlikte oturur. En sonunda, Regina'nın gözleri kırpışır, dudakları sanki son bir talimat veya bilgece bir laf mırıldanacakmış gibi hareket eder. Ancak tek söyleyebildiği, "Kadın..." olur, gerisi onunla birlikte ölüme çekilir.

Onları tanıyan herkes, Regina'nın ölümüyle Italo'nun, üzüntüsünün ağırlığı ve bu kadar büyük bir ailenin sorumluluğu altında ezilerek çökeceğini beklemektedir. İşten sonra Clara, Lottie ve kız kardeşleri gibi yemek ve temizlik konusunda elinden gelen yardımı yapmak için evlerine uğrar, ancak anne ve kızları, Helen ve George'un çocuklarının uzun zamandır erteledikleri yetimhane yolculuklarını tamamlayıp Italo ve Regina'nın yavrularını da yanlarına almalarının an meselesi olduğuna karar verirler. Italo kendisini içki şişesinin dibinde bulmamış ya da kederin katmanlarıyla mumyalamamış olsa da, ailesine ve kampın geri kalanına gösterdiği yüzü çatlaklarla doludur. Ancak Clara ve kızlarını şaşırtacak şekilde, evlat edinilen çocukların en büyüğü olan Maria öne çıkar ve dizginleri ele alır. Genel beklenti Maria'nın bu durumla başa çıkamayacağı, güçlüklerin onu bir ileri bir geri savuracağı ve kırıp dökeceği yönündedir. Ama kız inat eder, yere sağlam basar ve dizginleri kollarına ve omuzlarına dolar. Bu ne kolay ne de sorunsuzdur ancak aylar boyunca, ailesi hâline gelen şeyi yeni normale alıştırır. Kimse okulu bırakmaz, kimse işini kaybetmez; okula dönmeyen ve fırındaki yarı zamanlı

işinden ayrılan Maria hariç. Italo'yla evleneceğine dair bazı şüpheler vardır, bu konuda görüşler tahmin edebileceğinizden daha fazla bölünmüştür, ancak yavaş yavaş Maria'nın müstakbel eşten ziyade hiç evlenmemiş teyze rolünü üstlendiği anlaşılır. Ailenin kampta kaldığı süre boyunca da bu pozisyonunu koruyacaktır.

XXX

Aradan üç yıl geçer. Jacob ve Lottie'nin yavaş flört dönemleri ilerleyip uzun bir nişanlılığa döner ve tam da Havza'nın batı çukuru dolmaya başladığı sıralarda evlilik gerçekleşir. Bir önceki yaz sıcak ve kurak geçtiği için Esopus'un suyu çekilmiştir ve su büyük çanakta yavaşça toplanmaktadır; öyle ki Havza'nın fazla büyük inşa edildiğinden ve asla dolmayacağından korkulmaktadır. Bu korkular bir sonraki sonbaharda art arda gelen fırtınaların yağmura dönüşmesi ve suyun olması gereken seviyeye yükselmesiyle son bulur. Bir sonraki ilkbaharda –tam olarak 19 Haziran 1914'te– kamptaki tüm düdükler bir saat boyunca çalarak Havza inşaatının büyük kısmının tamamlandığını duyurur. Proje resmi olarak bitene kadar iki yıl daha geçecek olsa da, Esopus vadisinde, çevredeki dağlarda yankılanan ve üst üste binerek bir ses katmanı, bir ses jeolojisi oluşturan düdüklerin gürültüsü, kampta çalışanlara sonun yaklaştığını haber verir. Vadiyi temizleyen ekiplerin çoğu ve taş işçilerinin de bir kısmı işten çıkarılır. Kendilerini neyin beklediği, Rainer ve Clara'nın, Jacob ve Lottie'nin üzerine tartıştıkları bir konudur, ancak bu düdüklerden sonra konuşmalarına bir aciliyet unsuru karışır.

Kamptan ilk Italo ayrılır. Düdükler çaldıktan altı ay sonra, Wiltwyck'te bir taş ustasının yanında iş bulur. Bir sonraki yıl Lottie, Jacob ve ilk çocukları Greta, Woodstock'a yerleşirler ve Jacob mezar taşı oyan bir adamın yanında işe başlar. Lottie'nin kız kardeşleri Gretchen ve Christina da eğitimlerine devam edebilmek ve bebek konusunda ablalarına yardım edebilmek için onlara eşlik ederler. Evler ve sokaklar boşalırken, fırın ve bakkal kapanırken, kampta en uzun süre kalanlar Rainer ve Clara olur. Havza'nın bitişinin resmi olarak ilan edildiği 1916 yılının

sonunda, Rainer ve Clara yıkılma sürecindeki kampın tek sakinleri arasında olacaklardır. Rainer, kendisini ve ailesini buraya getiren aynı ikna yeteneğiyle, Havza'nın ve New York'un susuz musluklarına su gönderen tünellerin işleyişini ve bakımını denetlemek üzere kurulan Su İdaresi'nde kendisine bir pozisyon bulmayı başarır. ABD'nin Birinci Dünya Savaşı'na girdiği bir dönemde Alman aksanlı bir adamın bu kadar hassas bir pozisyon için işe alınmasını beklemezsiniz, ama Rainer sadakati ve güvenilirliği konusunda ikna edilmesi gereken herkesi ikna eder ve sonraki on yıl boyunca Ulster County'de mekik dokuyarak Catskill Sukemeri'nin (Havza'dan güneye uzanan tünel) kendi payına düşen kısmını inceler. Rainer ve Clara Woodstock'a, Lottie ve Jacob'un birkaç bina ilerisindeki mütevazı evlerine taşınırlar. Lottie ve Jacob'un, yine Jacob adında bir oğulları ve Clara adında bir kızları olur. Rainer ve Clara'nın en küçükleri Christina, hasta kardeşine bakmak için Beacon'dan kuzeye gelen kendisinden çok daha yaşlı bir adamdan hamile kalarak ailesini mahcup eder. Acele bir düğünden sonra Christina ve Tom, Hudson'a dönüp oraya yerleşirler. Ortanca kardeş Gretchen, Huguenot'taki öğretmen okuluna gider ve Rhinebeck'te öğretmenlik yapmaya başlar. Müzeleri ziyaret etmek için Manhattan'a yaptığı geziler sırasında âşık olduğu demiryolu kondüktörü Late'le evlenecektir.

Hayat devam eder. Olağanüstü olan da bu, değil mi? Schmidtler ve arkadaşlarının Balıkçı'yla yaşadıkları her şey akla hayale sığmayacak türdendi ve buna rağmen dünyanın her zaman olduğu gibi devam edebilmesi şaşırtıcı. Yılda bir ya da iki kez, genellikle yazın en sıcak günlerinde, Italo ailesiyle ziyarete gelir. Clara ve Lottie çocukların ne kadar büyüdükleri konusunda yaygara koparıp hayatlarındaki son gelişmeleri birbirlerine anlatırlarken, Rainer ve Italo hava durumu ve manşetlerde yer alan haberler hakkında konuşurlar; Jacob ise sessizce dinler, ilgilendiğini göstermek için arada bir başını sallar. Kendisini işe alan taş ustasının işini satın alan ve oğlu Giovanni'yi de yanında çalıştıran Italo'nun durumu oldukça

iyidir. İşim başımdan aşkın ama böyle dertlerim olduğu için şanslıyım, der. Clara ona iyi bir kadın bulması gerektiğini söyler ama Italo böyle şeyler için vakti olmadığında ısrar eder. Her ziyaretlerinde, saçları beyazlar ve incelir, cildi Clara'nın beğenmediğini söylediği gri bir solgunluk alır. Italo onun endişelerine aldırmaz ama Wiltwyck'ten gelen kalp krizi geçirdiği ve hastaneye kaldırıldığı haberi Clara'nın korkularını haklı çıkarır. Rainer'la birlikte hastaneye doğru yola çıkarlar, ancak oraya vardıklarında Italo'nun kalbi tamamen durmuştur.

Arkadaşının ölümünden bir yıl sonra, Rainer emekli olacaktır. Kabul etmek istediğinden daha uzun süredir erken belirtilerini gösteren, becerilerindeki belirgin düşüş nedeniyle bunu yapmak zorunda kalacak. Kısa süreli hafızası çöker. Cümlenin ortasında konuşmanın akışını kaybeder. Konuştuğu kişinin adını unutur. Tarihi hatırlayamaz. Daha da kötüsü, farkında olmadan İngilizceden Almancaya geçmeye başlar, sonra da konuştuğu kişi onu anlamadığında sinirlenir. Başına gelenleri kabullenmeye direnir ve bu da Clara ile aralarında sert tartışmaların yaşanmasına neden olur. Sonunda patronu bir ültimatom verir: Rainer ya emekli olacak ya da onu kovmak zorunda kalacaktır. Tüm bu adaletsizliği protesto eden Rainer, istifasını sunmayı tercih eder. İşinden ayrıldıktan sonra durumu hızla kötüler, ta ki büyük bir bebekten farkı kalmayana kadar. Zaman zaman Clara, Rainer'ın titreyen dudaklarına tavuk çorbası kaşığını uzatırken, o solgun ışığı hatırlayacak; kitaplarına dalmışken, Balıkçı'yla olan karmaşayı çözmeye çalışırken Rainer'ın yüzünde beliren ışığın, yüzünü nasıl bulanıklaştırdığını ve onu gördüğünde içine dolan korkuyla nasıl savaşmak zorunda kaldığını hatırlayacak. Çenesini bir peçeteyle silerken, sanki o ölü ışığın onun içine battığını ve üzerine düşen her şeyi ağarttığını düşünecek. Rainer son nefesini verdiğinde, Clara gözleri kurumuş bir hâlde Lottie'ye dönecek ve kocasını çok daha önce kaybettiğini söyleyecek. Onu, dolunay renginde bir ışığa, bir dalganın üstündeki köpüğe, bir kefene kaybettiğini.

XXXI

Gelgelelim, emekli olmasından ve ölümünden önce Rainer Schmidt'in ilgilendiği bir konu daha var: Dutchman Deresi. Bölgenin eski haritalarına dönerseniz, aynı rotayı takip ediyor gibi görünen akarsular ve derelerle ilgili bölümler bulursunuz, ancak eşleşme denilebilecek kadar önemli bir şey yoktur. İlk başta, balık tutmaya giden balıkçılar, buranın diğer derelerden biri olduğunu ve başvurdukları haritanın hatalı olduğunu ya da yerle ilgili anılarının yanlış olduğunu varsayarlar. Birkaç yıl boyunca, bu arkadaşlar birbirleriyle konuşur, notlarını karşılaştırır ve yavaş yavaş herkes buranın yeni bir dere olduğunu anlar. Elbette şöyle şeyler olur: Şiddetli sel bir derenin kıyısının bir kısmını alıp götürebilir, ona yeni bir yol açabilir; bir toprak kayması, sularını başka bir yöne itebilir. Bu dere Hudson Nehri'ne kadar uzanır, sarp ve sık ormanlık kıyılardan geçer. Dereyle ilgili izlenimlerini paylaşan birkaç kişi, derenin çok uzun yıllardır oradaymış gibi göründüğü konusunda hemfikirdir. Sanki arazi biraz daha fazla genişlemiş gibidir. Kimse bunu daha önce fark ettiğini hatırlamaz ama fark etmediğini de hatırlamaz.

Rainer'ı buraya getiren şey, derenin Su İdaresi'nin dikkatini çekmesidir. Birkaç kişi denemiş ama hiç kimse derenin kaynağının yerini tam olarak belirleyememiştir. Geriye doğru iz sürdüğünüzde, dere doğrudan Havza'ya gidiyor gibidir. Ancak derenin üst kısımları, derinlerine girmeye cesaret edeni şaşırtacak derecede sık ormanların içinden geçmektedir. Birkaç kişi, bir gün ve bir gece boyunca yaprak dökmeyen ağaçların arasında kaybolur, yaşlı bir adam ise çamlar ve ladinler yerini daha önce hiç görmediği uzun ağaçlara bırakırken bölgede üç

günden fazla dolaşır. Ağaçların gövdeleri arasından Havza olduğunu düşündüğü uzak bir su kaynağı gördüğünü ancak suyun karanlık olduğunu iddia eder. Hikâyesini duyan herkes, bunun susuzluktan ve yetersiz beslenmeden kaynaklanan bir halüsinasyon olduğunu düşünür. Olası bir sızıntıdan endişe eden Su İdaresi'ndeki üst düzey yetkililer, barajdan savağa ve yatağa kadar Havza'yı inceletir; ters giden bir şey bulunamaz.

Rainer bu noktada gider oraya. İlk başta, yeni dereyle ilgili konuşmalara kulak vermez. Tahmin edersiniz ki balık tutmayı pek sevmez. Ancak dere hakkında konuşulmaya devam edildikçe ilgisi de artar. Ne kadar çok duyarsa, duyduklarından o kadar az hoşlanır. Hiçbir balıkçının görmediği devasa balıklarla ilgili haberleri –ve tam karaya çıkarılmak üzereyken oltanın ucunda her ne varsa rahatlıkla kapan balıkları– ormana yaptıkları geziye gizlice kaçak içki sokan adamların olağan abartıları olarak görüp reddetmek kolaydır. Rainer kamptaki olayları yaşamamış olsaydı, duyduğu diğer hikâyeleri alkolün etkisinin bir başka kanıtı olarak görebilirdi. Okulu asan iki çocuk, ormanın yukarısında gördükleri soluk bir figürü takip etmeye çalışırken kaybolup uzun süre ortalıkta görünmezler. Yaşlı bir adam, iki hafta boyunca her gün aynı noktaya balık tutmak için değil, savaşta öldürülen oğluna ait olduğuna yemin ettiği sesi dinlemek için tekrar tekrar gider. Dereye düşüp arkadaşları sayesinde boğulmaktan kurtulan bir balıkçı, yıllar önce zatürreden ölen kardeşinin suyun yüzeyinin altından kendisine baktığını gördüğünde ısrar eder. Clara ve Lottie ona neler olduğunu sorduklarında, Rainer her zamanki cevabını verir –emin değildir– ama bu kez harekete geçmeden önce işlerin daha da kötüye gitmesini beklemez. Sukemerinde devriye gezme görevi sayesinde, bu meselenin özüne inmek için mükemmel bir adaydır. Jacob'a bir sonraki pazar günü, kiliseden sonra ona ihtiyacı olacağını söyler.

Sıcak ve nemli bir öğleden sonra, Jacob arabasını Tashtego Yolu'nun kenarına park edip kayınpederiyle birlikte dere-

yi aramaya koyulur. Rainer'a eşlik ettiği son geziyi düşündüğünden emin olabilirsiniz. Ellerinde balta ya da herhangi bir alet yoktur, Jacob bunun iyiye işaret olduğunu umar. Bir çayır boyunca birkaç yüz metre yürüyerek alçak bir tepeye ulaşırlar. Rainer ve Jacob sırta tırmanır, sonra kısmen kayarak sırtın arkasındaki mütevazı vadiye inerler. Bu ikinci sırt daha dik, daha uzundur, toprak ve taştan bir duvardır, ama adamların tırmanmak için tutundukları yaprak dökmeyen ağaçlarla ormana dönmüştür. Tepenin zirvesini geçtikten hemen sonra, ladin ve çam ağaçlarının arasından aşağıya bakınca, beyaz ve köpüren bir dere görürler. Topuklarını toprağa gömüp ağaçtan ağaca zikzaklar çizerek yamaçtan aşağı inerler, ta ki derenin kendilerinden tarafını sınırlayan dar sahanlığa ulaşana kadar. Çalkantılı suyun belki bir düzine metre ötesinde, diğer kıyı onlarınkinin bir aynası, ağaçlarla dolu bir sırtın eteğinde ince bir arazi şeridi dir. Solda, dere bir şelalenin yarısına kadar eğimli bir yoldan köpürerek akar; ileride ve sağda, başka bir dizi akıntıya dalmadan önce on ya da on beş metre boyunca düz akar. Jacob suyun yüzeyine bakan Rainer'a diker gözlerini. Kayınpederinin nöbetlerinden birini –eşi ve kayınvalidesi onun dalgınlık anlarına bu adı takmışlardı– daha geçiriyor olmasından korkan Jacob, Rainer'ın omzuna dokunur, bunun üzerine yaşlı adam irkilip başını iki yana sallar ve sola döner. "Bu taraftan," der, nehrin yukarısına doğru ilerleyerek. Omzunun üzerinden, "Eski günlerden hatırlarsın. Eğer birini duyarsan, onu dinleme. Birini görürsen, ona bakma," der. Jacob gördüğü birine bakmaktan tam olarak nasıl kaçınacağını sormak ister ama Rainer'ın talimatının anafikrini anlar ve ona yetişmek için acele eder.

Çok uzağa gitmezler; Jacob bunun için minnettardır. Yürüdükleri kıyı yukarıya eğim kazandıkça, üzerini kaplayan yosunlu toprak yerini suyun sıçramasıyla kayganlaşan kayalara bırakır. Jacob derenin çalkantısında bir tuhaflık sezse de, bir sonraki adımını nereye atacağına odaklanmakla o kadar meş-

guldür ki buna pek dikkat etmez. (Daha sonra Lottie'ye suyun beyaz bedenlerle dolu olduğu izlenimine kapıldığını söyleyecektir. Lottie, "Balık gibi mi?" diye soracak, o da başını iki yana sallayacaktır). Ama dengesini korumak için öne doğru eğilip bir yandan da geriye devrilmemek için kollarını fırıldak gibi döndüren Rainer'ı izlerken, Jacob kendisiyle konuşan bir ses duyar.

Jacob'ın kulağına fısıldayan, baltayla vurarak öldürdüğü Angelo'dur; ona burada ne aradığını sorar. Öpecek bir eşi, kucaklayacak çocukları yok mudur? Güzel bir evde yaşamıyor mu, iyi bir işte çalışmıyor mu? O zaman neden burada, bu yerde? Keyifli hayatından bıktı mı? Angelo'nun bildiklerini bilmek istiyor mu? Arkadaşının baltasının kendisine doğru parladığını görmek için gözlerini kaldırmak ister miydi? Baltayı etinin derinliklerinde hissetmek ister miydi? Beynini sersemleten şoku bilmek ister miydi, öyle ki kanı akarken tek yapabildiği onu öldüren aletin tahta sapına bakmak olsun? Dua edemedi, diye devam eder Angelo, son bir tövbe edemedi. Düşünceleri kara bir su yoluna akıp giderken sadece orada oturabildi. Kalbi durduktan sonra bile o yeri terk etmedi. Jacob ve diğer yoldaşları cesedinin etrafında dururken, o orada kaldı ve izledi. Jacob'ın bağışlandığını gördü. Onların yarım yamalak cenaze töreni girişimlerine, yükselmeden önce kara okyanustan kaçışlarına tanık oldu. Üzerinden geçen, bedenini alıp uzaklara, çok uzaklara, beyaz iblislerin büyük ve korkunç efendilerinin sarmalları arasında eğlendikleri ışıksız derinliklere götüren sudan kaçamadı. Lanetlendin, der Angelo, *lanetlendin* ve karanlık sonsuzluğunu Jacob'la paylaşmaktan mutluluk duyacağını söyler: Tek yapması gereken kendini sağındaki suya atmaktır ve Angelo'nun yeni yoldaşları Jacob'ı doğrudan ona getirecektir.

Jacob Schmidt için son yıllarda aklından çıkmayan tek bir olay vardır, o da elbette Angelo'nun ölümüdür. Bu bir suçsa –ki Jacob, başka ne olabilir ki, diye düşünmektedir– o zaman,

bugüne kadar işlenmiş olanlar kadar kusursuz bir suçtur, çünkü bu olay hiç kimsenin girme şansının olmadığı bir yerde gerçekleşmiştir. Angelo'nun cesedinin, sesinin de ısrar ettiği gibi, büyük canavarın kıvranışıyla yükselen dalgalar tarafından denize sürüklenmiş olması gerektiğinden bahsetmiyorum bile. Ancak Jacob, eylemine dair herhangi bir kanıt olmasa bile, bunun yükünü taşımaya devam etmiştir. Verebileceği tepkiden korktuğu için uzun süre bunu Lottie'den saklamıştır. Flörtleri, evliliklerinin ilk yılları ve çocuklarının doğumu süresince Jacob, başka bir adamın hayatına mal olan balta darbesini saklamıştır; kekemeliği, itiraf etme dürtüsünün onu zorladığı nadir durumlarda uygun bir bahane olmuştur. Ancak en büyük kızları Greta kızıl hastalığına yakalandığında, normalde neşeli olan doktor ciddileşip sessizleştiğinde, Jacob geçmişte yaptıklarını eşine açıklamış. Endişeden aklını kaçırmış, yıllar önce aldığı canın cezası olarak kızının kendisinden alınacağına inanmış. Lottie ilk başta Jacob'un ne geveledığini anlamamış, anladığında ise, "Ama babam seni kınamadı mı?" diye sormuş.

Jacob kınamadığını itiraf etmiş.

Lottie, "O zaman bu senin için yeterli olmalı," demiş. "Şimdi gel de kızımız için bana yardım et."

Greta kızıl hastalığını atlatmış. Jacob bunu baştakilerin geçmişte işlediği suçları tahsil etmekle ilgilenmediklerine dair bir işaret olarak algılayabilirdi ama öyle olmamış. Bu konuda kara kara düşünerek o kadar çok zaman geçirmiş ki, bu fikirden kolay kolay vazgeçememiş. Angelo'nun sesi, sitem dolu sözleri Jacob'a çok mantıklı gelir. Çocuğunun değil, kendisinin canı istenmektedir. Jacob intihar etmenin ebedi lanetlenmeye giden garantili bir yol olduğuna inanılan bir çağda yaşamaktadır, ama başka ne bekleyebilir ki? Suya doğru adım atar.

Bunu yaparken, önünde durmakta olan Rainer'la çarpışır. Neredeyse birlikte azgın dereye yuvarlanırlar ki bu Jacob'a aniden kötü bir fikir gibi gelir. Kendisini ve kayınpederini ke-

nardan geri çeker. Rainer'dan bir kınama, bir, "Önüne bak!" beklemektedir ama adamın gözleri yaşlarla doludur. Rainer gözlerini siler ve yokuşu tırmanmaya devam eder. Jacob da onu takip eder.

Zirveye ulaşırlar. Burada kaya tabakası en az elli metre boyunca düz devam eder. Angelo'nun sesi tekrar duyulur ama birkaç kelime söyleyemeden Rainer omzunun üzerinden konuşmaya başlar: "Eski ülkedeki hayatımızdan pek söz etmiyoruz, değil mi? Bazen, sanki Clara ve kızlarla birlikte benim de rol aldığım bir oyunmuş gibi geliyor. Gerçekti, gerçek olmadığını söyleyemeyiz, ama hayatımızın ne olacağıyla hiçbir ilgisi yoktu. Ya da o kadar da değil..." Doğru kelimeyi bulamayan Rainer omuz silkmekle yetinir. "Heidelberg'de üniversitedeyken Wilhelm Vanderwort adında bir meslektaşım vardı. O da bir filologdu. Ona arkadaşım diyebilirdim ama bu doğru olmaz. Birbirimize ve çalışmalarımıza büyük saygımız vardı, sohbetlerimiz samimiydi. Ama gerçek dost olamayacak kadar rekabet içindeydik. İlgi alanımız aynıydı: bildiklerimizden önce gelen diller, başlangıcın ötesinde yatan diller. Wilhelm, çalışmamı bitirdiğimde Âdem ve Havva'nın cennet bahçesinde ne konuştuklarını ortaya çıkarabileceğim, derdi. Öğrencilerinin hoşuna giden ama meslektaşlarının onaylamadığı bu tür açıklamalar yapmak gibi bir alışkanlığı vardı ve bundan keyif alıyordu. Çok zekiydi. Zor bir paragrafta, metni yeni ve şaşırtıcı şekillerde aydınlatacak fikir hamleleri yapabiliyordu. Pek iyi olmadığı şey ise, daha yavaş ve sindirerek çalışmak ve dikkatli analizdi. Bu benim gücümdü.

"İlişkimiz olduğu gibi kalabilirdi –kaplumbağa ve tavşan hikâyesi, diye düşünürüm hakkında– ama tesadüfen elime eski bir kitap geçti. Çoğunlukla, çok az ilgi duyduğum 14. ve 16. yüzyıllar arasında kullanılan Orta Fransızcayla yazılmıştı, ancak bazı sayfalarında daha önce görmediğim bir dilde paragraflar vardı. Fransızca kısımlar bunların tam da aradığım şeyin, tarih öncesinden gelen bir dilin örnekleri olduğu-

nu iddia ediyordu. Bu fikri saçma bularak reddettim, ancak araştırmalarımın hiçbiri belirli harflerin kullanıldığı bu dilin başka bir örneğini bulamadı. Özünde bu hiçbir şeyi kanıtlamaz. Özel bir kod olabilirlerdi. Ama..." Rainer elini sallar, "bu paragraflarda bundan şüphe etmeme neden olan şeyler vardı. Her neyse, mesele şu ki, onları Wilhelm'e gösterdim ve tercüme etmek için yardımını istedim.

"İlk başta dalga geçiyorum sandı. Öyle olmadığını kanıtlamak için ona kitabı göstermek zorunda kaldım. Paragrafların kitabın söylediği gibi olamayacağından o da aynı derecede emindi, ancak teklif ettikleri meydan okuma ilgisini çekmişti. Kitap her seçkinin ilk yarısının aslına sadık çevirileri olduğunu söylediği bölümler sunuyor, geri kalanını ise tamamlamak isteyenlere bırakıyordu. Bu bize üzerinde çalışabileceğimiz bir şey, bir anahtar veriyordu ancak bu anahtarın bazı dişleri eksikti ve kilidin içinde kırılma tehlikesi vardı. Konuyu bir bulmaca, yarı şaka olarak ele aldık. Ortaçağdan kalma gizli bir şifrenin şimdiye kadar bilinmeyen bir örneği üzerine bir makale yazmaktan bahsettik."

Jacob ve Rainer'ın her iki yanında, suyun kenarına kadar keskin bir şekilde alçalan sırtlar geriye doğru eğilmektedir. İleride dere sağa kıvrılır. Rainer devam eder: "Elime başka bir kitap geçince her şey değişti. Üzerinde çalıştığımız kitaptan daha nadir bulunan bu kitabı karıştırdım ve kendimi Wilhelm'le birlikte emek verdiğimiz dilin yeni bir örneğine bakarken buldum. Yıldırım çarpmışa dönmüştüm. Wilhelm'e göstermek için evden aceleyle çıkıp üniversitenin yolunu tuttum. Görünüşe göre gerçekten önemli bir şeyin üzerindeydik.

"O güne kadar kâğıt üstünde kalanları dile getirme girişimlerimize başlayana kadar ne denli önemli olduğunu anlamamıştık. İkinci kitapta, bunun nasıl başarılabileceğine dair pek çok ipucu ve dikkatli olmamız gerektiğine dair şifreli uyarılar vardı. Bunların, metne daha uğursuz bir karakter kazandırmak için eklenmiş retorik süslemeler olduklarını düşünüp dikkate

almamıştık. Yanılmışız. Telaffuz etmeye çalıştığımız ilk kelime 'karanlık' idi. Karşılaştığımız kelimeler arasında en yaygın olanıydı ve telaffuzunu çözdüğümüzden emindik. İkinci kitabın uyarılarına dudak bükmemize rağmen, deneme için ailemin güvenli bir şekilde uyuduğu bir pazar gününü bekledik. Çalışma odamın kapısını kapattık ve kelimeyi söyledik.

"Oda karanlığa gömüldü. Ne olduğunu anlamamıştım; lambayla ilgili bir sorun olduğunu düşündüm ama bu çalışma odasının kapısının altındaki salon ışığının neden görünmediğini açıklamıyordu... ya da pencerenin dışındaki şehir ışıklarına ne olduğunu. Karanlık o kadar yoğundu ki, derin bir mağarada olabilirdik. Tökezleyerek lambayı aradım, masama çarpıp kitapları ve kâğıtları yere devirdim. Bir tür panik ellerini boğazıma dolamıştı; o karanlıkta nefes almakta zorlanıyordum.

"Sonra Wilhelm Vanderwort ikinci bir kelime söyledi ve çalışma odasına ışık; harika, zengin, yumuşak bir ışık doldu. Kelimeyi tahmin etmişsindir: 'Işık' idi. Vurguların yeri konusunda anlaşamamıştık ama Wilhelm'in yorumunun doğru olduğu ortaya çıktı. Çalışma odası karanlığa gömülür gömülmez, o benim anlamadığım şeyi, dudaklarımızdan dökülen kelimenin bunu yaptığını anlamıştı. Bu bizim bildiğimiz, kelimenin nesnesini işaret ettiği türden bir dil değil, her şeyin içine işleyen bir dildi," Rainer ellerini etrafında gezdirir, "öyle ki bir şeye isim vermek onu çağırmak demekti.

"Balıkçı mevzusunda yer aldığın için, bu sana çok garip gelmeyecektir. Bizim içinse, nasıl olduğunu tahmin edebilirsin. Bir çift üniversite akademisyeninin beklediğinden çok ama çok daha fazlasıydı. Bizim beklentimiz kendi topluluğumuz içinde belli ve sınırlı bir şöhrete sahip olmaktı; üst sınıfların hayranlığını, akranlarının ise saygı ve kıskançlığını kazanan isimlerden biri olmak. Şimdi..."

Derenin sağa kıvrıldığı yere ulaşırlar. Rainer kıyıdan ayrılıp önlerindeki ağaç sıralarına doğru ilerler. Jacob'la birlikte ağaç-

ların arasında on beş, yirmi metre kadar yürüdükten sonra, buralarda sık rastlanan türden alçak bir duvara varırlar; topraktan çıkarılmış ve üst üste dizilmiş çeşitli boyutlarda yassı taşlardan oluşan bir duvardır bu. Rainer döner ve duvara oturur. Jacob ayakta kalır. Rainer anlatmaya devam eder: "Bana kitapları temin eden tüccar aracılığıyla araştırma yaptım. Sonunda Wilhelm'le birlikte, çevirmeye başladığımız dili ve daha fazlasını bilen küçük bir grupla temasa geçtik. Kendi başımıza başardıklarımızdan etkilendiler; bizi çırak olarak kabul edecek kadar etkilendiklerini söyleyebilirim. Öğrenecek çok şey vardı. Daha eski ve daha güçlü başka diller de vardı. Bu dilleri kullanan halkların tarihleri, inançları, gelenekleri, yükselişleri ve düşüşleri vardı. Yaşadığımız yerin yanında, altında uzanan yerlerin haritaları, sakinlerinin hikâyeleri vardı.

"Wilhelm ve ben, yeni tutkumuzda bir öncekinde olduğu gibi rekabetçiydik. Birimiz diğerine gününü göstermek için elimizden geleni yaptık. Birbirimizi daha hızlı, çok daha hızlı ilerlemeye teşvik ettik ve sonunda kendimizi Heidelberg'in yeni binalarından birinde, derin bir bodrumun duvarına yerleştirilmiş büyük bir kapının önünde bulduk. Ağzında demir halka olan şeyi hatırlarsın; benzerini Balıkçı'nın malikânesinin kapısında görmüştük. Eğitmenlerimizden biri halkayı tutup kapıyı çekti. Bodrum, yerin en az yirmi metre altındaydı ama kapı aralığından baktığımızda bir ara sokak gördük. Wilhelm sanki çok doğal bir şeymiş gibi bodrumdan çıkıp ara sokağa girdi. Onun sakinliğini paylaşıyormuş gibi davranmaya çalışarak arkasından gittim. Vardığımız yer...

"Kara okyanusun kıyıları boyunca kurulmuş şehirler var. İşte onlardan birindeydik. Bu yerlerin ne en büyüğü ne de en eskisiydi ama eğitmenlerimizin amaçları için yeterli büyüklükte ve yaştaydı. Wilhelm ve benim eğitimimizde bir sonraki aşamaya geçmeye hazır olup olmadığımızı belirlemek için bize bir görev –bir tür sınav– vermişlerdi. Görevimiz basitti: Şehrin diğer tarafına, mezarlığını bulacağımız yere gidecektik.

Orada, belli bir mezarı bulacak ve toprağında yetişen bir çiçeği koparacaktık. Bu düşündüğün kadar kolay değildi. Çiçek hem nadir bulunan bir çiçekti hem de şehir halkı tarafından altında gömülü olan rahibin ruhu olarak kabul ediliyordu. Böyle bir bitkiyi sökmek, sapıklık ve cinayet karışımı bir şey olarak görülüyordu. Sokaklar polislerle doluydu; siyah pelerinler giymiş ve yırtıcı kuşların kıvrık gagalarına benzeyen maskeler takmış, uzun boylu figürler, bizimki gibi bir suça kalkışırken yakalanan birinin üzerinde tereddüt etmeden kullanacakları uzun, kavisli bıçaklarla silahlanmışlardı. Şehrin coğrafyası tuhaf ve çelişkiliydi. Sokaklar beklenmedik bir şekilde boş duvarlarla son buluyordu ya da havada aniden sona eren köprüler yükseliyordu; bir düzine ara sokağın dallara ayrıldığı daire şeklinde avlulara varıyorlardı. Yönümüzü tepemizde yanıp sönen yıldızlara bakarak bulmak zorundaydık. Bu yıldız kümeleri bildiğimiz takımyıldızlar şeklinde sıralanmamıştı. Burada çizdikleri şekillere Binici, Asa ve Meyve Çelengi gibi isimler verilmişti.

"Başardık. Kuş maskeli figürlere korkunç derecede yaklaştığımız zorlu bir yolculuktu ama mezarı ve topraktan ince bir yay çizerek yükselen ay renkli çiçeği bulduk. Ben çiçeği kopardım, Wilhelm ceketinin içine gizledi ve sonu Heidelberg'deki bodrum katına çıkan ara sokağa döndük. Yorgun ve muzafferdik, o geceden geriye kalan birkaç saati akıl hocalarımızla kutlama yaparak geçirdik. İçlerinden biri çiçeği alıp gitmişti ama diğerleri çok kaliteli içkileri bizimle paylaşmaktan mutluluk duyuyorlardı. Şafak sökerken eski şarkıları haykırarak, kibirle coşarak, sendeleye sendeleye evlerimize doğru yola çıktık.

"Ertesi gün öğleden sonra zaferimiz felakete dönüştü. Wilhelm, Antik Yunanca dersine zamanında gelmişti ama öğrenciler daha en başından onda bir terslik olduğunu fark etmişlerdi. Her zamanki coşkusuyla konuşmuyordu; onun yerine sesi ölçülü, hatta kederliydi. Konuşurken etrafta dolaşması, salonun önünde volta atması, elleriyle dramatik hareketler yapmasıyla

tanınıyordu. O gün kürsüden ayrılmadı. Bir öğrenci kürsüden destek alarak duruyormuş gibi göründüğünü söyledi. Yüzü solgun, gözleri çöküktü, saçları dağınıktı. Elbette tüm bunlar, hatırı sayılır miktarda güçlü içkiyi karıştırmanın sonuçlarına bağlanabilir. Öğretmenlerinin de kendileriyle aynı muhakeme hatalarına düşebilmeleri öğrencileri her zaman şaşırtır, bunun sonucunda da kötü bir akşamdan kalma vakasını korkunç bir hastalık sanabilirler. Ama Wilhelm'in yanaklarında ve alnında sanki görünmeyen bir ressam çiziyormuş gibi yılan gibi kıvrılan siyah çizgileri karıştırmak mümkün değildi. Kürsüye yakın oturan öğrenciler, dilinin ve dişlerinin karardığını fark ettiler. Konuşmasının üzerinden çok geçmeden Wilhelm öksürmeye başladı ve ciğerlerindeki her kasılmayla birlikte siyah çizgiler yüzünün daha büyük bir bölümüne yayıldı; yüzü çatlaklardan oluşan bir porselen maskeye benzedi. Öksürüğü onu iki büklüm ederek devam etti. Başını kaldırdığında, sanki porselen maske parçalanıyormuş gibi yanaklarında ve alnında küçük parçalar eksildi. Derinin olduğu yerde ne kas ne de kemik, sadece siyahlık vardı. Wilhelm Vanderwort, neredeyse yüz öğrencinin dehşet dolu gözleri önünde, arkasında giysileri ve ayakkabıları dışında hiçbir şey bırakmadan, toz ve karanlık bulutu içinde yere yığıldı.

"Üniversiteden atılmama neden olan şey buydu. Sorular soruldu, ismim gündeme geldi, konuşmalar yapıldı ve kısa süre içinde ailemi Amerika'ya götürmek için hazırlandım. Beni görevden alma girişimine karşı koyabilirdim, başarılı da olabilirdim. Sevilen biriydim ve Wilhelm'in yaptığı gibi iş arkadaşlarımı bölmemiştim. Durum böyleyken, kovulmaya direnmedim. Wilhelm'in başına gelenlerden kendimi sorumlu tutup en azından bunu hak ettiğimi düşünüyordum." Rainer, Jacob'a bakar. "O çiçek uygun bir şekilde taşınmazsa –bir kefenin ayak ucundan koparılmış bir bez parçasıyla yaklaşık üç kez sarılmadan– taşıyan kişi için sonuçlarının korkunç olacağını biliyordum. Ben bu göreve hazırlıklı gelmiştim ama Wil-

helm arayışımızın amacını eğitmenlerimize iletecek kişinin kendisi olmasında ısrar etmişti. Ona gerekli malzemeleri getirip getirmediğini sordum. Bana güldü. 'Evhamlı bir teyze gibi davranma,' dedi. Ceketimin cebinde rulo hâline getirdiğim kumaş parçasını ona uzatacaktım ki kahkahasının sesi beni durdurdu. *İyi*, dedim içimden. *Eğer istediğin buysa, bunu kendi yönteminle yapabilirsin. Düşecek bıçak da senin üstüne düşsün.* Öyle de oldu. Ama beni de kesti, ki sanırım bu adil bir şeydi. Skandalın ardından eski eğitmenlerimiz benimle ilişkilerini kestiler. Kendi kendime bunun iyi bir şey olduğunu söylüyorum."

Rainer dereye doğru başını sallar. "Ama burada... Wilhelm bana onu benim öldürdüğümü söylüyor. Sanki kahvesine zehir katmışım gibi, onu öldürdüğümden emin. Daha da kötüsü, suçumu sonuna kadar götürecek cesarete sahip olmadığımı söylüyor. Bunun yerine, vicdanımın sesini dinledim ve ikimizin uğruna çok çalıştığı her şeyi bir kenara attım. Şimdi o bir toz; insan olmanın ne demek olduğunu hatırlayan ve bu bilgiyle hiçbir şey yapamayan bir toz. Beni lanetliyor. Beni bir korkak ve sahtekâr olmakla suçlayıp lanetliyor."

Dili tutulan Jacob kayınpederine tam olarak nerede olduklarını sorar.

Rainer ayağa kalkarak, "Belki de buranın tanıdık olduğunu düşünüyorsun," der. Duvardan iner ve genç bir ağaca doğru on adım yürür. Sol elini ağacın gövdesine dayar, başını eğer ve bir an öylece durur. Sonra başını kaldırır, pantolonunun ön cebine uzanır ve bir bıçak çıkarır. Bu gümüş bir yemek bıçağıdır; tıpkı Rainer'ın yıllar önce Helen'a karşı kullandığı bıçak gibi – Jacob'ın içinde bunun aynı bıçak olduğuna dair bir his vardır. Rainer bir dizi hızlı vuruşla ağacı keser. Jacob, bıçağı keskinleştirmiş olmalı, diye düşünür, çünkü kabukta derin oluklar açmaktadır. İşi bittiğinde Rainer bir adım geri çekilip yaptığı şeyi inceler. Jacob da ağaca bakar ama ağaçta açılan izlere bir anlam veremez, yine de bu izler garip bir sakinlik hissi

yaratır. Dikkati dağılır, gevşer. Rainer'la burada ne yaptıklarını hatırlamakta zorlanır. Geldiği yöne doğru döner. Kayınpederi aklına gelene kadar dereye giden yolun çoğunu katetmiştir. Yanakları kızarır, duvara koşar ve tek adımla duvara çıkar. Gözlerini ağaçtan kaçırmaya dikkat ederek, pozisyonu değişmemiş olan Rainer'a yaklaşır. Rainer ağacın arkasından ormanın içine, sanki ağaçların içinde bir şeyler ayırt edebilecek gibi bakmaktadır. Jacob o yöne bir bakış atmayı göze alır ama sıra sıra ağaçlardan başka bir şey seçemez. Rainer'ın bir sözcük mırıldandığını duyar; "*Thalassa, thalassa,*" gibi bir şeydir bu. Jacob ona yaklaşırken, Rainer yüzünü buruşturarak döner ve arabaya doğru yola koyulur.

XXXII

Dönüş yolu daha az olaylıdır. Derenin kenarındayken Angelo'nun sesi suçlamalarına devam eder ama sesi o kadar azalmıştır ki Jacob onu suyun uğultusu içinde hayal ettiğine inanabilir; tıpkı bir tahta parçasının damarlarında bir yüz görebileceğiniz gibi. Ne o ne de Rainer, dereyi gizleyen sırtlara tırmanıp tarladan arabaya geçene kadar bir daha konuşur. Arabada Jacob, sorunun çözülüp çözülmediğini sorar.

"Mümkün olduğu kadar," der Rainer. "Ağacın üzerindeki işaret ona yaklaşanların çoğunu geri çevirecektir. İnsan kurban etmeden yapabileceğimiz en iyi şey bu."

Jacob içinden kayınpederinin şaka yaptığını söyler ama Rainer gülümsememektedir.

XXXIII

1920'li yıllarda, Jacob ve Rainer'ın ziyaretinden bir ya da iki yıl sonra, yerel halk yeni dereden Deutschman Deresi olarak bahsetmeye başlar ve bu isim hızla Dutchman Deresi'ne dönüşür. Bu ismin kimden ve neden geldiği tarihin derinliklerinde kalmıştır, ancak 30'lu yılların başında bu isim ve dere bölgenin haritalarında yerini alır. Jacob'dan Balıkçı'nın hikâyesinin tamamını dinledikten sonra Lottie bu isimden şikâyet edecektir. Ayrıntılara her zaman önem veren Lottie, Balıkçı Deresi demenin daha doğru olacağını söyler. Jacob onunla tartışmaz ama bu ismi babasının bir tür anısı olarak görmelerini önerir. Lottie bunun çok saçma olduğunu, dereye bu adı veren kişinin babası hakkında hiçbir şey bilmiyor olabileceğini söyler. Ancak Jacob bu fikrin eşini gizliden gizliye memnun ettiğini görebilmektedir. Babasını, onu kendisinden alan felaketten önceki hâliyle hatırlamasına yardımcı olur. Bir zamanlar işinden çıkıp kendisini Orange County'deki bir çalışma kampında bularak neredeyse bir hafta boyunca kaybolan çelimsiz adamdan ziyade, onu yanında taş ustası arkadaşları, boynunda düğümlenmiş bir mendil, gömleği ve pantolonu ince bir tozla pudralanmış hâlde küçük evlerine adım atarken hayal edebilir. Jacob da neredeyse aynı hayali paylaşmaktadır, ancak onunkinde Rainer'ın yüzü beyaz bir ışık saçmaktadır.

Yıllar geçer, çocukları büyür, Jacob'ın patronu onu anıt işine ortak eder, ülke Büyük Buhran'a sürüklenir, Almanya'yla yeni bir savaş yaklaşır ve tüm bunlar olurken ne Jacob'ın ne de Lottie'nin kampta yaşadıkları olaylara tam olarak inanamadıkları anlar olur. Her şey okudukları bir kitapta, izledikleri bir filmde geçiyor gibi gelir. Jacob 1951'in sonlarında akciğer

kanserinden öldükten sonra, bu gerçekdışılık hissi Lottie'yi daha sık rahatsız edecektir. Dört kuşaktır annesinin ailesine ait olan ağır meşe masanın, Dresden porselenleriyle dolu dolabın ve Gretchen teyzesinin anne ve babasına düğün hediyesi olarak yaptığı uzun dantel perdelerin bulunduğu Heidelberg'deki eve döndüğü berrak rüyalar görecektir. Topak topak şilteli ve yıpranmış battaniyeli yatağında uyandığında, üstü aile resimleriyle dolu sade şifonyere ve Jacob'ın kıyafetlerinin asılı olduğu açık dolaba baktığında –her ne kadar onları ayıracağını ve iyi durumda olanları hayır kurumlarına vereceğini söyleyip dursa da– Lottie bunun bir rüya olduğunun kesinliği tarafından sürüklenecektir. Dilini konuşurken hiçbir zaman rahat hissetmediği bir ülke için evini terk ettiği, bir zamanlar ölmüş olan bir kadınla yüz yüze geldiği, kendisini konuşmaktan çok elleriyle zarif bir şekilde ifade eden Avusturyalı utangaç bir adamla evlenip çocuklarını doğurduğu bu hayat... hepsi bir icat, tecrübe için yanıp tutuşan bir ergen hayal gücünün ürünüdür. Keşke rüya görmeyi sınırlayan boş alana dönmenin yolunu bulabilse ve orada gri ıssızlığında gezinecek kadar uzun kalabilse, sonra gözlerini açtığında, annesi onu üniversitedeki işine gitmeden önce babasını öpmesi için aşağıya çağırıyor olacak.

Asla o boş yerde kalamaz, oradan çıkıp eski varlığına giremez. Bunun yerine yatağından kalkıp şifonyerine gider. En üst çekmeceyi açar ve parmakları küçük bir kutunun kenarına dokunana kadar eliyle iç çamaşırlarının altını yoklar. Lottie mücevher kutusuna benzeyen karton kutuyu alıp şifonyerin üstüne koyar. Kapağını açar ve içindeki kâğıt mendilin arasına gizlenen metal parçasını ortaya çıkarır.

Bu bir olta iğnesidir. Birkaç santim uzunluğundadır, oltanızın ucuna bağlayabileceğiniz türden. Metal kararmış, Lottie'nin size merhum kocasının kanı olduğunu söyleyeceği koyu bir maddeyle kabuk bağlamış. Bu, baltası Balıkçı'nın oltasını kopardığında ve içerdiği güç dışarı doğru patlayarak

oltadan sarkan kancaları her yöne saçtığında Jacob'ın yanağına, gözünün hemen altına saplanan kanca. Jacob bu maceradan öylesine sersemlemiş ve bitkin düşmüştü ki, yatakhaneye kadar yürümüş ve etine saplanan kancayla yatağına yığılmıştı. Ertesi gün yanağı şişmiş ve acı içinde uyanmıştı. Bir ranza arkadaşı kancayı çekip çıkarmış, irin ve kanla dolu bir çukur açmıştı ve Jacob'da küçük beyaz bir yara izi olarak kalmıştı bu. Jacob kancayı bir mendilin içine katlayarak saklamıştı. Lottie onun varlığını öğrendiğinde, Jacob'tan kancayı istedi. O da bir mücevher kutusuna koyup verdi. Başparmağı ve işaretparmağı arasında sıkıştırıp ışığa tutacak. Uzun yaşamının ve ona anlattığı fantastik hikâyenin sonuna yaklaşırken aynı şeyi Peder Mapple için de yapacak. O da gözlerini kısarak Lottie'nin parmaklarının arasındaki, yüzeyi çoktan ölmüş bir adamın kanıyla lekeli, dikenli ucu hâlâ keskin, kavisli metal parçasına bakacak.

3. Bölüm

Kara Okyanusun Kıyısında

IV

Trafik Lambasının Işığında Okunan Sözcükler

Hikâyesi bittiğinde Howard rahatlamış görünüyordu, sanki başlamadan önce sözlerinin ardında hissettiğim yük üzerinden kalkmış gibiydi. Kendimi tuhaf bir şekilde sersemlemiş, lokantanın krom ve camlarıyla bağlantım kopmuş gibi hissettim. Tıpkı içine daldığınız bir kitabı ya da filmi bitirdikten sonra etkisinden çıkamamanız gibi. Howard, anlattıklarıma ister inanın ister inanmayın, dedi, ama inanmanızı ve belki de yolun hemen yukarısındaki Onteora Gölü'nü denemenizi tavsiye ederim, diye ekledi ve mutfağa döndü.

Lokantanın pencerelerinin dışında, gökten sel gibi inen yağmura bakınca, bir anlığına denizin dibindeymişiz gibi hissettim. Devasa bir balığın gölgesinin süzülerek geçtiğini görmeyi bekledim. Başımı iki yana salladım ve cüzdanıma uzandım. Dan'le hesabı ödeyip dışarı çıktık. Yağmur tepemizden aşağıya boşalırken, kamyonetime koştuk. Lokantanın otoparkından çıkıp sağa, 28. Otoyol'a dönene kadar bir şey konuşmadık. Sonunda, "Bu da neydi böyle?" diyebildim.

Dan başını iki yana salladı. "Çılgınca."

"Çılgınca..." Evet, öyle de denebilirdi. Sinirlenmiştim; hani birinin sizi kandırıp kandırmadığından emin olamazsınız ya, öyle bir sinir. Biliyorum: Howard bizi kandırıyordu, başka ne olabilirdi ki? Ayaklanıp etrafta dolaşan ölü insanlar, kara büyü, canavarlar; tam bir korku filmi, vahşileşmiş bir balıkçı

hikâyesiydi. Dan'le bacaklarımız çok sert bir şekilde çekilse, bir tarafa doğru yatacağımızdan emindim. Howard yazar olmak istediğini söylemişti; ilk romanını bize anlattığına dair güçlü şüphelerim vardı.

Ama... anlattığı tuhaf olaylara inanamasam da, düpedüz fantastik olanları bir kenara bırakın, Howard'ın hikâyesi boyunca bir kez bile yalan söylediği izlenimine kapılmamıştım. Bunun başarılı bir yalancının özelliği olduğunu da biliyordum. Ama sözlerinde bir şeyler vardı; alttan alta bir gerçeklik payı olduğunu ima eden bir şeyler ve bu beni her şeyden daha çok rahatsız ediyordu. Anlattıklarından memnun değilmiş gibi görünüyordu, sanki hikâyenin ayrıntılarından bizim olmamızı beklediğinden daha fazla rahatsız olmuştu.

Yine de bu detaylar. Söylendiği gibi, şeytan oradaysa, o zaman cehennemin yarısı bu hikâyeye doluşmuş gibi görünüyordu. Yani, mutfak bıçaklarıyla oyulan sihirli semboller? Balık kancaları gömülmüş ipler? Ölü bir adamın kanına batırılan baltalar? Yağmur hafifledi, güneş bulutların arasından çıkmaya çabalarken hava aydınlandı. Ressam Otto'nun siyah giysili kadını gördükten sonra boğazını kesmesinden bahsetmiyorum bile.

Elimde olmadan frene bastım. Hatırladığım şey de neydi? Howard ressam hakkında bir şey söylememişti, değil mi? Bu da nereden çıkmıştı? Barbekü restoranının yanından sola dönüş şeridine girdim. Yumuşak bir tonda konuşmaya çalışarak, "Bu yerde balık tutmak istediğine emin misin?" diye sordum.

"Ciddi misin?" diye karşılık verdi Dan.

Cevap vermedim; direksiyonu sola, 28A yoluna kırdım ve batıya, Havza'nın güney kenarına yöneldim. Bu yolu birçok kez kullanmıştım; önce pazar gezintisine çıktığımızda Marie'yle, sonra balık tutacak yer ararken tek başıma, daha sonra da bu balık tutma noktalarından bazılarına götürdüğüm Dan'le. Bu sabah yol daha dar görünüyordu, virajlar daha keskindi. Her virajda su sel gibi akıyor, suya çarptığında lastikler

yalpalıyordu. Yolun kenarlarında sıklaşan ağaçların yağmurla ağırlaşan dalları bize doğru uzanıyordu. Dallardan biri arabanın tepesine sürtündü ve tiz bir metal sesi geldi.

Kendine gel, dedim içimden. Ne de olsa Howard'ın hikâyesi, Havza hakkında duyduğum tek hikâye değildi. Sanırım ilki, Havza'yı inşa etmek için terk edilen kasabalarla ilgiliydi. Bunu henüz üniversitedeyken, muhtemelen oraya yaptığım ilk ziyaret sırasında duymuştum. Yarım düzine kişi, bira içmek ve yıldızları seyretmek için birinin steyşın arabasına binmiştik. Gitarımla radyodaki popüler şarkılardan bazılarını çalabildiğim için ben de dahil edilmiştim. Yaktığımız mütevazı ateşin yanında çalmaya ara verdiğimde, geziye katılan kızlardan biri yanıma oturmuş ve Havza'yı bilip bilmediğimi sormuştu. Ne dediğimi hatırlamıyorum, muhtemelen hayır demişimdir. Kızın söylediğine göre, eskiden bir kasabanın bulunduğu yere inşa edilmişti. Sakinleri tahliye edilmiş ve evleri sular altında kalmıştı. Sözde, diye devam etmişti kız, durgun bir havada kürek çekip kasabanın bulunduğu yerin üstündeyken aşağıya bakarsanız, aşağıdaki derinliklerden yükselen kilise kulesinin tepesini görebilirdiniz.

Dürüst olmak gerekirse, uzun bir süre bu hikâyeye inandım, hatta birkaç kez kendim de başkalarına anlattım; ta ki yıllar sonra başka bir arkadaşım beni düzeltene kadar. Sular altında kalan yerleşim yerlerine atfedildiğini fark ettiğim hikâyelerden biri. Karanlığa gömülen evlerin, dükkânların, kiliselerin aralarında balık sürülerinin cirit attığı, ışığın tepede uzak bir parıltı olduğu görüntüde akıldan çıkmayan bir şey var. Sanki zamanın nasıl işlediğini görüyormuşsunuz gibi ya da ona benzer bir şey.

Yol, Havza'nın güney kıyısına bakan tepelere doğru ilerliyordu. Sağımızda alçalan toprak, ağaçları önce yarıya, sonra da tamamen aşağıya indirdi. Yamaçtan yukarıya doğru sürüklenen alçak bulutların arasından görünen yeşil tepelerin üstünden bakıyorduk. Uzakta, sis ve dağlarla çevrili gri bir su

birikintisi olan Havza, üzerine yazı yazılabilecek boş bir kâğıt parçasıydı. Ve oraya yazdığınız hikâyede, çocuklarını aramak için düşe kalka ilerlerken harap olmuş vücudu arkasında sudan iz bırakan bir kadın ve sizi bu dünyayı diğerinden ayıran perdenin diğer tarafını, asıl büyük avın okyanus yüzeyinin altında kıvrandığı yeri görmeye zorlayabilecek bir dil varsa, ne olurdu?

"Peki," dedim, sesim beklenmedik bir şekilde yüksek çıkmıştı, "ihtiyar Howard'ın hikâyesinden ne anladın?"

"Bence o absürt hikâye biraz daha dallanıp budaklansaydı," dedi Dan, "ormana dönerdi."

"Yine de..."

"Yine de ne?"

Omuz silktim. "Bilmiyorum. Garipti, hepsi bu."

Dan homurdanarak karşılık verdi.

Burası hakkında duyduğum diğer hikâye ise bir hayaletle karşılaşma hakkındaydı. Buraya ilk ziyaretimden kısa bir süre sonra, bir arkadaşım –daha ziyade bir tanıdık– Pete'in Yeri'nde tanıştığı bir adamın kendisine çılgınca bir şey anlattığını iddia etti. Bu yabancı, bir önceki hafta Havza'nın doğu ucundan evine dönerken, yolun kenarında duran bir kız fark etmiş. Kız yalınayak, üzerinde uzun, beyaz bir elbise varmış. Yabancı, kızın yanına yanaşmış ve onu gideceği yere götürmeyi teklif etmiş. Kız bir şey demeden kapıyı açıp yolcu koltuğuna geçmiş. Asfaltın biraz gerisindeki bir kapıya gelene kadar adamı bilmediği yollara yönlendirmiş. Kız burada arabadan inmeden önce değdiği yeri yakacak kadar soğuk dudaklarıyla şoförünün yanağına bir öpücük kondurmuş. Ertesi gün, meraklı yabancı önceki gece kızı bıraktığı yere tekrar gittiğinde, kızın geçtiği kapıların bir mezarlığa açıldığını keşfetmiş. Dost canlısı tanıdığımın anlattığına göre, yabancının hikâyesine biraz daha fazla inandırıcılık kazandıran şey, kızın öpücüğünün sağ yanağında bıraktığı leke olmuş. Derisi soyulmuş gibi ve kırmızıymış, kızın dudaklarının izi hâlâ görülebiliyormuş.

Bu ikinci hikâyeye Hayalet Otostopçu diyorlar ve her yerde bunun farklı versiyonlarını bulabilirsiniz; bahse girerim dünyanın her yerinde. Havza'yla bağlantılı bir versiyonunu duymam tamamen tesadüftü. Bütünlüğüne hiçbir etkisi olmadan herhangi bir yerde de geçebilirdi. Duyduğum hayaletli ve garip hikâyelerin çoğu bu şekilde; daha genel bir temanın yerel yorumları. Denerseniz, içlerinde bir anlam, somutlaştırdıkları bir kıssadan hisse bulabilirsiniz. Otostopçu örneğinde, sanırım yabancılara karşı temkinli olmakla ilgili bir mesaj olmalı ve muhtemelen arzuyla ilgili bir uyarı da var, değil mi? Howard'ın öyküsüne gelince, ondan nasıl bir ders çıkaracağımı, hangi mesajı iletmeye çalıştığını anlayamadım. Örneğin, işçilerin Dort evinin arazisinden çıkardıkları taş hakkında ne düşünmem gerekiyordu? Taş mı? Howard taş hakkında bir şey söylememişti. Neydi bu taş? Ama tam olarak hangi taş olduğunu biliyordum; bir işçinin derinliklerinde uzak, ateşli bir göz gördüğü büyük, mavi taş. Ayağımı hafifçe gazdan çektim.

Sol tarafımızda araba yolunun bir ucu, yontulmamış taş duvarları, yüksek pencereleri ve sivri çatısıyla bir peri şatosunu çağrıştıran büyükçe bir eve doğru kıvrılıyordu. Yanındaki bakımlı çimenliğin tepesinde, İtalyan tarzı bir villa heykellerle dolu bir avluyu kaplıyordu. Yanımda Dan sessizdi, düşüncelere dalmıştı. Yamaçtan inerken, kutu gibi bir kilisenin, derme çatma bir arsaya park etmiş bir çift römorkun ve gösterişleri orta sınıfa yan bakan evlerin yanından geçerek, yol düzleşene kadar 28A'da ilerlemeye devam ettim. Sola, Taş Kilise Yolu'na dönerek Havza'dan uzaklaştım, Ashokan Yolu sağa sapana kadar devam ettim. Howard'ın Dort evinin yıkımına onay veren Şerif'ten bahsettiğinden oldukça emindim ama o evin içinde neler gördüğünü anlatıp anlatmadığını bilemiyordum. Burada, ağaçların arasına sıkışmış evler, yamacın tepesinde yanından geçtiğimiz evlerden daha mütevazıydı; sayfiye evleri, kulübeler, tek tük de çiftlik evleri vardı. Evlerin önlerindeki arabalar yeni modellerden değildi; tamponlarındaki çıkartmalar onur

öğrencileriyle gurur duyduklarını, son birkaç seçimdeki sadakatlerini ilan ediyordu. Yolun bir mil kadar yukarısında, sık ağaçların arasından geçerken, Tashtego Yolu tabelası soldaki dar bir şeridin açıldığını gösteriyordu. Oraya döndüm.

Ağaçlar yolun hemen kenarında büyümüştü. Dalları ve bazılarının yağmurdan ağırlaşmış gövdeleri birbirlerine doğru eğilmiş, kabuk ve yapraktan bir tünel oluşturmuşlardı. Onlardan birine çarpabilirim endişesiyle gazı kestim ve direksiyonu asfaltın ortasına doğru kırdım. Dallara yapışıp kabaran büyük yağmur damlaları, aracın tavanına büyük bir gürültüyle çarpıyordu. Dutchman Deresi'nin bu yolun dışında bir yerde olması gerekiyordu, ancak henüz bir park yeri görememiştim. Tek görebildiğim, bizi iki yandan çevreleyen ağaçlardı. Kısa bir süre için, dere gerçekten var mı yoksa bir tür yerel efsane mi diye merak ettim ama sağ taraftaki ağaçlar seyrekleşerek bir bataklığı, bataklık boyunca uzanan bir çayırı ve her ikisini de destekleyen alçak bir sırtı ortaya çıkardı. Fren yaparak yavaşladım ve çayıra gelene kadar bataklığı geçtim. Yaklaşık on metre sonra direksiyonu hafifçe kırdım ve sağ lastiklerle toprağı test ettim. Kamyonet dört tekerlekten çekişliydi, bu yüzden büyük olasılıkla tekrar çıkabileceğime güvenerek doğrudan uzun otların içine sürebilirdim, ancak mecbur kalmadıkça araziyi parçalamak istemedim. Bir çekicinin beni kurtarmak için buraya kadar gelmesi de pahalıya patlardı. Zemin yeterince sağlamdı. Direksiyonu biraz daha çevirdim, ta ki kamyonet tamamen çayıra girene ve kapımla yol arasında beş metrelik bir mesafe kalana kadar. El frenini çektim ve motoru durdurdum.

Kontak anahtarını çevirmemle yağmur yeniden şiddetlendi ve pencerelerden görünen manzarayı silip süpürdü. Dan içini çekti ve şapkasına uzandı ama ben kolunu tuttum. "Bir dakika bekleyelim," dedim. "Birazdan diner."

"Pekâlâ."

"Her neyse, bu sayede sana bir soru sorabilirim."

"Öyle mi, neymiş?" Bir kaşını kaldırdı.

"Burayı tam olarak nasıl öğrendin?"

Sorumun ne olacağını biliyordu muhtemelen. Howard'ın hikâyesinden sonra başka ne öğrenmek isteyebilirdim ki? Yine de başını geriye attı, koltuğunda kıpırdandı ve "Ne? Sana söyledim ya, Alf Evers'in kitabından," dedi.

"Palavra," dedim ama kaba bir şekilde değil.

"Ne demek istiyorsun?"

"Sanırım o kitabın bir kopyasına sahip olsak, içinde Dutchman Deresi'ne dair tek bir atıf bile bulamayız." İtirazını engellemek için elimi kaldırdım. "Bana söylemediğin şey ne?"

"Tanrım, Abe," dedi Dan. Şapkasını kaptığı gibi başına geçirdi ve kamyoneti sarsan bir güçle kapıyı açtı. Yağmura doğru adım attı ve koltuğun arkasına, eşyamızı koyduğumuz yere uzandı. Oltasını, olta kutusunu ve içinde yiyecek ve içeceklerimizin bulunduğu sırt çantasını çıkarırken ben olduğum yerde oturdum. Sırt çantasını omuzladıktan sonra bana baktı, yüzü kıpkırmızıydı. "Eee? Gelmiyor musun?"

Onunla gitmemem gibi bir şey söz konusu değildi. Kapısını çarpıp çıkarken, ben de kapımı açtım ve hışımla çayıra doğru ilerledim. Eşyamı aldım, kamyoneti kilitledim ve peşinden yola koyuldum. Tahmin ettiğim gibi olmamış, yağmur dinmemişti; çimen ve toprak sırılsıklamdı. Şapkamın ucundan su akıyor ve iyi ki giymişim dediğim botlarım çamura gömülüyordu. Bayırın dibine vardığımda, ki bu çok da uzun sürmedi, kot pantolonumun alt kısmı ıslak ve ağırlaşmıştı. Şapkam sırılsıklamdı. Makul büyüklükte ağaçların bol olduğu bayır, bir nebze barınma imkânı sunuyordu. Aralarına daldım ve yoluma devam ettim. Tuhaftır; hava gök gürültüsüyle ve yokuşu tırmanırken alıp verdiğim nefesimin sesiyle dolu olmasına rağmen, yakınlarda bir yerde dallarda cıvıl cıvıl öten kuşları duyabiliyordum. Öyle neşelendirici bir sesti ki, *Bunun ne tür bir kuş olduğunu öğrenmeliyim,* diye düşündüm.

Bayırın zirvesine ulaşmak o kadar da uzun sürmedi. Dü-

rüst olmak gerekirse, gerçek bir tepeden çok toprakta bir tümsek gibiydi. Dan'in diğer taraftan aşağıya, üzerinde bulunduğumuz alçak tepe ve onun arkasındaki daha büyük toprak ve kaya duvarının oluşturduğu vadiye doğru inmeye başladığını gördüm. Balık tutabileceğim bir yere yürümek benim için sorun değildir ama itiraf etmeliyim ki, yıllar geçtikçe yokuş çıkmayı giderek daha az sever oldum. Bunu dizlerimde hissediyorum; sanırım bu, kendimi bildim bileli dizlerinden rahatsız olan babamdan bana miras kaldı. Gerçi bu kadar uzun süre dayanabildikleri için dizlerime minnettar olmalıydım. Eh, battı balık yan gider deyip iç çekerek inişe başladım.

İlk bayırın eteğinin hemen ötesinde, vadiden bir su şeridi geçiyordu. Su birikintisi de diyebilirdiniz ama bu su akıyor; siyah, çamurlu zeminde soldan sağa süzülüyordu. Bir şey – ışığın, üzerinde yükselen ağaçların, altındaki toprağın etkisi diye düşündüm– suyu mürekkep gibi siyah gösteriyordu. Var olan ışık, suyun yüzeyinde kıpırdamıyor da içinde yüzüyor gibiydi; sanki dere, olması gerekenden çok daha derinlere akıyordu. Bana Howard'ın kara okyanusunu hatırlattı ve bu anı beni öfkelendirdi. Yakındaki bir göletin ya da derenin taşmasından başka bir şey olmadığını kanıtlamak için botumu içine sokmak istedim ama ayağımın o kara suya değme ihtimali ağzımın kurumasına, kalbimin sıkışmasına neden oldu. "Aptal herif," diye mırıldandım ve üzerinden atladım.

İkinci bayırı tırmanışım o kadar hızlı olmadı. Zemin daha dikti ve yüzeyi yağmurun kayganlaştırdığı kaya parçalarıyla doluydu. Günün konusu dikkatti. Yukarıda, tepenin zirvesinde Dan vardı. Kayıp düşer ve kendimi yaralarsam, diğer taraftan yardım isteğimi duyacağından emin değildim. Bir elimde olta kutusu ve olta vardı. Boştaki elimle en yakın ağaca tutunarak ve dengemi sağlamak için öne eğilerek tepeye çıkmaya başladım. Toprak ince bir tabaka hâlindeydi ve açıktaki ağaç kökleri çapraz çizgilerle toprağı bölüyordu. Kökleri dayanak olarak kullanıp dikkatlice adım attım. Ağaç gövdelerini saran

soluk yeşil liken parçalarını tuttuğumda avuçlarıma döküldüler. Howard'ın hikâyesi üzerine kafa yorduğumu biliyordum ama Dan'in davranışlarına, yalanlarına ve taşkınlıklarına bağladığım belli belirsiz bir huzursuzluk bu konuyu ikinci plana atmıştı. İşyerinde yaşadığı zorluklara tanık olmuştum; geçtiğimiz şubat ayında, akşam yemeğine geldiği gece bunları çok daha yakından görmüştüm. Kendime balık tutmanın onun için bir vaha, günlerinin çölünde bir soluklanma yeri olduğunu söylemiştim. Şimdi bu dik tepeyi tırmanırken, yanılıp yanılmadığımı merak ediyordum: Hayatının kavrulmuş harabesi, sığınağını ezip geçerek tatlı suyunu yanan kumların altına mı gömmüştü? Dan'den korkmuyordum ama onun için ve onu katran ağaçlarının, akçaağaçların arasında kovalayan kendim için endişeleniyordum.

Önümde devrilmiş büyük bir huş ağacı vardı. Neredeyse tırmanarak üzerinden geçtim ve bir kamp ateşinin kalıntılarını ve bir yığın boş bira kutusunu gördüm. Şüphesiz bir gençlik partisinden arta kalanlardı. Her zaman olduğu gibi, bu keşmekeş beni rahatsız etti ama bu ekşiliğe karışan hafif bir tat vardı; rahatlamanın değil, güvenin tadı. Ezilmiş bira kutusu, kömürleşmiş odun parçaları, burada yakın zamanda başkalarının da bulunduğu anlamına geliyordu.

Bayırın tepesine yaklaştıkça katran ağaçları birbirlerine daha da yaklaştı, boyları daha da uzadı, ki bu iyi bir şey gibi gelmişti çünkü yağmur her zamankinden daha şiddetliydi. Kendimi labirentteki bir fare gibi hissederek, zemin düzleşip tepenin zirvesine ulaşana kadar ağaç gövdeleri arasında yolumu bulmaya çalıştım. Ağaçlar yüzünden etrafı çok iyi göremiyordum ama karşımda, tırmanmak zorunda kalmamak için dua ettiğim başka bir tepenin şeklini seçebiliyordum. Bu tepenin yüzeyi az önce çıktığımdan daha dik bir açıyla aşağıya eğimliydi ama ağaçlar ve kökleri adım atarken destek alabileceğim kadar sıktı. Ayağımı bir çift kökün arasına yerleştirirken, *Bu derede lanet olasıca dev balıklar olsa iyi olur,* diye dü-

şündüm. Terliyordum ve gurur duyduğum hafif yağmurluğum nemi içine hapsederek bir tür portatif sauna yaratmıştı.

Düşündüğümden çok daha uzun gibi gelen bir süre boyunca bayırdan aşağıya yürüdüm. Neredeyse eteğine geldiğimde ve ağaçlar yayılıp altımdaki su selini daha iyi görmemi sağlayana kadar, kulağıma gelen kükremenin yağmurun sesi değil, Dutchman Deresi olduğunu fark ettim. Geçen haftaki sağanak yağışla kabaran dere, bu akıntılı bölgede beyaz bir telaşla delicesine çağlıyordu. Bölgenin akustiğiyle ilgili bir şey –derenin diğer tarafındaki sırtın yakınlığı– suyun sesini güçlendiriyordu. Dereye baktığınız zaman, belki otuz metre genişliğindeydi; Catskill'in çok daha uzaklarında avlandığım birçok nokta kadar büyük değildi. Ancak dinlediğiniz zaman, Dutchman Deresi azgın bir nehirdi.

Tepenin dibinde toprak yerini çıplak kayaya bırakıyor, bu da derenin bulunduğum tarafını sağa ve sola meylettiriyordu. Hızlıca bakınarak Dan'in sağda, akıntının aşağısında olduğunu gördüm. İçimi çektim. Ona karşı sabırlı olmak için kendimi zorluyordum. Bu yerin adını, bir süre birlikte olduğu bir kadından öğrendiğine kanaat getirmiştim. İlişkileri tek bir geceden fazla sürmemiş olabilirdi ama ailesinin kaybı, Dan'in onlara ihanet ettiğinden korkmasına yetecek kadar yeniydi. Aradığı teselli her neyse, ona çok görmedim. Yaraları kemiklerine – kemiklerinden iliklerine– kadar işlemişti ve bu tür bir acıdan geçici olarak da olsa kurtulmak için her türlü yola başvurabilirdiniz. İşin püf noktası, avuntu azaldığı anda sizi kırık dişleriyle yakalayan suçluluk duygusuna katlanmaktır. Tedirginlik gibi görünen şeyin, çok daha derin bir rahatsızlığın belirtisi olduğunu kendime hatırlattım, ki bu benim de çok iyi bildiğim bir histi. Bu yüzden, oltamı atmak için yalnızlık arayışında sola, yukarı akıntıya dönmek istesem de, sağa gitmeyi tercih ettim.

Yedi gün boyunca yağan yağmurun katkısı olmasaydı bile yanından çıktığım akıntının coşkusu hafife alınacak gibi de-

ğildi. Akarsuyun bu kısmının tamamı, suyun kenarlarını pek yumuşatamadığı blok hâlinde gri kayalarla kaplıydı. Sanki bir dağın yamacı kendini bırakmış ve burada dinlenmeye çekilmiş gibiydi. Böyle çalkantılı durumlara göğüs gerecek balıklar var ve bu kadar aşırı olmayan koşullar altında şansımı deneyebilirdim. Gözüme serpintinin içinde eğlenen irice bir şey takıldı. Ancak benim hırsım, sağduyum tarafından dizginlenir. Her balıkçı, tutkusu uğruna oltasını feda etmenin ne demek olduğunu anlasa da, oltamı bu beyaz kükremenin içine atmanın bir anlamı yoktu. Yağmur ve serpinti yüzünden kıyının tehlikeli derecede kaygan olduğundan bahsetmiyorum bile. Dan'e doğru ilerlemeye devam ettim.

Ona yetiştiğimde, oltasını suya atmıştı. Derenin bir şelaleye döküldüğü geniş bir havuzun karşı tarafında duruyordu. Otuz metre genişliğindeki havuz, kenarları keskin bir şekilde suya düşen taş bir çanaktı. Derenin döküldüğü yerde havuz çalkalanıp köpürüyor, tortularla bulanıklaşıyordu. Su orta kısımda cam gibi berraklaşıyordu ve yüzeyini dalgalandıran yağmur damlalarına rağmen, orada toplanan iri balıkların şekillerini seçebiliyordum. Alabalık olduklarını umuyordum. Altlarında su koyulaşmıştı, şelalenin üzerinden savrulan toprak ve diğer şeyler havuzun dibinde dalgalanıyordu. Anladığım kadarıyla Dan henüz bir şey yakalayamamıştı. Suyun geniş bir kanalla havuzdan çıktığı noktada konumlanmıştı. Yanındaki kayanın üzerinde açık duran olta kutusunun bölmelerini kaldırıp uzatmıştı; bunu bir süre daha burada kalmayı planladığının göstergesi olarak kabul ettim. Onunla sohbet etmek için acele etmiyordum; onu görebildiğim sürece benim için sorun yoktu. Havuzun çevresinin yaklaşık yarısında kenar, suyun içine ve altına doğru eğimli bir çıkıntıya doğru alçaldı. Eşyamı eğimin tepesine bıraktım, olta kutumu açmak için eğildim ve kısa süre içinde olta atmak için kolumu kaldırdım.

Tanrım, o ilk atışı nasıl seviyorum. Misinayı oltaya sıkıştırırsınız, makarayı açarsınız, oltayı başınızın üzerine kaldırırsı-

nız ve bileğinizi kırarak misinayı serbest bırakırsınız. Bu hareket oltayı kamçılar, misinanın ucundaki pembe ve yeşil zokayı geri götürür ve sonra dışarı, dışarı, dışarı ve dışarı, ardında duman izi bırakan bir jet gibi misinayı takip eder, uzaktaki ucu yemi balıkların hemen yanına koyacak olan parabolün tepesine tırmanır. Makara gittikçe daha fazla misina besler; dönerken hızlı, vızıltılı bir ses çıkarır. Yem, uçuşunun zirvesine yaklaşır ve yavaşlamaya başlar, bu da misinanın hemen arkasında toplanmasına neden olur. Yem suya doğru alçalırken, düşmesi gerekenden daha uzun sürer, öyle ki bir an için yüzeye çarpıp çarpmadığını, bir şekilde onu kaçırıp kaçırmadığınızı merak edersiniz. Dönen makara ışıldarken, *şlop* diye bir sesle sıçrayan suyu görürsünüz. "Bir-Mississippi, iki-Mississippi, üç-Mississippi," diye sayarak misinayı sabitlemek için zokayı düşürürsünüz, karpuz makara dediğiniz o küçük tahta ve metal parçasının balıkların seviyesine inmesine izin vermeye çalışırsınız, suyun üzerinde gevşemiş olan misinanın düzelmesini ve suya batmasını izlersiniz ve sonra dört-Mississippi olur ve misinayı çekmeye başlarsınız ve balık günü gerçekten başlamış olur.

Bu hissi karşılaştırabileceğim bir şey bulmaya çalıştım ama şimdiye kadar bulabildiğim en yakın his, parmaklarınızı gitarın tellerinde gezdirip ilk şarkınızın açılış notasını çaldığınız an. Ya da beyzbol topunun parmak uçlarınızdan kayıp havada dönerek yakalayıcının açık eldivenine doğru ilerlediği saniye. Sonucundan yüzde yüz emin olamayacağınız bir şeye başlamış olmanın verdiği benzer bir his vardır –bazen bu yüzde çok daha düşüktür– ama yemin güzergâhına eşlik eden aynı açıklık yoktur. Elbette, suyun altında sizi neyin beklediğini bildiğinizi sanırsınız ama inanın bana, oltanıza neyin takılacağından asla emin olamazsınız.

Hedeflediğim balıklar hemen yemimle ilgilenmeye başladılar, birkaç tanesi gruptan ayrılarak yemimin peşine düştü. Kolu daha hızlı salladım, onları oltaya vurmaya teşvik etmeye

çalıştım ancak yem görüş alanıma girene kadar geri çekilip her biri farklı bir yöne dağıldı. Endişelenmedim; yemi takmıştım ve birkaç balığın pozisyonlarını koruduğunu görebildiğim noktada ikinci bir deneme için kolumu kaldırıyordum. Bu kez, oltayı çekmeden önce fazladan bir Mississippi için oltanın suya inmesine izin verdim. Yeni balıklar onun peşinden sürüden ayrıldı. Geri çekerken daha yavaş olmaya karar verdim ama kolu bir-iki, bir-iki, bir-iki çevirmeye devam ettim. İlk çiftten birkaç santim daha büyük görünen balığın altında, suda asılı duran bulanıklık çalkalanıyordu. Oltayı içeri sardım; bir-iki, bir-iki. Balık yemdeydi...

...ve altındaki karanlıktan yükselen, yemi ağzına alan ve yuvarlanarak dalışa geçen şey tarafından kovalanarak gitti. Küçük bir ağacın gövdesi kadar kalın, ay gibi soluk pullarla kaplı bir vücut izlenimi edindim. Gevşek bırakmamış olsaydım, misinamı koparacaktı. Olta o şeyin uyguladığı basınçla eğildi. Balık hızlı yüzmüyordu –misina makaradan neredeyse yavaş bir hızda çıkıyordu– ama uzaklaşıyordu. Geniş bir daire çizmeden önce havuzun dibi olduğunu tahmin ettiğim karanlıkta derinlere battı. Yemi neyin kaptığı hakkında hiçbir fikrim yoktu. Kesinlikle bir alabalık, levrek ya da herhangi bir sofra balığı değildi. Büyüklüğüne ve gücüne bakarak bir sazan olabileceğini tahmin ettim. Burada karşılaşmayı beklediğim bir balık değildi bu ama bazen sudan izahı olmayan bir şey çıkarırsınız; hatları gizemli bir hikâyeden geriye kalan tek şey. Bu havuza nasıl gelmiş olursa olsun, bir sazan balığı kafasını savurarak oltamı kıracak güce sahipti. Onu karaya çıkarmak istiyorsam, her zamanki stratejimi değiştirmem gerekecekti. Sapı test ettim; misina gerildikçe olta dalgalanıyordu. "Sakin ol," diye mırıldandım; kısmen kendime, kısmen balığa. Onu aşağıdaki karanlığın içinde hissedebiliyordum, ağırlığını ve kaslarını hissedebiliyordum. Kolu bir tur daha çevirdim; balık daha fazla misina çekmeye, daha geniş bir daire çizmeye başladığında durdum. İçine saplanan bu şeyi test ettiğini tahmin

ettim. Mevcut rotasını koruyacak mı, yoksa yeni bir yöne mi gidecek diye bekledim. Geniş bir daire çizerek yüzmeye devam etmekten memnun göründüğünde, kolu yavaşça çevirmeye başladım ve yavaş yavaş kendime yaklaştırdım.

Bu uzun sürecin bir noktasında, Dan oltamın ucunda bir şey olduğunu ve her zamanki gibi davranmadığını fark etti. Onu sorgulamamdan duyduğu rahatsızlığı bir kenara bırakıp tam olarak ne yaptığıma dair merakına yenik düşmesi ne kadar sürdü bilemiyorum ama balığı içinden geçerken çalkalanan bulanıklığı görebileceğim kadar yaklaştırdığımda, Dan sağ tarafımda duruyordu. "Ne yakaladın?"

"Bilmiyorum. Sazan olabilir."

"Sazan mı? Burada mı?"

"Bir alabalık ya da levrek olamayacak kadar büyük."

"Belki de turnabalığıdır."

"Olabilir ama pek öyle davranmıyor."

"Pek sazan gibi de davranmıyor."

"Haklısın."

Balık karanlıktan yukarıya doğru yüzüp göründüğünde, Dan'le tepkilerimizi karşılaştırdım; "Bu ne be?" demesiyle aynı şeye şahit olduğumuzu anlayıp rahatladım. Oltayı nasıl düşürmediğimi ya da yukarı çekip misinayı nasıl koparmadığımı bilemiyorum. Bir kere balık çok büyüktü, burnundan kuyruğuna kadar bir metreye yakındı. Bu büyüklükte bir yerde uzun süre hayatta kalamayacağını söyleyebilirim; tabii havuz göründüğünden çok ama çok daha derin değilse. Başka bir şey daha vardı: Daha önce oltamı attığım hiçbir yerde böyle bir balık kafasıyla karşılaşmamıştım. Yuvarlak, iri, koyu renk gözleri öne dikilmiş, ağzı biftek bıçağı gibi dişlerle dolu bu şeyin ön tarafı, okyanusun derinliklerinde karşılaşmayı bekleyeceğiniz bir şeye benziyordu.

"Sanırım bu bir sazan değil," dedim.

"Ne..." Dan'in sesi azaldı.

"Bilmiyorum." Balık yavaşlıyor, oltanın gerginliği azalı-

yordu. Makarayı daha hızlı çevirip misinayı sıkarak balığın rotasını değiştirmesine hazırlandım. Değiştirmezse, havuzda bir tur daha atarsa, bir sonraki geçişinde onu içeri çekmeyi deneyebileceğim kadar yaklaşacaktı. Her ne kadar zihnimin bir bölümü Dan'in, "Bu ne be?" sorusunu almış ve bir mantra gibi tekrarlıyor olsa da, diğer bölümü ise derinlerde yaşadığı belli olan bir balığın New York'un taşrasındaki küçük bir su kütlesine nasıl girebildiğini çözmeye çalışsa da, balığı beni destekleyen kaya parçasına yönlendirmek için en iyi yörüngeyi hesaplamaya yetecek kadar mantığım hâlâ mevcuttu. Balık bana doğru salınıyor, yaklaştıkça suyun içinde yükseliyordu. Sırt yüzgeci, ön kolum uzunluğundaki dikenler arasında uzanan soluk etten bir yelpaze, bir ejderhanın sırtı gibi havaya kalktı. "Dan," dedim.

"Evet."

"Bakalım önümdeki çıkıntıya doğru yönlendirebilecek miyim? Neden bahsettiğimi anlıyor musun?"

"Elbette, ama–"

"Kayanın üzerine çıkardıktan sonra oltayı sana vereceğim ve onu var gücümle sudan çıkarmak için elimden geleni yapacağım."

"Ama–"

"Sadece oltayı benden almaya hazır ol."

Konuştukça iyi hissediyordum, kendime güvenim artıyordu. Sanki planımdan bahsederek gerçekleşmesini sağlıyordum. Balık yavaşlıyor, yaklaştıkça sırtındaki dikenler eğiliyordu. Makarayı olabildiğince hızlı sarma dürtüsüne direndim. Yorulmuş ya da dalmaya hazırlanıyor olabilirdi. Artık çok yakındı, o kadar yakındı ki yüzünü tüm çirkinliğiyle görebiliyordum. Dan bana doğru eğildi, ellerini oltaya uzattı. "Gelmek üzere," dedim, "çok yaklaştı." Balığın ön yarısı kayalığın üzerinden kaydı. Oltayı çekmeme zar zor yetecek kadar misina vardı ama onu kayalıktan yukarıya, suyun sığlaştığı yere doğru çekebildim. Kuyruğu kayanın üzerine çıktığında oltayı

Dan'e uzattım ve balığa doğru bir adım attım. Bunu yaparken, balık sanki kendini kayadan aşağıya atmaya hazırlanıyormuş gibi kafasını ve boynunu havuzun dışına doğru kaldırdı. Gözlerinin boş çukurlar olduğunu gördüm. Oltayı mı yakalasam yoksa balığı mı yakalasam diye düşünürken, balık tekrar suyun altına girdi ve hareketsiz kaldı.

Havuzun içine daldım ve ellerimi balığın tuhaf kafasının ve keskin dişlerinin arkasına daldırdım. Solungaçları zar zor hareket ediyordu. Her iki yanındaki ön solungaçları kavradım ve geri çekildim. Mücadeleye hazırdım; hızlı hareket ettim, elimi bırakıp kıçımın üstüne düşmeden önce tüm cüssesini suyun dışına kadar çektim. Solungaçlarının kenarlarının keskin olmasını bekliyordum ve böyle bir avı kaçırmamak için ellerimin yaralanmasını göze almaya hazırdım ancak lastik gibiydi, neredeyse yumuşaktı. Kayaya çarptığında, cüssesini titreten sarsıntılar tüm vücudunun katı olmaktan çok jelimsi olduğu izlenimini verdi. Tuhaftı, evet, ama bu yaratığın en başta bu havuzda olması kadar değil. Sırıtmaktan ağzım ağrımıştı. Olta ve makarayla vakit geçirmiş herkesin gıpta edeceği bir konumdaydım: Fantastik bir hikâyem ve bunun kanıtı vardı. Bunun benim için ne anlama geleceğini kim bilebilirdi? Gazetede fotoğrafım çıkacak, en azından Howard'ın onur duvarında bir yer edinecektim. Oltayı sıkı sıkı tutan Dan'e döndüm. "Sorun yok," dedim doğrulurken, "Onu yakaladık." Elimi uzattım ve Dan oltayı geri verdi. "Teşekkürler," dedim. "Sen olmasaydın yapamazdım, dostum."

"Abe," dedi Dan.

"Kesinlikle sazan değil," dedim. "Kesinlikle, eminim bundan." Yakaladığım şeyi kamyonetime taşımanın yollarını düşünüyordum. Belki yağmurluğumu çıkarırsam, bir çift dala asabileceğimiz bir askı yapabilirdik. Bizi biraz uğraştırırdı ama–

"Abe," dedi Dan.

"Ne oldu?"

"Ben... Bu bir balık değil."

"Efendim?" Dan'e baktım. Gözleri kocaman olmuş, balığa bakıyordu. "Balık değil bu," dedi. "Şuna bak, Abe. *Şuna bir bak.*"

"Tamam," dedim, "tamam." Bir anda Dan'in gördüğünü ben de gördüm. "Tanrım!" Geri sıçrayıp ona çarparak bağırdım. "Bu ne lan?"

Balığın yüzü, daha önce de söylediğim gibi yuvarlaktı, gözleri önde bir çift büyük çukurdu. Şüphesiz, insan kafatasına olan benzerliği, görünüşü karşısındaki ilk şokumda etkili olmuştu. Bu şeyi getirirken fark edemediğim, yüzün bir kafatası şeklinde değil, bir kafatasının etrafında şekillendiğiydi. İri bir balık düşünün; kafası kesilmiş somon gibi bir şey. Birisi kesilmiş başının yerine bir insan kafatası yerleştirmiş ve balığın derisini kemiğin üzerine gererek oraya sabitlemişti. Son olarak, bu tuhaf nakli gerçekleştiren her kimse, yaratığına bir de ağız vermişti; yüzünün alt kısmında, kansız dişetleri bıçak gibi keskin dişlerle dolu bir yarık. Solungaçlarının arkasında, büyükçe iki göğüs yüzgeci kayanın üzerine yayılırken, daha küçük bir karın yüzgeci, üst lobu sola sarkan kuyruğa yakın bir yere yayıldı. Manzara gözlerimi acıttı. Başımı çevirmek istedim; kahvaltım ağzıma gelmişti. Belki de havuzdan çıkardığım şeyin doğal bir açıklaması vardı, ama varsa bile böyle bir şeyi yaratan doğayla hiçbir alakam olsun istemiyordum. Bir yandan da dişlerinin arasından yorgun bir hırıltıyla nefes alıp veren balığa bakmaktan kendimi alamıyordum.

Dan, "Büyükbabamın balıkçılık günlüğünde vardı," dedi.

Bir karşılık veremedim, neden bahsettiğine dair hiçbir fikrim yoktu.

"O da bir balıkçıydı," dedi Dan. Sesi, önümüzdeki manzaranın gerginliğiyle titriyordu. "Babamla birlikte hafta sonları balığa giderlerdi. Bazen beni de götürürlerdi. Çok sık değil, ara sıra. Balık tuttuğu yerlerin kaydını tutardı. Çizgili bir defterdi; okulda kullanılan türden bir şey. Büyükbabam oldukça titizdi. Her bir nokta için gittiği tarihi, orada geçirdiği saatle-

ri, hava durumunu, suyun durumunu, kullandığı yemleri ve yakaladığı balıkları kaydederdi. Arada bir, verilerin altına bir yorum ekliyordu: 'Barajın üstünde iyi şanslar,' ya da '32 numaralı köprünün yakınında büyük bir yayınbalığı yakaladım ama onu kaybettim.' Bir bölgeye tekrar gittiğinde, notunu farklı renkte mürekkeple güncellerdi. Günlüğünden hiç haberim olmadı. Pek konuşkan bir adam sayılmazdı. Bilseydim de çok önemli olmazdı. Balık tutmayı severdim ama bu tür kapsamlı notlar almakla ilgilenmezdim.

"Sonra, geçtiğimiz şubat ayında, kuzenim Martine ailesiyle birlikte ziyaretime geldi. Sanırım sana bundan bahsetmiştim. Cincinnati'ye dönmek için arabaya eşyalarını yerleştirirken, bavuluna uzandı ve büyükbabamın günlüğünü çıkardı. 'Al,' dedi. Bana ne verdiğine dair hiçbir fikrim yoktu. Defteri deri kaplatmıştı, kapağında altın harflerle kabartmalı 'Balıkçılık Günlüğü' yazıyordu. Bunun boş bir defter olduğunu ve bana duygularımı yazmamı söyleyeceğini düşündüm. Lisede İngilizce öğretmeni kendisi ve bu konuda konuşmuştuk. Onun deyimiyle, günlük tutmak 'tedavi edici bir egzersiz' idi.

"Ama hayır, büyükbabamızın balık tutma gezilerinin kayıtlarıydı bu. Büyükbabamın ölümünden sonra defter Martine'in annesine geçmiş, o da Martine'e vermiş. Eileen halanın defterle ne işi olduğunu anlayamadım. Bildiğim kadarıyla her zaman dine odaklanmıştı, öyle ki rahibe olabilmek için Katolikliğe geçmeyi bile düşünmüştü. Kimse onun balıkçılıkla ilgilendiğinden bahsetmemişti. Martine ilgilenmediğini söyledi. Annesi balıkçılıktan nefret edermiş. Balıkçılığı, büyükbabamın balıkçılığa ayırdığı zamanı ve ilgiyi, bunu babamla paylaşmasını kıskanırmış. Hiç bilmiyordum, kimse bilmiyordu. Günlüğü yakmadığına şaşırdım; bilirsin, intikamını bu şekilde alabilirdi. Martine'in büyük oğlu Robin doğduğunda, annesi günlüğü torunu için ona vermiş. Gerçi Robin balık tutmakla ilgilenmiyordu, küçük kız kardeşi de öyle. Kuzenim günlüğü şifonyerinin çekmecesinde bırakmış, neredeyse unuttuğunu söylemişti.

Sonra," sesi kesildi, "Sophie ve çocukların başına gelenlerden sonra ve seninle ben birlikte balık tutmaya başladıktan sonra, Martine büyükbabamızın defterini hatırladı. Onu çorapların ve iç çamaşırlarının altından çıkardı ve ailesindeki herhangi birinden çok benim işime yarayacağına karar verdi. Günlüğe güzel bir cilt yaptırmak için bir yer buldu. 'Umarım bu sayfalarda sana yardımcı olacak bir şeyler bulursun,' dedi.

"Defterin içinde yazılanlara bakmam biraz zaman aldı. Dürüst olmak gerekirse, Abe, seninle balık tutmaya devam etmek istediğimden emin değildim. Seninle ilgisi yok: Balık tutmaya devam etmek istediğimden emin değildim, o kadar. Muhtemelen fark etmişsindir, bu kış işler benim için biraz daha kötüye gitti. Beni yemeğe çağırdığın o gece biraz dağıldığımı biliyorum. Balık tuttuğumuz sürece iyi değildim, hiç iyi değildim ama bir günden diğerine geçebiliyordum. Sezon bittikten ve oltamı ve takım kutumu boş odaya kaldırdıktan sonra her şey daha da zorlaştı. Bu bir gecede olmadı. Hâlâ tatiller ve ailemin ziyaretleri kafamı dağıtmaya devam ediyordu. Ama gittikçe daha çok, o kamyonun beni sürüklediği girdaba kapılmış gibi hissetmeye başladım..."

Dan başını sertçe iki yana salladı ve bakışlarını önümüzde duran şeyden ayırdı. Onun yerine bana odaklanarak, "Girdap; özellikle büyük ve kötü anaforlara, okyanusta bir gemiyi aşağı çekebilecek türden hunilere böyle derler. Bir girdabın içindeydim, siyah bir su konisinin etrafında dönüp duruyordum, karım ve çocuklarım da benimle birlikte bir yerlerdeydiler; çığlıklarından nerede olduklarını tespit etmek imkânsızdı. Beni ele geçirdiği süre uzadıkça, Svartkil Nehri'nin yanında durup iş hakkında konuşmak ve balığın oltaya vurması için beklemekten başka bir şey olduğuna inanmak daha da zorlaşıyordu. Tüm o yolculuklar, şu ya da bu derenin kıyısında oturduğum o günler bir rüyaydı, o amansız girdaptan kaçmak için kendime yutturduğum bir kuruntuydu. Biliyor musun, kazanın olduğu yere bir trafik lambası koydular."

"Evet," dedim.

"Çoğu sabah arabayla oraya gidiyorum. Sabahın üçünde, dördünde falan. Havanın hâlâ karanlık olduğu saatler. Uzun süre uyumakta zorlanıyorum. Arabayı yolun kenarına çekip motoru durduruyorum ve oturup o ışığa bakıyorum."

"Biliyorum."

"Öyle mi?"

"Evet, söylemiştin, akşam yemeğine geldiğin gece."

"Söyledim mi?"

"Bolca şaraptan sonra."

"Ah." Bir an için Dan'in dikkati dağıldı, sonra toparlandı. "Hah," dedi. "Tamam. Yani. Trafik ışıklarını izliyorum ve bir şeyler düşünüyorum. Muhtemelen ne tür şeyler olduğunu anlattım, değil mi?"

"Evet."

"Her gece ya da her sabah, hep aynı. Trafik lambasının ışıkları komutları arasında dönüp duruyor ve girdap beni daha da derine sürüklüyor. İşyerindeki koşulların ne kadar kötü olduğunun farkındayım, kestikleri başların arasına katsınlar diye yönetime kafamı ikram ettiğimi de biliyorum, ancak herhangi bir eyleme geçecek kadar endişe duyamıyorum. Yeşilin yerini sarının, sarının yerini kırmızının almasını izliyorum ve..."

"Evet."

"Sonra bir sabah yolcu koltuğuna baktım, büyükbabamın günlüğü oradaydı. Onu oraya koyduğumu hatırlamıyorum, neden koyduğumu da hatırlamıyorum ama sorun değil. Günümün çoğunu otomatik pilotta geçirdiğimi fark ettim. Belki de başka bir şey olduğunu düşünmüştüm. Önemli değil. Merakımı uyandırdı. Defteri elime aldım ve kurumuş mürekkeple sertleşmiş sayfaları çevirmeye başladım. İlerledikçe, yazdığı bazı isimleri tanıdım. Esopus. Rondout. Svartkil. Bazı kayıtlarda duraklayıp yaşlı adamın el yazısını çözmeye çalışırken parmağımı kelimelerin üzerinde gezdirdim. Oltasına ne takılırsa onu yakalıyordu ama anlaşılan yayınbalığını tercih edi-

yordu. Rondout'un Hudson'a döküldüğü yerde kocaman bir mavi yayınbalığı yakalamış. Onun notlarını okumayı, yaşadığı günleri yeniden canlandırmayı, garip bir şekilde rahatlatıcı buldum. Gitmediğim yerler için sayfalara bakarken Dutchman Deresi'yle ilgili bir kayıt gördüm."

Söylememde sakınca yok, kendimi biraz hikâyeden kopmuş hissediyordum. Önce Howard'ın fantastik anlatısı, şimdi de Dan'in daha sade örneği ve bu arada yarısaydam deriye sarılmış bir insan kafatası, dişlerle dolu bir ağızla bana sırıtıyordu. "Demek burayı böyle öğrendin," dedim. "Harika. Şimdi–"

"'Eva'yı gördüm,'" dedi Dan. "Bu yüzden buradayız. Büyükbabam tüm sıradan bilgilerin altına o iki kelimeyi yazmıştı. Eva onun eşiydi; benim büyükannem. 1945'te, Noel arifesinde öldü. Sanırım felç geçirmiş. Babam o sırada daha yedi yaşındaymış ve tam olarak ne olduğunu asla öğrenememiş. Her neyse, asıl mesele şu ki, büyükbabamın Dutchman Deresi için yazdığı kayıt Temmuz 1953 tarihliydi. Büyükannem öleli sekiz buçuk yıl olmuştu, yani bu yolculukta ona eşlik etmiş olamazdı.

"Biliyorum." Dan elini avuç içi dışarı bakacak şekilde kaldırdı; ağzımdan çıkmak üzere olan itirazı bir polis hareketiyle durdurdu. "Defterin ilk sayfasını çevirdim ve tarihi kontrol ettim. Bu günlüğe 1948 yılının mayıs ayında başlamış. Bu, yanlış tarihlendirilmiş daha eski bir kayıt değildi. Günlüğün diğer sayfalarını da kontrol ettim, her birini. Büyükannemi görmekle ilgili başka bir not yoktu. İyi bir balık günü için bir tür şifre değildi. Bu... ne olduğunu bilmiyordum. Eva'yı gördüm."

"Dutchman Deresi'ne hiç tekrar gitmiş mi?"

"Hayır. En azından deftere kaydettiği kadarıyla gitmemiş. Ondan sonra uzun bir süre balık tutmaya devam etti. Neden geri dönmediğini merak ettim. Demek istediğim, burası kaybettiği kadını –hem de aniden kaybettiği– gördüğü yerdi. Başka bir yere nasıl gitmiş olabilir? Tabii gördüğü şey yeterli olmadıysa. Bunun hakkında konuşuyoruz, değil mi? 'Ah, keş-

ke ona söylemem gereken her şeyi söyleme şansım olsaydı.' 'Keşke onunla son bir saatim, yarım saatim ya da on dakikam olsaydı.' Ya söylemek istediklerini söyleseydi? Ya o bir saate sahip olsaydı? Bu yeterli olur muydu?

"Ve evet, kulağa nasıl geldiğinin farkındayım. Başından beri kulağa nasıl geldiğini biliyordum; inkârın içine hapsolmuş, bundan kurtulamayan kederli bir koca ve baba. Büyükbabama yazdıkları hakkında bir şey soramadım; 1975'te öldü. Babamı huzurevinde ziyarete gittim ama o yarı bunaktı. Anlayabildiğim kadarıyla, Dutchman Deresi'ne yapılan yolculukta büyükbabamın yanında değildi; büyükbabam da onunla bu konuda konuşmamıştı. Annem 88'den beri yok. Erkek ve kız kardeşlerimi, halalarımı, amcalarımı ve kuzenlerimi aradım ama hiçbiri büyükbabamın Dutchman Deresi'nden bahsettiğini hatırlamıyor, hele büyükannemle orada karşılaştıklarını hiç.

"Tabii ki haritayı kontrol ettim. O yerin gerçek olup olmadığını öğrenmem gerekiyordu. Birkaç denememi aldı ama bir kez parmağımı bastığımda, Hudson'a kadar olan rotasını takip edebildiğimde, bir şekilde, bu büyükbabamın sözlerini çok daha inandırıcı hâle getirdi, anlıyor musun?"

İşin tuhafı, anlıyordum. En azından Dan'in bindiği hüsnükuruntu trenini tanıyabiliyordum. "O zaman buraya gelmemiz gerektiğine karar verdin," dedim.

"Her zaman yeni balık tutma noktaları arıyorsun. Öyle değil mi?"

"Balık tutma noktaları," dedim, "bunu..." elimi garip balığa, onu çektiğim bulanık havuza, doğru salladım "...değil."

"Eva'yı gördüm, Abe, Eva'yı gördüm." Kayanın üzerindeki şey, korkutucu bir canavardan Dutchman Deresi'ne dair umutlarının haklı çıktığını gösteren bir işarete dönüşürken, Dan'in sesindeki tüm gerginlik çoktan kaybolmuştu. "Onu görmüş. Büyükbabam yıllardır ölü olan karısını, büyükannemi görmüş. Ben... ben her sabah o trafik lambasının ışığında

arabamda oturdum, günlüğü direksiyona dayadım; o yazıyı, o kaydı açtım. Işık sayfayı kırmızıya çevirdiğinde, harfler daha koyu, neredeyse kenarları bulanıktı. Işık yeşile döndüğünde, kelimeler daha açıktı ve görülmesi daha zordu. Sadece ışık sarıya döndüğünde kelimeler normale döndü. Eva'yı gördüm. Şansı neydi, değil mi? Sophie'yi, Jason'ı, Jonas'ı görebilme şansım. Onlarla konuşabilir, onlara her şeyi anlatabilirdim. Sophie'ye onun başıma gelen en iyi şey olduğunu, o olmasaydı hayatta bu kadar ilerleyemeyeceğimi, çocuklara bakma işini ona yüklediğim için üzgün olduğumu söyleyebilirdim. Çocuklara, hayatımı –hayatımızı– güzelleştirdiklerini söyleyebilirdim ve henüz çok küçüklerken onlara karşı daha sabırlı olamadığım için özür dileyebilirdim. Onları sevdiğimi, onları sevdiğimi, onları sevdiğimi ve onlarsız olmanın beni öldürdüğünü söyleyebilirdim. Eva'yı gördüm. Neden, 'Sophie'yi gördüm. Jonas'ı gördüm. Jason'ı gördüm,' olmasın? Peki ya sen? Marie'yi gördüm, diyebilmek istemez miydiniz?"

"Marie'yi bu işin dışında bırakabilirsin," dedim. Onun adını duymak, balığın üzerimdeki etkisini götürmüştü. Başımı başka tarafa çevirdim ve uzun süre oturmaktan uyuşmuş bacaklarımın üzerinde doğruldum. Yüzümü buruşturarak, "Bu şeyin ne olduğu hakkında hiçbir fikrim yok. Ama bu bir balık. Burası bir dere. Hepsi bu," dedim.

Dan'den bir itiraz gelmesini bekledim ama hiç düşündüğüm gibi olmadı. Balığa başını sallayarak, "Bence bu akıntının yukarısında oluşmuş olmalı. Balık tuttuğum yerde su, geniş bir yatağa akıyor ve bu büyüklükte bir şeyin yüzerek çıkamayacağı kadar sığ," dedi. Bir adım geri çekildi. "Sanırım geldiğimiz yoldan geri döneceğiz. Geliyor musun?"

"Dan."

Başka bir şey söylemeden, hızlı adımlarla yürümeye başladı.

"Dan!" Arkasından bağırdım. Umursamadı. "Lanet olsun." Bir an için birbiriyle çelişen öncelikler arasında sıkışıp kaldım.

Şu anki ruh hâli hakkında şüphelerim ne olursa olsun –aslında tam da bu çekinceler yüzünden– arkadaşımın çılgınca bir arayışa girmesine izin verecek değildim. Aynı zamanda bu havuzdan, bu bölgede avlanan hiçbir balığa benzemeyen bir balık çıkarmıştım; bu konuda iddialıydım. Yaratık hareket etmiyordu ama kendini suya bırakma ihtimali de vardı. Çıkıntıda kalırsa, oradan geçen yırtıcı bir hayvan ya da hayvanlar kokusundan etkilenip onu yiyebilirdi. Kulağa ne kadar acımasız geldiğinin farkındayım. Seçimimi nasıl tartışabilirdim ki, değil mi? Bunun bir kısmını öfkeye bağlayabiliriz. Dan'in dere hakkındaki bilgisinin asıl kaynağını açıklaması –bizi buraya getirme motivasyonundan bahsetmiyorum bile– kamyonetteki patlamasından beri duyduğum rahatsızlığı gerçek bir öfkeye dönüştürmüştü. Bu duyguyla birlikte başka bir duygu, düpedüz korkuya dönüşen bir tedirginlik de gelmişti. Dan'in akıl sağlığı için değil; bu konuda endişeliydim, evet, ama aklına ne olduğunu anladığımı sanıyordum. Avuçlarımı terleten ve kalbimi hızlandıran şey, önümdeki taşın üzerinde yatan balık, etine gömülen kafatasıydı. Kafatası insan mıydı? Göz çukurları olması gerekenden daha belirgin görünüyordu, kahverengi gözleri çok keskin bir açıyla geriye doğru eğilmişti. Dan'e bu yaratığın bir balık olduğunu söylemiştim çünkü öyle olmalıydı, balıktan başka bir şey olmasına imkân yoktu. Ama bu iddiama pek de inanmıyordum. Bu şey imkânsızdı ama yine de buradaydı. Bu kadar fantastik bir yaratık oltama takılabiliyorsa, belki de Dan'in büyükbabasının günlüğünde yazdıkları o kadar da ihtimal dışı değildi. Bu da Howard'ın bize anlattığı hikâyenin tamamen saçmalık olmayabileceği anlamına geliyordu.

"Lanet olsun," dedim yine. Görünüşe göre Dan ve Howard'ın delilikleri bulaşıcıydı. Döndüm ve olta kutumun yanına diz çöktüm. Kutunun dibinde, lastik solucan paketlerinin ve boştaki olta sineklerinin altında, birkaç yıl önce bir bahçe satışından aldığım bir bıçak vardı. Sıradan bir ahşap cet-

vele benziyordu; otuz santim uzunluğunda, sarı ahşap. Fakat tam ortasında bir ek yeri vardı. Cetveli iki yanından tutup çektiğinizde, on beş santim fileto bıçağı kayarak ortaya çıkıyordu. Makaramdan biraz daha misina çekip bıçağı kullanarak kesebileceğimi düşünüyordum. Fazladan misinayı bir kayaya sabitleyebilirdim ve Tanrı biraz merhametliyse, Dan'i alıp geri geldiğimde balık hâlâ burada olurdu.

Ayakta dururken gözüme bir şey takıldı. Ağaçlığın kenarında, otuz metre kadar ötede, ince beyaz bir figür sağ elini bir katran ağacının gövdesine dayamıştı. Saçları ve teni sırılsıklam, çıplak genç bir kadın herhangi bir balığınki kadar altın sarısı gözleriyle bana bakıyordu. Yüzünü seçmem bir an sürdü demek isterdim ama bu doğru değil. Onu hemen tanıdım, sanki son nefesini verişini az önce izlemişim gibi...

Marie'ydi.

V

Kırılma Ânı

Ormanın içinde kaybolmaya başlamıştı bile. Ona durmasını söylemek için kelimeleri, kelimeleri dile getirecek sesi bulamadım. Bunun bir önemi yoktu. Hâlâ yarı uyuşuk hâldeki bacaklarımı zorlayarak ilerliyordum. Kollarım iki yana açık, ağzım aptalca hareket ederken, Frankenstein'ı oynayan bir çocuk gibi tökezleyerek peşinden gidiyordum. Ne kalbimi ne de kalbimi saran duyguyu hissedebiliyordum. Hissettiğim şey çok büyüktü; sanki benim dışımdaydı, bir akıntı beni içine almış ve hızla sürüklüyordu. Etrafımdaki her şey –kayalar, ağaçlar, dere, yağmur– bu duygunun, bu hareketin bir parçası gibiydi. Ayrı olan tek şey oydu; çıplak ayakları onu ormanın derinliklerine götürürken altın rengi gözlerini kırpmayan Marie'ydi. Teni solgundu, bir zambak kadar solgundu, ama Burlington'daki bir otel odasında önümde ilk kez bornozunu çıkardığı günkü kadar da lekesizdi. Göğsündeki yara izlerinden, kollarındaki morluklardan, saçları dökülmeden ve yanakları donuklaşmadan önce, kanser onu tüketirken bir deri bir kemik kalmadan önce bu âna adım atmış olabilirdi. Farklı olan tek şey, metalik rengi onu burada görmenin tuhaflığıyla uyumlu görünen, gözleriydi.

Sevdikleri birinin bir kazada ya da felakette öldüğünü düşünen ve daha sonra sözde ölen kişinin evlerinin kapısında belirdiğini beyan eden insanların röportajlarına denk gelmişsinizdir. Bu insanların nasıl hissetmiş olabileceklerini takdir edebilirsiniz. Sevdiklerinin yaşayanlar kategorisinden çıkarı-

lıp ölüler kategorisine atılmasına alışmaya çalışırlar. Elbette zihin böylesine dramatik bir değişime direnir, bu nedenle sevdiklerini gördüklerinde sevinçten havalara uçarken, içlerinden küçük bir ses, "Biliyordum," diye fısıldamış olmalı. Eşiniz önünüzdeki hastane yatağında nefes almadan yatıyor olsa da, hemşireler tüm makineleri kapatıp fişleri çekmiş olsalar da, bunu kabul edemezsiniz. Anlayabilirsiniz ama gerçeği kendinize itiraf edemezsiniz. Bu teslimiyetin zaman içinde müzakere edilmesi gerekir. Ancak bu başarıldığı an, ölüme terk ettiğiniz kişiyle karşılaşmanın ne kadar üzücü –ne kadar derin, temelden sarsıcı– olacağını hayal edebilirsiniz.

Benim adımlarım daha kendinden emindi, onunkiler o kadar hızlı değildi. Gözlerinde bir şey okuyabilseydim, onu yakalamamı istediğini tahmin edebilirdim. Sonunda durdu, sırtı büyük bir akçaağaca dönüktü. Yüzüne o kadar odaklanmıştım ki neredeyse ona çarpacaktım. Bu kadar yakınında durmayı planlamamıştım. "Marie," dedim; adı soru ile ifade arasında bir yerdeydi. "Marie."

"Abe," dedi, sadece düğün videomuzun cızırtılı müziğinde duymaya alıştığım sesiyle. Böyle değil, söylediği şeyin içine doğru yükselen, onu sıcaklığı ve zekâsıyla dolduran zengin, hafif gırtlaktan gelen bir tondu o. Bu sesi duyduğumda gözlerim yaşlarla doldu.

Gözlerimi sildim, yutkundum. "Nasıl?"

Cevap vermek için sağ elini yüzüme doğru kaldırdı ve parmaklarını dudaklarıma bastırdı. Parmak uçları serindi, teni denizin tuzlu kokusuyla doluydu ama dokunuşu her zamanki gibi gerçekti. Elini iki elimin arasına aldım. Diğer elini yanağıma doğru kaldırdı.

Oluştuğunun farkında olmadığım bir hıçkırık patladı içimden. Bir ikincisi ve bir üçüncüsü onu izledi, her ses patlamasıyla iki büklüm oldum ve gözlerimden yaşlar aktı. Marie'nin eli elimde, dizlerimin üzerine çöktüm, hıçkırıklar beni sarsıyordu. Yanıma çöktü; boştaki eliyle yüzüme, kulağıma do-

kundu; şapkamı geriye iterek parmaklarını nemli saçlarımın arasına soktu. "Şışş," dedi, "şışşt." Gözyaşlarım altımdaki ölü yapraklara damlıyordu. Hıçkırıklarımın arasına serpiştirilmiş kısık bir inilti dudaklarımdan kaçtı. Elbette, Marie'nin önünde daha önce de ağlamıştım. Yatağının başında ağlamıştım. Mezarının başında ağlamıştım. Birçok gece içki aromalı gözyaşları dökmüştüm. Tüm o eski hüzünlü şarkılarda akan gözyaşı nehri, yanaklarımdan dökülmüştü. Ama beni şu an yakalayan şey tamamen farklı bir büyüklükteydi. Bu bir nehir değildi, bir kanalın içinden geçmeye çalışan bir okyanustu. Marie'nin elini ağzıma götürdüm ve tekrar tekrar öptüm. Sol eliyle şapkamı çıkardı ve saçlarımı okşadı. Bana doğru eğildi. Teninin tuzlu kokusu burun deliklerime doldu.

Dudaklarını alnıma bastırdı. Sonra kaşlarıma. Sonra gözkapaklarıma. Burnumun köprüsüne ulaştığında, yumuşak sesler, küçük iç çekişler ve iniltiler çıkarmaya başladı. Bu başka bir yaşamda, artan cinsel uyarılmasının işaretiydi. Elini elimden çekip dudaklarımın onunkilerle buluşabilmesi için çenemi kaldırdı. Ağzı da geri kalanı gibi serindi ama beni her zamanki gibi öptü; öpüşmeye dönüşen yumuşak bir baskı. Başımı ellerinin arasına aldı. Hıçkırıklarım bitmemişti ama ona karşılık verdikçe azaldı. İçimden yükselen iniltinin tonu değişiyor, keder yerini arzuya bırakıyordu. Marie'nin elleri boynumdan aşağıya, gömleğimin yakasına, yağmurluğumun fermuarına doğru iniyor, fermuarımı indiriyordu. Ellerim dua ediyormuşum gibi önümde kenetlenmişti ama parmakları gömleğimin düğmelerini açmaya başladığında onları bıraktım ve memelerine uzandım. Ellerimi dolduran memelerinin uçları dokunuşumla sertleşti ve onları avuçladığımda Marie ağzıma doğru nefes aldı. Daha da hızlanan elleri, tişörtümü kot pantolonumdan çekip çıkarıyor, tişörtümün altından yukarıya, göğsümün üzerine doğru kayıyordu. Arzudan ateşler içinde yanarken, serin teni tenime merhem gibi geliyordu. Elleri kemerimdeydi, benim ellerim de onun kalçalarında.

Daha önce de kadınları arzuladım: Marie'yi, ondan önceki bir avuç kadını ve ondan sonraki birkaç kadını. Gençlerin el titreten heveslerini ve daha tecrübelilerin ağız kurutan beklentilerini bilirim. Bir keresinde Marie'yle yaptığımız müstehcen bir telefon görüşmesine yanıt olarak hız sınırını aşmış ve en az iki dur işaretinden geçmiştim. Yine bir keresinde, sevişmemize dair oldukça canlı görünen bir rüyadan uyandığımda, Marie'yi üzerimde sürtünürken bulmuştum. Ama şimdi içimi dolduran duygu, sanki içimden akıp giden keder ateşlenmiş, sıcak bir fırını tutuşturmuş gibiydi. İçinde arzu vardı ama keder tarafından körükleniyordu, bu da iştahıma yakıcı bir ivedilik katıyordu. Marie fermuarımı aşağı çekerken, onu sırtüstü yatırdım. Yapraklar hışırdadı, dallar çatırdadı. Gözlerindeki ifadeyi okuyamadım ama elleri beni içine yönlendirdi. Dışı kadar içi de serindi ama ben ikimizi de ısıtacak kadar sıcaktım. "Ah, Abe," dedi. Karşılık vermeye çalıştım ama veremedim; tüm dikkatim aramızda olup bitenlerdeydi. Bacaklarını kaldırdı, kalçalarımı kavradı. Kendimi ona doğru bastırdım. Nefes nefese kaldı ve başını sağa çevirip altın rengi gözlerini kapattı. Ağzının köşesini öptüm. Beni önce şok, sonra da tahrik eden açık saçık tatlı sözler mırıldandı. İnledim. Başını geriye eğdi. Hızlandık. Ellerini saçlarımın arasından geçirdi. Yavaşladık. Kollarını iki yana açtı. Tekrar hızlandık. Uzun bir dizi çığlık attı ve ben de içimde yükselen selin serbest kalmasıyla bağırdım.

Başım dönerken Marie'nin üzerinden çekilip sırtüstü uzandım. Eskiden olsa bir şaka yapardım, en azından, "Seni seviyorum," derdim. Ama aklıma gelen hiçbir şey uygun, yeterli görünmüyordu. Doğrusunu söylemek gerekirse, iki kulağımın arasında pek de organize bir faaliyet yoktu. İçimde kükreyen yangın, sevişmemizin sona ermesiyle sönmüş, beni bomboş bırakmış, vahşiliğiyle yakıp kavurmuştu. Onun yanımda olduğunun farkında olarak, tepemdeki bulutları işaret eden ağaçlara baktım ve dalların kafesleri arasından geçen yağmura

göz kırptım. Sedef rengi bulutlar bana göz kamaştırıcı güzellikte göründü. Zihnimde hoş bir boşluk oluşunca Marie'ye döndüm.

Benimle ormanın yapraklı zeminini paylaşan şeyin gözleri aynı altın sarısıydı ama yüzünün geri kalanı bir kâbustan fırlamış gibiydi. Burnu yassıydı, burun delikleri geniş bir ağzın üzerindeki bir çift yarıktı ve altçenesi öne çıkıktı. Saçları tel teldi, dallardan oluşan bir yeleydi. Göğsüme dayadığı eli perdeliydi, her kalın parmağın ucunda ağır bir pençe vardı. Ağzını açıp cinsel ilişki sonrasının memnuniyetiyle dolu bir iç çekti.

Her şeyden çok, bu nefes verme beni kollarımın ve bacaklarımın bedenimi taşıyabildiği kadar hızlı bir şekilde sürünerek kaçmaya itti. Pantolonum ayak bileklerime dolanmamış olsaydı, daha da ilerleyebilirdim; bu hâliyle bacaklarım birbirine takıldı, sert bir şekilde kıçımın üzerine oturdum. Kemerime sarıldım, aynı anda ayağa kalkmaya çalışıyordum ama Marie'nin yerini alan şey –Marie olan şey– de ayağa kalkmış, perdeli ellerini önüne uzatmış bana yaklaşıyordu. "Abe," dedi.

Elimde olmadan, "Marie?" dedim.

O şeyin yüzü parıldıyordu; sanki üzerinden art arda dalgaların geçtiği bir su tabakasının ardını görüyordum. Yüz hatları duruldu ve Marie'ye bakıyordum. "Abe," dedi ve bana doğru bir adım attı.

"Kıpırdama!" dedim. Geri geri gittim, giderken de kot pantolonumu çekiştirdim. Topuğum bir köke takıldı ve bir kez daha kıçımın üstüne düştüm. Bu sefer ayağa kalktığımda, yağmurluğumun cebindeki fileto bıçağımı bulmuştum ve çekip kınından çıkardım; dürüst olmak gerekirse, ne kadar küçük olduğunu daha önce hiç fark etmemiştim. Balık temizlemek dışında nasıl kullanılacağı hakkında hiçbir fikrim olmadığından bahsetmiyorum bile.

"Abe," dedi Marie – onu başka ne olarak düşüneceğimi bilemiyordum.

"Nesin sen?" diye sordum.

Cevap vermedi.

"Nesin sen!" Bıçak elimde titriyordu.

"Bir yansıma."

"Neyin yansıması?"

Belli belirsiz gülümsedi.

Anlamadım. "Sen benim karım değilsin," dedim. Buna da cevap vermedi.

"Neredeyiz biz? Burası neresi?"

"Dutchman Deresi."

"Peki ya balık? Şurada yakaladığım balık." Kolumu havuza doğru uzattım.

"Ne olmuş ona?"

"Ne o?"

"Bir su perisi," dedi Marie.

"Ne demek istiyorsun?"

"Bunu öğrenmek için derenin yukarısına gelmen lazım."

Yukarısı, bana Marie'yi görür görmez aklımdan çıkan Dan'i hatırlattı. "Orospu çocuğu," dedim. Marie'yle –ya da Marie'ye benzeyen bu şeyle– karşılaştıysam, bu Dan'in aradığı şeyi bulduğu anlamına mı geliyordu? Ya da bulduğunu sandığı? "Buraya bir arkadaşımla geldim," dedim.

"Evet," dedi Marie. "Dan. Balık tutma arkadaşın."

"Sanırım derenin yukarısına gitmek istedi. Şeyi bulmayı umuyordu–"

"Ailesini; Sophie ve oğullarını."

"Buldu mu?"

"Seni ona götürmemi ister misin?"

Marie'ye eşlik etmenin iyi bir fikir olduğunu düşünmesem de yapabileceğim başka bir şey yoktu. Yutkundum. "Sanırım iyi olur."

"Bu taraftan." Benden uzaklaştı ve dereye kabaca paralel bir rotada ormana doğru yola koyuldu. Bıçağım elimde, şapkamı düştüğü yerden alıp onu takip ettim. Dereyi bulmak için

aştığım bayırı tırmanıp geçeceğimizi anladım; şimdilik yolumuz aşağı yukarı düzdü. Boşta kalan elimle tişörtümü kotumun içine soktum ama gömleğimi tek elle ilikleyemeyince, bıçağı dişlerimin arasına alıp sorunu çözdüm. Kulağa saçma gelse de, Dan'in bana bir bakış atıp Marie'yle –ya da her neyse onunla– seks yaptığımı anlamasından endişeleniyordum. Sanırım bu, yapraklar arasındaki eylemimiz üzerinde kafa patlatmamı engellemenin bir yoluydu. Yere saçılmış dalların ve yaprakların arasından kendine yol açan bu figürün eşim olmadığına inanamıyordum. Bacağını kaldırdı, ayağı bir balerininki gibi aşağı bakıyordu ve onu banyoya girerken gördüm. Poposunun yanakları aşağı yukarı sallanıyordu ve ben bir dirseğimin üzerinde doğrulup onun yatak odasından şifonyere gidişini izliyordum. Diğer yüzüne dair gördüğüm şey de en az önümdeki kadar gerçekti –ya da daha gerçekdışı değildi, eğer bunun bir anlamı varsa– ve Marie'nin altımda inlediğini, ağzının havada soluk alıp veren bir levrek gibi açılıp kapandığını hayal ettiğimde, dereye doğru koşma dürtümle savaşmak zorunda kaldım. Ama omurgasının kıvrımına bakmak, başparmaklarımı iki yanındaki kaslara bastırıp günün gerginliğini gidermek için masaj yaptığım tüm zamanları aklıma getirdi. Belki de akşamdan kalmaydım ya da belki de işin özüne indiğimde, Dan'den pek de farklı değildim; neleri göz ardı etmem gerektiğine bakmaksızın, kaybettiklerimi geri almak için her türlü şansı değerlendirmek istiyordum.

Marie biraz ilerimde durdu. Ben de yavaşlayıp ona yaklaştım ama güvenli olmasını umduğum bir mesafeyi de korudum. Önümüzde, orman zemini boyunca uzanan bir yol vardı. Yan yana toprağa gömülmüş yuvarlak taşlardan oluşan bu yol, bana Wiltwyck'teki işçilerin bir caddeyi onarırken zaman zaman ortaya çıkardıkları kaldırım taşlı sokakları hatırlattı. Ancak bu taşlar çok daha büyüktü, neredeyse bir metre genişliğindeydi ve düz bir şekilde aşınmıştı. Pek jeolog sayılmam; mermer de olabilirlerdi, beyazımsı başka bir kaya da. Taşların arasındaki

boşluklardan otlar filizlenirken, yolun her iki tarafındaki yapraksız zemin, bu bölgelerde daha önce karşılaşmadığım bir kırmızı tonundaydı. Burası, daha yeni ve daha iyi yollar tercih edildikçe unutulmuş eski bir köy yolu olabilirdi, ama öyle hissettirmiyordu. Çok eski görünüyordu, sanki var oldukları günden beri kadın ve erkeklerin adımlarına destek olmuştu. Gerçi bunun imkânsız olduğunu biliyordum çünkü yerli halk bu tür bir yapıyı tercih etmezdi, onlardan sonra gelecek Avrupalı yerleşimciler ise bu bölgede yalnızca son birkaç yüzyıldır mevcuttu.

Bununla birlikte, patika yolun yaşına ilişkin izlenimim, yolun diğer tarafında, yaklaşık yirmi metre solda yer alan kaideyle desteklendi. Yaklaşık bir metre yüksekliğinde basit bir sütun, antik Yunan ya da Roma'yı akla getiren bir heykeli destekliyordu. Aşağı yukarı gerçek boyutlarda olan heykel, üzerinde ayaklarına kadar uzanan kolsuz, sade bir elbise giymiş bir kadını tasvir ediyordu. Kadın hamileydi, muazzam derecede hamileydi, bebeğini doğurmanın eşiğindeydi. Karnını, anne adaylarının bazen yaptığı gibi elleriyle kucaklıyordu. Ayrıca başı yoktu, boynu pürüzsüz bir kütük gibiydi. Durduğum yerden heykelin başının olmamasının kasıtlı mı yoksa bir vandalizm eylemi mi olduğunu anlayamadım. Heykelin boynunun etrafına uzun süre önce kahverengiye dönmüş kırmızı bir boya sıçramıştı ama bu boya, birisinin yol kenarından üzerine bulaştırdığı toprak da olabilirdi.

"Anne," dedi Marie.

"Ne?"

"Baktığın heykel. Anne'nin heykeli."

"Kim o?"

"Çok eski bir tanrıça."

"Öyle mi? Peki ya bu yol?" Bıçağımı yola doğrulttum.

"Bu yol seni bir şehre götürür."

"Bir şehir mi?"

"Deniz kenarında bir şehir. Orayı ziyaret etmek isteyeceğini sanmıyorum."

"Deniz kenarında?"

"Burası farklı."

"Bu ne anlama geliyor?"

"Göreceksin," dedi ve yolun karşısına geçti. Peşinden gittim ama ağaçlar görüşümü engelleyene kadar Marie'nin isminin Anne olduğunu söylediği tanrıça heykeline bakmaya devam ettim.

Yolun karşısında, dökülmüş yapraklar ve dallar daha azdı. Etrafımda, çoğunlukla her dem yeşil ağaçlar düz çizgiler hâlinde sıralanmış gibiydi. Sanki kereste üretimi için ağaç yetiştirilen bir bölgeydi. Yağmur artık yağmıyordu; düşününce, bir süredir yağmadığını fark ettim. En azından yola çıktığımızdan beri yağmadığından emindim.

Marie'nin solunda kalan ağaçlardan biri gözüme takıldı. Yıllar boyunca gelip giderken aşina olduğum yerel ağaçların hiçbirine benzemiyordu. Olsa olsa, küçük bir çocuğun kafasındaki ağaç imgesini andırıyordu; büyük bir yaprak yumağıyla taçlandırılmış düz bir gövde. Ancak, karşılaştırmayı biraz daha ileri götürmek gerekirse, sanki bu ağacı kâğıda döken çocuk yağlıboya kullanmış, kreşteki diğer çocuklar ise kendilerine verilen boya kalemleriyle yetinmiş gibiydi. Ağaç o kadar parlaktı ki, onun yaşayan, gerçek bir şey değil de içinden ışıklandırılmış metal bir heykel olduğuna inanabilirdiniz. Ötesinde duran benzer ağaçları görmeseydim, böyle bir sanıya kapılabilirdim. Gövdeyi saran kaba kabuk, var olan ışığı tutarak donuk bronz renginde yansıtıyordu; üzerinde kümelenmiş yapraklar sanki yeşilin farklı tonlarını aralarında paslaşıyordu. Ağaca yaklaştığımda, havayı ekşimiş portakal gibi bir narenciye kokusu kapladı. Her yaprak mızrak ucu şeklindeydi, kenarları tırtıklıydı. Onlardan birine dokunmak için elimi kaldırdım ama sivri kenarlarını görünce tereddüt ettim. Kolumu indirdiğimde, biraz ileride durmuş beni izleyen Marie, "Doğru bir karardı. Dikkatli olmazsan, yapraklar kemiğine kadar keser," dedi.

"Peki." Önümüzde bu ağaçlardan daha fazla olma olasılığı hiç de güven verici değildi.

Yine de, benim tabirimle Parlak Ağaçlar, tuhaf yolun diğer tarafında etrafımızı saran her dem yeşil ağaçların, akçaağaç ve huş ağacı çeşitlerinin yerini alırken, birbirine yakın büyümediklerini, aralarından güvenle geçmemiz için makul miktarda alan sağladıklarını fark ettim. Aralarından bize doğru yürüdüğünü gördüğüm kişinin ilerlemesini de engellemiyorlardı. Bir anlık umutla, karşıdan gelenin beni arayan Dan olduğunu sandım ama adamın dizlerine kadar sarkan büyük, bol bir palto giydiğini görünce bu umudum suya düştü. Palto, terzisinin tasarımından ziyade yıpranmış olduğu için koyu renkliydi. Adamın göğsünde, taşıdığı çeşitli çanta ve çuvalların kayışları çaprazlama geçiyordu ve her adımda bu kayışlar vücuduna çarpıyordu. Başında, yarım bırakılmış bir takkeyi andıran bir şapka vardı. Benden küçük ama Dan'den büyüktü; çenesindeki tel tel sakal, vazgeçmediği başarısız bir çabaydı. Marie'yi karşısında çırılçıplak görünce iyice irileşen gözleri kahverengi ve büyüktü. Sağ elini kaldırıp sallayarak ne dediğini anlayamadığım ama dostça bulduğum bir selam verdi. Bana, neresi olduğunu bilmediğim bu lanet yerde kaybolmuş bir yol arkadaşı gibi geldi.

Adam görüş alanına girdiğinde Marie durmuştu. Adam yaklaştıkça Marie'nin odağı kayboluyor, daha önce tanık olduğum dalgalanma Marie'nin üzerine yayılıyordu. Yabancı ona on ya da on beş adım yaklaştığında, bozulma ortadan kalktı ve Marie değişti. Boyu on santim kadar uzamıştı, saçları daha koyu ve kıvrıktı, solgun bedeni korkunç yaralarla kaplıydı. Büyük kesikler kollarının, kaburgalarının, bacaklarının derisini ve etini soymuş, vücudunu şerit şerit sarkıtmıştı. Daha derin delikler sırtını yarmıştı. Düzensiz bir kesik boynunun büyük bir kısmını kaplıyordu. Geri kalan yerleri ağır bir şekilde morarmıştı. Yırtılmış boğazından bir ses yükseldi; acı kadar öfke de içeren bir çığlıktı bu. Dizlerim zangır zangır titredi.

Yüz ifadesi şaşkınlıkla gevşeyen gezgin, çığlığın arasından duyamadığım birkaç kelime kekeledi. Karşılık olarak Marie ona bilmediğim bir dilde bağırdı; gerçi içinden akan zehri hissetmek için anlamam gerekmiyordu. Her ne söylediyse, adam sanki suratının ortasına bir tokat yemiş gibi irkildi. Feveranı devam ederken boyu uzamış, saçları omuzlarından kalkmış, ayakları yerden kesilmiş gibi görünüyordu Marie. Gözyaşları yüzünü kaplayan adam çıkardığı takkesini elinde evirip çeviriyor, bir cevap vermeye çalışıyordu ama Marie buna izin vermedi. Kelimeleri üzerine tükürdü, her cümlenin sonunda neredeyse ünlem işaretleri görülebiliyordu. Sonunda adam daha fazla dayanamadı ve çantaları üstüne vura vura sağına, Marie'nin deniz kıyısındaki şehrin olduğunu söylediği yöne doğru koşarak kaçtı. Marie arkasından bir sürü küfür ve lanet savurdu.

Dönüştüğü öfkeli harabe bana döndü. Bıçağımı cılız bir kılıç gibi önümde tutmuş, yüzümde şaşkın bir dehşet ifadesiyle duruyordum. Marie'nin yüz hatları bir an için bana yönelteceğinden korktuğum bir şiddetle doluydu. Sonra parıldadı, yere çöktü ve tekrar kendine geldi.

"Marie?"

"Evet," dedi, bıçağımı sanki ilk kez fark ediyormuş gibi inceliyordu.

"O... o da neydi?"

"Bir görüntü."

"Neyin görüntüsü?"

"Uzun zaman önce olan bir şeyin."

"O adamın kim olduğunu biliyor musun?"

"Evet," dedi, "bileceğim."

"Ne demek istediğini anlamıyorum."

"Önemli değil. Bir yere gitmesi gerekiyordu. Yardımcı oldum." Cevabından tatmin olmuş bir şekilde yoluna devam etti. Peşinden gitmeye korkuyordum ama ondan uzaklaşmak da kesinlikle dehşet vericiydi. Aramızda fazladan birkaç metre

bırakarak –ki bu tavrını sürdürürse pek yardımcı olmayacağını tahmin ediyordum– onu takip ettim.

Zihnim son birkaç saatte olanları kayda değer bir şekilde işleyemiyordu. Daha çok her birini içine alıyor, daha sonra gözden geçirmek üzere depoluyordu. Sanırım bunun nedeni sabahın zaten çok değişken olmasıydı; acayip ve ürkütücü olaylar katlanarak devam ediyordu. Bunun bilincinde olmak, beni saran aşırı duygulara tamamen teslim olmama izin vermedi. Yine de, Marie'nin hareket eden baldırlarını seyretmenin, narenciye kokulu ormanda yürümeye devam etme kararımda rol oynadığını kabul etmezsem yalan söylemiş, ihmal suçu işlemiş olurum.

Ağaçlar birbirine yaklaşmaya başlamıştı; geçişimizi engelleyecek kadar değil ama onlara daha fazla dikkat etmeme yetecek kadar. Önümüzde ve solumuzda, küçük bir koruda toplanmışlardı. Gövdelerinin arasındaki boşluklardan, gövdeleri beyaz ve pürüzsüz başka ağaçları gördüm. Koruya yaklaştıkça rüzgârın hızlanıp tekrar hafiflediğini duydum, ancak yanımızdaki ağaçların yaprakları kıpırdamamıştı. Sonra beyaz ağaçların aslında daire şeklinde dizilmiş taş sütunlar olduğunu ve birleşen tepelerinin bir kısmı düşmüş olan kubbeli bir çatıyı desteklediğini gördüm. Tapınak ya da anıt, bu yapı bana tıpkı geçtiğimiz yol gibi inanılmaz derecede eski olduğu izlenimini verdi. Oraya gitmek istedim ama önce Dan'in yerini tespit etmenin daha iyi olacağına karar verdim.

Tapınağın ve korunun ötesinde, narenciye kokusu bir başka kokuyla kesildi; bozulmasına bir gün kalmış et kokusu ile bakırımsı kan kokusu birbirine karıştı. Esen rüzgârın sesi, sineklerin yoğun vızıltısıyla bastırılıyordu. Küçük bir açıklıkta kokunun ve sesin kaynağını bulduk: Bacakları iki yana açılmış, kafası kopmuş, kalın boynundan akan kan gölünün içinde yatan kocaman bir hayvan leşi. Başparmağımın yarısı uzunluğundaki iri, siyah ve yeşil sinekler hayvanın sırtında, böğründe dolaşıyor, kan gölünün kıyısında oturup yudum

yudum kan içiyorlardı. Derisi kırmızı-altın rengi olsa da, kalıntılarının büyüklüğüne bakarak hayvanın bir fil olduğunu düşündüm. Ancak bacakları toynaklarla son buluyordu ve her biri bir insan göğsü kadar büyüktü. Kalıntıları incelemek için duraklamıştım, Marie de durmuş beni bekliyordu. "Bu nedir?" diye sordum.

"Güneş'in Öküzlerinden biri," dedi.

"Sığırların bu kadar büyüyebileceğini hiç bilmiyordum."

"Bunlar özeldir; kutsal diyebiliriz."

"Biri ona bunu yaptıysa, çok da kutsal değilmiş. Ne yaşandığı hakkında bir fikrin var mı?"

"Yem olmak için öldürüldü."

"Yem mi? Ne için?"

Daha önce duymadığım bir kelime söyledi; "Apep" gibi bir şeydi. "Ben bunun ne olduğunu bilmiyorum."

"Ne değil, kim."

"Tamam. Kim olduğunu bilmiyorum."

"Bu taraftan. Neredeyse geldik."

Hayvanın leşinden uzaklaştıkça çürümüş et kokusu azaldı, rüzgârın gelgitleri geri döndü. Ancak havayı dinlemediğimi; suyun, sahile vuran dalgaların sesini duyduğumu anladım. Marie ve ben geçmekte olduğumuz ormanın kenarına varmıştık. Parlak Ağaçlar, düz bir çizgide sona eriyordu. Onların ötesinde, kırmızımsı topraktan oluşan geniş bir alan, Marie'nin çoktan çıkmaya başladığı alçak bir tepeye doğru yükseliyordu. Tepeyi aşıp diğer taraftaki yamaçtan inmeye başladı. Ben de tepenin zirvesinde durdum.

Önümde, dalgalı yüzeyi mürekkep gibi siyah bir okyanus uzanıyordu. Köpüklü uzun dalgalar yuvarlanıyor, kayalık sahile vuruyordu. Suyun üzerinden mesafeleri tahmin etmek zordur, ama kıyıdan en az iki yüz metre açıkta, gri kayalardan oluşan bir çıkıntı sudan yukarı doğru kıvrılıp sağımdaki sahile paralel uzanarak bir tür koy oluşturuyordu. Marie sahili kaplayan taşların arasından kendine yol açarak o tarafa yöneldi. Taş

duvara çarpan büyük dalgalar, karşılıklı çığlık atan martıları görmeyi bekleyeceğiniz boş gökyüzüne doğru püskürüyordu. Bir sahilde rastlayabileceğiniz türden kalıntılar da görünmüyordu; ne üzerlerinde kum pirelerinin hopladığı kurumuş deniz yosunu kümeleri, ne soyut heykellere dönüşmüş bodur ve solgun odunlar ne de özensiz martıların bıraktığı yengeç parçaları vardı. Dalgalar kıyıya düşmeye devam etse de, daha yüksek kısımlarda gelgit havuzları yoktu. Okyanusun ve içindekilerin tuzlu kokusu da duyulmuyordu. Suya yakın kayaların üzerinde ince bir sis parlıyordu; bunun dışında, sahne tuhaf bir şekilde durağandı, sanki binlerce yıldır değişmemiş bir manzarayı inceliyordum.

Marie sahilin aşağısına ilerlemişti bile. Tepeden indim. Botlarımın altında taşlar takırdıyordu. Solumda köpüklü dalgalar tıslayan bir gürültüyle kıyıya vuruyor, daha uzakta ise okyanus düzensiz patlamalarla kayalık duvara çarpıyordu. Sağımda, yukarıya doğru, Parlak Ağaçlar oluşumunu sürdürüyordu. Kıyı boyunca bir mil kadar ilerlediğimde, taş bariyer kıyıya yayıldı ve büyük, sivri kayalardan oluşan bir kümeye dönüştü. Aşağıda bir hareketlilik vardı, hem de çok fazla. Figürler kumsalda sağa sola gidiyor ve görünüşe göre okyanusa girip çıkıyorlardı ama tam olarak ne yaptıklarını anlayamayacak kadar uzaktaydım.

Dan'in ileride beni bekliyor olacağını düşündüm. Buraya nasıl geldiğini tahmin edemiyordum; gerçi başıma gelenlerden sonra buna çok da şaşırmamam gerekirdi. Tıpkı benim Marie'yle karşılaşmam gibi, onun da Sophie ve çocuklarıyla karşılaştığını düşünmek mantıklı geliyordu. Tüm bunların ne anlama geldiği beni aşıyordu; bunun iyi bir şey olmadığını biliyordum ama hesaplaşmayı mümkün olduğunca ertelemeyi umuyordum.

Yolu yarılamıştık ki sahildeki bir sürü formun Marie'yle aynı balık solgunluğunda olduğunu gördüm. Her birinin gözlerinin altın sarısı olduğuna emindim. Yüz hatlarından ve gö-

züme çarpan yaratık sürüsüne vereceğim tepkiden ise o kadar emin değildim. Faaliyetleri, kaya duvarının bana bakan ucunu işaretleyen keskin taş yığınına odaklanmıştı; biraz daha yaklaştığımızda, taşlardan sahile kadar uzanan uzun ipleri fark ettim. Gördüğüm kadarıyla tahmin ettiğimden çok daha sağlam bir oluşum üzerinde her biri farklı bir noktaya tutturulmuş düzinelerce kalın halat vardı; her biri sahilin yamacından suyun içine kadar uzanan noktalarda beş ila on beyaz figür tarafından kavranmıştı. Halatlar kötü bir fırtınadaki büyük bir ev gibi gıcırdıyordu. Onları tutan formlar harcadıkları çabayla nefes nefese kalmış hâlde homurdanıyordu.

Görebildiğim kadarıyla, halatlardan sadece biri onlarca el tarafından tutulmuyordu. Bu halat, su kenarına yakın bir yerde, oluşumdaki yatay bir çatlaktan kıyıdaki büyükçe bir kayaya kadar uzanıyor ve bu kayanın etrafını üç ya da dört kez sarıyordu. Marie bu noktaya doğru ilerledi. Aralarından geçmekte olduğum soluk şekillerin hiçbirine doğrudan bakmamaya çalışarak onu takip ettim. Bıçağın elimde olması bana bir güvenlik yanılsaması verse de, o şeylerin bunu bir tehdit olarak algılayıp algılamayacağından emin değildim, bu yüzden elimi yağmurluğumun cebine soktum.

Hedefimiz olan kaya, küçük bir ev büyüklüğündeydi; kenarları rüzgâr ve zamanla yuvarlanmış taştan bir küptü. Kayanın okyanusa bakan tarafına ulaşmak için suya yöneldik. Bastığım yere dikkat ederken, bir yandan da hedefimizin bağlı olduğu taş yığınını inceliyordum. Sahilden dar, çalkantılı bir su şeridiyle ayrılan oluşum birkaç yüz metre uzunluğunda, dik kenarları ise bunun yarısı yüksekliğindeydi. Tepesi, büyük bir tufanla kopmuş daha da büyük taşların belirgin kalıntıları olan devasa kaya parçaları ve kıymıklarla kaplıydı. Yapının tüm yüzeyi yarık ve çatlaklarla doluydu. Beyaz yaratıkların tuttuğu halatlardan bazıları, büyük boy kancalara benzeyen şeylerle bu boşluklara sabitlenmişti; diğer halatlar ise oluşumun tepesindeki pürüzlü kayalara kementle tutturulmuştu.

Bu kadar halatın ne için kullanıldığını tahmin edemiyordum; düzenleri aklıma gelebilecek herhangi bir yapı için fazla gelişigüzeldi. Neredeyse solgun figürlerden oluşan kitlenin parçalanmış uç noktayı yıkmakla meşgul olduğuna inanacaktım ama bunu yapma yöntemleri, en hafif tabirle, pratik değildi.

Etrafımı saran diğer seslerin ortasında, başka bir sesin, her yerden geliyormuş gibi duran metalik bir şıngırtının bir süredir farkındaydım. Kaynağını ancak büyük kayanın yanına vardığımızda anladım: Taşı çevreleyen halatın içine işlenmiş yüzlerce, binlerce balık kancasının sesiydi bu. Kancalar, halat yer değiştirdikçe sallanıp birbirlerine çarpıyordu. Gördüğüm kadarıyla bütün halatlara kancalar diziliydi.

Marie'nin beni çıkardığı yolculuk boyunca Howard'ın hikâyesinin aklımdan hiç çıkmadığından emin olabilirsiniz. Başka türlüsü mümkün değildi zaten, değil mi? Ancak bana, *Aman Tanrım. Sanırım yaşlı Howard doğruyu söylüyordu. Ya da anlattıkları doğru olmaya yeterince yakındı*, diye düşündürten ayrıntı, bazıları halatın liflerine sıkıca sarılmış, diğerleri gözlerinden bu liflere bağlanmış, tüm o kıvrımlı metal parçalarının görüntüsüydü. Parlak Ağaçlardan ya da kara okyanustan, hatta Marie'den bile daha fazla. Marie beni kayanın ön tarafı olarak düşündüğüm yere götürdüğünde, kayaya bağlı olan adam ortaya çıktı ve sağ kalçasından sol omzuna kadar uzanan, deri önlüğünü ve yıpranmış cüppesini etine saplayan olta kancalarıyla adama bağlanan halatın görüntüsüyle geriye kalan tüm şüphelerim silindi. Halat, arkasındaki taşın etrafında birkaç kez döndükten sonra kara dalgalar boyunca bariyerin sonuna kadar uzanıyordu.

En tuhafı da bu adamı tanımış olmamdı. Buraya gelirken ormanda karşılaştığımız, Marie onu kovalayana kadar anlamadığım bir dilde konuşan adamdı. Benim için bir saat ya da daha az olan bu süre, onun için çok çok daha uzundu. Bir bakışta onu benim yaşımda ya da biraz daha yaşlı sanabilirdiniz ama dikkatle incelediğinizde, üzerine yığılmış yılların sayısı

açıkça görülüyordu. Bu adam, defalarca kez toza dönüşecek kadar zaman geçirmişti. Cildi daha çok parşömen kâğıdına benziyordu ve yüzü bir tür kaya midyesi gibi benek benekti. Gözlerindeki tüm renk silinmişti. Bana baktı, gözlerinde onun da beni tanıdığını anladığım bir kıvılcım çaktı. Yine de konuşmadı; o işi Dan'e bırakmıştı.

Dan adamın ayaklarının dibinde bağdaş kurmuş oturuyordu, sırtı ona ve bana dönüktü. Sağında, teni inci gibi soluk, çıplak, zayıf bir kadın ona yaslanmış oturuyordu. Solunda, çıplak vücutları eşit derecede beyaz olan iki küçük çocuk sürünerek kucağını çıkıp iniyordu. Şapkası ve yağmurluğu yoktu, saçı dağınıktı, giysileri sanki üzerinde onlarla uyumuş gibi buruşuktu. Bana döndüğünde, yüzünü gölgeleyen kirli sakalı, burada biraz zaman geçirmiş olduğu izlenimimi güçlendirdi. "Abe," dedi. "Buraya gelmeyi başarıp başaramayacağını merak ediyordum."

"İşte buradayım."

Marie, Dan'in yanındaki kadının –Sophie'nin– diğer tarafına oturdu. Dan, Sophie'nin altından yavaşça kaydı, üzerinden sürünerek inmeye çalışan çocuğa yardım etti ve ayağa kalktı; bunu yaparken yüzünün buruşması, o pozisyonda ne kadar uzun süre kaldığının bir kanıtıydı. Sophie'ye gülümsedi. "Bu benim karım, Sophie." Eliyle çocukları gösterdi. "Bu genç adamlar da Jason ve Jonas." Üçü de başlarını çevirip düz, altın rengi gözlerle bana baktılar.

"Dan, bütün bunlar ne anlama geliyor?"

"Belli değil mi? Arkadaşının lokantada bize anlattığı şey. Bazı detayları yanlış anlamış ama büyük resme bakarsak, hedefi tam tutturmuş."

"Büyük resim mi? Bunun ne anlama geldiğini bilmiyorum." Başımı kayaya bağlı adama doğru eğdim. "Bu Balıkçı mı?"

Dan başını sallayarak onayladı. "Pek konuşmuyor. Tüm enerjisini şeye odaklamış durumda..." Bariyerin ucunu ve halatlardan oluşan ağı işaret etti.

"Neye odaklamış?"

"Sanırım buna tüm balıkçılık hikâyelerinin büyük büyükbabası diyebilirsin."

"Ben..." Sesim ağzımın içinde kayboldu. Buraya yürürken, bariyeri oluşturan taştaki tuhaf çizgileri gözlemlerken, hatta devasa bir sürüngenin pullarına benzetirken bunu fark etmiş olmalıyım. Bir yılanın başının boynundan dışarı genişlemesi gibi, bariyerin ucunun ana gövdenin dışına ve etrafına doğru kıvrıldığını görmüş olmalıyım. Belki tepesini süsleyen kırık kayaları, bazı yılanların kafataslarını süsleyen çıkıntılara ve boynuzlara benzetmiştim. Belki de Balıkçı'nın halatının saplandığı çatlağın, bu arazi gerçek bir kafaysa, bir gözün olabileceği yerde olduğuna karar vermiştim. Gözümde ne canlandırdıysam, bunu yapmıştım çünkü yeni bir şey, özellikle de büyük bir şey gördüğünüzde böyle yapardınız: İçindeki desenleri bulurdunuz; dağların dış hatlarında devlerin profillerini, tepenizdeki bulutlarda şaha kalkan ejderhaları görürdünüz. Tanrı aşkına, bu zihninizin bilmediğiniz araziyle oynadığı bir oyundur, bir tanıma eylemi değil. Elbette tüm halatların ne işe yaradığını açıklıyor, tüm soluk şekillerin inandığı görevin ne olduğunu belirliyordu. Ama saçmaydı, imkânsızdı, o büyüklükte bir yaratığa sahip olamazdınız, yoksa sayısını bilmediğim kadar doğa yasasını ihlal ederdiniz.

Sahil, Dan, suyun içindeki şey, hepsi odağını kaybetti, benden uzaklaştı. Dan'in elini kolumda hissettim, "Abe?" dediğini duydum. "İyi misin? Abe?"

Ondan bir adım uzaklaştım. "İyiyim," dedim boğuk bir sesle. "Ben iyiyim."

"Sindirilmesi gereken çok şey var."

"Dan," dedim. "Ben nerede–"

"Merak etme. Sorun yok. Her şey yolunda. Ben haklıydım."

"Haklı mıydın?"

Dan, Sophie ve ikizleri göstererek, "Şunlara bak," dedi. "Haklıydım. Haklıdan da öteydim. Onlara bak, Abe. İşte oradalar."

"Dan–"

"Yanlarındaki Marie, değil mi?"

"Bu–"

"Gördün mü? Haklıydım."

Kendimi derin derin nefes almaya zorlayarak ayaklarıma baktım. "Bana sadece sana ne olduğunu anlat."

"Anlatacak pek bir şey yok. Dereyi yukarı doğru takip ettim. Çok uzakta değil, belki çeyrek mil boyunca, sağa saptım. Sophie beni orada bekliyordu. Buna inanamadım. İstediğim buydu ama halüsinasyon gördüğümden emindim. Marie'yle karşılaştığınızda sen de aynı tepkiyi vermiş olmalısın."

"Sayılır."

"Sophie olduğunu anladığımda..." Dan'in yanakları kızardı. "Ben... onu gördüğüm için ne kadar mutlu olduğumu söyledim. Daha sonra beni ormana götürdü. Sanırım Howard'ın hikâyesinde bahsettiği ağacı gördüm; adamın işaretlediği ağacı. Ortasında bir çatlak vardı, sanki yıldırım çarpmış gibi görünüyordu. Sophie beni buraya getirdi, burada Jonas ve Jason'la, oğullarımla buluştum."

"Yolun karşısına geçtin mi? Peki ya tapınağı gördün mü?"

Dan başını iki yana salladı. "Bir an etrafımız ağaçlarla çevriliydi, sonra bir baktım sahildeyiz."

"Balıkçı'yla."

"O da karısını, ailesini kaybetti," dedi Dan. "Evinin önünde Macar askerlerinin karısını ve çocuklarını doğramasını; sopalarla, kılıçlarla, baltalarla döverek ve keserek öldürmesini izledi. Askerler kapıyı kırdıklarında önce onu bıçakladılar, bu yüzden onları durdurmak için yapabileceği hiçbir şey yoktu. Karısının, çocuklarının hayatı için yalvarmasını dinledi; öldürülürlerken çocuklarının çığlıklarını duydu. Vücutlarının yarıldığını; kanlarının, iç organlarının yere döküldüğünü gördü. Hayatında iyi olan her şey ondan koparıldı. Yapabilseydi, orada, onlarla, duvarları kanlarıyla boyanmış evde ölürdü. Ama hayatta kaldı ve daha sonra, ailesini gömdükten sonra, onları

geri almanın, onları kendisinden koparan baltalar ve kılıçlardan geri almanın bir çaresini bulmak için yola çıktı.

"Mesele şu ki, Abe, o başardı. Onları nasıl geri getireceğini öğrendi."

"Sanırım bunun kancaya... kancalara taktığı şeyle bir ilgisi var."

"Maskeyi delip geçti o. Seni çevreleyen şey, gerçeğin üzerine örtülmüş bir örtü sadece. Bu adam örtüyü delip geçti; maskede bir delik açtı ve buraya geldi."

"Beklediğim bu değildi," dedim.

"Burası... anlamalısın, gerçek olan bir metafor, doğru olan bir efsane gibi."

"Bu beni biraz aşıyor."

"Bunun bir önemi yok. Mesele şu ki, burada koşullar bizim yaşadığımız yere kıyasla... daha esnek. Belirli güçlerde ustalaşabilirsen," Dan ellerini salladı, "her şeyi başarabilirsin."

"Bir saat için bu kadar bilgi fazla," dedim.

"Bir saat mi?" Dan'in gözleri kısıldı. "Abe, ben günlerdir buradayım."

"Günlerdir mi?"

"Işığın bu şekilde olduğu bir yerde emin olmak biraz zor, ama en az üç gündür burada olmalıyım."

"Üç..." Zaten parçası olduğum onca şeyden sonra itiraz etmenin bir anlamı yoktu. "Geri dönmeyi planlıyor musun?"

"Nereye? Her şeyin kaybettiklerimi hatırlattığı yere mi?"

"Evine."

"Orası nasıl benim evim oluyor?" Sophie ve çocuklarına doğru yürüdü, onlar da ayağa kalkıp etrafında toplandılar. "Ailem neredeyse, evim orasıdır." Bu sözleri öylesine inanarak söylemişti ki, tenleri ıslak ve beyaz, gözleri altın gibi parlak bir eş ve oğulları tarafından kucaklanan, dağınık kızıl saçlı ve buruşuk giysili bu uzun boylu adamın, mutlu bir aile portresinin içinde olduğunu neredeyse kabul edecektim.

"Peki ya Balıkçı; kalmana izin veriyor mu?"

"Zor durumda," dedi Dan. Başını adama doğru salladı. "Apophis'in kontrolünü yeniden ele geçirirken çok yoruldu. Düşündüğünde, bu oldukça şaşırtıcı. *Onu* yakaladı." Hâlâ kocaman bir kafa olarak düşünmek istemediğim şeyi işaret etti. "Kamptaki adamlar gelip halatları kesmeye başladıklarında, onu büyük ölçüde ele geçirmişti. Verdikleri zararı onarmak onlarca yılını aldı. Henüz işi bitmedi. Ona yardım edebilirim."

"Alınma ama," dedim, "nasıl olacak bu anlamıyorum. Tuttuğumuz bir şeyi getirmekten bahsetmiyorsun. Buna balıkçılık denebilir mi bilmiyorum; bunun adı nedir bilmiyorum."

"Güce ihtiyacı var ve bunu ona verebilirim."

"Nasıl?"

Dan'in gözleri benden uzaklaştı. "Bazı yolları var."

Howard'ın öyküsündeki, kuyruklu gözbebekleri gibi kıpırdayan şeylerle dolu siyah su kusan, yas tutan kocayı düşündüm. "O senin gücünü alacak. Peki ya sen ne alacaksın?"

"Ailemi."

Üçü de ona sarılmışken bunu yapmak garip, neredeyse kaba hissettirdi ama yine de sordum. "Bunun senin ailen olduğuna emin misin?"

"Ne demek istiyorsun?" Sesinde öfke vardı ama sanki gizliden gizliye beslediği bir şüpheyi dile getirmişim gibi yüzünde şaşkın bir ifade belirdi. "Farklı göründüklerini, değiştiklerini mi söylüyorsun?" diye devam etti. "Bize hep öldükten sonra böyle olacağını söylemediler mi? Yeni bir form kazanılacağını?"

"Dindar insanların kastettiği şeyin bu olduğundan emin değilim."

"Bu olanların da hiçbirini tahmin etmediler, değil mi?"

Bu konuda haklıydı; gerçi Dan'in bulduğu şeyin başından beri aradığı şey olduğuna kendini ikna etmek için kullandığı argümanları dinlediğimden şüpheleniyordum. "Öyle olduğunu sanmıyorum," dedim.

"Marie onu hatırladığın gibi mi davrandı?"

"Evet."

"O zaman daha ne istiyorsun?"

İstediğim şey, ona döndüğümde bana bakan o diğer insanlık dışı yüzü görmemiş olmaktı; Marie'nin kayaya bağlı adamın genç versiyonuna bağıran vahşi figüre dönüşmesine tanık olmamış olmaktı. Bunu söylemenin eşiğindeydim ama Sophie ve çocukların yüz ifadelerindeki bir şey, bir tür nezaket, cesaretimi kırdı. "Bilmiyorum," demekle yetindim.

"Zor," dedi Dan, "anlıyorum. Ama biliyorsun, yardım edebilirsin."

"Nasıl?"

Dan ailesinden ayrılıp bana yaklaştı. "Marie'yi geri alabilirsin; sürekli olarak. O kayıp yılları telafi edebilirsin."

"Yapabilirim." Marie'yi düşündüm; sırtı hâlâ bana dönük vaziyette oturuyor, kara okyanusu ve onun korkunç sakinini izliyordu. "Bunu tam olarak nasıl yapabilirim?"

"Dediğim gibi, Balıkçı zayıf."

"Ve benim gücümü kullanabilir."

"Evet."

Bunu düşündüm; düşünmedim desem yalan olur. Bu Marie her neyse, benim Marie'm olmadığından emindim; tıpkı Sophie ve ikizlerin, Dan'in Sophie'si ve ikizleri olmadığından emin olduğum gibi. Belki de bunun bir önemi yoktu; belki de Balıkçı benden canımı çekip alırken, ölmüş eşimin bu aksiyle kalmak yeterli olurdu. Teslim olduğum illüzyona kendimi fazla kaptırdığım için, daha zayıf olduğumu fark etmezdim belki. Hayatımın başka bir ânında, yasım Dan'inki kadar taze olsaydı, bu teklifi hiç düşünmeden kabul ederdim.

Ama şimdi, başımı iki yana salladım ve "Hayır, Dan, maalesef hayır," dedim.

"Ne? Neden olmasın?"

"Ben... Marie'yi ziyaret ettiğim için mutluyum. Ama artık bu işin sona erme zamanı geldi."

"Ciddi olamazsın. O senin karın, tekrar senin olabilir."

"Teklifin ne olduğunu anlıyorum."

"Anlıyorsan nasıl geri çevirebilirsin?"

"Sanırım onunla istediğim zaman karşılaşmayı tercih ederim."

"Ama–"

"Burada kalmak istiyorsun. Anlıyorum."

"Balıkçı'ya yardım edebilirsin," dedi Dan.

"Bensiz idare etmek zorunda kalacak."

"Sadece ona değil, bana da yardım etmiş olursun."

"İstediğin her şeye zaten sahip olduğunu sanıyordum."

"Balıkçı," dedi Dan. "Ona verdiğim şey yeterli olmayabilir. Enerjisini korumak zorunda kalabilir. Eğer öyle olursa, Sophie ve çocukları kaybedebilirim. Bunu yapamam, Abe; bir daha olmaz. İlk kaybedişimde neredeyse ölecektim. İkincisi çok fazla olur. Bize katılırsan–"

Yanı başımızda duran Balıkçı'ya baktım. Tuzlu sudan ağarmış ve yıpranmış teni, kum bitine benzer bir şeyle dolu sakalları, kendisine saplanan kancalar yüzünden vücudunun bir parçası hâline gelmiş cüppesiyle neredeyse doğal bir oluşum gibi görünüyordu. Beyaz gözleri, bağlı olduğu devasa forma öyle yoğun bir şekilde bakıyordu ki, tüm varlığını onunla mücadele etmeye adadığına inanmak hiç zor değildi. Dan'le konuştuğu için onu takdir etmek zordu, zira birkaç bilgi damlasının düşmesi bile günler sürmüştü. Yakaladığı canavarın kanatlarına çarpan siyah su tarafından emildiğini hayal etmek daha kolaydı.

O solgun gözler, Balıkçı'nın tüm dikkatinin ağırlığıyla beraber, bana doğru ikinci ve daha uzun bir bakış attı. Yaşadıklarının yüküyle bakışları elle tutulur bir şey hâline gelen insanlardandı. Balıkçı'nın gözlerinden dökülenler beni bir adım geriye itti, önündeki sahneye geri dönmeseydi dizlerimin üstüne çökebilirdim. Sahne, gözle görülebilecek kadar güçlü duygu akımlarıyla doluydu. Öfke vardı; kirli bir tunik ve pantolon giymiş kısa boylu bir adam kılıcını iki eliyle kavradı ve çocuklarının cesetleri üzerine eğilmiş, kumral, uzun saçlı, uzun boy-

lu bir kadının sırtına doğru savurdu. Acı vardı; aynı kadın ve çocuklar parçalanmış hâlde kan gölü içinde yatıyordu. Umut vardı; dalgaların arasında avlanan fantastik bir denizyılanının gravürünün altında, Yunancaya benzeyen bir dilde yazılmış düşündürücü bir paragraf. Kararlılık vardı; bazı kitaplara sahip olup olmadıklarını sormak için yaşlı bir adamın ya da kadının kapısı çalınıyordu. Duygular, adını koyamadığım bir akıntıya karışıyordu; zorlasam, adamın özünde eksikliğe benzeyen bir şey, bir boşluk ya da çatlak olduğunu söylerdim. Bir zamanlar bir kitapta gördüğü şeyi yakalamak için kullandığı halatlardan biri tarafından kara okyanusa sürüklendiğinde, adamı ayakta tutan şey buydu. Sayesinde, büyük canavara karşı mücadele etmiş, bu yeraltından daha derinlerde yatan bir yere ulaşmış ve kontrolünden çıkan canavarı bir kez daha egemenliği altına almaya başlayana kadar orada bulduklarından yararlanmıştı. Canavarı tutmak için kendisini ağırlık olarak bu kayaya halatla bağlamasını sağlamıştı. Gördüğüm figürün Balıkçı'nın yalnızca bir parçası, hatta oldukça küçük bir parçası olduğu izlenimi ani ve ezici bir biçimde üzerime çöktü. Anladığım kadarıyla, Balıkçı'nın büyük kısmı görüş alanımın dışındaydı; klasik bir heykelin mermer tenine ve boş gözlerine sahip bir devdi o. Durum dehşet vericiydi, bu his üzerime çöken diğer duygularla –limon kadar ekşi bir zevk ve bir usturanın kenarı kadar keskin bir kötülük– daha da arttı.

Biri konuşuyordu; Dan davasını savunmaya devam ediyordu. Ona başka bir şey söylemeden döndüm ve geldiğim yoldan geri yürümeye başladım. Dan omzumdan yakalayıp beni döndürmeden önce birkaç adım atabilmiştim. Yüzü kıpkırmızıydı, sağ yanından inen yara izi bembeyazdı. Tükürükler saçarak bağırıyordu. "Ne oluyor, Abe? Ne oluyor lan? Öylece gidecek misin? Beni terk mi edeceksin? Sophie ne olacak? Jonas ve Jason ne olacak? Bizi hiç mi düşünmüyorsun? Peki ya Marie'yi? Marie ne olacak, Abe? Ona ne olacak?" Arkasında, Marie canavarın başında nöbet tutmaya devam ediyordu.

"Dan," dedim. "Dur. Bu çok fazla. Balıkçı–"

"Ne olmuş ona?" Dan sorusunu, uzun bacaklarından güç alıp iri elleriyle beni iterek noktaladı. Pürüzsüz, yuvarlak taşların üzerinde tökezledim. Ayağım kaydı, dengem bozuldu. Düşmemek için iki büklüm oldum ama bir işe yaramadı ve sağ tarafıma düştüm. Kolum, kaburgalarım, kalçam kayalara çarptı; acı ciğerlerimdeki havayı tüketti. Bir mucize eseri başımı taşa çarpmadım. Dan'in üzerime eğildiğini gördüğümde, ilk düşüncem, *Bana yardım ediyor*, oldu. Ama bana elini uzatacak kadar yakın değildi ve neredeyse hemen doğruldu. Ne yaptığını ancak parmaklarının uzattığı mavimsi büyük taşı görünce anladım. "Bunu yapmak istemiyorum," dedi, "gerçekten istemiyorum ama senin gücüne sahip olursa, onları benden almak zorunda kalmayacak. Ben... başka bir yolu olsaydı keşke, Abe. Gerçekten. Bunu yapmak istemiyorum."

"Yapma o zaman," demeyi başardım ama sözlerimin fark edilmediğini biliyordum çünkü Dan taşı kaldırıyor, vücudu geriliyor ve bir darbe indirmeye hazırlanıyordu. En yakın arkadaşım saydığım adamın, beni öldürmese bile bana ağır bir zarar vermek üzere olması, bu garip, berbat günde karşılaştığım en korkunç şeydi. Midem bulanmaya başladı. Doğaçlama silahını daha iyi kontrol edebilmek için parmaklarını taşın bir ucuna götürmesini izlerken bile, bir yanım duraklamasını, taşı indirip yere atmasını ve aklını başına toplamasını bekliyordu. Ancak gözleri kocaman açılan, dudakları birbirine sıkıca kenetlenen Dan ilerleyip taşı bana doğru savurunca vücudumu saran adrenalin dalgasıyla yuvarlandım. Hedefi ıskaladı; taş başımın altındaki taşa çarparak kırıldı. Ayaklarımı onunkilere dolayarak onu yere düşürdüm ama ayağa kalkamadım. Öfkeyle tekmeleyerek sersemlemiş hâlde yattığı yerden uzaklaştım. Tüm bu süre boyunca cebimdeki bıçağı unutmamıştım ve ayağa kalkmaya çalışırken bıçağı çıkarıp elime aldım.

Sanki onu tehdit eden benmişim gibi, "Bıçak, ha?" dedi. Kollarının üzerinde doğrulmaya çalıştı ama sol kolunu incit-

miş olmalıydı. Kolunu bıraktı ve yüzüstü düşmekten zor kurtuldu. Başını kaldırıp bana baktı. "Fark etmez," dedi.

Ne demek istediğinden emin değildim. Kalbim sanki kısa ve hızlı bir yarışı bitirmişim gibi çarparak göğsümü dövüyordu. Solumda bir taş yerinden oynadı. O yöne baktığımda çocuklardan birinin –hangisi olduğunu ayırt edemiyordum– bana doğru yürüdüğünü gördüm. Kardeşi sağ taraftan benim olduğum yöne doğru tırmanıyordu, Sophie ise birkaç metre arkamda bekliyordu. Dan'e seslenecek, eşini ve çocuklarını bu kirli işe bulaştırdığı için onunla alay edecektim ama solumdaki ikizle ilgili bir şey çenemi tutmama neden oldu. Küçük bir çocuğun yüzünden çok bir bebeğinkine benzeyen tombul suratı dalgalanıyor, daha da genişleyen ağzı kulaklarına kadar açılıyordu. Beyazlamış dişetlerinden bir köpekbalığının ağzına yakışan tırtıklı dişler çıkıyordu. Kardeşinin ve Sophie'nin yüzleri de benzer bir dönüşüm geçirmişti.

Dan ayağa kalkmayı başarmış, sol kolunu ovuşturuyordu. Sophie ve çocuklardaki değişimi görmüş olmalıydı ama kesinlikle bunu kabul edecek gibi durmuyordu. Yüzünü buruşturarak eğildi ve sağ eliyle yeni, kırmızımsı bir taş aldı. Ayağa kalkarak, "Çok yazık, Abe," dedi. "Her zaman Sophie'yle iyi anlaşacağınızı, birbirinizin arkadaşlığından keyif alacağınızı düşünmüştüm."

Kurumuş dudaklarımı yaladım. Gözlerimi etrafımı saran dört figürden ayırmamaya çalışarak, "Bu senin karın değil, Dan. Bunu anlaman gerek," dedim.

"Kapa çeneni," dedi Dan ve ben daha cevap veremeden saldırdı.

Adıma layık son dövüş otuz yıl kadar önce gerçekleşmişti. Dan daha gençti, tahminen daha güçlüydü ve ailesi olduğuna inandığı şey için dövüşüyordu. İlk hamlesinden biraz ders almıştı: Taşı kafama atar gibi yaptı, sonra sol eliyle sert bir yumruk savurdu. Kolunu sakatladığından olsa gerek, niyetlendiğinden daha az bir güçle kulağıma vurdu. Sağdan sola savur-

duğum bıçağın gömleğinin üstünde sürüklendiğini hissettim. Tısladı ve taşı bir aparkatla göğsümün tam ortasına indirdi. Homurdandım ve bıçağın vücuduna girdiğini hissederek soldan sağa doğru kestim. Gömleğinde açtığım delikleri tuttu, tökezleyerek geri çekildi.

Göğsüm kalkıp iniyor, şakaklarım zonkluyordu. "Dan," dedim, "lütfen." Bıçağımın ucu önümde sallanıyordu, beklediğimden daha fazla kan vardı.

Öne doğru çömelmiş, kesik kesik nefes alan Dan, "Bıçakladın beni. Seni orospu çocuğu," dedi.

Bunu kafatasımı ezme çabasına karşılık olarak yaptığımı belirtmek için uygun bir zaman gibi görünmüyordu. Her iki yanımda duran, tombul parmakları kanca gibi pençelerle son bulan ikizler daha da yaklaşmıştı. Arkamda, benzer şekilde değişim geçiren Sophie de daha yakındaydı. Dan'i niyetlendiğimden daha derin kesmiştim. Gömleğinin kolları kan içindeydi. Taşı bırakmadan yere oturdu. "Ah," dedi. "Seni orospu çocuğu. Beni kestin."

"Üzgünüm," dedim ama tam olarak üzgün değildim. İçimde sevinç ve tiksinti karışımı bir duygu dönüp duruyordu: Dan'in saldırısından kurtulduğum için sevinç, kolunu ıslatan kandan dolayı tiksinti. Bu yerde ona bir tür tıbbi yardım bulmanın bir yolu var mıydı?

Dan bana karşılık vermedi. Gömleğinin kolundan, altındaki kayalara kan damlıyordu. Ayak parmakları perdeli ve pençeli ikizler benden bir metreden daha az uzaktaydı. Görünüşleri bu kadar değişmişken bıçağı onlara ya da Sophie'ye çevirmek konusunda o kadar endişeli değildim ama bunun bana bir faydası olacağından da emin değildim. Evet, ormandaki Marie gibi kaskatı görünüyorlardı ama şekillerinin kolayca değişmesi, onlara karşı kullanabileceğim herhangi bir silahın tesirinden şüphe duymama neden oldu. Çocuklar yan manevralarına ara verdiklerinde, bunun saldırmak için en uygun ânı değerlendirme çabası olduğunu düşündüm. İkisinden

de kaçabileceğimi sanmıyordum. Birinin menzilinden çıkıp kardeşiyle başa çıkmayı umuyordum; gerçi dişlerle dolu geniş ağızları beni Dan'in taşlarından çok daha fazla rahatsız ediyordu. Onlardan biriyle uğraşırken, annelerinin bana arkadan saldırma fırsatı bulacağından bahsetmiyorum bile.

Dan'e doğru ilk giden sağımdaki ikiz oldu. Kardeşi bana şaşkınlıkla baktı ve onu takip etti. Dan başını kaldırdı. Teni bembeyazdı, gözleri parlıyordu; tahminimce bıçaklanmanın şokunu yaşıyordu. Kendisine doğru ilerleyen canavarlara hastalıklı bir şekilde sırıttı. "Oğullarım," dedi. "Babanıza gelin." O şeyler ona yaklaştıkça solgun formları daha da parıldadı. Dan'in yanında durduklarında, yeni yürümeye başlayan çocuklar gibi görünmeye başladılar ama köpekbalığı ağızlarıyla sırıtmaya devam ettiler. Dan'in altındaki taşlar kaygan ve kırmızıydı. Dan'in sağındaki çocuk ciğer renginde geniş bir dille dudaklarını yaladı. Ağzı esniyormuş gibi açıldıkça açıldı, daha da genişledi; çentikli dişleri, ek diş kümeleriyle süslenmiş bir gırtlağı çevreliyordu. Dikkati vücudundan akan kana kayan Dan, çocuğun omzunu ısırmak için kendisine hamle yapmak üzere olduğunu fark etmedi. Solunda, diğer ikiz çenesini açmış, saldırmaya hazırlanıyordu. Konuşmak, onu uyarmak için seslenmek istedim ama Sophie beni kenara iterek yanımdan geçip gitti. Aynı şekilde açık olan ağzı bütün dişlerini sergiliyordu.

Acaba Dan, merhum eşinin adıyla seslendiği yaratığın kendisine doğru ilerlemesini izlerken ne düşünmüştü? Yüzünün alt kısmının ona vermeye çalıştığı kimliği kesin bir şekilde yalanladığını gördüğünde ne hissetmişti? Sophie'ye ve çocuklara bir şeyler oluyordu; başka bir değişim geçiyorlardı. Etleri kararmış, kömürleşmiş kasları ve yanmış kemikleri dışarı fırlamıştı. Kömürde pişirilmiş et kokusu havayı doldurdu. Dan'in yüzünde tarifi imkânsız bir hüzün belirdi. Sophie'nin dönüştüğü şeyi savuşturmak istercesine sağ elini kaldırdı ve sağındaki çocuk Dan'in omzunu kaptı. Neredeyse aynı anda

solundaki çocuk da göğsüne yapıştı. Dan'in başı yukarı kalktı, gözleri açılmaya başladı, kolları iki yanına hızla açıldı, sırtı sanki yıldırım çarpmış gibi kaskatı kesildi. Ağzından bir çığlık ya da küfür gibi bir şey çıkmaya çalıştı ama Sophie, Dan'e verdiği korkunç öpücükle bu sesi yuttu. Sophie'nin çenesi yüzüne kapandığında, Dan'in göğsünün derinliklerinden çılgın bir uğultuya benzer bir ses yükselirken, bacakları sanki ayağa kalkmaya çalışıyormuş gibi altında kasıldı. Onu dişlerinin arasına almış olan üçlü yüzünden kıpırdayamadı.

Ailesinin ona saldırısı birkaç saniyeden fazla sürmüş olamazdı ama bu vahşeti saatlerdir izliyor gibiydim. Elimde kanlı bıçakla kalakalmıştım. Beynimin girintilerinde bir yerde bir ses bana bir şeyler yapmam için bağırıyordu; o kadar da uzun sürmemişti, yaralı olsa da Dan kurtarılabilirdi, öyle olmasa bile kimse bu şekilde ölmeyi, canlı canlı yutulmayı hak etmiyordu. Gözlerim bıçağa odaklandı ve Sophie'ye kaydı. Yanmış etinin arasından omurgası görünüyordu. Bıçağı boynunun arkasına buz kıracağı gibi saplarsam, Dan'i serbest bırakması için yeterli olabilirdi. Bıçağın kabzasını tutuşumu değiştirdim.

Dan'in omzunu ısıran çocuk ağzını ondan çekti ve metalik bakışlarını bana dikti. Yüzü kor ve külden bir yamalı bohçaydı, dudakları ve çenesi kıpkırmızıydı, dişleri et parçalarıyla doluydu. Dan ürperdi; yaklaşmamı istiyormuş gibi sağ elini kaldırıp göğsüne doğru çekti. Çocuk, sığ bir parlaklıkla bir alabalığın ya da turnabalığının zihnini gördüğüm gözleriyle bana baktı.

Ne yaptığımı tam olarak anlayamadan fırladım. Ayaklarım taşların üzerinde yol bulabildiği kadar hızlı bir şekilde oradan kaçtım; Dan'den, kelimenin tam anlamıyla kendisi için hayal ettiği aileden, dalgaların arasından bakan Marie'den, muazzam bir mücadele içindeki Balıkçı'dan, mücadele ettiği akıl almaz yaratıktan, ufka doğru kükreyen kara okyanustan kaçtım. Beni buraya getiren rotayı takip etmek için hiçbir girişimde bulunmadım; bunun yerine, doğruca sahilin tepesini

kaplayan Parlak Ağaçlara yöneldim. Gevşek kayalar, botlarım onlara çarptıkça takırdayıp kırılıyordu. Buz patenini ilk kez deneyen biri gibi bir o yana bir bu yana kayıp durdum. Bıçak elimdeydi. Botlarımın tekmelediği taşlar sekerek ve yuvarlanarak uzaklaşıyordu. Geçerken çıkardığım takırtıların ötesinde, ağzımdan hızla alıp verdiğim nefesler ve kıyıda köpüren dalgalar dışında hiçbir şey duyamıyordum. Sophie ve ikizler, kana susamış Marie, sahilde konuşlanmış solgun yaratıklardan herhangi biri, Dan'le aynı kaderi paylaşmama imkân tanıyacak yanlış adımı bekleyerek beni izliyor olabilirdi.

Sahilin tepesinde, kumda koşmaktan baldırlarım ve kalçalarım yanıyordu. Nefes nefese durup eğildim. Peşimden gelen yoktu, hatta yakınımda bile kimse yoktu. Dan'in olduğu yerde birkaç küçük şekil vardı; etraflarını çevreleyen kızıl havuzdaki adacıklar. Katlettikleri Dan'in yanında duran Sophie ve ikizleri ayırt edebiliyordum ancak yüz hatlarını ayrıntılı olarak seçmek zordu. Sadece gözleri açıkça görülebiliyordu, uzakta yanıp sönüyorlardı ve bunun nedeni beni izliyor olmalarıydı. Beyaz şeylerin hepsi bana dönmüştü. Düzinelerce, onlarca altın göz bana bakıyordu. Ötelerinde kabaran okyanusun ortasında, tutsak büyük canavar bir sarsıntı geçirdi. Toprak ayaklarımın altında gümbürdedi. Sarsıntı, Balıkçı'nın halatının gömülü olduğu dalgaların üzerindeki yarıkta yoğunlaştı. Yarık titredi ve genişledi, üstten ve alttan geri çekilerek ortası siyah bir elipsle ikiye ayrıldı ve altın renginde geniş bir alan ortaya çıktı. Futbol sahası büyüklüğünde bir göz, bakışlarını önündeki sahneye dikti.

Balıkçı'nın bakışı beni güçlü bir rüzgâr gibi savurduysa, bu yaratığın bakışı kasırga gücüyle üzerimde uğuldadı. İçinde hiçbir duygu yoktu. Devasa gözden akan şey, herhangi bir hissin ya da düşüncenin seçilemeyeceği kadar çok derinde ya da çok yüksekte olabilirdi. Sadece yokluk vardı; her şey kadar büyük ve görkemli bir boşluk. Beyaz ya da siyah değildi; hiçbir şey değildi. Hiçliği içinde, yokluğu içinde kusursuz olan

bu şey, bir şekilde ihlal edilmiş, parçalanmış, önümdeki forma hapsedilmişti. Hapsedilmişti ama ayrılmamıştı, siyah okyanustu ve onu tutan halatları kavrayan solgun yaratıklardı, kayasına bağlı Balıkçı'ydı ve bendi. Bunu anlamak, takdir etmek, bir tür bilgeliğin başlangıcı olabilirdi.

Arzu ettiğim bir bilgelik değildi bu. Büyük canavarın farkındalığı havaya nüfuz ederken, ormana doğru koştum. Burada ağaçlar birbirine daha yakın büyüyordu, yaprak-taçları yere daha yakındı, en dıştaki dallar birbirinin etrafından dolanıyordu. Kollarım epeyce alçaktaki bir dala sürtündü ve bir düzine jilet gibi yağmurluğumun ve gömleğimin kollarını ve derimi birçok yerden kesti bu dal. Nefesimi içime çektim, acı koluma yayılırken tökezledim ama diğer elimin parmakları yaralarımı keşfederken kan içinde kalsa da koşmaya devam ettim. Etrafımdaki ağaçlarda, yapraklarda, zeminde, her şeyde, sanki yüzeyi kurumuş çok eski bir tablonun içinden geçiyormuşum gibi küçük beyaz çatlaklar açılmaya başlamıştı. Kendimin de çatladığını görmekten korkarak aşağıya bakmamaya çalıştım.

Dehşet o kadar saftı ki, *kaçmak* eyleminden daha ayrıntılı her düşünceyi durdurup içimi doldurdu. Bu nedenle, önümdeki zeminin alçaldığını görsem de, hareket eden suyun sesini duysam da, bayırın tepesinden aşağıya, yarı kayıp yarı düşerek, coşkuyla akan dereye inene kadar duraksamadan koşmaya devam ettim.

Ilık su beni kucakladı, bir uçtan diğerine yuvarladı. Siyah akıntılarla dolu derinliklere dalarak uzun zaman geçiriyor gibiydim. Etrafımda karanlık şekiller uçuşuyordu. Bacaklarımı savurdum, kollarımı çektim, kendimi düzeltmeye çalıştım. Beyaz çatlaklar suyu yarıyordu. Çırpınmaya devam ettim. Bir anda akıntı beni yakaladı ve ileriye doğru sürükledi. Ciğerlerim patlamak üzereyken yüzeye çıktım. Acı su tükürerek ciğerlerimi havayla doldurdum. Suyla dolan botlarım beni tekrar aşağıya çekmeye başlamıştı. Bacaklarımı birbirlerine doğru

kaydırarak güç bela sağ botumu çıkardım. Diğer tekini de başımı dalgaların altına sokup, çekip çıkardım.

Ayaklarım serbest kalınca, başımı suyun üstünde daha kolay tutabildim, ki bu iyi bir şeydi çünkü akıntının şiddeti artıyordu. Çalkalanan köpüklerin arasında yükselen gri kayalar, akıntının içinden geçtiği sualtı labirentini işaret ediyordu. Yolumun üzerinde beliren alçak bir taş parçasının etrafından kurbağalama yüzerek geçtim, dizlerime ve kavalkemiklerime çarpan bir kaya kümesinin tepesinden kaydım. Akıntı beni ikiye yarılmış dev bir kayanın arasına aldı ve kısa bir şelalenin üzerinden bir taş yığınının üstüne attı. Taş yığını suya yakın olduğu için inişim yumuşak olmadı. Göğsümde bir şeyin çatladığını hissettim. Altımdaki taşlara tutundum ama çok kaygandılar, akıntı çok güçlüydü. Bir devin parmağına benzeye bir kaya önümdeki sudan dışarı fırladı. Kolumu başımın üzerine attım. Çarpmanın etkisiyle sarsıldım. Akıntı beni taşın üzerinden yuvarladı ve geniş bir havuza fırlattı. Altımda, suyun derinliklerinde tortu bulutları dalgalanıyordu. Onların üzerinde durmakta zorlanıyordum; sırılsıklam olan giysilerim ağırlaşmıştı ve vücudum kastan ziyade çürükler, kırıklar ve kesiklerden oluşuyor gibiydi. Elbette bitkin düşmüştüm ama o büyük gözün açılması, Dan'in acı sonu, uzuvlarımı acemice yüzmeye zorlamam için yeterli teşviki sunuyordu.

Aşağıdaki karanlıktan yüzerek çıkan figürü görmedim; bir el bileğimden tutup beni aşağı çekene kadar hiçbir şeyin farkında değildim. Ne olduğunu anlamam için geçen sürede, çalkalanan tortunun kenarına sürüklendim. Bunun solgun yaratıklardan biri, muhtemelen sahilde başladığı işi bitirmeye gelen Sophie olduğuna emindim. Bıçağım tarih olmuştu; kaçarken bir noktada kaybolmuştu. Boşta kalan ayağımla yaratığa tekme attım ama paniklemiş olsam da çok az gücüm kalmıştı. Bacağımı serbest bırakan yaratık kemerimi yakaladı ve yüz yüze gelene kadar beni aşağıya çekti.

Saçları akıntıda dalgalanan Marie, parlayan gözleriyle bana

baktı. Şaşkınlığım yerini teslimiyete bıraktı. *Elbette*, diye düşündüm. *Sophie, Dan'le ilgileniyor, Marie de benimle.* Uyumu neredeyse takdir edecektim. Akıntıyı içime çekmekten başka seçeneğim kalmayana kadar Marie'nin beni burada tutacağını umuyordum; ilk tatsızlıktan sonra, boğulmanın huzurlu bir ölüm şekli olduğunu duymuştum; keskin dişlerle dolu ağızlar tarafından parçalanmak gibi değildi. Marie omuzlarımdan tuttu ve beni daha derine, tortu bulutunun içine doğru itti.

Ânında onu, etrafımda yuvarlanan karanlığın dışındaki her şeyi gözden kaybettim. Dudaklarımdan baloncuklar çıktı. Hissettiğimi hayal ettiğim kabullenme duygusu, Marie'nin pençesinde kıvranmama ve yumruklarımla kollarına vurmama neden olan bir kaçma arzusuyla bir kenara savruldu. Bir anda elleri kayboldu ve ciğerlerim yanarken, kollarım ve bacaklarım izlerle doluyken, yüzeye doğru yüzdüm. Önünde tanıdığım ağaçların; katran, huş ve akçaağaçların bulunduğu bir kıyıda suyun üstüne çıktım. Su sığlaşana kadar kulaç attım. Sürünerek kuru zemine çıktım ve ciğerlerime dolan suyu öksüre öksüre çıkararak orada yere yığıldım. Tükenmiş hâlde ve titreyerek, etrafımda bir gelgit hâlinde yükselen karanlığa teslim oldum.

VI

Yüzyılın Seli

Yürüyüşe çıktıklarını iddia eden ancak bana kalırsa yasadışı madde denemek için tenha bir yer arayan iki liseli, beni Dutchman Deresi'nin güney kıyısında, neredeyse Hudson'a vurmuş hâlde buldu. Kıyafetlerim parçalanmış, sıyrıklar ve kesikler içindeki vücudum hırpalanmıştı. Ateşim o kadar yüksekti ki halüsinasyon görüyordum; benimle ilgilenen doktorlar, hemşireler ve polis memurları fantastik iddialarımdan bu sonuca varmışlardı. Doktorlar ve hemşireler oradaydı çünkü Wiltwyck Hastanesi'nde ateşimin yükselmesine neden olan ve giderek güçlenerek bir dizi antibiyotiğe inatla direnen enfeksiyon için tedavi görüyordum. Dedektifler odama girip çıkıyorlardı çünkü sayıklamalarım sırasında Dan'in ölümü hakkında atıp tutuyordum. Eylemlerimin izini sürmekte pek zorlanmadılar: Howard'a sordular; o da uzun boylu, kızıl saçlı ve yüzünün sağ tarafında bir yara izi olan bir adamla lokantasında kahvaltı yaptığımı doğruladı. Howard'ın söylediğine göre, her ne kadar tavsiye etmese de, Dutchman Deresi'ne doğru yola çıkmıştık. (Emin değilim ama Lottie Schmidt'in uzun ve tuhaf hikâyesini onlarla paylaştığından şüpheliyim.) Kısa bir aramadan sonra dedektifler, Marie'nin su perisi dediği balığı yakaladığım taş çıkıntının üzerinde benim olta kutuma rastladılar; tabii ki ortada ne balık vardı ne de oltam. Akıntının biraz aşağısında, polis Dan'in olta takımını buldu; görünüşe göre taşan dere onu oraya sürüklemişti. Dan'in kendisinden hiçbir iz yoktu ve dolayısıyla kolumdaki bıçak ya da benzeri

bir silahla açılmış gibi görünen yaralarla birlikte bu durum, balık tutma gezimiz sırasında tam olarak ne olduğuna dair polislerin şüphelerini artırdı.

Dan'in varlığımı asırlık bir büyücüye vermek için bana bir taşla vurmaya çalışmasından ya da ölü eşi ve çocuklarının dişleri arasında can vermesinden bahsetmem de mevzuya hiç yardımcı olmadı. Kulağa çılgınca geliyordu, evet, ama Dan'in ortadan kayboluşu ve vücudumdaki kesiklerle birleşince, anlattığım senaryo gerçek bir olayın tam ayrıntılarını olmasa da özünü tarif ediyor gibiydi. Şüphe altındaydım ancak dedektiflerin görüştüğü arkadaşlarım ve iş arkadaşlarım hakkımda iyi konuştular; Dan'in arkadaşları ve ailesi de balık tutma gezilerimizle ilgili herhangi bir çekince dile getirmedi. Dan'in cesedinin kalıntıları ortaya çıksaydı, bunların polisler üzerinde nasıl bir etki yaratacağından emin değilim. Beni şüpheye yer bırakmayacak şekilde temize çıkaracaklarını söylemek isterdim ama aynı kanıt, kimin incelediğine bağlı olarak, taban tabana zıt sonuçlara da yol açabilirdi. Ancak arama çalışmaları Dutchman Deresi'nin Hudson Nehri'ne döküldüğü yerin güneyini de kapsayacak şekilde genişletilmesine rağmen, Dan'den hiçbir iz bulunamadı. Sonunda, Dan'in resmen kayıp olduğu ilan edilecek; mallarını elden çıkarmak, evini satmak için Phoenicia'dan kuzenleri gelecekti.

Yine de polis beni sorgulamaktan o kadar kolay vazgeçmedi. Sanırım birkaç günde bir teşhisi değişen bir enfeksiyonla mücadelemde bir ileri, iki geri adım atarak bir hastane yatağına sıkışıp kalmış olmam onlar için bir şanstı. Bir avukat talep edebilirdim ve başlangıçta aklım başımda olsaydı bunu yapardım sanırım. Bu aklıma geldiğinde, dedektifler bana olan ilgilerini kaybetmişler, beni arkadaşının hayatına mal olduğu neredeyse kesin olan bir balıkçılık kazasının kurbanı olarak görmeye başlamışlardı. Hastalığımın hâlâ yatağımın etrafındaki perdede Dan, Sophie ve ikizlerin siluetlerini görmeme neden olduğu bir noktada, Dan'le balığa çıktığımız sabah neler

olduğunu sormaya devam eden adamların hiçbirinin anlattıklarıma inanmayacağını ya da inanamayacağını fark ettim. Ateşler içindeyken bu sezgime direndim ama sonunda onların kabul edebileceği bir hikâye uydurmaya başladım. Bazen taktiğimin farkında olup olmadıklarını merak ediyordum; öyleyse de bunu belli etmiyorlardı. Belki de yaptığım şey için minnettardılar; onlara hesaba katmaları gereken ayrıntıların çoğunu açıklayacak bir hikâye oluşturuyordum.

O sabahla ilgili anlattıklarımın çoğunu değiştirmeden bıraktım. Babamın da dediği gibi, bir yalan uydurmak zorundaysanız, içine mümkün olduğunca çok gerçek karıştırdığınızdan emin olun. Polise Dan'i şafaktan önce evinden aldığımı, kahvaltı için Herman'ın Lokantası'na uğradığımızı, Howard'ın gideceğimiz yeri öğrendikten sonra bize anlattığı hikâyeyi anlattım. Elbette Howard'ın anlattıklarına inanmadığımı söyledim ama Dan'in üstünde güçlü bir etki yaratmışa benzediğini de ekledim. Öyle ki Dutchman Deresi'ne varıp balık tutmaya başladığımızda Dan, burayı seçme nedeninin büyükbabasının balıkçılık günlüğünde okuduğu, ölmüş eşi ve çocuklarıyla burada karşılaşabileceğine dair bir ipucu olduğunu itiraf etmişti. Bunun çılgınca olduğunu düşünüp düşünmediğimi sordu polislerden biri. Düşündüm, dedim ama zaten dereye varmıştık. Yapabileceğim tek şey Dan'i ikna etmeye çalışmaktı ve bu başarısız olunca ailesini bulmak için derenin yukarısına doğru yürümeye başladı, ben de onu takip ettim. Dere taşmıştı, kıyı kaygandı; birkaç kez neredeyse içine düşüyordum. Dan beni beklemeyi reddetti. Dengemi kaybedip dereye düşünce kafamı bir kayaya çarptım. Başka bir şey hatırlamıyordum. Açıkçası, hayatta olduğuma şaşırmıştım. "Dan'e ne olmuş olabileceğine dair bir tahminin var mı?" diye sordu bir dedektif. Yoktu. Dutchman Deresi'ne düşmüştüm ama Dan'den birkaç yaş büyüktüm. Tek söyleyebileceğim, onu en son gördüğümde derenin yukarısına yürüdüğüydü.

İşe yarayabilecek olsa da, dedektifler anlattıklarımdan

memnun olmuş gibi görünmüyorlardı; bir şeyler gizlediğimi hissettikleri için mi, yoksa meslekleri onları herkesten şüphelenir hâle getirdiği için mi, bilemiyordum. Kolumdaki kesikleri nasıl açıklayacaktım? Açıklayamam, dedim. Suyun içinde her türlü yıkıntı, döküntü vardı etrafımda. Neyle karşılaştığımı kim bilebilirdi? Oltama ne olduğunu sordular. Keşke bilseydim, dedim. O olta bana çok iyi gelmişti; tuttuğum balıkların bazılarını görseniz inanamazdınız, dedim. Oltanın akıntıya kapıldığını ya da belki de değer bilen ve esnek ahlaklı bir balıkçı dostum tarafından götürüldüğünü düşündüm. İkisi Dan hakkında ne hissettiğimi, yani onu öldürme dürtüsü duyup duymadığımı anlamak için ellerinden geleni yaptılar, ama Dan'in sahip olduğum en iyi arkadaş olduğunu ve onu bir daha görememe ihtimalinin içimi kederle doldurduğunu hiç çekinmeden söyleyebildim.

Ve ondan sonra uzun bir süre Dan'in yasını tuttum. Çürüklerim ve kesiklerim iyileşti, kırılan kaburga kemiğim kaynadı, bağışıklık sistemim enfeksiyonu kontrol altına aldı ve nihayet hastaneden taburcu oldum. Evde iyileşirken, yöneticim ziyarete geldi; gerçi ziyaretinin amacı işle ilgiliydi. Teknik olarak, erken emekliliği ve bunu teşvik etmek için teklif edilen tek seferlik ödemeyi kabul etmek isteyip istemediğime karar vermiş olmam gerekiyordu ya da işten çıkarılma riskini göze alarak şirkette kalmayı tercih edip etmeyeceğime. Geçirdiğim kaza nedeniyle patronum, kendi patronunu ve onun üstündeki kişileri bana ek süre vermeye ikna etmişti. Hiçbir zaman çıkıp bunu söylemedi, ancak işimden kendi isteğimle ayrılmayı seçmeseydim kapı dışarı edileceğime oldukça emindim. Tuhaftır: Yaşadığım onca şeye kıyasla bunun önemsiz bir şeymiş gibi görünmesini beklersiniz. Yine de öfkeliydim, o kadar ki mutfak masasından kalktım, genç adamdan müsaade istedim ve ön bahçeye çıktım.

Yöneticimin hakkını yemeyeyim, gitmeme izin verdi. Kafam allak bullak, Marie'yle ilk evimiz olarak tasarladığımız bungalovun etrafında dolandım. Duygularım benden önce bu

noktada olan binlerce kişinin hissettiklerinden farklı değildi sanırım. *Bu doğru değil. Yıllarımı, on yıllarımı bu işe verdim. Başarıya ulaşması için üzerime düşeni yaptım. Kendimi çalışanları arasında saymaktan gerçekten gurur duydum. Sayesinde eşimle tanıştım. Bu adil değil.*

Bir dereceye kadar bunların hepsi doğruydu ve hiçbiri en ufak bir fark yaratmıyordu. Kısa bir süre için patronuma riski göze alacağımı söylemeyi düşündüm, ancak böyle bir ihtimal olmadığını biliyordum. Dışarıda kalmanın da bir anlamı yoktu. Kendimi sorgulamadan önce içeri döndüm, yöneticime sabrı için teşekkür ettim ve ona teklifi kabul etmeye karar verdiğimi söyledim. Rahatlamış görünüyordu.

Böylece işimden, en yakın arkadaşımdan ve hayatımın son bölümünü oluşturan ve emekliliğimi etrafında şekillendirmeyi düşündüğüm faaliyetten yoksun kaldım. "Balık tutmaya gittim, geleceğim," derler değil mi? Ertesi yıl, çok fazla televizyon izleyerek ve içki dolabına bakarak geçirdiğim bir kıştan sonra tekrar başlamaya çalıştım. Tam olarak en iyisi olmasa da iyi bir olta takımı aldım. Alabalık sezonunun ilk günü, ay ufkun altında kendini gösterirken, evden çıktım ve şansımın çoğu zaman yaver gitmediği Frenchman Dağı'nın diğer tarafındaki bir dereye doğru yola koyuldum. Tek başıma olacağımı düşünürken, beş dakika sonra arkama içinde bir grup genç adam olan Pennsylvania plakalı bir cip park etti. Kamyonetimde oturmuş, termosumdan kahvemi yudumlarken yanımdan geçtiler ve selamlaştık. Öğleden sonra araçlarına dönerlerken tekrar selamlaştık. Hâlâ şoför koltuğundaydım, sadece mesanemi boşaltmak için yerimden kalkmıştım. Kamyonetimin dışında geçirdiğim altmış saniye boyunca, bir sıra hâlinde uzanan akçaağaçların diğer yanında sıçrayan suyun sesini dinledim. Halbuki aşağıya gidip suya bakmanın benim için çok kolay olacağını düşünmüştüm. Sonra kamyonetime bindim ve kapıyı kilitledim. Yenilgiyi kabul edip motoru çalıştırmadan önce ışık gökyüzünden çekiliyordu.

Sonraki denemelerim de pek başarılı olmadı. Haritada seçtiğim noktaya gidip gelirken hiçbir zorluk yaşamadım. Belli bir dereceye kadar, seçtiğim dere ya da nehrin kenarında otururken de. Balık tutmak amacıyla suya yaklaşmak için gösterdiğim her çaba beni doğrudan kamyonete gönderdi. Bununla ilintili özel bir duygu, panik ya da dehşet hissi yoktu; bedenim beynimin komutlarına uymak şöyle dursun, o komutlara sahip olmayı bile reddediyordu.

Panik ve dehşet, o cumartesi günü yaşananları yıllarca tekrarlayacak olan rüyalarım için ayrılmıştı. Kayıp oltam elimde, Marie'nin su perisi dediği büyük balığı çektim ancak bu kez sudan çıkardığımda, kafatasının yerinde Dan'in kafası vardı; gözleri yoktu, kanlı ağzı çığlık atıyormuş gibi açıktı. Tepesindeki ağaçların arasında bir trafik lambası gibi asılı duran Marie'nin ayakları, ormanın zemininden yükseliyordu; derisi şeritler hâlinde soyuluyor, saçları su yosunu gibi başının etrafına dökülüyordu. Yüzü öfkeden kaskatı kesilmiş Dan, bir tür perspektif oyunuyla Balıkçı'nın bağlı olduğu kayayı kaldırdı ve kafama indirdi. Balıkçı'nın avının büyük gözü açıldı ve gözbebeğinin büyük çatlağından siyah su sel olup aktı. Gündüzleri güneş ışığında uyuduğumda rüyaların o kadar kötü olmadığını fark ettim, bu yüzden çoğu geceyi televizyon kanallarında gezinerek ve kütüphaneden aldığım kitapları karıştırarak geçiriyor, gökyüzünün doğusu güneşin gelişini haber verene kadar kendimi uyanık tutmaya çalışıyordum.

Onunla ilgili korkunç rüyalar görmediğim zamanlarda Dan için yas tutuyordum; ancak tahmin edebileceğiniz gibi, yasım biraz karmaşık bir meseleydi. Dan'i Dutchman Deresi'ne, Balıkçı'ya ve o varlıkla yaptığı anlaşmaya götüren çaresizliği anladığımı düşünüyordum. Çok sevdiğiniz birini –ya da neredeyse kusursuz bir benzerini– sizi beklerken bulmanın heyecanını ilk elden biliyordum. Sophie ile çocukların Dan için nasıl bir motivasyon kaynağı olduğunu takdir edebiliyordum. İşyerinde tanık olduğum kadar kötü bir durumdaydı. Girdabı-

nın içinde dönerken, bir can simidi fırlatılmış, ölümleriyle yıkıldığı kişiler tarafından kurtarılmış gibi hissetmiş olmalıydı.

Sorun şu ki, Dan'in Sophie ve çocukları oldukları gibi gördüğü, bir anlığına da olsa gerçek yüzlerine baktığı bir an olmuş olmalıydı. Eşinden ve çocuklarından geriye kalanlar bu yaratıklar olsa bile değiştiklerini, bu hayattan geçerken başka bir şeye, kendisinden çok farklı bir şeye dönüştüklerini fark etmiş olmalıydı. Yalan bir senaryoya inandığını biliyor olmalıydı ve bu yalan uğruna, her ne kadar sıradan da olsa, dostluğun gerçekliğini feda etmeye razı olmuştu. Sanırım buna şaşırmamalıyım; dünya, bu kadar dramatik bir şekilde olmasa da aynı şeyi yapan insanlarla dolu. Bir derenin kenarında oturup akıp giden suyu izlediğimiz, bir balığın oltamıza takılmasını beklediğimiz, bazen yüzeysel bazen derin konuşmalar yaptığımız onca saatin bir anlamı olduğunu, bu gerçeğin onu baştan çıkaran fanteziye karşı ağır basacağını düşünmüştüm.

Ama sanırım öyle olmadı. En azından yeterince değil. Dan'in arkadaşlığını özledim ve ölümünün hatırası beni dehşete düşürdü, ancak Dan Drescher'la ilgili hatıralarım ne kadar nazik veya cömert olsa da, ağzımda acı bir tat bırakıyordu. Dürüst olmak gerekirse, Dan'in kuzenlerinin evini ve eşyalarını elden çıkarmak için geldikleri hafta endişeliydim; ziyaret etmek isterlerse nasıl reddedebileceğimi bilmiyordum, ama kafalarını karıştırmayacak ve kızdırmayacak bir şekilde bu işin üstesinden nasıl gelebilirdim, onu da hayal edemiyordum. Neyse ki telefon hiç çalmadı.

Bundan sonraki yıllarımı kendimi oyalamaya çalışarak geçirdim. Hayatımın erken dönemlerinde bana emekliliğimi nasıl geçirmeyi düşündüğümü sorsanız, Marie'ye ve çocuklarımıza odaklanarak, diye cevap verirdim. Belki çocukları üniversitelerinde ziyaret ederdik ya da Hindistan gibi uzak bir ülkeye giderdik veya Alaska'ya bir gemi seyahati gibi klişeleşmiş yaşlı aktivitelerinden birini yapardık. Marie öldükten sonra, Dan bana eşlik etmeye başladığında, emekliliğimi balık

tutarak geçireceğimi hayal ediyordum. Hayatımda Marie, Dan ve balığa gitmek olmayınca yapacak bir şeyler aradım. Ailemi ziyaret ettim, IBM'den eski iş arkadaşlarımla bira içip hamburger yemek için buluştum. Eşi onu diş doktoru için terk eden Frank Block'la çok görüştüm, ancak bu yemekler onun için gerçek sohbetlerden çok terapi seanslarıydı ve komşularından biriyle birlikte olduktan kısa bir süre sonra buluşmalarımız seyrekleşti. Canlı müziğe olan ilgimi diriltmek için elimden geleni yaptım; yerel kulüplerde çalanları dinlemek için Huguenot'a ya da Woodstock'a gittim. Dinlediklerimin çoğu sıkıcı olsa da içtendi. Arada sırada bir şarkıcı mikrofona eğilir, parmaklarını gitarının tellerine götürür, ağzını açar ve ben de dikkatle sandalyemde öne eğilirdim. Bu kadar boş zamanım olacağını tahmin etmemiştim; yine de bunu planlanandan en az on yıl önce ve sağlığım sıhhatim yerindeyken emekli olmama bağlıyordum.

O son balık macerasında gördüğüm, duyduğum, dokunduğum –öğrendiğim ya da öğrendiğimi sandığım– her şeye gelince: Çoğu zaman bunların üzerinde durmadım. Oradaydı; nerede olursam olayım, ne yaparsam yapayım, bir kütle hâlinde hep oradaydı ama Dutchman Deresi'ne tekrar gidip kara okyanusun yolunu bulup bulamayacağımı görmek dışında, bu konuda yapabileceğim pek bir şey yoktu. Ara sıra aile İncil'ini açıp "Yaratılış" ve "Eyüp" bölümlerini tekrar okuyarak, kütüphaneden karşılaştırmalı mitoloji kitaplarına göz atarak biraz araştırma yaptım ama bunların hiçbiri mantıklı gelmedi. İnternet yaygın bir şekilde kullanılabilir hâle geldiğinde, deneyimlerimi yorumlamaya çalıştım ancak işe yarayabilecek gibi görünen tek site, ne zaman girsem çöktü. Sorun şu ki, bilme arzum işi oluruna bırakma arzumu aşmıyordu. Bu tür bilgilerin kâbuslarımı hafifletmek gibi pratik bir amaca hizmet etme umudu olsaydı, duygularım farklı olabilirdi. Öğrendiklerim tanık olduğum şeylere nasıl merhem olacaktı, anlayamıyordum. Bu yüzden sonunda araştırmayı bıraktım.

Benzer bir şey, bir tür paralel süreç sayesinde balığa çıkmaya tekrar başladım. Yaklaşık üç yıl önce, bitişiğimdeki eve genç bir aile taşındı. Baba, anne ve ikisi de doğa insanı olan biri on beş, diğeri on yaşında iki kızları vardı. Taşınmalarının üstünden bir ya da iki gün geçmişti ki küçük kız Sadie'nin bir elinde olta, diğerinde olta kutusu, arka bahçelerinden çıktığını gördüm. Evlerimizin çeyrek mil kadar gerisinde, Fransız Dağı'ndan inen ve Svartkil'e doğru kıvrılan küçük bir dere var. Sadie'nin oraya gideceğini tahmin ediyordum. O yaştaki bir çocuğun tek başına ormana gitmesi ne kadar akıllıcaydı emin değildim, ama bildiğim bir şey varsa o da yaşlı erkek komşusunun peşinden koşmasının nasıl görüneceğiydi. Marie'nin kuş gözlemciliği için kullandığı dürbünü bulup çıkardım ve derede geçirdiği birkaç saat boyunca Sadie'ye göz kulak olmak için kullandım.

O gecenin ilerleyen saatlerinde, Sadie'nin babası Oliver çöpünü atarken ben de çöp kutumu garaj yolunun sonuna kadar götürdüm. Aileye kendimi çoktan tanıtmış, bir şeye ihtiyaçları olursa elimden gelen yardımı yapabileceğimi söylemiştim. Oliver'a selam verip taşınma işinin nasıl gittiğini sordum. Oldukça iyi, diye cevap verince, fırsattan istifade kızlarından birinin oltasını çıkardığını fark ettiğimi söyledim. Güldü ve evin arkasındaki dereyi kontrol etmeye giden Sadie'yi görmüş olabileceğimi söyledi. Aa, dedim, sen de balık tutuyor musun? Eskisi kadar değil, dedi Oliver, ama Sadie boşluğunu fazlasıyla dolduruyormuş. Küçük kızı balık tutmaya kafayı takmış. Öyle mi? dedim. Ben de eskiden ara sıra balık tutardım, diye ekledim. Onun ya da kızının nerede ne yakalayabileceklerine dair soruları varsa, bildiklerimi paylaşmaktan mutluluk duyacağımı belirttim. Oliver bana teşekkür etti ama fazla zorladığımı düşündüren bir çekingenlik hissettim.

Ancak ertesi gün kapım çalındı ve kapıyı açtığımda Sadie ve annesi Rhona'yı karşımda buldum. Rhona'nın elinde fırından yeni çıkmış çikolatalı kurabiyelerle dolu bir tabak vardı. Beni

rahatsız ettiği için çok üzgün olduğunu söyledi, ama Sadie'nin babası ona bu bölgede balık tutmayı bildiğimi söylemişti ve o zamandan beri kızı buraya gelip benimle konuşmak için ısrar ediyordu. Rhona arayacaktı ama telefonları henüz açılmamıştı ve zaten numaram da onlarda yoktu. Kızının birkaç sorusunu yanıtlamam için bana kurabiye rüşveti teklif edebileceğini umuyordu.

Ayrıca, yan tarafta tek başına yaşayan yaşlı adamı kontrol etmek istedin, diye düşündüm ama bunu söylemedim. Rhona'nın bu ihtiyatlı tavrını hiç yadırgamadım, bana son derece makul geldi. O kadar da dağınık olmayan evimin dağınıklığı için özür dileyerek kapıyı açtım ve onları içeriye davet ettim. Sadie'nin babası onun balık tutma tutkusu konusunda şaka yapmıyordu. Sonraki bir saat boyunca, yerel sularda hangi balık türlerini avladığıma dair ayrıntılı sorular sorup Missouri'deki eski evlerinde olta ve makarayla geçirdiği maceralarını anlattı. Rhona tabaktaki kurabiyelerin yarısını bitirene kadar kızının gevezelik etmesine izin verdi ve Sadie'yle gitme zamanlarının geldiğini, daha bavullarını boşaltmaları gerektiğini söyledi. Sadie itiraz etti ama ona annesini dinlemesini söyledim. Hiçbir yere gitmiyordum; o ve ailesi iyice yerleştikten sonra biraz daha konuşabilirdik.

Hoş bir ziyaretti. Sohbetimizden bu kadar keyif almak beni şaşırtmıştı. Sadie'yle neyi nerede nasıl yakaladığımıza dair hikâyelerimizi birbirimizle paylaşırken, sanki hayatımın o uzak cumartesi gününden beri kapalı olan kısmına geri dönmenin yolunu bulmuştum; en azından hakkında konuşabilmiştim. Kulağa tuhaf mı gelir bilmiyorum ama Marie öldükten sonra yaşadıklarıma benziyordu. Uzun bir süre boyunca Marie hakkında konuşmak –onu düşünmek– bir ıstıraptı çünkü eşimi ölmüş olduğu gerçeğinden ayıramıyordum. Sonra yavaş yavaş durum böyle olmaktan çıktı. Hafızam Marie'nin ölümü üzerindeki baskısını gevşetti; gerçi daha çok ölümü benim üzerimdeki baskısını gevşetmiş gibi hissediyordum. Birlikte

geçirdiğimiz zamanı oluşturan sayısız deneyim, yasa teşvikten daha fazlası oldu. Ağzı hâlâ annesinin kurabiyesinden aldığı cömert bir ısırıkla dolu olan Sadie, bana buralardaki sularda ne tür yayınbalıklarının yüzdüğünü sormuştu. Yapabilirse, her eyalette bir yayınbalığı yakalamak niyetindeydi ve artık New York'ta yaşadığına göre, yayınbalığı popülasyonu hakkında bilgi edinmeye başlaması gerektiğini düşünüyordu. Pekâlâ, dedim, alabalık benim balığımdı, ama Rondout ve Svartkil'den payıma düştüğü kadar yayınbalığı, hatta bir ya da iki mavi yayınbalığı yakalamıştım – ve hepsi bu kadardı; ağırlığımı taşıyacağından emin olmadığım buz üzerinde kaymıştım ve buz beni taşımıştı.

Balık tutmak hakkında tekrar konuşabilmenin bu kadar kolay olmasına hazırlıksız yakalandıysam da eyleme geçmenin bu kadar basit olduğunu görünce hayrete düştüm. Sonraki birkaç gün boyunca ne Sadie'yi ne de ailesini gördüm. Özellikle görmeyi ummuyordum ama sanırım ziyaretimizin nasıl sonuçlanacağını öğrenmek için bekliyordum. Balık tutmak hakkında bir kez konuştuktan sonra, bunu ikinci kez yapmak istediğimi fark ettim. Cumartesi sabahı kapı çaldığında, itiraf etmeliyim ki, Sadie ve Rhona'yla bir kez daha sohbet etme ihtimali nabzımı hızlandırdı.

Onun yerine kapıyı hafta sonu giysileri içindeki Oliver'a açtım. Beni bu kadar erken bir saatte rahatsız ettiği için üzgün olduğunu söyledi, ama Sadie'ye bu sabah onu balığa çıkaracağına söz vermişti ve Sadie beni de davet edip edemeyeceğini sormuştu. Muhtemelen planlarım olduğu konusunda onu zaten uyarmıştı, bu yüzden bu son dakika teklifini reddetmemde bir sorun yoktu.

Bir saniye bile düşünmeden, "Elbette, sizinle gelmekten mutluluk duyarım," dememle irkildiğinden eminim. Ben de şaşkındım ama biraz da sersemlemiştim. Bir önceki balık tutma girişimimde aldığım malzemeler misafir odasındaki dolapta, biraz toz dışında yedi yıl önceki gibi kullanıma hazır duru-

yordu. Hafta sonu giysilerim de hafta içi giydiklerimden farklı değildi; kot pantolon, pazen gömlek ve iş botları. İhtiyacım olan tek şey bir şapkaydı. Yankees şapkamı son yolculuğumda kaybetmiştim. Emekli olduktan sonra Frank Block ve birkaç iş arkadaşım, *country* müziği çok sevdiğim için bana güzel bir kovboy şapkası hediye etmişlerdi. Diş macunu kadar beyaz, ilk *western* filmlerinden birinde John Wayne'in kafasına oturabilecek gülünç bir şeydi. Elimde başka bir şey yoktu, ben de onu taktım. Oliver bunu görünce gülmemek için elinden geleni yaptı ama Sadie harika olduğunu söyledi.

O ilk yolculukta, balık tutmaya başladığım Svartkil'deki noktaya gitmeyi önerdim. Nedenlerim duygusal olmaktan çok pratikti. Nehrin o kısmı Huguenot'un atık arıtma tesisinin hemen aşağısındaydı ve tecrübelerime göre Sadie'nin göz koyduğu yayınbalıkları orada boldu. Dalları suyun üzerine uzanan ağaçlara dikkat etmesi konusunda Sadie'yi uyarmıştım. Üç kancasını ve uzunca bir oltasını dallara feda eden babasının aksine, çoğunlukla onlardan uzak durmayı başarmıştı. Oliver'ın oltasını ağaçlardan çekmesine yardım ettim, gözümü de Sadie'den ayırmadım. Tam eşyamızı toparlamaya hazırlanırken, Sadie iri bir yayınbalığı yakaladı; balığı kahverengi sudan çıkarmasına yardım ederken telaşımdan neredeyse kaçırıyordum. Oltamı elime almak için fazla hevesli değildim ama Sadie ve Oliver'ın oltalarını izlemekle meşgul oldukları birkaç an oldu ve orada durup onları izlerken göze çarptığımı hissettim. En son olta atışımın üzerinden uzun yıllar geçmiş olsa da oltayı tutarken rahattım. Üzerinde fazla kafa yormadan bileğimi kırdım; yine de misinamı kısa tutup suyun çok derin olmadığı bir yere savurdum. Oltama hiçbir şey takılmadı ama önemi yoktu.

Böylece balık tutmaya tekrar başladım. Sonraki birkaç yıl boyunca Sadie ve Oliver ne zaman balığa çıksalar beni de yanlarında götürdüler. Çoğunlukla hafta sonları, her seferinde iki ya da üç saatliğine, ki bu Sadie'ye asla yetmezdi. Bu gezilerin

çoğunu Oliver'la sohbet ederek geçirirdim. İşin tuhafı, o da bir IBM çalışanıydı ve şirketin eski hâliyle şimdiki hâlini karşılaştırarak geçirdiğimiz saatler oldu. Müzik konusunda ufuklarını genişletmek için elimden geleni yaptım; Hank Sr. ve Johnny Cash çaldım, ancak ne yazık ki zevkleri sınırlı kaldı. Birkaç saniye sonra Sadie köylü müziğine hiç ilgi duymadığını söyledi. Oliver da babasının eskiden bu adamları dinlediğini belirtti. Ona ve Sadie'ye balık tutarken katıldığımda, oltamı kıyıya yakın yerlere attım. Sadie birden fazla kez bunun için beni azarladı. "Daha uzağa atmalısın," dedi. "Büyük balıklar orada."

"Bütün büyükleri yakalarsam, sana kalmaz."

Bu olasılığa nasıl baktığını homurdanarak gösterdi.

20. yüzyılı kapatıp 21. yüzyıla geçtik; bir milenyum bir diğerine akıyordu. Haberleri takip ediyordum. Uluslararası cephede aktörler Bosna'dan Ruanda'ya ve Kosova'ya uzanan kanlı soykırım melodramını tekrarlayıp duruyordu. Anavatanda ise internet balonu, Oklahoma City bombalanmasının çılgın öfkesine ve Monica Lewinsky olayının saçmalığına uygun ortam oluşturuyordu. 1999'dan 2000'e geçişimizi, Oliver'ın Y2K tehdidine ilişkin verdiği güvencenin rahatlığıyla izledim. On bir ay sonra, haberler 2000 yılının başkanlık seçimleri fiyaskosuyla doluydu.

Bir sonraki sonbaharda bu durum değişti, yeni on yıl gerçek yüzünü ateş ve yıkıntılar içinde gösterdi; İkiz Kulelerin yıkılması, Pentagon saldırısı, 93 sefer sayılı uçağın düşürülmesi. Sadie on iki yaşındaydı; onu o sabahın dehşetinden korumak imkânsızdı. Annesi Huguenot Lisesi'nde dokuzuncu sınıf tarih öğretmeni olduğundan, saldırıların altında yatan jeopolitiği nasıl açıklayacağını bildiğini düşündüm. Nedenini açıklamak biraz daha zordu. Sadie bir sonraki cumartesi günü evimizin arkasındaki dereye doğru yürürken bana bunu sordu. Sadie'nin bana anlattığına göre annesi, teröristlerin Tanrı'nın işini yaptıklarına ve cennette bir yer kazanacaklarına inandıklarını söylemişti. Babası ise onların kötü ve nefret dolu olduk-

larını söylemişti. Sadie, anlayabildiğim kadarıyla onlar delirmiş, dedi. "Peki ya sen? Sen ne düşünüyorsun?" diye sordu.

Bilmediğimi söyledim. Fikir belirtebilecek kadar anladığımdan emin değildim. Ama şu anda bildiğim kadarıyla söyleyebileceğim tek şey, bu katliamdan sorumlu olanlar bunu daha büyük bir amaç için yapmışlarsa, araçlarının amaçlarını umutsuzca kirlettiğiydi.

Sadie'nin bunun ne anlama geldiğini sormasını bekliyordum ama sormadı.

Saldırıları takip eden yıllara, hava koşullarındaki değişiklikler damgasını vurdu. Atmosfer daha çalkantılı görünüyordu; üzerimize düzenli olarak rekor miktarda yağmur yağdıran, mahallemizin deresini taşıran fırtınalara eğilimliydi. Sert hava koşulları daha büyük bir döngünün parçası olabilirdi. Eğer öyleyse, bir sonraki aşamaya geçmiştik çünkü her birkaç ayda bir, yerel dereler ve nehirler taşıyordu. Svartkil, Huguenot'un batısındaki tarlaların üzerine yayılarak büyük bir göl oluşturuyordu. Huguenot'a arabayla gitmek isteyenler, dolambaçlı bir yoldan geçmek zorunda kalıyor, on ya da on beş dakikalık bir yolculuk bir saatten fazla süren bir eziyete dönüşüyordu. Evim sel yatağından yeterince yüksekte olduğu için pek endişelenmiyordum. Benim için asıl tehdit, zaman zaman taşarak etrafımı on beş santimlik bir suyla çevreleyen küçük dereydi. Bodrumumun su aldığını da bu şekilde keşfettim. Neyse ki aşağıda değerli pek bir şey yoktu ve Oliver'dan ödünç aldığım ıslak vakum makinesi vardı. Sadie bodrumdaki suyu olduğu gibi bırakmamı ve balıklarla doldurmamı önerdi. Ona kızmışım gibi numara yaptım ama döşeme tahtalarımın altında su görme düşüncesi avuçlarımı terletti.

Meteorologların yüzyılın seli olarak tanımladıkları olay, balık tutmaya dönmemden üç yıl sonra meydana geldi. Ekim ayının ortalarıydı; sonbahara geçtiğimiz, son sıcak günleri yaşadığımız bir dönemdi. Carolina ve Virginia üzerinden kuzeye ilerlerken tropik fırtınaya dönüşen kasırga, bir buçuk gün sü-

ren sağanak yağmur ve ağaçlarda kalan yaprakları dallarından söken sert rüzgârlarla birlikte gökyüzüne doğru ilerledi.

Sadie ve ailesi şehirdışındaydı; ablası için Orta Batı'da bir üniversite turu yapıyorlardı. Oliver ve Rhona'ya evde olmadıkları sekiz gün boyunca evlerine göz kulak olacağıma dair güvence vermiştim; Sadie'nin akvaryumunu mutfak tezgâhıma taşıdığı bir Japon balığı dışında evcil hayvanları olmadığı için bu sözü tutmak kolay oldu. Postalarını aldım ve imzalanması gereken paketler olursa diye hazır bulundum. (Hiç paket gelmedi.) Fırtınanın başlamasından önceki saatlerde bahçelerini gezdim, uçmaya ya da yüzmeye meyilli görünen her şeyi topladım ve garajlarına taşıdım. Aynı şeyi kendi evim için de yapmıştım ama onlarınkini bitirdikten sonra son bir tur daha attım.

Fırtınanın neden olacağı kaçınılmaz elektrik kesintisine karşı oldukça hazırlıklıydım. Mutfakta, oturma odasında, banyoda ve yatak odasında mumlar ve her mumun yanında bir kutu kibrit vardı. Dolaplarım bol miktarda konserveyle doluydu. Oturma odasındaki kanepenin ve yatağımın yanında kitaplarım hazırdı. Transistörlü radyoma yeni piller takmıştım, yedekte açılmamış birkaç paket pil daha vardı. Beklemekten başka yapacak bir şey yoktu.

Şaşırtıcı bir şekilde, fırtına sırasında elektriğim hiç kesilmedi. Çarşamba günü geç saatlerden itibaren, gece boyunca ve perşembe öğleden sonraya kadar, rüzgârın gökyüzünde sürüklediği gri bulutlar yağmur yüklerini boşalttı. Svartkil taşarak Huguenot'un batısındaki tarım arazisine yayıldı ve 299. Otoyol'un geçtiği kısmı ve Springvale Yolu'nun güney kısmını sular altında bıraktı. Sel, fener yapılmak için satın alınmayı bekleyen balkabaklarını Wiltwyck'e doğru yüzdürdü. Svartkil'e sürüklenen ağaçlar, Huguenot'un çıkışındaki köprünün altına ve sonra da köprüye sıkıştı. Arkamızdaki dere, yaklaştıkça evlerimizin üzerinde bodur adalar gibi yükseldiği geniş ve sığ bir göle dönüşüyordu. Benim evim ile Oliver'larınki arasında su-

yun derinliği bir karıştı. Ancak su basıp basmadığını kontrol etmek için evlerine yürürken uyluklarıma kadar suya battım. Evlerimizin etrafında akan çamurlu su, yüzeyindeki yaprakları ve dalları geniş girdaplarda döndürüyordu. Arada sırada daha önce görmediğim bir nesne –beyaz plastik bir fıçı, bir kütüğe sarılmış kırmızı ve altın rengi bir ejderha uçurtması, bacakları kaskatı kesilmiş ve karnı şişip bembeyaz olmuş bir geyik leşi– oturma odasının penceresinin önünde yüzüyordu ve ben de onun salınarak doğuya, evimin arkasında oluşan gölün uzun bir yokuştan aşağıya kayarak Svartkil'e karıştığı yere doğru gidişini izliyordum. Sadie orada olsaydı, oltası ve olta kutusu elinde, arka verandamdan olta atmaya ve şansımızın ve fırtınanın bize ne getirdiğini görmeye hazır bir şekilde kapımda olurdu. TCM'deki klasik *western* maratonunu tercih ederek oltamı rahat bıraktım. John Wayne, Jimmy Stewart ve Gary Cooper'ın kurak topraklarda adalet dağıtmasını izledim ve düşüncelerimi dışarıda yüzen sulardan uzaklaştırmak için elimden geleni yaptım.

İtiraf etmeliyim ki, yağmur dinip rüzgâr azaldığında ve güneş ortaya çıktığında rahat bir nefes aldım. Evet, suların çekilmeye başlaması için iki ya da üç gün geçmesi gerekecekti; hatta büyük ihtimalle, sel yukarıya doğru ilerledikçe daha da yükselecekti. Ama olmam gereken bir yer yoktu ve elektriğim ile televizyonum olduğu sürece geçici izolasyonumu rahatça sürdürebilirdim.

Söylemeye gerek yok ama tam da o anda ışıklar titredi, kardı, parladı ve tamamen söndü. İç çektim. En azından mumları yakıp evin içinde yolumu bulmama yetecek kadar gün ışığı kalmıştı. Ve en azından transistörlü radyom yanımdaydı ve üniversite istasyonunda *country* programı vardı. Kendi kendime, evi çevreleyen suyun karanlık, hatta yer yer siyah görünmesine neden olan şeyin batmakta olan güneş olduğunu söyledim.

Dikkatimi dağıtmak için akşam yemeğini hazırlamaya baş-

ladım. Arka kapıda, hiç gerçekleşmemiş bir Adirondack balık tutma gezisi için satın aldığım portatif ocak duvara yaslanmıştı. Onu verandaya taşıdım ve piknik masasının üzerinde açtım. Akşam havası tropikaldi. Önceki gün aldığım yeni gaz bidonunu taktım, vanaları çevirdim, marş düğmesine bastım. Brülör halkasının etrafında beliren mavi bir alev pufuyla ödüllendirildim. Arka kapıyı açık ama paravan kapıyı kapalı bırakarak tava, yağ spreyi ve çırpmayı planladığım yumurtaları almak için içeri döndüm. Kızartma tavası bıraktığım yerde, ocağın üzerindeydi. Onu aldım ve mutfak masasının üzerine koydum. Buzdolabını, kapağından dört yumurta alacak kadar açtım ve aceleyle kapattım. Yumurtaları tavaya koydum. Çırpılmış yumurtaların üzerine biraz peynir eritmek iyi giderdi, bu yüzden buzdolabının kapağını tekrar açtım ve birkaç dilim Amerikan peyniri aldım. Paravan kapı, çerçevesine çarptı; tahminimce rüzgâr itiyordu. Peynir dilimleri yumurtalara katıldı. Tek ihtiyacım olan yağ spreyiydi ama o da her zamanki yerinde değildi. Masanın üzerinde parlayan mumlar, mutfağın içini bir Rembrandt tablosu gibi neredeyse bulanık hâle getiriyordu. Masanın diğer tarafındaki tezgâhın üzerinde bir grup silindir vardı; verandada sürekli ertelediğim rötuş işi için oraya koyduğum sprey boya kutuları. O tarafa gidince yağ spreyinin onların arasında durduğunu gördüm. Orada ne aradığı hakkında hiçbir fikrim yoktu.

Konuşmasını duymadan yarım saniye kadar önce, arka kapıya açılan kemerli geçidi dolduran varlığı fark ettim. "Abe," dediğinde, Dan olduğunu anladım.

Ya da eski dostuma korkunç biçimde benzeyen bir şeydi. Uzun boylu, keskin yüz hatlı, kıvırcık kızıl saçlı. Hatta Dan'in yüzünün sağ tarafını kaplayan ve boynundan göğsünün yarısına kadar inen yara izini de taşıyordu. Ama çıplak teni mum ışığının hiçbir sıcaklık katmadığı bir ceset solgunluğundaydı ve gözleri herhangi bir balığınki gibi düz ve altın renginde parlıyordu. Beynimin bir yerinde, sanırım bunu bekliyor, bundan

korkuyor olmalıydım. Yine de Dan'i mutfağımın girişinde bu şekilde görmenin şoku, buz gibi bir su duvarı gibi üzerime çöktü. Yağ spreyini sanki bir tür kutsal emanetmiş gibi göğsüme bastırarak, "Dan?" dedim.

"Ta kendisi," dedi, hırlamaya yakın bir hoşlukla.

"Burada ne yapıyorsun?"

"Eski balık tutma arkadaşımı unutacağımı düşünmedin, değil mi? Eski dostum," dedi, aniden bir ıskarmoz balığınınki kadar keskin görünen dişlerini ortaya çıkararak.

"Dan," dedim.

"Ah, merak etme Abe, sana dargın değilim. İlk başta öyleydim. *Epeyce* dargınlığım vardı. Söylemek zorundayım. Benim yaşadıklarımı yaşayıp da biraz huysuzlaşmamak mümkün değil. Sen de bir kısmında oradaydın; anlayabilirsin. Sana o sırada gelebilseydim...

"Ama bunların hepsi geçmişte kaldı, değil mi? Ben neye dönüştüysem oyum ve sen de balık tutmaya döndün, değil mi? Komşu aile ve o küçük tatlı kızla birlikte. Seni ölümsüz bir büyücüye kurban etmeye çalışmaz herhalde, değil mi?"

"Ne istiyorsun? Neden buradasın?"

"Daha önce de yakınındaydım. Tahmin bile edemeyeceğin kadar. Ama haklısın, bu farklı. Az önceki fırtına buraya giden çatlağı genişletti. Bu kadar akışkan bir durumda, özür dilerim, seni ziyaret etmeden duramadım."

"Geleceğini bilseydim–"

"Kek mi yapardın?"

"Oltama yem takardım diyecektim."

Dan'in kaşları indi, ağzı dalgalandı ve bir an sonra geri çekilen kıvrık dişlerle doldu. "Bunu bana sen yaptın," dedi ağzı düzeldiğinde. "Ben senin eserinim."

Beklenmedik bir şekilde, içimi bir acıma hissi kapladı ama bastırdım. "Olduğun şey kendi eylemlerinin sonucu," dedim. "Şimdi çık dışarı."

"O kadar kolay değil o," dedi Dan. "Seni görmek için çok

uzun bir yoldan geldim, Abe; inanılmaz uzun bir yoldan. Gelir gelmez gitmemi isteyemezsin."

"Misafirperverlik kurallarının canavarlar için geçerli olduğunu sanmıyorum," dedim.

"Abe," dedi Dan, yüzü parıldıyordu, insanlık dışı bir yüz daha beliriyordu, "duygularımı incitmeye başlıyorsun."

"Dan," dedim, "git."

Telaffuz etmeye çalıştığı kelimeler her neyse, ağzından çıkan dişlerinin arasından söylemekte zorlanıyordu. Konuşması gırtlaktan gelmeye başlamıştı; kulaklarımı tırmalayan sert, hırıltılı bir ses. Görüşüm dalgalandı ve bir an için bir şey, bir şekilde Dan'le aynı yerde olan devasa bir form tehditkâr bir şekilde göründü. Mutfağa girdi ve parmak uçlarında pençeler filizlenmiş bir elini kaldırdı. Yemek pişirme spreyini kendimden uzağa tuttum ve üstündeki düğmeye bastım. Basınçlı yağ konisi odanın öbür ucundan ona doğru tısladı. Yolda, masanın üzerindeki mumların tepelerine değip ateşten bir dile dönüştü. Sarı ve turuncu alevler Dan'in gövdesini ve başını sardı. Çığlık atarak geriye doğru tökezledi, ben de doğaçlama alev silahımın geri kalanını üzerine boşalttım. Işık ve ısı mutfağı doldurdu. Yüzümü korumak için kolumu kaldırdım ve boştaki elimle tezgâhın etrafında mumların arasından ona püskürtecek başka bir şey aradım.

Zahmet etmeme gerek yoktu. Dan kollarını sallayarak paravan kapıdan çıktı ve verandaya koştu, oradan da evin çevresini saran suya atladı. Derinliğinin bir ya da iki metreden fazla olmadığına yemin edebilirdim ama su onu bütünüyle yuttu ve girdiği yerden tıslayan, kötü kokulu, büyük bir duman sütunu yükseldi. Elimde yanıcı olduğunu umduğum bir kutu sprey boyayla peşinden gittim. Tekrar ortaya çıkmayınca da kutuyu verandaya bıraktım. Aniden başım döndü ve yere yığıldım. Uzun sayılabilecek bir süre boyunca orada öylece kaldım; kafam beyaz gürültüyle dolu, kalbim dörtnala atıyordu.

Nabzım düzene girdikten sonra zar zor ayağa kalktım. Por-

tatif ocak hâlâ yanıyordu. Saçma bir şekilde açlıktan ölüyordum ama gazı kapattım. Durdum ve evimin arkasındaki düz, karanlık suda Dan'den bir emare aradım. Görebildiğim kadarıyla hiçbir iz yoktu.

Bu, suyun boş olduğu anlamına gelmiyordu. Aksine, gözlerim akşamın loşluğuna alıştıkça, suyun nesnelerle dolu olduğunu gördüm. Nesnelerin ayrıntılarını çözdüğüm an kendimi evin içine attım, arka kapıyı kapatıp kilitledim. Gecenin geri kalanında üst kattaki yatak odamdan çıkmadım, kapı kilitliydi ve yatak ile şifonyer kapıya yaslanmıştı. Hiç uyumadım. Ertesi sabah Şerif yardımcıları beni kurtarmak için tekneleriyle yanaştıklarında, yaşıma atfetmelerine izin verdiğim gözyaşlarımla tekneye atladım. Suda gördüklerim beni bu hikâyeyle, hikâyenin garip, düğümlenmiş uzunluğuyla boğuşmaya itti. Size suda gördüklerimi anlatmaktan başka yapabileceğim ne kaldı emin değilim.

Suda sıra sıra insanlar yüzüyordu; çoğu omuzlarına, birkaçı çenelerine, daha azı da gözlerine kadar suya batmıştı. Sayılarını tahmin edemiyordum çünkü derin karanlığa doğru uzanıyorlardı. Tenleri ıslak ve beyazdı, saçları seyrekti, gözleri altın renginde parlıyordu. Aralarında Marie'yi seçmem uzun sürmedi ama sandığım kadar yakın değildi. Yüzü ifadesizdi, tıpkı yanındaki çocukların yüzleri gibi. Bir kız ve bir oğlan; yüz hatları çocukluğun ergenliğe doğru yol almaya başladığı o ara evredeydi. Ağızları açıktı; sıra sıra tırtıklı dişler gördüm. Gözlerinde herhangi bir zekâ belirtisi yoktu. Burunları, bana öyle geldi ki, aynı annemin burnuydu.

SON

Teşekkür

Bu hikâyeyi yazmaya başladığımda eşim oğlumuza hamileydi. Şimdi oğlum on iki yaşında; on üçüne doğru gidiyor. Baştan sona uzun bir süre geçtiğini söylemeye gerek yok. Bu süre zarfında çok şey oldu, çok şey değişti ancak eşim Fiona'nın sevgisi ve desteği hep sabit kaldı. Dahası, yıllar geçip giderken arada bir, "*Balıkçı*'ya geri dönmelisin," diyen de o oldu. O olmasaydı bu kitap burada olmazdı. Her şey için teşekkürler, aşkım.

On iki-on üç yaşlarındaki bu çocuk, son birkaç yıldır kendi başına oldukça iyi bir balıkçı oldu. (Ben de elimde bir kitapla yanında oturuyor ve kulağa çok cahilce gelmeyecek yorumlar yapmaya çalışıyorum.) David Langan'ın teknik tavsiyeleri bu anlatının balıkçılıkla ilgili bölümlerinin daha doğru olmasına büyük ölçüde yardımcı olurken, sevgisi ve her yönüyle mükemmelliği hayatımın geri kalanını daha iyi hâle getirdi.

Büyük oğlum Nick, gelinim Mary ve onların üç muhteşem çocuğu, pırıl pırıl torunlarım Inara, Asher ve Fasulye Penelope, hayatıma muhtemelen hak ettiğimden çok daha fazla neşe kattılar ve katmaya devam ediyorlar.

Şu anda karanlık/korku/garip/her neyse kurgu alanında bir canlanma yaşadığımızı söylemek basmakalıp bir yorum hâline geldi. Bunun doğru olduğunu düşünüyorum, ancak benim için daha önemli olan, pek çok yazar arkadaşımın bana sunduğu dostluktur. Laird Barron ve Paul Tremblay, eserleri dişlerimi gıcırdatmama ve kendime daha iyisini yapmam gerektiğini söylememe neden olsa bile, farklı anne babalardan doğmuş kardeşlerim oldular. Sarah Langan, Brett Cox ve Michael Cisco da oldukça iyiler.

Son birkaç yıldır, eserleri bana ilham veren yazarların nezaketinden faydalanmaya devam ediyorum. Hem Peter Straub hem de Jeffrey Ford destek ve örnek olma konusunda sonsuz cömertlik gösterdiler. Yeri gelmişken, teşvikleri, övgüleri ve kurgularına değer vermeye devam ettiğim merhum, büyük Lucius Shepard'ın anısına bir kadeh kaldırmama izin verin.

Yorulmak bilmeyen menajerim Ginger Clark, uzun, çok uzun zaman önce ona ilk üç bölümü gönderdiğimden beri bu kitabın savunucusu oldu. Arada sırada Ginger romanı bitirmem için beni cesaretlendiren bir e-posta gönderiyordu ve sonunda bitirdiğimde, ondan daha mutlusu yoktu. Bana ve eserime olan inancını sürdürdüğü için minnettarım.

Bir önceki romanım *House of Windows*'ta olduğu gibi, *Balıkçı*'nın da kendine bir yuva bulması biraz zaman aldı. Janr yayımcıları fazla edebi olduğunu, edebiyat yayımcıları ise fazla "janr" olduğunu söyledi. Ross Lockhart'a ve Word Horde'a kitaba bu kadar çabuk ve coşkuyla yanıt verdikleri için teşekkür ederim.

Bu bir kurgu çalışması olmakla birlikte, Bob Steuding'in *The Last of the Hand Made Dams: The Story of the Ashokan Reservoir* (1989) adlı kitabında yer alan ayrıntılar bu çalışmanın oluşturulmasında yardımcı olmuştur ve Tobe Carey, Bobbie Dupree ve Artie Traum'un hazırladığı 2002 yapımı *Deep Water: The True Story of the Ashokan Reservoir* adlı belgeselde yer alan ayrıntılardan yararlanılmıştır. Alf Evers'ın *The Catskills: From Wilderness to Woodstock* (1972) adlı kitabı, Catskill bölgesi hakkında bir bilgi hazinesidir.

Ve son olarak, zamanınızı ve ilginizi esirgemediğiniz için siz okurlara yürekten teşekkür ederim. Sahip olduğum bu yazın hayatını mümkün kılıyorsunuz ve bunun için minnettarım.